

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

3 üncü Birleşim
6. 10 . 1999 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	340
II. – GELEN KÂĞITLAR	343
III. – YOKLAMA	344
IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	344, 353, 355
A) GÜNDEMĐİŞİ KONUŞMALAR	344, 353
1. – Amasya Milletvekili Ahmet İyımaya'nın, Amasya'nın güncel tarım sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması	344:345
2. – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van, Iğdır, Ağrı, Hakkâri ve Şırnak İllerindeki hayvan sevkıyatının durdurulması kararına ilişkin gündemdişi konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı	346:352
3. – Ankara Milletvekili Ayşe Gürocak'ın, yeni eğitim-öğretim yılına başlarken, eğitim ve öğretim konularına ilişkin gündemdişi konuşması	353:355
B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGERLERİ	355
1. – Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınıının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)	355:357
2. – Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet	

verebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)	357:359
C) TEZKERELER VE ÖNERGELER	359
1. - Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir parlamento heyetinin Habitat Global Parlamenteler Avrupa Kıtası 11 inci Yönetim Kurulu Toplantısına katılmak üzere davete icabetine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/358)	359
V. - AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	352
1. - Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Tarım ve Köyüşleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in, ileri sürmüştüğü görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle konuşması	352:353
VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	355, 381
1. - Cumhurbaşkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesap Cetvelinin Sunulduğuna İlişkin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Tezkeresi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesapların İnceleme Komisyonu Raporu (3/328) (S.Sayı : 154)	355
2. - Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısının (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı : 155) görüşmeleri	381:407
VII. - SORULAR VE CEVAPLAR	360,408
A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI	360
1. - Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan-Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/44)	360
2. - Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa-Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/46)	360
3. - Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı Projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/49)	360
4. - Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre Devlet Hastanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/51)	360
5. - Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinin personel ve doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/53)	360
6. - Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar-Kızıltepe karayolunun asfaltlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü sorusu ve Devlet Bakanı Abdülhalük Mehmet Çay'ın cevabı (6/54)	360:361
7. - Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli polis lojmanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/57)	361
8. - Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, pancardaki kota uygu-	

İlamasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/60)

361:362

9. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ve öğretmen lojmanı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay'ın cevabı (6/64)

362:364

10. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ve Refahiye kapalı spor salonlarının onarım ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/65)

364

11. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki Devlet Hastanesinin ve sağlık ocaklarının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/67)

364

12. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, borsa işlemlerine şaibe karıştırıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/68)

364

13. – İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, hastanelerdeki ve sağlık ocaklarındaki personel açıklarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/69)

364

14. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhuriyet Üniversitesinde görevli bir dekan ve bazı öğretim üyelerinin bölücü örgüt mensubu bir teröristin mezarını ziyaret ettikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/70)

365

15. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli Şeker Fabrikası arıtma tesisi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/71)

365

16. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli'de yapımı devam eden hastane binası inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/72)

365

17. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Karapınar-Ereğli karayolunun genişletilmesi ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay'ın cevabı (6/73)

365:366

18. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, öptüşmenin halk sağlığını tehdit ettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/74)

366

19. – Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Devlet Hastanesinin uzman doktor ve araç gereç ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/75)

366

20. – Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Organize Sanayi Bölgesi ile Patnos Kılıçlık Sanayi Sitesi inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/77)

367

21. – Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Atatürk Üniversitesinin fakülte ve yükseköğretim ihtiyacına ve Erzurum Öğretmenevine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/78)

367

22. – Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı İli'nin kayak tesisi ve stadyum ihtiyacına ilişkin sözlü sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/79) 367:368
23. – İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82) 368
24. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, mukaddes değerlere hakaret niteliğindeki yayınlar hakkında yapılan işlemlere Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/84) 368
25. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Havaalanının ismi ve sınır kapısı ilânının ne zaman yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay'ın cevabı (6/85) 368:369
26. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlişkin öğretmen açığına ve Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/86) 369
27. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yollarının yapımına ve Samsun İlindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87) 369:370
28. – Ankara Milletvekili Oya Akgöneç Muğisuddin'in, Avrupa ülkelerinden yapılacak et ve canlı hayvan ithaline ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin soru önergesi Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı (6/89) 370:371
29. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SSK'nun paralarını Ziraat Bankasına faizsiz olarak yatırdığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadfer Gaydalı'nın cevabı (6/91) 371:372
30. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/93) 372:373
31. – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94) 373
32. – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-İran arasında ekspres tren seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/97) 373
33. – Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98) 373
34. – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Havaalanından Türk Cumhuriyetlerine ve Van Diyarbakır ve Van-Ankara arasında tarifeli uçak seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/100) 373
35. – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Akdamar Adasının çevre düzenlenmesine ve Akdamar Kilisesinin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/102) 373

36. – Van Milletvekili Hüseyn Çelik'in, Van Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103) 373:374
37. – Van Milletvekili Hüseyn Çelik'in, Van İlinde kış ve su sporlarının geliştirilmesine ve MPI Van Göltü Anadolu Lisesi inşaatına ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/104) 374:375
38. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/105) 375
39. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, okul kantinlerinde satılan içeceklere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/106) 375
40. – Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birinci Futbol Liginin adının Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirilmesine ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/107) 375:377
41. – Yozgat Milletvekili İlyas Aslan'ın, Yozgat SSK Hastanesi projesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadfer Gaydalı'nın cevabı (6/108) 377:378
42. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Kamp Eğitim Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu ve Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatlarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/109) 378:379
43. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan depreminde yıkılan Sağlık Meslek Lisesinin onarımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdülhalûk Mehmet Çay'ın cevabı (6/110) 362:364
44. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/111) 379
45. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinin SSK Hastanesi, araç-gereç ve personel ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadfer Gaydalı'nın cevabı (7/6/112) 379:38
- B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI** 408
1. – Muğla Milletvekili İbrahim Yazıcı'nın, Muğla İline bağlı bazı ilçelerin yol ve kanalizasyon projeleri için ayrılan ödeneğe ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/447) 408:410
2. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın;
- İstanbul-Çatalca İlçesi Dursunköy'de bir araziye imar izni verilip verilmediğine,
- İstanbul-Sultanbeyli Çiftlik Mevkiinde bir araziye imar izni verilip verilmediğine, ilişkin soruları ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/486,487) 410:412

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Oturum Başkanı Ali İlhıksoy, 21 inci Dönem Parlamentosunun, 21 inci Yüzyıla girerken Türkiye'yi çağdaş uygarlık düzeyine eriştirecek, onun üzerine çıkaracak yasal düzenlemeleri yapacağı umudunda olduğunu belirterek, 2 nci Yasama Yılı'nın hayırını, uğurlu olmasını temenni eden bir konuşma yaptı.

Aydın Milletvekili Ali Rıza Gönül, pamuk üreticilerinin yeni fiyat alım politikası ve tespit edilen fiyatlarla ilgili sorunlarına,

Ankara Milletvekili Şevket Bülend Yahniçi, 5 Ekim Atatürk'ün Ankara hemşehriliğini kabülünün 77 nci yıldönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili Halil Çalık'ın, depremde sonra bölgede eğitim sektörünün sorunlarına ve alınması gerekli tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu cevap verdi.

4453 sayılı Bazı Suç ve Cezaların Affına İlişkin Kanununun, Anayasanın 89 uncu maddesine göre bir defa daha görüşülmek üzere geri gönderildiğine ilişkin Cumhurbaşkanlığı,

Devlet eski Bakanı Aysel Baykal hakkında; Başbakanlık Başmüfettişleri Selahaddin Ergönenc ile Mehmet Özütlük tarafından yapılan soruşturma neticesinde tanzim olunan 9.2.1998 tarih ve 22/98-3 sayılı fezleke, Danıştay İdarî İşler Kurulunun 15.7.1999 tarih ve 1999/04 -109 sayılı kararına istinaden adı geçen Başmüfettişlerce düzenlenen 12.8.1998 tarih ve 22/98-6 sayılı ek fezleke ve ekleriyle, 5.8.1999 tarih ve 22/99-33 sayılı müfettişlik görüş yazısı ve bu yazı üzerine Adalet Bakanlığında alınan 12.8.1999 tarih ve 018756 sayılı cevabî yazı ile Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığının ilgi yazısının Anayasanın 100 üncü maddesine göre değerlendirilmek üzere TBMM'nin takdirine sunulmasının uygun görüldüğüne ilişkin Başbakanlık,

Anayasanın 100 üncü maddesi gereğince, Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergelerin sadece milletvekilleri tarafından en az 55 imzayla verilebileceğine; böyle bir önerge olmadan, TBMM Başkanlığının, söz konusu dosyayla ilgili olarak Meclis soruşturması açılmasına ilişkin bir işlemi resen yürütmesine imkân bulunmadığına; konunun Genel Kurula sunulmasına ve dosyanın, milletvekillerinin tetkik ve takdirlerine açılmasının uygun mütalâa edildiğine ilişkin TBMM Başkanlığı;

Ölüm cezasına hükümlü Mehmet Nuri Özen ve Hasan Aşkın hakkındaki dava dosyası, gereği yapılmak üzere ilgi (a) yazı ekinde gönderilmiş olmasına rağmen, diğer sanık Fesih Yavaş'ın sonradan düzeltme talebinde bulunması nedeniyle, ilgi (a) yazısı ekinde gönderilen dava dosyalarının Adalet Bakanlığına iade edilmek üzere Başbakanlığa gönderilmesi hususundaki Başbakanlık,

Tezkereleri ile;

İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından (10/75),

Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak (10/76),

Rize Milletvekili Mehmet Bekâroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak (10/78),

Alınması gerekli önlemlerin;

Erzincan Milletvekili Mıhralı Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların (10/77),

Belirlenmesi amacıyla birer Meclis araştırması açılmasına ilişkin önermeleri;

Genel Kurulun bilgisine sunuldu;

Meclis araştırması önermelerinin gündemde yerlerini alacağı ve öngörüşmelerinin, sırasında yapılacağı;

Adalet Komisyonunda bulunan idam cezası dosyalarının Hükümete geri verileceği,
Açıklandı.

Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın (6/144, 6/145),

Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün (6/156),

Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in (6/157),

Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın (6/62), (6/63),

Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in (6/147),

Esas numaralı sözlü sorularını geri aldıklarına ilişkin önermeleri okundu; sözlü soruların geri verildiği bildirildi.

Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değişitilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Eklennesi Hakkında (2/37) Kanun Teklifinin İttüzüğün 37 nci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesinin, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edilmediği açıklandı.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının :

1 inci sırasında bulunan, Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın (6/6) esas numaralı sözlü sorusuna TBMM Başkanı Vekili Mehmet Vecdi Gönül,

Kültür Bakanı M. İstemihan Talay :

4 üncü sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın (6/22),

18 ve 21 inci sıralarında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın (6/52, 6/55),

Devlet Bakanı Edip Sadıer Gaydalı;

13 ve 14 üncü sıralarında bulunan, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in (6/47, 6/48),

16 ncı sırasında bulunan, Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın (6/50),

25 inci sırasında bulunan, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın (6/59),

31 inci sırasında bulunan, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın (6/66),

41 ve 45 inci sıralarında bulunan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in (6/76, 6/81),

Esas numaralı sözlü sorularına,

11 inci sırasında bulunan, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in (6/45), esas numaralı sözlü sorusuna Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu,

22 nci sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın (6/56) esas numaralı sözlü sorusuna Sağlık Bakanı Osman Durmuş,

Cevap verdiler.

24 üncü sırasında bulunan, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in (6/58) esas numaralı sözlü sorusuna Devlet Bakanı Edip Sadıker Gaydalı cevap verdi, soru sahibi de cevaba karşı görüşlerini açıkladı.

2,3,5 ve 9 uncu sıralarda bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın (6/19, 6/20, 6/24, 6/34),

6 ve 7 nci sıralarda bulunan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın (6/27, 6/28),

8 inci sırada bulunan, Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün (6/30),

Esas numaralı sözlü sorularının üç birleşim içinde cevaplandırılmadığı için yazılı soruya çevrilerek gündemden çıkarıldığı bildirildi.

10 ve 12 nci sıralarında bulunan, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in (6/44, 6/46),

15 ve 17 nci sıralarında bulunan, Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın (6/49, 6/51),

19 ve 20 nci sıralarında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın (6/53, 6/54),

23 üncü sırasında bulunan, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in (6/57),

26 ncı sırasında bulunan, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın (6/60),

29, 30 ve 32 nci sıralarında bulunan, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın (6/64, 6/65, 6/67),

33 ve 35 inci sıralarında bulunan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın (6/68, 6/70),

34 üncü sırasında bulunan, İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın (6/69),

36, 37, 38 ve 39 uncu sıralarında bulunan, Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın (6/71, 6/72, 6/73, 6/74),

40, 42, 43 ve 44 üncü sıralarında bulunan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in (6/75, 6/77, 6/78, 6/79),

Esas numaralı sözlü soruları da, ilgili Bakanlar Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Yozgat Milletvekili İlyas Aslan ve 20 arkadaşının, Yozgat İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1) üzerindeki görüşmelere bir süre devam olundu.

6 Ekim 1999 Çarşamba günü saat 15 00'te toplanmak üzere, birleşime 18.58'de son verildi.

Ali İliksoy

Başkanvekili

Levent Mustıkođlu

Hatay

Kâtip Üye

Tevhit Karakaya

Erzincan

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**6.10.1999 ÇARŞAMBA****Kanun Hükmünde Kararnameler**

1. - Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (1/544) (Millî Savunma ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 30.9.1999)

2.- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (1/545) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 30.9.1999)

Teklifler

1. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya'nın; 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi. (2/308) (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 29.9.1999)

2. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya'nın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi. (2/309) (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 29.9.1999)

3. - Şımak Milletvekili M.Salih Yıldırım'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapan İçtüzük Teklifi. (2/310) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 5.10.1999)

4. - Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ile Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi. (2/311) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 5.10.1999)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınıının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.(10/79) (Başkanlığa geliş tarihi : 4.10.1999)

2. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.(10/80) (Başkanlığa geliş tarihi : 4.10.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

6 Ekim 1999 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Levent MİSTİKOĞLU (Hatay), Cahit Savaş YAZICI (İstanbul)****BAŞKAN –** Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3 üncü Birleşimini açıyorum.**III.- YOKLAMA****BAŞKAN –** Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 5 dakikalık süre vereceğim. Bu süre içerisinde, arkadaşlarımızın, oy düğmelerine basarak salonda bulduklarını bildirmelerini; sisteme giremeyen üye arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini; buna rağmen de sisteme giremeyen arkadaşlarımız varsa, yoklama pusulalarını Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayımız vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Amasya'nın olağanüstü haller dâiresinde bulunan güncel tarım sorunları hakkında söz isteyen, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya'nın.

Buyurun Sayın İyimaya.

Süreniz 5 dakika efendim.

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

J. – Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, Amasya'nın güncel tarım sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET İYİMAYA (Amasya) – Değerli Başkan, Yüce Parlatentonun kıymetli üyeleri; sözlerimin başında, Yüksek Heyetinizi ve televizyonları aracılığıyla bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şahsen, dört yıla yaklaşmakta olan yasama üyeliğim boyunca, ilk defa, İhtizütüğün şartlarına uygun olarak gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, Amasya ekonomisi, gerçekten, izahı kabil olmayan sebeplerden dolayı hak etmediği bir krizi yaşıyor. Amasyanın bu derterini, yüce millete ait olan şu kürsüden, Parlatentoya ve etkin şekilde yürütme organına sunmak istedim.

Tarım ekonomisinin temel ürünü buğday, gerek taban fiyatının belirlenmesi gerekse taksitlerin ödenmemesi noktasında, Türkiye bazında ortak bir sorun yaşıyor.

Bölgenin ana üretim unsuru soğanın kilo başına maliyeti 30 000 lira, satış fiyatı 25 000 lira, zarar 5 000 lira ve bizim dönemimizde verilen dışsatum teşvikleri yok. Ayçiçeği öyle, hayvancılık öyle...

Aslında, bugün dile getireceğim sorun, şekerpancarı üretimi ve işlenmesi sorunu. Şekerpancarı, Amasya'da, 30 000 üreticinin, yani 100 000 kişinin ortak bir sorunu ve Türkiye'nin de bu sorunu global olarak algılaması ve yürütmenin o değerinde çözmesi gerekir. Sebeplerine girmiyorum, belki bir başka zaman girerim; ama, tek alıcı durumunda olan Amasya Şeker Fabrikasının, Şeker Şirketi İşletmesinin fabrika bacası tütmesi gerekirken, bugün, tütmedi. 30 trilyon borcu var. Alacaklılar icraf takibe geçmiş ve 30 000 üreticinin hiçbirine, ürün bedelini ödeme kabiliyeti yok; hukukî terimle "acz" halinde. İktidarın, bu sorunu zamanında algılaması ve çözmesi gerekirken, belki, bilmediğimiz, şu anda açıklayacakları bir vurdumduymazlık içerisinde olduğunu gözlüyoruz.

Değerli arkadaşlar, pancar ekicisinin veya üreticisinin, şu ana kadar en az iki avans alması lazım gelirdi; Amasya'da hiç ödenmedi. Bu, Amasyalıya, odununu alma, yükseköğrenimde okuyan yavrularına masraflarını gönderme, ikame yiyecekleri ve giyecekleri temin etme demektir.

Pancar söktürütünün ağustosun sonunda başlaması gerekirdi; henüz başlamadı. Bunun anlamı, toprağa gömülmüş pancarın verimi düşsün, giderek çürülsün veya karda kışta bunu sök ve gelecek sene, bu tarlaya buğday ekme demektir.

Değerli Başkanım, muhterem milletvekilleri; Anayasanın ve İçtüzüğün ilgili maddeleri çerçevesinde, hem denetim yetkisi ve hem de bölgesel bir talep olarak, iktidarı, üç noktada, mutlaka önlem alması için uyarıyorum, bunu, bir milletvekili olarak istirham ediyorum.

Birincisi, Amasya'nun bu güncel sorunu, bu yıla has şekilde, süratle çözülmelidir. Çözüm ve alternatif üretmede makul sayılmayan bir gecikme vardır. Hükümetimiz, bugünden yarına, oluşturacağı çözümü açıklamalı ve yürürlüğe koymalıdır. s

BAŞKAN – Sayın İyimaya, 1 dakikalık ekstre veriyorum efendim.

AHMET İYİMAYA (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu çözüm, hukuka uygun olmalı. Şirketin satıcılarla yaptığı sözleşme, ödemelik def'i sebebiyle nazara alınmayabilir.

Yolsuzluk söylentileri kulaklarımıza geliyor. Bunu, hem muhataplarını yaralamaması hem gerçeğin ortaya çıkması için, vesayet makamlarının, yani Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığının denetlemesi lazım. Bunun, açıkça ve sıkı takipçisi olacağım. Kesin çözüme ulaştırılmalı sorun; ya tam devletçilik veya liberasyon, özelleştirme siyaseti...

Sevgili milletvekilleri, yirmi gün, Amasya'nın 100 köyünü dolaştım. Tabandan, dertler ve alevler fıskırıyor. Kırsal filozofları benzeri, Anadolu insanı, siyaseti, devleti ve bizleri eleştiriyor. Amasya'da hararet yüksektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET İYİMAYA (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. Sağ olun. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın İyimaya.

Gündem dışı konuşmaya Hükümet adına yanıt verecek sayın bakan var mı efendim? Yok.

Gündem dışı ikinci söz, Van, Iğdır, Ağrı, Hakkâri ve Şırnak illerindeki hayvan sevkıyatının durdurulması konusunda söz isteyen, Van Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik'e aittir.

Buyurun Sayın Çelik. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2. - Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van, Iğdır, Ağrı, Hakkâri ve Şırnak illerindeki hayvan sevkıyatının durdurulması kararına ilişkin gündem dışı konuşması ve Tarım ve Köy İşleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökçalp'in cevabı

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım.

17 Ağustos'ta Marmara Bölgesinde meydana gelen deprem, hepimizi kedere boğdu. Binlerce insanımızın vefat etmesi, binlerce yaralı ve büyük çaptaki mal kaybı, millet olarak, bu bölgedeki yaraları sarmanız için seferber olmamıza sebep oldu; çünkü, orası bizim bir parçamızdı, orası ağ-larken biz gülemezdik, orası acı çekerken biz rahat olamazdık.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin doğu ve güneydoğusunda, onyediy yıldan beri artçı sarsıntıları bir türlü bitmeyen bir deprem olagelmektedir. Bu depremde 30 000 insanımızı kaybettik. Orada bütün taşlar yerinden oynadı, âdeta, hiçbir şey eski kararında kalmadı. Marmara Bölgesindeki deprem ilahî idi ve öntüne geçilemezdi; ama, doğu ve güneydoğudaki deprem insan eliyle oluyordu ve yine insanlar buna çare bulabilirdi.

Hangi sebepten olursa olsun ve kimin eliyle olursa olsun, köyler, kasabalar boşaldı. Van, Si-irt, Batman, Diyarbakır ve daha birçok il, kocaman köyler haline geldi.

Bu arada, zaten eskiden beri kötü olan ekonomi çok daha kötü hale geldi. Sanayimiz yoktu, şimdi de yok. Sınır ticareti, bir ara, vatandaşın yüzünü güldürmeye başladı. Özellikle son iki hükümet, büyük bir dirayetle, sınır ticaretini de bitirtilmiş bitirdi. Vatandaşlar, mazot taşımacılığı iyi para ediyor diye tankerler satın aldılar. Yasaklama gelince, tankerler kapıda çürümeye başladı. Bak-tılar ki, hayvan taşımacılığı iyi para ediyor, tankerleri indirip kamyonlarına karoserler bindirdiler.

Sayın Tarım Bakanımız, tam bu anda büyük bir kararlılıkla ortaya çıktı ve 5 ili kapsayacak şekilde hayvan sevkıyatını tamamen durdurdu. Kamyonların bir kısmı evlerin önlerinde, bir kısmı ise karakol kapılarında istirahat çekildi. Sayın Tarım Bakanı, 13 Eylülde yayımladığı bir genelgeyle, Van, Iğdır, Ağrı, Hakkâri ve Şırnak illerindeki hayvan sevkıyatını tamamen durdurmakla yetinmiyor, bu illerdeki bütün hayvan pazarlarını da, yine kendisinden gelecek ikinci bir emre kadar kapatıyordu.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanımızın gerekçesi, İran'dan ülkemize sirayet etmesi muhtemel olan şap hastalığıdır. Kendisini ziyaret ederek, halkımızın söz konusu uygulamayla perişan olduğunu arz ettik. Gerçekten bir hastalık tehlikesi varsa, yurt dışından hayvan sokulmamasını, karantina tedbiri olarak makul gördüğümüzü; ancak, köylü vatandaşın, köydeki 2 koyununu, 1 keçisini şehre getirip satarak, çocuk çocuğuna öteberi almasının bile engellendiğini söyledik; hayvan pazarlarının kapatılmasıyla, bütün mahalle aralarının fiilî hayvan pazarı haline geleceğini arz ettik; ancak, Sayın Bakanımız, lisans halle "ben devletim ve bildiğimi okurum" diyordu.

Cezaevlerindeki illegal örgüt mensubu üç beş siyasi mahkûm karşısında acze düşen, devletin de milletten de itibarını ayaklar altına alan hükümet, yasaklama karşısında çaresiz kalan ve araba bagajlarında gizlediği birkaç hayvanını şehre getirip satarak ihtiyaçlarını gidermeye çalışan vatandaş karşısında âdeta şahin kesiliyordu. Tek partili dönemde, hayvan vergisiyle vatandaşın canına okuyan hükümetler yeniden mi hortluyordu?.. Çünkü, o zaman da, vatandaş, kendi hayvanını sağda solda, hükümetten gizlemek zorunda kalıyordu.

Sayın milletvekilleri, huzurunuzda Sayın Tarım Bakanına soruyorum:

1- Adı geçen 5 vilayette kaç şap vakasına rastlanmıştır?

2- İran'dan yurda legal veya illegal yollardan sokulan canlı hayvanlar sadece bu 5 ilde mi satılmakta veya kesilmektedir?

3- İran'dan yurda sokulan hayvanlar, Ankara, Konya, hatta Batı Anadolu'ya da gittiğine göre, buradaki hayvan pazarlarını neden kapatmıyorsunuz?

4- Onyediyıldan beri devam eden terör ve olağanüstü şartlardan dolayı, doğu ve güneydoğudaki hayvancılık âdeta bitmiştir. Siz, Tarım Bakanı olarak, burada, hayvancılığı diriltmek için ne yaptınız da, mevcut potansiyeli söz konusu uygulamalarımızla yok ediyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Çelik, size 1 dakika ilave süre veriyorum.

Buyurun.

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – 5- Yurt dışından canlı hayvan gelmesi bir arz-talep meselesidir. Onbeş yıl önce bu akış tam tersineydi. Bölgenin ihtiyacı olan et, süt ve süt mamulleri, ithalat olmadığı zaman, bölge insanını kesesine uygun olarak nasıl karşılanacaktır? Yerli besiciyi ve hayvan yetiştiricisini koruyalım derken, alım gücü zaten çok zayıf olan bölgedeki tüketiciyi perişan ettiğinizin farkında mısınız?

Sayın milletvekilleri, doğu ve güneydoğuda kanayan yara, bu kafa ve bu politikalarla asla sınılamaz. Meseleyi tamamen polise ve askere havale ederek problemi çözmek ise hiç mümkün değil. Oradaki problemin büyük çapta ekonomik olduğunu, bu hükümetin Başbakanı bile yıllardan beri söylemiyor mu... Hükümet, bütün imkânlarını zorlayarak, başta ekonomik olmak üzere, buraya bir şefkat operasyonu düzenlemelidir.

Sayın Bakan, sizin, Van'da, Iğdır'da, Ağrı'da, Hakkâri'de, Şırnak'ta kişi başına düşen milli gelirden haberiniz var mı?! Türkiye ortalaması 3 160 dolarken, bu rakam, Van'da 1 053, Iğdır'da 1 140, Ağrı'da 744, Hakkâri'de 1050, Şırnak'ta 1092 dolardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – Yani, bu vilayetlerimiz, en fakir 10 vilayetimiz arasında yer almaktadır.

Sayın Bakanın, bu kararını tekrar gözden geçirmesini diliyor, saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çelik.

Gündem dışı konuşmaya yanıt verecek olan, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp; buyurun efendim.

Süreniz 20 dakika.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle, Doğru Yol Partisi Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik'e, bu önemli konuyu gündeme getirdiği, Yüce Meclisin bilgilerine sunma fırsatı verdiği, televizyonları başında bizi izleyen tüm tüketicilere ve hayvan yetiştiricilerine, bu konunun Mecliste tartışılmasına fırsat verdiği için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, geçmiş yıllarda, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden İran'a, Irak'a ve Suriye'ye kontrollü olarak hayvan çıkışı olurdu; ancak, ne yazık ki, özellikle 1988 yılından başlamak üzere, 1990'lı yıllardan itibaren hayvan geçişi ters yönde olmaya başladı. İran'dan, Irak'tan -İran'ın, Irak'ın hayvanlarının haricinde- Hindistan'dan, Pakistan'dan ve pek çok ülkeden -bu kelimeyi maalesef burada kullanıyorum- kaçak hayvan girişi devam etmektedir. Bu kontrolsüz hayvan girişinin başlıca sebebi, doğu ve güneydoğu illerinde yaşanan terör ve Kuzey Irak'ta oluşan otorite boşluğu nedeniyle sınırlarımızda gerekli denetimin yapılamamasıdır. Özellikle, kolluk güçleri, anarşistlerin oralardan girmesini engelleme konusunda eğitilmiştir ve o nedenle orada

bulunmaktadırlar; hayvan girişi konusunda, bunun engellenmesi konusunda görevleri sınırlıdır ve bu konuda deneyimleri de yoktur.

Diğer bir sebep, bölge insanının köylere boşaltması ve hayvancılığı terk etmesidir.

Diğer en önemli bir sebep, Türkiye’de hayvancılıkta yaşanan sorunlar nedeniyle hayvancılığın dibe vurmuş olmasıdır.

Diğer bir sebep ise, bazı komşu ülkelerin, Türk ekonomisine zarar vermek amacıyla, kendi sınırlarından kaçakçılığa bilerek göz yummasıdır.

Değerli milletvekilleri, hayvan girişleri, başta Şemdinli, Yüksekova ve Başkale olmak üzere tüm İran ve Irak sınırları boyunca olmaktadır. Biraz önce de belirttiğim gibi, İran, Afganistan, Hindistan, Pakistan gibi ülkelerin hastalıklı hayvanları, İran ve Iraklı tüccarlar tarafından sınırlarımıza getirilmekte ve bazı Türk vatandaşları tarafından burada satın alınmaktadır. Bu hayvanlar yurda girişte, sınırlarımızın karşı tarafında PKK’nın üç beş kişiden oluşan gümrük merkezlerinden geçmekte, bu geçişte de PKK’ya, hayvan başına ödenen fiyatın yüzde 10-15’i oranında bir para ödenmektedir. Bu yolla, PKK’nın, sırf geçen yıl topladığı para mevcudu 30 trilyon lirayı aşmıştır. Özellikle, bölüclü örgütün son yıllardaki finans kaynağı hayvan kaçakçılığıdır.

Sınırdan sokulan hayvanlar en yakın köylere intikal ettirilerek köy muhtarları tarafından menşe belgesi düzenlenerek bu hayvanlar millileştirilmektedir. Sonra, bu hayvanlar, buralardan il merkezine ve diğer illere sevk edilmektedir. Diğer illere sevk edilecek hayvanlara köy muhtarları tarafından -çoğu zaman da zorlama karşılığında- menşe belgesi verildiği için, kaymakamlıklara müracaat edilmekte ve müracaatların kabul edilmesi halinde, büyükbaş hayvanlara ve küçükbaş hayvanlara, ilçede kaymakamlıklar ve illerde de valilikler tarafından çıkış izni verilmektedir.

Müsaade ederseniz -asılları bendedir, bende kalır ve görülmek kaydıyla isteyen herkes kontrol edebilir- şuradan birkaç makbuzun parasal değerini okumak istiyorum: 500 000 000 lira... Ödeyenin ismi bizde mahfuzdur. Ödendiği yer... Başka bir makbuz, 9 300 000 lira... Bu makbuzlar Maliyenin değildir. Bu makbuzlar oradaki matbaalarda basılmıştır. Bunlar, bir ilçenin bir günlük makbuzları...

Diğer bir makbuz 25 000 000 lira... İlçenin adını söylemiyorum. Makbuzda “yatırım ve hizmetleri destekleme fonu” yazılı. Şimdi, Sayın Maliye Bakanımıza sormak gerekli: Bir ilde, bir ilçede, yatırım ve hizmetleri destekleme fonu diye bir fon mevcut mudur?

Bakınız “deprem bölgesine yardımlaşma bağış makbuzu” yazıyor... Ödenen para 37 000 000 lira; ödeyen bir hayvan taşıyıcısı.

Sayın Başkanım, bu makbuzlar devam edip gidiyor; 25 000 000, 27 000 000 lira... Vakıflar var burada... Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı Tarım Geliştirme Vakfı...

Buradan sağlanan gelirlerin dağılımı ise, o bölgede tutulan resmî bir raporla -raporu Meclis Başkanlığına arz edeceğim- PKK’ya ne kadar gittiği, İran’a ne kadar gittiği, kaçakçının kârı ve deminki söylediğim makbuzlarla çeşitli yerlere ne kadar gittiğinin dokümanı, mühürlü, resmî bir belgeyle elimizdedir.

Sayın Başkan, buradan giren hayvanların bir yıl için bütçemize getirdiği yük 350 trilyon değerindedir ve devletin vergi veya fon olarak kaybı da 250 trilyondur.

Şu rakamı da değerli milletvekillerinin bilgilerine arz etmek istiyorum: Bu yolla giren hayvan sayısının rakamlarına baktığımızda, günde 4 000 sığır ve bunun çok daha üzerinde koyun girmektedir. 1998 yılında giren büyükbaş hayvan sayısı 500 000, sırf bir ilin bir ilçesinden giren koyun

sayısı da 5 000 000'dur. Bizim koyun mevcudumuz 28 000 000; demek ki, mevcudun altında 1'i kadar koyun buraya kaçak girmiştir. Bir ilde, -adım da söyleyeyim- Hakkâri İlindeki koyun mevcudu 1998 yılında 221 250'dir; ancak, o yıl Hakkâri'den dışarıya çıkan koyun mevcudu 256 520'dir. Bunlar, bizim belirleyebildiğimiz kayıtlar. Belirleyemediğimiz kayıtlar da var. İşte, hayvan kaçakçılığının boyutu...

Sayın milletvekilleri, aynı zamanda, bu kaçak giren hayvanlarla bulaşıcı hastalıklar girmektedir. 1991 yılında Türkiye'ye giren sığır vebası, İran'dan giren kaçak hayvanlar yoluyla olmuştur. Sayın Çelik, İran'da olduğu zannedilen bir şap hastalığından dolayı bizim bu sınırları kapattığımızı söyledi. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve onun hükümeti, sorumlu bir hükümettir. Sayın konuşmacının belirttiği gibi değildir, 57 nci cumhuriyet hükümeti hiçbir zaman acz içinde değildir. 57 nci cumhuriyet hükümetinin Bakanı ve yetkili kuruluşları dünyayla bağlantısını sürdürür. İnternetten aldığımız kayıtlarda ve bize iki gün sonra resmî olarak gelen yazıda, Londra Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsünün 8 Eylül 1999 kayıtlarında, İran'daki 3 412 vakanın 63 ünde Asya-1 virüsü çıkmıştır. Hüseyin Bey, siz, Asya-1 virüsünü bilmezsiniz; Asya-1 virüsü, şap hastalığına neden olur ve yakaladığı zaman da, Türk hayvancılığının hepsini götürür. Bu virüsten dolayı -hayvanların geldiği kaynağı da belirledik- Nevşehir'de 73 adet holstein sığır ve bir gün sonra da 10 adet holstein sığır öldü. Bunu, Nevşehirli milletvekillerimiz de biliyorlar. Bir yerde -Dünya Bulaşıcı Hastalıklar Örgütünün kararları doğrultusunda, FAO kararları doğrultusunda- şap hastalığı çıktığı zaman, oraya komşu olan ilke, sınırlarını kapatmak mecburiyetindedir. 8 Eylülde şap belirlenmiştir. 57 nci cumhuriyet hükümetinin, sorumlu olan, acz içerisinde olmayan, ne yaptığını bilen Bakanlar Kurulunun bir temsilcisi olan bakanı da, 13 Eylülde, sizin de belirttiğiniz gibi, komşu 5 ildeki hayvan pazarlarının kapatılması... Bu da kanundur, kanunda yazar. Eğer şap hastalığı belirlenmişse hayvan pazarları kapatılır, hayvan çıkışları yasaklanır komşu illerden ve hayvan sevkiyatı durdurulur.

Değerli milletvekilleri, bunun üzerine, Türkiye Cumhuriyetinin çeşitli yerlerinden aldığımız fakslar mevcut. Bu faksları da, Başkanlığın dikkatine ve bilgisine arz edeceğim. 246 tane faks geldi. Gelen 246 tane faksın bir kısmını da burada söylüyorum: Ağrı, Iğdır -yani, yasaklamaya aldığımız iller- Ardahan ve Türkiye'nin dört bir tarafından. Bu alman kararın yerinde olduğunu ve bu konuda, hükümetin de, Bakanlığın da sonuna kadar destekçisi olduklarını belirten fakslardır. Herhangi bir faksı tasadüfî olarak açıp okuduğumuz zaman, Türk hayvancılığının geldiği boyutu burada rahatlıkla görüyoruz.

Ancak, menfi de birkaç faks aldık; gelen bu fakslar ise genelde -kaçakçılığın olduğuna itirazları yok- oradaki üreticilerimizin sıkıntı çekmemesi konusunda. Bunun için de biz, Bakanlık olarak 8 tane ek ekip belirledik. Bu ekipler, veterineriyle, mühendisiyle, teknisyeniyle o bölgededir, gerekli kontroller yapılıyor. O bölgede mevcut olan tüm hayvanlar, isterse, daha önce kaçak girmiş olsun. Çünkü, kaçak girdiğini biliyoruz, biz hayvanı tanıyoruz; hangisi Türkiye sınırları içerisinde yetişen hayvan, hangisi kaçak giren hayvan. Hindistan'dan gelen zebular bile var orada. Tüm hayvanları küpeleyeceğiz. Bu, bize 100 milyara mal oluyor. Devlet Planlama Teşkilatının son kararında da her türlü harcama ve yatırım durdurulmuştur; ama, bu 100 milyar, gerekirse, cebimizden bulacağız, koyacağız, bütün hayvanları küpeleyeceğiz. Yetiştirici bize mütacaat ediyor; hayvanlarının sayısını belirliyoruz, hayvanlara küpe vuruyoruz, numara vuruyoruz. Bir ay içerisinde bunu bitireceğiz; bir ay sonra orada küpesiz olarak bulunan hayvanlara kaçak muamelesi yapacağız.

Bugün, içeride 37 tane kamyon var. Bu 37 kamyon, hayvan almaya gitti. Hayvanı yükleyemediği için, o kamyonlar da orada kaldı; plaka numaraları da bizde mevcuttur. Genel Müdürlüğümüz, Şemdinli'de toplantıdadır.

Müsaadenizle, diğer bir konuyu da arz etmek istiyorum. Şu cümlelere dikkatinizi çekmek istiyorum; bunlar, oradaki kaçakçılığın varlığını teyit eden cümleler midir değil midir? "Meclisten Millete." Doç. Dr. Hüseyin Çelik, Van Milletvekili. Sayın milletvekilimizin Meclisten millete mesajını aynen okuyorum. Televizyonlardan bizi dinleyen yüce milletimiz de işitsin.

"Biz, millet olarak bir türlü orta yolu bulamıyoruz. Ya sınırdan giren hayvan sayısının ölçüsünü kaçırır..." Yani, ölçüyü kaçırmışsınız. Tekrar ediyorum: "Ya sınırdan giren hayvan sayısının ölçüsünü kaçırır, yerli üreticiyi perişan ederiz..."

Ettiniz, bu duruma getirdiniz siz hayvancılığı; ama, 2000 yılını, Türk hayvancılığını ayağa kaldırma yılı olarak ilan ediyorum ve kaldıracağız. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

"Ya da sınırları tamamen kapatır..." Evet, sınırları kapattık. Koalisyonu oluşturan üç parti de karardır; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu da karardır. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu ve Milliyetçi Hareket Partisi geçmişte, MC Hükümetinde, sınırlardaki geçişe dur dediğinden dolayı, bir bakanını da şehit vermiştir...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Buğday paralarını verin.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Buğday paralarını dağıtıyor, onların da vereceğim listesini...

MUSTAFA ÖRS (Burdur) – Dağıtmıyorsunuz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Bir dakika... Bu bitsin...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Lütfen...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Bir dakika, bu bitsin... Sizden gelen teklifler de var, onları da okuyayım burada ... (FP sıralarından "oku, oku" sesleri)

MUSTAFA ÖRS (Burdur) – Kaçak hayvan şimdi de girmiyor mu?

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) – Muhtarlar bekliyor dışarıda.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – "... Ya da sınırları tamamen kapatır, hayvan pazarlarına da yasak koyarız." Türkiye Cumhuriyetinin sınırları kapalıdır. Türkiye Cumhuriyetinin sınırları mevzuat çerçevesindeki geçişlere açıktır, mevzuat dışı geçişlere asla ve asla açık değildir. (MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Aslında...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Bakan, iki yıldır iktidarda değil misiniz?!

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Evet, iktidardayız ve gereğini yapıyoruz. İki yıldır iktidardayız. Ben, benden önceki hükümetlerin de sorumluluğunu üzerime alıyorum...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Peki, niye kaçak hayvanlara mani olmuyorsunuz?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Evet, gereğini de yapıyoruz bugün...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Niye kaçak hayvanlara mani olmuyorsunuz?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Kaçak hayvanlara mani oldum, rahatsız oldunuz...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Kim rahatsız oldu?!

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Bir dakika...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Mani olun diye ben size soru sordum, ben!..

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın Polat, lütfen...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Aslan Bey, sizinkini de çıkaracağım. Tarım Bakanlığı partinizdeyken ithal ettiğiniz eti de çıkaracağım, et kaçakçılığını da çıkaracağım...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Çıkarın... Çıkarın...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - O rakamları sana gönderdim, açıklasana burada. (MHP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Çıkarın... Çıkarın...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Açıkla o rakamları burada!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Açıkla, neyi çıkardın?

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) - Gerçek değil Sayın Bakan.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Aslında, İran'dan ve Irak'tan hayvan girişi bir ihtiyaçtan kaynaklanıyor. Hangi ihtiyaçtan kaynaklanıyor; PKK'ya gidecek para ihtiyacından mı kaynaklanıyor? (MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Bakan, iki yıldır oradasınız, soru soruyoruz, hiçbirisi hakkında tedbir almıyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Polat... Sayın Polat...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Kaçakçılıkla ilgili başka sorularınız varsa, onların da cevabını veririm. Kaçakçılığın durumu budur; ama, bakınız, aldığımız tedbirlerle, son iki hafta içerisinde et fiyatları 1 600 000 liradan... Aslan Bey, sen bilirsin, sen benim arkadaşısın, sen oradan televizyona şov yapıyorsun. 1 600 000'den 1 850 000 liraya çıktı. Türk besiciliğinin halini sen biliyorsun. Bugün besicinin beslediği yerli hayvanlar pazara gitmiyor. Bugün... Sayın Hüseyin Bey "diğer pazarlarda kaçak hayvan satılmıyor mu" diyor. Evet satılıyor; kaçak hayvanlar Trakya'ya kadar ulaştı; ama, bizim alacağımız tedbir... Biz, bataklığı kurutuyoruz, bataklığı... Bataklığı kurutuyoruz, bataklığı... (MHP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Kurutmuyorsunuz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Bu et fiyatlarının artışında, gazeteye dikkat ederseniz, diyor ki: "Bir dilim pastırma 150 000 liraya çıktı." Benim tüketicim, kaçak giren ve parası da İranlı tüccara giden, PKK'ya giden hayvanlardan dolayı 150 000 liraya bir dilim pastırmayı yemeyecek!..

Hayvancılık konusunda aldığımız tedbirlere gelince. Bakanlar Kurulunda geçen hafta arz ettim...

BAŞKAN - Sayın Gökalp, size 1 dakika ilave süre veriyorum; lütfen, toparlayınız.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Bugün yem bitkileri üretimine, suni tohumlamaya, hayvancılığa da, Bakanlar Kurulumuz, pek yakında çıkaracağı bir kararnameyle, yüzde 25 oranında destek verecek. Bugün Türkiye'de -siz bilmezsiniz bu hesabı; çünkü, siz başka işlerle uğraşıyordunuz- 13 milyon kaliteli kabayem açığı var. Hayvancılık-

taki birinci problem, kaçakçılık; ikincisi, yem bitkileri açığının kapatılmasıdır. 13 milyon yem açığını kapatacağız ve kati surette de, sınırdan giren, kaçak giren, çeşitli yollardan giren veya yanlış ithal edilen hayvanlarla Türk besicisini ve Türk sığırcısını baskı altına almayacağız. Toprak Mahsulleri Ofisinden dağıttığımız para 242 trilyondur.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – 45 gün içinde ödeyecektiniz ikinci dilimi, 3 ay oldu...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Onun döktümleri var, ben size şimdi de arz ederim; vaktimi fazla aşmak istemiyorum. Dün 28 trilyon çıktı, bugün tekrar 28 trilyon çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Toprak Mahsulleri Ofisinden çiftçimize dağıtacağımız parayı, biliyorsunuz ki, faizle alıyoruz, dış krediyle alıyoruz; ama, ben, çiftçinin alınırın terini ödeme mecburiyetindeyim ve ödeyeceğim.

LÜTFİ YALMAN (Konya) – Ziraat odası başkanları yukarıda... Sizi izliyorlar şu anda.

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) – 40 muhtar var efendim burada .

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Sizin bıraktığımız borçları ödemeye çalışıyorum.

Saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sayın Başkan, Sayın Bakan sözlerimi çarpıtmıştır.

BAŞKAN – Hangi konuda efendim?

HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Söylemediğim, ifade etmediğim birçok konuda... Özellikle İran'dan giren hayvanların bir ihtiyaçtan kaynaklandığını belirtmişim; Sayın Bakan bu sözlerime hiç aklımdan geçmeyen bir yorum getirmiştir. Müsnadenizle, ben, 2 dakika cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Sanıyorum, Sayın Bakan, daha önceki bir konuşmanızı ilgi yaptı... Öyle mi Sayın Bakanım?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Terör örgütüyle bağlantı kurdular efendim. Bir satışma var...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) – Kendi yazısı, kendi yazısı... Meclisten mülette yazısı...

BAŞKAN – Çok kısa olmak üzere, 2 dakika içerisinde lütfen açıklayınız.

Buyurun Sayın Çelik.

V. – AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in, ile ri sürmüştü olduğu görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle konuşması*

HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce, burada, benim, 5 ilde hayvan sevkıyatının engellenmesi, yasaklanmasıyla ilgili yaptığım konuşmadan sonra konuşan Sayın Bakanın üslubunu, Türkiye Cumhuriyetinin bir bakanına yakıştırmadığımı öncelikle belirtmek istiyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çelik, yeni bir satışmaya sebebiyet vermeyelim lütfen.

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gerek şahsen gerekse de Doğru Yol Partisi olarak, biz, her türlü kaçakçılığa ve illegal ticarete sonuna kadar karşıyız. Bunu engelleyecek olan -sınırdan hayvan girişi dahil- sayın hükümettir.

Biz, Sayın Bakanımızı ziyaret ettiğimiz esnada, Sayın Bakanımız, bize "Van-Et'in kestiği etler de kaçak ettir" dedi.

Sayın milletvekilleri, Van-Et'in yüzde 50'si devlete aittir; kimi kime şikâyet ediyoruz?! (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

"Bir ihtiyaçtan kaynaklanıyor" derken benim arz etmek istediğim şuydu: Ticarete arz-talep dengesi vardır. On onbeş sene önce, Türkiye'de hayvan boldu, İran'a, Irak'a ve Suriye'ye canlı hayvan ihracatı yapıldı; fakat, şu anda, Doğu ve Güneydoğu Bölgesinde, çeşitli sebeplerden dolayı hayvancılık bitme noktasına geldiği için, hayvancılık öldürüldüğü için, Sayın Bakanın bu hayvancılığı diriltme konusunda da bir desteği, katkısı da bulunmadığı için, gerek legal gerekse illegal yollardan oradan hayvan gelmektedir. Bizim talep ettiğimiz illegal yollardan hayvan girişi falan değil; biz, her türlü kaçakçılığa kesinlikle karşıyız. Eğer, ihtiyaç varsa, prosedür yerine getirilerek hayvan ithalatı yapılabilir; bu, sınır ticareti kapsamında yapılabilir ve bölge hayvancılığını, bölge ekonomisini düzeltmek için bu gereklidir.

Bizim esas rahatsız olduğumuz şey, yerli üretici perişan olmuştur. İnsanlar, iki tane keçisini, koyununu getirip şehirde satamıyor, polis engeliyle karşı karşıya geliyorlar.

Bunu arz etmek istedim; teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

ADNAN FATİN ÖZDEMİR (Adana) – Hayvan kaçakçılığını holdingler mi yapıyor, çiftçiler mi yapıyor?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çelik.

Gündem dışı üçüncü söz, 1999-2000 yılına başlarken; eğitim-öğretim konularıyla ilgili olarak söz isteyen Ankara Milletvekili Ayşe Gürocak'a aittir.

Buyurun Sayın Gürocak. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

3. – Ankara Milletvekili Ayşe Gürocak'ın, yeni eğitim-öğretim yılına başlarken, eğitim ve öğretim konularına ilişkin gündem dışı konuşması

AYŞE GÜROCAK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisimizin yeni yasama döneminin, ülkemiz ve milletimiz için başarılı ve verimli geçmesi diloğiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni eğitim-öğretim yılına, tüm ulusumuzu derinden yaralayan deprem acısıyla girdik. Uzun yıllar öğretmenlik yapmış, Tunceli İl Millî Eğitim Müdürlüğü görevinde bulunmuş, eğitim sorunlarıyla uğraşmış bir arkadaşınız olarak diyorum ki, eğitim-öğretim konusunda yaptıklarımızı ve yapamadıklarımızı bir kez daha düşünelim.

Cumhuriyetin ilanından hemen sonra, genç cumhuriyet hükümetinin Tevhit-i Tedrisat Yasasını çıkarması, cumhuriyetin ve demokrasinin üzerine inşa edileceği aydınlık bir zeminin yaratılması anlamına geliyordu. Bu yasayla, aydınlanma geleneği içinde yetişecek kuşakların, cumhuriyeti güçlendirmesi, demokrasiyi derinleştirmesi amaçlanmıştı. Nitekim, tevhit-i tedrisat anlayışından zaman zaman uzaklaşma çabalarından sonradır ki, eğitimin temel işlevi ve bütünlüğü konusunda

ciddi ölçülerde sarsıntılar yaşanmıştır. O halde, eğitim-öğretim birliği ilkesine, o günün heyecanıyla, bir kez daha sarılmalıyız.

Günlüğümüz toplumlara, bilgi toplumu olma yarışındadır. Ülkemizi, bilgi toplumları yarışında ön plana çıkarabilmek, ancak ilköğretimden üniversite sonrasına değin bilimsel bir ortam, bir iklim yaratılması koşuluna derinden bağlıdır.

Günlüğümüzde, gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler, akademik ve meslekî teknik eğitime büyük bir önem vermekte ve gayri safi hâsıllarında giderek daha büyük bir payı eğitim ve öğretime ayırmaktadır.

Eğitimde çağın gerisinde kalmak, toplumun yoksullaşması, insanın, bireyin yoksullaşması anlamına gelir. Eğitimde çağın gerisinde kalmak, gelecek kuşakların, yani, çocuklarımızın aydınlanmasını kendi elimizle karartmak olacaktır. Bu konudaki birincil görev, herkesten önce, Yüce Meclisin sorumluluğundadır.

Ulusal eğitim politikamızı, bilimin emrinde, ulusumuzun ilerici, kaynaştırıcı, birleştirici, gelenekleri ışığında, insan ve ülke sevgisiyle donatarak yaşama geçirmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremden etkilenen bölgelerimizde, geleceğimizi yere gertecek olan gençlerimiz de zarar görmüştür. Bu bölgenin yoğun göç aldığı, özellikle ülkemizin doğu ve güneydoğusunda yaşanan terör eylemlerinden etkilenerek, barış içinde, kaygısız, ama, kavgasız yaşamak için bu bölgelere sığınan, az aş, ama, kaygısız başa ulaştığını zanneden insanların ve onların çocuklarının yaşadığı acıları dikkate alındığında gençlik için ne kadar büyük bir önem taşıdığı tüm çıplaklığıyla görülecektir.

Bölgede yaşayan insanların, özellikle gençlik, deprem felaketinin yarattığı psikolojik ortamdan sıratle çıkarılmalıdır. Bu nedenle, onlara daha büyük bir özenle yönelme zorunluluğu bulunmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığımızın, bu doğrultuda, bölgedeki öğrencilere yönelik aldığı destek önlemlerini memnuniyetle gözlemliyoruz. Onların boş zamanları değerlendirilmelidir. Halk eğitimi çalışmalarında da aynı özeni göstereceklerine eminiz.

Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığının, çocuklar ve gençler ölçüsünde, ailesinin de eğitimi, psikolojik desteği için sergileyegeldiği çabalardan duyduğum memnuniyeti belirtmeyi bir borç bilirim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaşanan deprem felaketi bize bir başka gerçeği daha göstermiştir. Ülkemiz insanı, tüm aşındırma çabalarına karşın, felaket karşısında tek vücut olmayı başarabilmiştir. 17 Ağustosun bugüne ortaya çıkan yardımlaşma ve acıyı paylaşma çabası, ülkemizde köklü bir insanseverlik ve yurtseverlik duygusunun bulunduğunu da açıkça gözler önüne sermiştir.

Üniversitelerimizin de açıldığı bugünlerde gereksinimimiz, öğrenmeyi öğrenmiş, gereksinimi olan bilgiye ulaşmayı becerebilen, üreten, bilimsel tutum ve davranışları benimseyen ve uygulayan, olay ve olguları sorgulayan, sorunlardan kaçmayan dirençli bir kuşağın yaratılmasıdır. Bu kuşak, salt birey değil, sosyal, ülke sevgisiyle yoğrulmuş, herkesin hakkına saygılı, yurttaşlık bilinciyle yetiyecek, fikren, vicdanen, irfanen hür bir kuşak, geleceğin gelişmiş Türkiye'sinin ışığı, sevdası ve ateşleyicisi olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ayşe Gürocak.

Gündem dışı konuşmaya yanıt verecek sayın bakan?.. Yok.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunun bir raporu vardır; okutuyorum :

**VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER**

1. – *Cumhurbaşkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesap Cetvelinin Sunulduğuna İlişkin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Tezkeresi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu (3/328) (S.Sayısı : 154) (1)*

Yüksek Başkanlığa

Cumhurbaşkanlığı 1998 mali yılı kesinhesaplarını ihtiva eden bu cetvel, içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan

Nazif Okumuş

(İstanbul)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

İki adet Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum:

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGERLERİ

1. – *Bahkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınının sorunlarını araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sınırları dar ve tanımlanmış bir bölgede sektörel baskılara rağmen, toplumu bilgilendirmeye, yönlendirmeye ve kamuoyunun serbest oluşumunu sağlamaya yönelik olarak yayıncılık faaliyeti içinde bulunan, bölge halkının iletişim kurma özelliğini taşıyan kitle iletişim araçlarından Anadolu basınının ekonomik zorluklara rağmen, bugüne değin azim ve kararlılıkla yayın hayatını sürdürme mücadelesi verdiği bilinmektedir.

Toplumda demokrasiyi yaşatan, canlı tutan objelerin başında özgür basın gelmektedir. Demokrasiyi yaşam biçim kabul eden toplumlarda, demokrasinin en sağlıklı göstergelerinden birisi de, özgür basının olup olmadığıdır. Basın, demokrasinin “olmazsa olmaz” unsurlarından birisidir. Ulusal basının Anadolu’da kollarını oluşturan ve doğru, ilkel ve gerçek haber anlayışıyla bölge halkına hizmet sunan, toplumun aydınlık geleceği yönünde başarılı yayınlara imza atan yerel basının, sorunlar yumağından arındırılarak güçlendirilmesi ve bağımsız olarak yayın hayatını sürdürebilmesi için kalıcı tedbirlerin alınması gerekmektedir. Zira, basın meslek ilkelerinden ödün vermeden, halkın iletişim özgürlüğünü, halkın gerçekleri öğrenme hakkının bir aracı sayarak, gerçekleri bulup bozmadan, abartmadan kamuoyuna objektif olarak yansıtan güçlü basın, demokrasiyi de güçlü kılmaktadır.

(1) – 154 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Tarihî geçmişimize bakıldığında, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde başlatılan kurtuluş mücadelesi yıllarında, ülkenin emperyalist güçlerin işgaline karşı direnç göstermeyen bazı İstanbul basını ister istemez sessiz kalırken, Türk Halkının örgütlenme ve haberleşmesinde kıyasıya bir mücadele veren yerel basın, işlevi ve tirajı açısından en zengin ve onurlu dönemi yaşamıştır. Yerel basın, hem kurtuluş mücadelesinin Anadolu sathına yayılmasına öncülük etmiş hem de "Yurtta sulh cihanda sulh" felsefesinin güçlenmesinde etkin rolü üstlenmiştir. Bugün ise yerel basın, aynı bilinç ve şuurla, sağduyulu yayınlarıyla ayakta kalma mücadelesi vermektedir.

Bugün, yerel yazılı ve görsel yayın kuruluşlarının çok ciddi ve kemikleşmiş sorunları vardır. Anadolu basını, gelişen teknolojiye uyum konusunda çok ciddi ekonomik zorluklarla karşı karşıyadır. Diğer taraftan, sosyal güvenlik sorunları ile vasıflı eleman temininde yaşanan zorluklar, haber kaynaklarına ulaşımındaki güçlükler, yerel yönetim mekanizmalarıyla yaşanan sorunlar ile resmî ilanların haricinde devletten ekstra bir malî yardım almama gibi sorunlar, yerel basının tirajını olumsuz yönde etkilemektedir.

Kendi kaderiyle başbaşa bırakılan Anadolu basınının ekonomik çıkmazdan kurtarılması için, ulusal basına tanınan Hazine destekli teşvik ve kredilerden yararlandırılması, tarihte olumlu misyona sahip olan yerel basını daha çok onurlandıracak ve toplumun sesini daha da güçlü kılacaktır.

Bu nedenle, Anadolu basını ve sorunlarının çözümüne katkı sağlamak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde Meclis araştırması açılmasında yarar görüyoruz.

Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

1. İlyas Yılmazyıldız	(Balıkesir)
2. Saffet Arıkan Bedük	(Ankara)
3. Metin Kocabaş	(Kahramanmaraş)
4. Ayvaz Gökdemir	(Erzurum)
5. Mehmet Gözlükaya	(Denizli)
6. Ali Rıza Gönül	(Aydın)
7. Ali Şevki Erek	(Tokat)
8. Salih Çelen	(Antalya)
9. Necmettin Cevheri	(Şanlıurfa)
10. Kemal Çelik	(Antalya)
11. Mustafa Örs	(Burdur)
12. Rıza Akçalı	(Manisa)
13. Oğuz Tezmen	(Bursa)
14. Necati Yönder	(Bingöl)
15. Mehmet Döner	(Hatay)
16. Kamer Genç	(Tunceli)
17. Fetullah Gültepe	(Van)
18. Hüseyin Çelik	(Van)
19. Hayri Kozakçıoğlu	(İstanbul)

20. İbrahim Konukoğlu	(Gaziantep)
21. Sebahattin Karakelle	(Erzincan)
22. Murat Akın	(Aksaray)
23. Ahmet İyimaya	(Amasya)
24. Mehmet Sağlam	(Kahramanmaraş)
25. Mehmet Sait Değer	(Şırnak)
26. Sevgi Esen	(Kayseri)
27. Mehmet Halit Dağlı	(Adana)
28. Ayfer Yılmaz	(İçel)
29. Zeki Ertugay	(Erzurum)
30. Ali Naci Tuncer	(Trabzon)
31. Cevdet Akçalı	(Kütahya)
32. Saffet Kaya	(Ardahan)
33. Yener Yıldırım	(Ordu)

BAŞKAN - Önerge bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum :

2. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün modernize edilerek daha etkin ve verimle hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyetin kabulünden sonra başlayan yeni dönemde, kırsal kesime ulaştırılacak hizmetler ülkemizin kalkınmasında önemli rol oynamıştır. Türkiye Cumhuriyetinin kurulduğu yıllarda ekonomi büyük oranda tarıma dayalıydı. Kırsal alanlarda modern tarım yapılabilmesi için altyapı hizmetleri, modern üretim araçları ve eğitim yatırımları yapılması gerekiyordu.

Demografik yapısı, ülke coğrafyası ve üretim ilişkileri bakımından ülkemizde gerçek üretici köylüydü. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk "Köylü, milletin efendisidir" sözüyle, kalkınmanın köyden başlaması gerektiğini vurgulamıştır.

Köy Hizmetlerinin, büyümenin ve gelişmenin sağlanmasında önemli bir yeri vardır. Modern Türkiye'nin yeni baştan yapılanmasında, köylerin yaşam standartlarının yükseltilmesinde, ülkemizin nüfus yapısının değiştirilmesinde o günkü Köy Hizmetlerini oluşturan Toprak-Su, Toprak-İskân ve YSE çok önemli görevler üstlenmişlerdir.

Bugün ise, ülkemizde 34 962 köy ve 41 495 başlısı olmak üzere, toplam, 76 457 yerleşim birimi vardır. Nüfusun halen yüzde 45'i köylerde yaşamaktadır. Köy yollarının son durumu ise şöyledir: 57 792 kilometre asfalt, 152 148 kilometre stabilize kaplama, 68 099 kilometre tesviyeli ve 41 409 kilometre ham olmak üzere, toplam, 319 448 kilometre köy yolu vardır.

Köy içmesuları bakımından ise durum şöyledir: 53 813 ünitenin yeterli ve sağlıklı içmesuyu vardır. 9 881 ünitenin suyu yetersizdir, 12 763 ünitenin yeterli ve sağlıklı içmesuyu yoktur.

Ülkemizde tarım arazilerininin 12,5 milyon hektarı sulanabilir özelliktedir. Teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek toplam arazi miktarı ise 8,5 milyon hektardır; bunun 4,6 milyon hektarının DSİ tarafından sulanması öngörülmektedir. 1 milyon hektarın halk sulamalarıyla sulandığı tahmin edilmektedir; geriye kalanın 1 milyon 210 bin hektarına Köy Hizmetleri tarafından sulama götürülebilmektedir. 1 milyon 700 bin hektar alanın sulanmasının, gölet, pompajlı sulama, küçük su kaynaklarının geliştirilmesi gibi yollarla, Köy Hizmetleri tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Cumhuriyetimizin 76 ncı yılına geldiğimiz bu günlerde, halen asfaltlanmamış 41 409 kilometre köy yolumuz, 12 763 ünite içmesuyunun getirilemediği, 1 milyon 700 bin hektar arazinin sulanmasının yapılamadığı ortadadır. Bunun sebeplerini araştırdığımızda, 1999 yılı genel bütçesinden Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ayrılan pay, 269 trilyon 780 milyar 892 milyon Türk Lirasıdır. Bunun yüzde 31'i yatırım için ayrılmış, yüzde 69'u personel giderlerine ayrılmıştır. Köy yolları yapımı, bakım, asfalt ve beton yapımı, köprü yapımı için bu ödenekten sadece 12 trilyon 534 milyar 500 milyon TL ayrılmıştır. Örneğin, Balıkesir İline köy yollarının yapımı için 124 milyar 43 milyon lira ayrılan ödenekle, kısa vadede köy yollarının bitirilmesi mümkün değildir.

Görüldüğü gibi, Köy Hizmetleri, bundan sonra mevcutların standardını yükseltme, bakım onarımını yapma, bu yollar üzerinde sanat yapıları ve köprüleri tamamlama, iskân, tarımsal hizmetleri ve arazi toplulaştırması işlerini hızlı ve etkin bir biçimde yerine getirememektedir.

Köy Hizmetlerinin, 21 inci Yüzyıla girerken bütçeden daha fazla pay ayrılarak, çağın gereklerine uygun modernizasyonunu gerçekleştirerek etkin ve verimli hizmetler verebilmesi için, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesinde ve tartışılmasında büyük yarar vardır.

Bu nedenlerle, Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

1. İlyas Yılmazyıldız	(Balıkesir)
2. Sevgi Esen	(Kayseri)
3. Saffet Arıkan Bedük	(Ankara)
4. Metin Kocabaş	(Kahramanmaraş)
5. Kemal Çelik	(Antalya)
6. Rıza Akçalı	(Manisa)
7. Ayvaz Gökdemir	(Erzurum)
8. Mehmet Gözlükaya	(Denizli)
9. Oğuz Tezmen	(Bursa)
10. Ali Rıza Gönül	(Aydın)
11. Necati Yönder	(Bingöl)
12. Ali Şevki Erek	(Tokat)
13. Mehmet Döner	(Hatay)
14. Hüseyin Çelik	(Van)
15. Kamer Genç	(Tunceli)
16. Salih Çelen	(Antalya)
17. Fetullah Gültepe	(Van)
18. Necmettin Cevheri	(Şanlıurfa)

19. Mustafa Örs	(Burdur)
20. Hayri Kozakçıoğlu	(İstanbul)
21. Mehmet Halit Dağlı	(Adana)
22. Sebahattin Karakelle	(Erzincan)
23. Ayfer Yılmaz	(İçel)
24. Zeki Ertugay	(Erzurum)
25. İbrahim Konukoğlu	(Gaziantep)
26. Murat Akın	(Aksaray)
27. Ali Naci Tuncer	(Trabzon)
28. Ahmet İyimaya	(Amasya)
29. Mehmet Sağlam	(Kahramanmaraş)
30. Cevdet Akçalı	(Kütahya)
31. Saffet Kaya	(Ardahan)
32. Mehmet Sait Değer	(Şirnak)
33. Yener Yıldırım	(Ordu)

BAŞKAN – Önerge bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörü-
rüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutup, oylarınıza sunaca-
ğım.

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir Parlamento heyetinin Habitat Global
Parlamerterler Avrupa Kitası 11 inci Yönetim Kurulu Toplantısına katılmak üzere davete icabeti-
ne ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/358)

6 Ekim 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonu Başkanlığının 29 Eylül 1999 tarih ve
A.01.1.ÇEK.-177 sayılı yazısında, Avrupa Kitası Habitat Global Parlamenterler Bölgesel Konsey
Başkanı Peter Götz'un "Habitat Global Parlamenterleri Avrupa Kitası 11 inci Yönetim Kurulu
Toplantısı"nın 12 Ekim 1999 tarihinde Almanya'nın başkenti Berlin'de düzenleneceği ve Türkiye
Büyük Millet Meclisinden bir Parlamento heyetini de Almanya'ya davet ettiği bildirilmektedir.

Anılan toplantıya icabet edilmesi hususu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış ilişkilerinin
Düzenlenmesi hakkındaki 3620 sayılı Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasvipte-
rine sunulur.

Mehmet Vecdi Gönül

TBMM Başkanı Vekili

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Tezkereyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gündemin "Sözlü Sorular" kısmına geçiyoruz.

VII - SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

1. - *Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan-Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/44) (1)*

BAŞKAN - 1 inci sırada yer alan, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan-Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

2. - *Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa-Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/46) (1)*

BAŞKAN - 2 nci sırada yer alan, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa-Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

3. - *Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/49) (1)*

BAŞKAN - 3 üncü sırada yer alan, Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

4. - *Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre Devlet hastanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/51) (1)*

BAŞKAN - 4 üncü sırada yer alan, Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre devlet hastanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

5. - *Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinin personel ve doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/53) (1)*

BAŞKAN - 5 inci sırada yer alan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinin personel ve doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

6. - *Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar-Kızıltepe karayolunun asfaltlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü sorusu ve Devlet Bakanı Abdulhalık Mehmet Çay'ın cevabı (6/54)*

BAŞKAN – 6 ncı sırada yer alan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar-Kızıltepe karayolunun asfaltlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soruyu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delalet etmenizi saygılarımla arz ederim.

Mustafa Niyazi Yanmaz

Şanlıurfa

Ceylanpınar ile Kızıltepe arası, 75 kilometrelik karayolu daha önce stabilize çalışması yapıldığı halde, asfalt yapılmamıştır. Yoğun bir trafik akışının olduğu bu yol, çukur ve tozdan geçilmez hale gelmiştir.

Soru: Ceylanpınar-Kızıltepe arası 75 kilometrelik bozuk karayolun tesviye ve asfaltlama çalışması ne zaman yapılacaktır?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Abdulhalûk Çay.

Sitreniz 5 dakikadır.

Buyurun.

DEVLET BAKANI ABDULHALÛK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar-Kızıltepe yolunun asfaltlanmasıyla ilgili olarak Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu sözlü soru önergesine cevap vermek üzere huzurunuzdayım. Bu vesileyle, Yüce Meclisimizin siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu yol, 1997 yılı sonlarına doğru Karayolları Genel Müdürlüğü'nün il yolları ağına alınmıştır. Standardı düşük olan bu yolun bozuk durumdaki 39 kilometrelik kesiminin yenilenmesi ve geriye kalan bölümünün de yeniden asfalt kaplama yapılabilmesi için, yaklaşık 1 trilyon 300 milyar Türk Lirası ödenğe ihtiyaç duyulmaktadır. Bütçe imkânlarının yetersizliği nedeniyle, Ceylanpınar-Kızıltepe yoluna 1999 yılı yatırım programında ödenek ayrılması mümkün olamamıştır; ancak, bu yolun rutin olarak bakım ve onarım hizmetlerinin sürdürülmesine çalışılacaktır.

Arz eder, Yüce Heyetinizi tekrar saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Böylece soru cevaplandırılmıştır.

7. – Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli polis lojmanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/57) (1)

BAŞKAN – 7 nci sırada yer alan, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli polis lojmanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

8. – Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, pancardaki kota uygulamasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/60) (1)

BAŞKAN – 8 inci sırada yer alan, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, pancardaki kota uygulamasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

9. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ve öğretmen lojmanı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalik Mehmet Çay'ın cevabı (6/64)*

43. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan depremde yıkılan Sağlık Meslek Lisesinin onarımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalik Mehmet Çay'ın cevabı (6/110)*

BAŞKAN – 9 uncu sırada yer alan, Sayın Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ve öğretmen lojmanı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

DEVLET BAKANI ABDULHALÛK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, 9 uncu soru ile 43 üncü soru aynı konuda; ikisini birden cevaplandıracağım.

BAŞKAN. – İkisini birden cevaplandıracaksınız; oldu efendim.

Soruyu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygıyla arz ederim. 8.7.1999

Tevhit Karakaya

Erzincan

1992 depremde yıkılan Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ile 96 dairesel öğretmen lojmanlarının ihalesi aynı yıl yapılmış ve yapıma başlanmıştır.

Yıllara sari olarak devam eden projede 1995 yılında müfettişler tarafından yapılan denetleme sonunda, müteahhit firmanın idareye borçlu olduğu gerekçesiyle işin feshi istenmiş, başvurusu sonunda genel fizikî gerçekleştirme yüzde 70 seviyesindeyken inşaatlar durdurulmuştur. 1997 yılı yatırım programına göre toplam proje bedeli 699,77 milyar TL, önceki yıllar harcaması 544,8 milyar TL, 1997 yılı ödeneği ise 93,976 milyar TL'dir.

Erzincan Depremi Rehabilitasyon ve Yeniden Yapılanma Programı çerçevesinde yapılamayan tek iş bu projeye 1997'de mahalline gönderilen ödenek 42,74 milyar TL'dir.

1- Mahkemelik olduğundan dolayı çalışmalarını durdurulan ve müteahhit sözleşmesi fesh edilen projenin yeni ihalesi ne zaman yapılacaktır?

2- İnşaat ne zaman tamamlanacaktır?

BAŞKAN – Aynı mahiyette olan ve 43 üncü sırada yer alan soru önergesini de okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygılarımla arz ederim.

22.7.1999

Tevhit Karakaya

Erzincan

1992 yılında Erzincan'da meydana gelen depremde Sağlık Meslek Lisesi de yıkılmıştı. Bina- nın ihalesi aynı yıl yapılmış ve inşaatına başlanmıştı.

1997 yılına kadar inşaatı yüzde 70 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştı. Ancak, müteahhit firma- nın yeterli düzeyde faaliyette bulunmaması ve işi sürdüncemede bırakması sebebiyle, Bakanlığın 12.6.1997 tarih ve 2388 sayılı onayıyla, firmayla olan sözleşme feshedilmişti.

Erzincan Valiliği, inşaatın tekrar ihale edilmesi için, 1997 yılı birim fiyatlarıyla 300 milyar ke- şif bedeli belirlemiş ve dosyayı 6.11.1997 tarih ve 2645 sayıyla Bakanlık Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne göndermiştir.

1 - Mahkemelik olduğundan dolayı çalışmaları durdurulan ve müteahhit sözleşmesi feshedilen projenin yeni ihalesi ne zaman yapılacaktır?

2 - İnşaat ne zaman tamamlanacaktır?

BAŞKAN - 9 uncu ve 43 üncü sırada yer alan soruları yanıtlamak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Abdulhalûk Mehmet Çay'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

Streniz 5 dakika efendim.

DEVLET BAKANI ABDULHALÛK MEHMET ÇAY (Çorum) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya'nın 1992 depreminde yıkılan Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ile 96 dairesli öğretmen lojmanı inşaatı işiyle ilgili olarak Bakanlığımıza yönelmiş olduğu (6/64) ve (6/110) esas nolu sözlü soru önergelerine cevap arz etmek üzere huzurunuzdayım. Bu vesileyle, Yüce Meclisin siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Sözlü soru önergeleri aynı konuya yönelik olduğu için, her iki önergeyi de birlikte cevaplandırmak istiyorum.

Sözlü soru önergesinde sözlü edilen Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası inşaatında Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı müfettişlerince yapılan inceleme sonucunda müteahhit firmanın borçlu olduğu belirlenmiş ve bilahare, Erzincan İl Bayındırlık ve İskân Müdürlüğüne sonuçlandırılan kesinhesap neticesinde de borcun 73 347 975 977 Türk Lirası olduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine müteahhit borcunun hükmen tahsili hususunda Bakanlığımızca müteahhit aleyhine; ayrıca, müteahhit firma Frat İnşaat ve Ticaret Limitet Şirketi tarafından da Bakanlığımız aleyhine karşılıklı dava açılmıştır. Ankara Üçüncü Asliye Ticaret Mahkemesinin 1996/412 esas sayılı dosyasında birleştirilen bu dava halen devam etmektedir.

Bu arada müteahhitin hiçbir faaliyet göstermemesi üzerine, taahhüt sözleşmesi, Bakanlığımız- ın 12.6.1997 gün ve 2388 sayılı oluru ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 62 nci maddesi uyarınca feshedilmiştir.

Anılan inşaatın ikmal keşifleri, Erzincan Bayındırlık ve İskân Müdürlüğüne 395 milyar lira üzerinden hazırlanmış olup, ikmal ihalesinin yapılmasında Bakanlığımız açısından mani bir hal bulunmamaktadır. Ancak, yatırım programının, 10.7.1999 tarihinde yayınlanmasından sonra ele alınan

bu projenin 1999 yılı program ödeneğinin 285 milyar Türk Lirası olması sebebiyle, sari ihale yetkisi istemiyle, konunun Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına intikal ettirilmesi çalışmalarını devam ettirmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından olumlu görüş alınmasını takiben, ivedilikle ihalesi hususunda gereği yapılacaktır.

Proje kapsamında yer alan 96 dairesel öğretmen lojmanı inşaatının 385 milyar lira üzerinden keşifleri hazırlanmışsa da, bu işin 1999 yılı program ödeneği 9 500 000 000 lira olduğundan, konu, 1999 Yılı Bütçe Kanununda öngörülen yüzde 10 ödeneğinin temini ve sari ihalesi için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına intikal ettirilecektir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının olumlu görüşünün alınması halinde, ayrıca bu işin de ivedilikle ihalesinin yapılması sağlanacaktır.

Arz eder, Yüce Heyetinizi tekrar saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Böylece, 9 uncu ve 43 üncü sırada yer alan soru önergeleri cevaplandırılmıştır.

10. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ve Refahiye kapalı spor salonlarının onarım ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/65)

BAŞKAN – 10 uncu sırada yer alan, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ve Refahiye kapalı spor salonlarının onarım ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

11. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki Devlet Hastanesinin ve sağlık ocaklarının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi. (6/67)

BAŞKAN – 11 inci sırada yer alan, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki Devlet Hastanesinin ve sağlık ocaklarının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

12. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, borsa işlemlerine şaibe karıştırıldığı iddialarına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/68)

BAŞKAN – 12 nci sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, borsa işlemlerine şaibe karıştırıldığı iddialarına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

13. – İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, hastanelerdeki ve sağlık ocaklarındaki personel açıklarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/69)

BAŞKAN – 13 üncü sırada yer alan, İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, hastanelerdeki ve sağlık ocaklarındaki personel açıklarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

14. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhuriyet Üniversitesinde görevli bir dekan ve bazı öğretim üyelerinin bölüclü örgüt mensubu bir teröristin mezarını ziyaret ettikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/70)

BAŞKAN – 14 üncü sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhuriyet Üniversitesinde görevli bir dekan ve bazı öğretim üyelerinin bölüclü örgüt mensubu bir teröristin mezarını ziyaret ettikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

15. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli Şeker Fabrikası arıtma tesisi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/71)

BAŞKAN – 15 inci sırada yer alan, Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli Şeker Fabrikası arıtma tesisi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

16. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli'de yapımı devam eden hastane binası inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/72)

BAŞKAN – 16 ncı sırada yer alan, Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Ereğli'de yapımı devam eden hastane binası inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

17 – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Karapınar-Ereğli karayolunun genişletilmesi ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi ve ve Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay'ın cevabı (6/73)

BAŞKAN – 17 nci sırada yer alan, Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya-Karapınar-Ereğli karayolunun genişletilmesiyle ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Delaletinizle aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14.7.1999

Hüseyin Arı

Konya

Sorularım :

1- Konya-Karapınar-Ereğli güzergâhının E-5 yolu kavşağına kadar olan yaklaşık 180 kilometrelik bölümü, halen, trafik yoğunluğu çok fazla olan bir güzergâhtadır. Bu yoğunluğa ilave olarak, aynı zamanda Mersin-Ataş Rafinerisinden, İç Anadolu bayilerine akaryakıt tankerlerinin de çok

kullandığı âdeta bir "tanker yolu" niteliğindedir. Bu yol, halihazır durumuyla çok dar ve trafik yükünü taşıyacak kapasitede değildir. Bu yüzden, her gün, bu güzergâhta ağır hasarlı trafik kazaları olmaktadır. İki yıl önce Karapınar İlçesi yakınlarında meydana gelen otobüs-tanker çarpışmasında, 28'i üniversite öğrencisi olmak üzere, 49 vatandaşımız feci şekilde can vermiştir. Anılan bu tehlikeli güzergâhın çok ivedi olarak çift yönlü olarak genişletilmesi bu tür istenmeyen kazaları önleyeceği hepimizin malumudur. 180 kilometrelik bu yol için, Bakanlığınızın 1999 yılı programında herhangi bir çalışmanız var mıdır?

2- Karapınar ve Ereğli içerisinde geçen bu yol için, bu ilçelerin giriş ve çıkışlarında emniyet için yeni düzenlemeler yapılacak mıdır?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Abdülhafûk Çay.

Süreniz 5 dakika efendim.

Buyurun.

DEVLET BAKANI ABDULHALÜK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Konya Milletvekili Sayın Hüseyin Arı'nın, Konya-Karapınar-Ereğli güzergâhının E-5 yolu kavşağına kadar olan bölümüyle ilgili olarak Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu sözlü soru önergesine cevap arz etmek üzere huzurunuzdayım. Bu vesileyle, Yüce Meclisimizin siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

1- Sözlü edilen Konya-Ereğli yolu, 145 kilometre uzunluğunda birinci sınıf bir yoldur. 1998 yılı yatırım programında, 21 804 000 000 000 proje bedeliyle yer almıştır. Ancak, yatırım programında devam eden işlere dahi yeterli tahsilat ayrılmadığından, anılan yol için de 1999 yılında ödenek temin edilememiştir. Bütçe imkânlarının müsait olduğu en kısa zamanda işin ihalesi gerçekleştirilerek yolun yapılmasına çalışılacaktır.

2- Diğer taraftan, Karayolları Teşkilatımızca, Hotamış-Karapınar arası 15 kilometre, Karapınar çıkışı Ereğli arası da 21 kilometre olmak üzere, toplam 36 kilometrede çalışma yapılarak, platform genişliği 12 metreye çıkarılmıştır.

Arz eder, Yüce Heyetinizi tekrar saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

18. – *Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, öpüşmenin halk sağlığını tehdit ettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/74)*

BAŞKAN – 18 inci sırada yer alan, Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, öpüşmenin halk sağlığını tehdit ettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

19. – *Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Devlet Hastanesinin uzman doktor ve araç gereç ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/75)*

BAŞKAN – 19 uncu sırada yer alan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Devlet Hastanesinin uzman doktor ve araç gereç ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

20. – *Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Organize Sanayi Bölgesi ile Patnos Küçük Sanayi Sitesi inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/77)*

BAŞKAN – 20 inci sırada yer alan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Organize Sanayi Bölgesi ile Patnos Küçük Sanayi Sitesi inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

21. – *Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Atatürk Üniversitesinin fakülte ve yüksekokul ihtiyacına ve Erzurum öğretimevine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/78)*

BAŞKAN – 21 inci sırada yer alan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in Atatürk Üniversitesinin fakülte ve yüksekokul ihtiyacına ve Erzurum öğretimevine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

22. – *Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı İlinin kayak tesisi ve stadyum ihtiyacına ilişkin sözlü sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/79)*

BAŞKAN – 22 nci sırada yer alan, Ağrı Milletvekili Celal Esin'in Ağrı İlinin kayak tesisi ve stadyum ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, spordan sorumlu Devlet Bakanı Sayın Fikret Ünlü tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.7.1999

Celal Esin

Ağrı

1 - İlimiz özellikle atletizm ve kayak branşlarında köklü bir geleneğe ve uluslararası başarılarla sahiptir. 2150 kişilik bir stadımız bulunmaktadır. Kamp eğitim merkezleri yetersizdir. Yeni bir stadyum için yer mevcut olup, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiştir. Bu konuda bir çalışmamız var mıdır?

2 - Türk Kayak Millî Takımının yüzde 75'i Ağrı bölgesi sporcularından oluşmasına rağmen, kayak tesisimiz yoktur. 1976 yılında ihale edilmesine rağmen, herhangi bir gelişme olmamıştır. Bu tesislerin yapımını 1999 yılı programına almayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere Devlet Bakanı Sayın Fikret Ünlü.

Süreniz 5 dakika.

Buyurun.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ağrı Milletvekilimiz Sayın Celal Esin'in Ağrı İlinin spor aktivitelerine, spor tesislerine gösterdiği duyarlılık için gerçekten teşekkür ediyorum. Bütün Ağrılı Milletvekili arkadaşlarımız da aynı duyarlılık içerisinde, biliyorum; hep konuşuyoruz, tartışıyoruz.

Ağrı, söyledikleri gibi, ülkemize, çok önemli, büyük, yıldız sporcular yetiştirmiş bir ilimizdir. O nedenle, devlet, bütçe olanakları çerçevesi içerisinde, stadyum açısından da olsa, kayak tesisleri açısından da olsa, büyük hizmet götürmeye gayret etmektedir.

Kayak tesislerinde, tabii, Bubi Dağında yapılan tesisler, yerel olanaklarla elektrik götürülemediği ve yol sorunu çözülmediği için şu anda işler durumda değildir; ama, Eleşkirt İlçesinde bir adet telesiyej tesisi inşaatı devam etmektedir.

Ülkemiz, bildiğiniz gibi, coğrafya açısından, kayaya da çok elverişli durumdadır. En başta Ağrı olmak üzere, diğer illerimizde de benzer tesisleri yapmaya, gençlerimize hazırlamaya gayret ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

23. – *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82)*

BAŞKAN – 23 üncü sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan var mı? Yok.

Soru ertelenmiştir.

24. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, mukaddes değerlere hakaret niteliğindeki yayınlar hakkında yapılan işlemlere ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/84)*

BAŞKAN – 24 üncü sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, mukaddes değerlere hakaret niteliğindeki yayınlar hakkında yapılan işlemlere ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

25. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Havaalanının isim ve sınırlar kapısı ilanının ne zaman yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Abdulhalük Mehmet Çay'ın cevabı (6/85)*

BAŞKAN – 25 inci sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Havaalanının isim ve sınırlar kapısı ilanının ne zaman yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularına Ulaştırma Bakanı Sayın Enis Öküstüz'ün sözlü olarak cevap vermesini dilerim.

12.7.1999

Musa Uzunkaya
Samsun

1 - Uluslararası olarak yapılan Samsun Havaalanı, bugüne kadar "Çarşamba", "Çımartık", "İlkadam" ve "Samsun 19 Mayıs Havaalanı" gibi isimlerle anılmaktadır. Bunların hangisi Samsun Havaalanının kesin adı olarak belirlenmiştir?

2 - Bu isim belirsizliği, içinde bulunduğumuz yaz aylarında 18 adet direkt yurtdışı geliş-gidişi yapılacak havaalanının, uluslararası seyahat açısından sıkıntısına vesile olmaktadır. İsim ve sınır kapısı itanı ne zaman yapılacaktır?

3 - Havaalanı statüsünde hizmet veren DHM İşletmesinin, hava limanı statüsüne dönüştürülmesi düşünülmüyor mu?

4 - Her tip uçağın iniş-kalkışına elverişli olan Samsun Havaalanının pistine paralel taksi yol yapılmaması eksikliğini giderilmesi ile kargo, hangar ve soğuk hava depolarının yaptırılması düşünülmüyor mu?

5 - 750 bin metrekare olduğu ifade edilen eski havaalanının, devlet ekonomisine rant olarak katılımı için satış yoluyla özelleştirilmesi düşünülmüyor mu?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Abdulhaluk Mehmet Çay. Süreniz 5 dakika efendim.

Buyurun.

DEVLET BAKANI ABDULHALUK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 15.12.1998 tarihinde hava ulaşımına açılan ve 11.2.1998 tarihinden itibaren tarifeli seferlere başlanan Samsun-Çarşamba Havaalanının "Samsun-Çarşamba Hava Limanı" adıyla tescil ve "hava hudut kapısı" itan edilmesi yönünde gerekli girişimlerde bulunulmuş olup, söz konusu havaalanının "açık hava hudut kapısı" haline getirilmesine ilişkin kriter ve standartların tespiti ve eksiklerin giderilmesi hususundaki çalışmalar sürdürülmektedir.

Samsun-Çarşamba Havaalanına, paralel taksi yolu, kargo, hangar ve soğuk hava deposu yapımına, ihtiyaçlar doğrultusunda, öntümüzdeki yıllarda başlanılabilecektir.

Eski Samsun Havaalanının ekonomiye kazandırılması yönünde, satış işlemi de dahil, çeşitli alternatifler olup, bu konudaki çalışmalar sürdürülmektedir.

Saygıyla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

26. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki öğretmen açığına ve Millî Eğitim yatırım programına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/86)*

BAŞKAN – 26 ncı sırada yer alan, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki öğretmen açığına ve Millî Eğitim yatırım programına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

27. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun İlindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87)*

BAŞKAN – 27 nci sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun İlindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

28. - *Ankara Milletvekili Oya Akgönenç Muğisuddin'in, Avrupa ülkelerinden yapılacak et ve canlı hayvan ithaline ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin soru önergesi Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı (6/89)*

BAŞKAN - 28 inci sırada yer alan, Ankara Milletvekili Oya Akgönenç Muğisuddin'in, Avrupa ülkelerinden yapılacak et ve canlı hayvan ithaline ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını delaletlerinize arz ederim.

Oya Akgönenç

Ankara

Basın ve medyada yer alan, Avrupa Birliği ülkelerinden zamanı geçmiş et ve canlı hayvan ithali yapılacağına söylenilerinin doğruluk derecesi nedir?

1 - Ülkemizde geliştirilmesi için çalışılan hayvancılığın neden yeterince geliştirilemediğinin sebeplerinin araştırılması yönünde çalışmalarınız var mıdır?

2 - Yurdumuzda besi hayvancılığının geliştirilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

3 - Ülkemizde hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımıza gerekli krediler verilmesinde nasıl bir çalışmanız vardır?

4 - AB'den ithal edilecek olan yıllık 19 000 ton et ve 3 500 ton canlı hayvan ithalatı için gerekçeniz nedir?

BAŞKAN - Soruyu cevaplandırmak üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanımız Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp.

Süreniz 5 dakikadır.

Buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Doç. Dr. Oya Akgönenç'in sorusuna cevaben, hayvancılığın desteklenmesi amacıyla Bakanlığımızca yapılan çalışmalar hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Türkiye'de hayvancılığın geldiği durum, maalesef, iç açıcı değil. Biz, Bakanlar Kurulumuzda bu konuyu birkaç kere gündeme alarak görüştük ve hazırladığımız projeleri de, yine, Bakanlar Kuruluna takdim edeceğiz.

Özellikle, hayvancılığı geliştirmede şu konular üzerinde, proje kapsamında duruyoruz: Birincisi, suni tohumlama ve suni tohumlama yoluyla doğan buzağuların teşvik edilmesi gerekli; bunun için proje geliştiriyoruz. Özel-tüzel kişi ve kuruluşlarca yeni kurulacak suni tohumlama ekiplerinin, Bakanlığımızın belirleyeceği maliyet hesabı üzerinden desteklenmesine çalışıyoruz. Suni tohumlamanın, artık, devletten ziyade özel sektör tarafından yapılmasının tedbirlerini alıyoruz. Yurt içinde, çiftçi elinde veya Tarım İşletmeleri dediğimiz TİGEM'in elinde bulunan, diğer resmi kuru-

luşların elinde bulunan ve Bakanlıkça damızlık belgesi veya sertifika verilmiş olan kültür ırkı damızlık gebe düveleri satın alanlara, damızlık belgesine sahip süt sığırları için Bakanlığın her yıl başında belirleyeceği ithal süt sığırı CIF fiyatının yüzde 30'unun, saf ırk sertifikasına sahip kültür ırkı süt sığırlarında ise yüzde 15 oranında desteklenmesi kararını çıkarmaya çalışıyoruz.

Bakanlıkça onaylanan yem bitkileri üretim projelerinin, nakliye ve gübre bedelleri hariç, çok yıllık yem bitkilerinde birinci yıl yatırım giderlerini, tek yıllık yem bitkilerinde ise işletme giderlerinin yüzde 25'ini, doğrudan, destekleme olarak üreticilere vermek istiyoruz.

Bir soru üzerine biraz önce de belirttiğim gibi, bugün, hayvancılığın başlıca sıkıntısı, yem sıkıntısıdır. Mevcut büyükbaş ve küçükbaş hayvan üzerinden gittiğimizde, Türkiye'nin, 40 milyon ton kaliteli kaba yeme ihtiyacı vardır, bugünkü hayvan varlığı üzerinden. Bizim üretebildiğimiz ise 27 milyon ton civarındadır. Hayvancılıkta hiçbir artış olmasa, hiçbir gelişme olmasa, yemleme sistemlerinde geliştirilme yapılmasa dahi bugün bile 13 milyon ton kaliteli kaba yem açığı var; yonca, fiğ, korunga gibi. Peki, bu açık var da, hayvanların bu ihtiyacı nasıl karşılıyor? İşte, hayvanların halini görüyoruz; kışın ahırda, bir halk tabiriyle, kuyruğundan tutup ancak kaldırıyoruz. Süt veriminin yüzde 70'i çevre şartları tarafından belirlenir, yüzde 30'u ise hayvanın ırk özelliği tarafından belirlenir.

Şimdi, biz, dışarıdan hayvan ithal ediyoruz, hayvancılığı geliştireceğiz diye. İthal ettiğimiz hayvan Renault araba değil, Mercedes araba değil ki, gümrüğün parkına çekelim. İthal ettiğimiz hayvanın önüne yem koymamız gerek; yem yok; hayvan ithaline devam ediyoruz. Bu, canlı bir varlık. O halde, öncelikle, bizim, Türkiye'de, kaliteli kaba yem açığını giderme mecburiyetimiz vardır. Hastalığı doğru teşhis etmek mecburiyetindeyiz. Hastalık, bu... İşte, bunun için, yem bitkileri üretimini nasıl teşvik edeceğiz? Şimdiye kadar, Türkiye'de, yeterli olmasa dahi, destekler, çaya verilmiş, tütüne verilmiş, fındığa verilmiş, buğdaya az çok verilmiş -yeterli olmasa da- hayvancılığa hiçbir destek verilmemiş.

BAŞKAN – Sayın Bakan, size 1 dakika ilave süre veriyorum; lütfen, toparlayınız.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Onun için, beş yıllık bir proje yaptık. Bu beş yıllık proje içerisinde yem bitkileri yetiştiricisini yüzde 25 oranında desteklediğimizde, beş yılda Hazineye gelecek yük 90,7 trilyondur. Bunun karşılığında üreteceğimiz 13 milyon ton kaliteli kaba yemin kuru ağırlık üzerinden değeri 520 trilyondur. Masraf, destek 90 trilyon, 520 trilyon kârımız var. Bu 520 trilyon karşılığındaki yemi süte ve ete çevirdiğimiz zaman, istihdamı ve katmadeğeri hesap ettiğimizde, katrilyonlarca kâr elde edeceğiz ve bir de Türk insanı hayvansal proteinle yeteri derecede beslenecek. Bugün Türk insanı yeteri derecede süt ve et proteini alamıyor. Yem desteği...

Sunî tohumlamayı özele yaymamız gerek, özelleştirmemiz gerekli. Sunî tohumlamadan doğan buzağıyı destekleyeceğiz. Bu hazırladığımız projeyi, bir hafta sonraki Bakanlar Kurulunda detaylıca arz edeceğim.

Teşekkür ediyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Böylece, soru cevaplandırılmıştır.

29. – *Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SSK'nın paralarını Ziraat Bankasına faizsiz olarak yatırdığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Saftır Gaydalı'nın cevabı (6/91)*

BAŞKAN – 29 uncu sırada yer alan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SSK'nın paralarını Ziraat Bankasına faizsiz olarak yatırdığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Bütayk Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar Okuyan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delalet etmenizi saygılarımla arz ederim.

Mustafa Niyazi Yanmaz
Şanlıurfa

Türkiye'nin en önemli gündemini oluşturan SSK hepimizin malumudur. Bu kurumun içinde bulunduğu şartlar da ortadadır. SSK'nın bu durumdan kurtulması için çalışanlara âdeta dayatılan ve çözüm gibi gösterilen emeklilik yaşının yükseltilmesi hususu da çalışanların haklı tepkisiyle karşı karşıyadır.

Soru 1 - Zor bir durumda olan SSK'nın toplanan paraları halen sıfır faizle Ziraat Bankalarına yatırıldığı doğru mudur?

Soru 2 - Bir taraftan tedbir alıyorum derken, diğer taraftan kurumun paralarını bu şekilde değerlendirmesi icraatlarınızla çelişki arz etmiyor mu?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Edip Sadfer Gaydalı; bu-
yurun.

Süreniz 5 dakika.

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, sayın milletvekilere; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi Yanmaz'ın tarafımıza yönelttiği sözlü soru önergesini cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sosyal Sigortalar Kurumunun içinde bulunduğu finansman darboğazı nedeniyle, bankalarda ve diğer yatırım alanlarında değerlendirilen nakit fonları bulunmamaktadır. Her ay emekli aylıklarını ödemek üzere ödeme tarihine kadar biriken prim gelirleri, kısa sürelerle repoda değerlendirilerek, ayda yaklaşık 2 trilyon Türk Lirası gelir elde edilmekteydi; ancak, 1998 Mali Yılı Bütçe Kanununun 7 nci maddesi ve buna ilişkin Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 1998/1 sayılı Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği hükümleri gereği, Sosyal Sigortalar Kurumu adına tüm bankalarca yapılan prim ve sair tahsilat, en geç bir hafta içinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası nezdindeki vadesiz hesabına aktarılmaktadır. Kurum açıklanmış Hazine tarafından karşılanması nedeniyle, repodan sağlanan 2 trilyon Türk Liralık gelirin ortadan kalkmasından dolayı Sosyal Sigortalar Kurumunun bir kaybı bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

30. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi.(6/93)

BAŞKAN – 30 uncu sırada yer alan, Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

31. – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94)*

BAŞKAN – 31 inci sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

32. – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-İran arasında ekspres tren seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/97)*

BAŞKAN – 32 nci sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-İran arasında ekspres tren seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

33. – *Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98)*

BAŞKAN – 33 üncü sırada yer alan, Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

34.– *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Havaalanından Türk Cumhuriyetlerine ve Van-Diyarbakır ve Van-Ankara arasında tarifeli uçak seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/100)*

BAŞKAN – 34 üncü sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Havaalanından Türk Cumhuriyetlerine ve Van-Diyarbakır ve Van-Ankara arasında tarifeli uçak seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

35. – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Akdamar Adasının çevre düzenlemesine ve Akdamar Kilisesinin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/102)*

BAŞKAN – 35 inci sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Akdamar Adasının çevre düzenlemesine ve Akdamar Kilisesinin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

36 – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103)*

BAŞKAN – 36 ncı sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

37 – Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van İlinde kış ve su sporlarının geliştirilmesine ve MPİ Van Gölü Anadolu Lisesi inşaatına ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/104)

BAŞKAN – 37 ncı sırada yer alan, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van İlinde kış ve su sporlarının geliştirilmesine ve MPİ Vangölü Anadolu Lisesi inşaatına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Devlet Bakanı Sayın Fikret Ünlü tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunda delaletinizi saygılarımla arz ederim.

19.7.1999

Hüseyin Çelik

Van

Van, su ve kış sporlarına son derece elverişli bir vilayet olduğu halde bu imkânlardan bugüne kadar yararlanılamamıştır.

Su ve kış sporlarıyla ilgili olarak Van'da bir yatırımın olacağı mıdır?

Mitli Piyango İdaresinin inşa ettirdiği Vangölü Anadolu Lisesi bu yıl bitirilecek midir?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere Devlet Bakanımız Sayın Fikret Ünlü; buyurun.

Süreniz 5 dakika.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Van Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Çelik'e, sorusu için çok teşekkür ediyorum; söyledikleri doğrudur. Van, gerçekten, su ve kış sporları açısından oldukça elverişli bir coğrafyaya, fiziksel olanaklara sahip bir ilimizdir diğer doğu illerinde olduğu gibi; ne yazık ki, 1999 programında da, öncesinde de yatırım programlarında yer verilememiştir. Bana bürokratların hazırladığı metinde "ileriki yıllarda yatırım programında yer verilecektir" deniliyor. Bunu şunun için okuyorum ve sizlere de bu konuda kısa bir açıklamada bulunmak istiyorum izninizle: Sporda geri kalmışlığımızın, özellikle tesis politikalarındaki hizmet açığımızın gerçek nedeni işte budur; yani, merkezî idareden "bu yıl olmazsa seneye mutlaka yapacağız" sözüyle, hep, illerimizdeki, ilçelerimizdeki spor tesisleri beklentileridir.

Değerli arkadaşlarım, izleyenlere de, dinleyenlere de, yerel yöneticilerimize de bir ışık tutması açısından, bu vesileyle söylüyorum; bu tür tesisleri, artık yerinde çözmeye çalışmak gerekiyor. Yani, aynen GAP su sporlarında olduğu gibi, Van'da da, sivil toplum örgütlerimizin, kulüplerimizin devreye girerek, yerel olanaklarla, özel idare olanaklarıyla su ve kış sporlarına yönelik hizmetlerin başlatılması, tesislerin yapımının başlatılması ve devletin de, genel bütçeden güçlü olduğu oranda kaynak aktarması şeklinde, bu tesislerimizi çözmeye çalışıyoruz. Yoksa, bugün, biz, 1999

yılında hiçbir projeyi, hiçbir şekilde yatırım programına almadık, yarım kalanları tamamlamaya çalışıyoruz; ama, itiraf ediyorum, açıklıyorum, bugünkü olanaklarla, Türkiye'de yarım kalmış tesislerin otuz yılda bitirilmesi söz konusu değil; bugünkü bütçe olanaklarıyla otuz yıl gerekiyor ve hiçbir tesisi, projeyi yatırım programına almadan... O açıdan, böyle bir beklenti içerisine girilmemesi gerektiğini düşünüyorum; ama, özendiriyorum, doğrudur, kış sporları açısından, su sporları açısından Vanımız çok uygun bir ilimizdir, güzel bir ilimizdir. Kendileri başlatacaklar, biz, bu katkıyı yapmaya devam edeceğiz; o sözü verebilirim.

Diğeri, yine, Milli Piyango İdaremi tarafından yapımı başlatılan Anadolu lisesiyle ilgilidir. Fiziksel gerçekleşme oranı yüzde 80'in üzerindedir. 1999 yılı içerisinde tamamlanabilmesi için genel müdürle konuştum. Van'a gittiğimde, ziyaret ettiğimde, Sayın Vali başta olmak üzere, orada, ilgili dernek temsilcileri de bana bu konuyu aktardılar. 1999 yılı içerisinde -gerçi az kaldı ama- bitirmeye gayret ediyoruz.

Bu bilgileri sizlere sunmaya çalıştım. Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

38. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/105)

BAŞKAN – 38 inci sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Sayın Başbakan veya yerine cevap verecek sayın bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

39. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, okul kantinlerinde satılan içeceklere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/106)

BAŞKAN – 39 uncu sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, okul kantinlerinde satılan içeceklere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

40. – Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birinci Futbol Liginin adının Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirilmesine ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/107)

BAŞKAN – 40 ncı sırada yer alan, Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birinci Futbol Liginin adının Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirilmesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gençlik ve spordan sorumlu Devlet Bakanı Fikret Ünlü tarafından sözlü olarak cevaplandırılması istemiyle aşağıdaki sorularımı arz ediyorum.

Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa

Sorular :

Futbol Federasyonu Başkanlığı 1999-2000 sezonu Türkiye Profesyonel Birinci-İkinci-Üçüncü Ligleri ve Kupa Müsabakaları Statüsü, Resmî Gazetesinin 16 Temmuz 1999 gün ve 23757 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Resmî Gazetede "Türkiye Birinci Ligi" yerine "Türkiye Telsim Ligi" ibaresi yer almaktadır.

Bu ibareyle ilgili olarak:

1 - "Türkiye" isminin önüne veya arkasına bir firmanın (Telsim) adının yazılmasının yasal dayanacağı nedir?

2 - Futbol Federasyonu Başkanlığının işlemi hukuka uygun mudur?

3 - Türkiye Ligleri Statüsünün yayımlandığı 16 Temmuz 1999 tarihinden sonra, 18 Temmuz 1999 günlü ulusal basında yer alan, Telsim firması adının "Türkiye" isminin arkasında reklam olarak kullanılmayacağını belirten beyanatınızdan sonra yaptığımız işlemler nelerdir?

BAŞKAN - Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Fikret Ünlü; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) - Çok değerli arkadaşlarım, doğrusu, itiraf etmem gerekir ki, böyle, anlamsız, yakışsız ve hepimizin büyük önem verdiği toplumsal değerleri rencide eden bir konuyu cevaplandırmak üzere huzurunuzda bulunmaktan son derece üzüntü duyuyorum. Ertuğrul Yalçınbayır'a, sorusu için teşekkür ediyorum, sözüm ona değil; ama, böyle bir konu için karşınızda bulunmak, beni son derece üzüyor.

Şimdi, olayın mazisi hakkında, geçmişi hakkında, izninizle çok kısa bilgi vermek istiyorum.

Futbol Federasyonu yetkilileri, bizim bilimiz dışında -zaten, özerk olduğu için, biliyorsunuz, Bakanım, ancak yasa üzerinde denetim ve gözetim yetkisi var- ilgili firmayla, oturuyorlar bir sözleşme imzalıyorlar ve bunu imzaladıktan sonra, televizyonlarda ve basında, bildiğiniz ilanları vererek Türk kamuoyuna duyuruyorlar; diyorlar ki "biz, Türkiye Profesyonel Birinci Liginin adını -soru önergesinde de belirtildiği gibi- Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirdik." Ben, bunun üzerine itiraz ettim. Önce, Futbol Federasyonundan yazılı bilgi aldım. Dedim ki "bunu neden yaptınız?" "Bunu, para alıp, kazanıp, gelir kaynağı elde edip, kulüplerimize para aktarmak için yaptık" dediler. Kendilerine söyledik, resmen de bildirdim sözlü olarak da söyledim, dedim ki "Türkiye adının önüne veya arkasına herhangi bir sıfat, bir isim takamazsınız, buna yetkiniz yok -birçok nedenden ötürü yok, şimdi zamanınızı almak istemiyorum- bu, doğru değil, bunu değiştireceksiniz, Türkiye Telsim Ligi olmaz." Ondan sonra, tuttular dediler ki "madem Telsim'in önüne Türkiye konulmaz, o zaman arkaya koyalım." Telsim Türkiye Ligi yaptılar. Ona da itiraz ettim; yine, onu da değiştirmek istemediler. Bunun üzerine, ben mahkemeye başvurdum. Başka yapacağım bir şey yok; ancak, denetim ve gözetim görevim var. Bu arada, ben, ancak "bunu neden yaptın" diye, Futbol Federasyonu hakkında soruşturma başlatabilirdim. Önemli olan burada, önce bu ismi değiştirmek. Mahkemeye başvurduk Bakanlık olarak, tedbir koyduk. Mahkeme "bunu böyle yapamazsın" diye tedbir koydu. Tedbire itiraz ettiler; itirazları reddedildi.

Bekledim ki, artık bu yoldan geri dönsünler, vazgeçsinler, başka bir logo çalışmasıyla, başka bir şekilde, sponsor olarak bunu belli eden bir düzenlemeye girsinler. Bunu beklerken, Kuşadası'nda Futbol Federasyonumuz toplantı yaptı. Bir haber geldi ki, basın açıklaması: "Mademki Telsim'in önünde veya arkasında Türkiye adı kullanılamaz, o zaman, Türkiye'yi çıkardık, Telsim Ligi yaptık." Tabii, özrü kabahatinden büyük. Bunun üzerine, tekrar, mahkeme kendilerine duyuruda bulundu. Devletin bütün kurumları nezdinde girişimlerde bulunuyoruz. "Bunu bu şekilde yorumlayamazsınız; mahkeme kararı açıktır, değiştireceksiniz. Türkiye Profesyonel Birinci Liginin adı bir başka anlam ifade edecek şekilde dizayn edilemez, düzenlemez" diye mahkeme...

Sözün özeti, olayın özeti şu: Gördüğünüz gibi, bazı yayın kuruluşları bunu bu şekilde kullanmaya devam ediyorlar. 26 Ekimde mahkeme vardır; tabii, mahkemede olduğu için yorum yapmak istemiyorum; ama, ben olayı özetledim, size anlattım. Sizler gibi son derece üstünlüydüm; fakat, olayın peşini bıraktığım gibi bir izlenim asla söz konusu olmasın, böyle bir imaj oluşmasından son derece kaygı duyarım. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bir bakanı olarak, millî bir ligin öndeki Türkiye adını bile koruyamayacak duruma gelirse, bundan hepimiz zarar görürüz; bunu yapanlar da zarar görürler, ben de zarar görürüm, herkes zarar görür. Bunu korumak herkesin görevidir diye düşünüyorum.

Sayın Yalçınbayır'a, tekrar, konuyu gündeme getirdiği için teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

41. – *Yozgat Milletvekili İlyas Arslan'ın, Yozgat SSK Hastanesi projesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadıqer Gaydalı'nın cevabı (6/108)*

BAŞKAN – 41 inci sırada yer alan, Yozgat Milletvekili İlyas Arslan'ın, Yozgat SSK Hastanesi projesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar Okuyan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İlyas Arslan

Yozgat

1 - Yozgat SSK Hastanesinin, projesi hazırlanıp programa alındığı ve 1997 yılında ihale edilmesine rağmen, bugüne kadar temelini atılmamasının sebebi nedir?

2 - Yozgat'ta çalışan SSK'lı ve bakmakla yükümlü oldukları yakınlarının toplamı hiç de küçümsenemeyecek bir sayıdadır. Bu insanların, 1-2 doktorlu, yataksız dispanserde tedavi görme mücadelesini ve komşu illerdeki SSK hastanelerine sevkle giderek, günlerce mağdur olmalarını tasvip ediyormusunuz?

3 - Tasvip etmiyorsanız, sigorta hastanesinin temelini ne zaman atacak ve ne kadar sürede hastaneyi tamamlayarak hizmete açacaksınız?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Edip Safder Gaydalı; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Yozgat Milletvekili Sayın İlyas Arslan'ın tarafımıza yönelttiği sözlü sorusunu cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

100 yataklı Yozgat Hastanesi inşaatı, 27.6.1997 tarihinde Yazıcıoğlu Sanayi Ticaret Kolektif Şirketine ihale edilmiştir. Ancak, ihale kararı, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunca, Genel Müdürlükleri Teftiş Kurulu Başkanlığının ihaleyle ilgili raporuna istinaden, onaylanmamıştır.

Söz konusu firmanın, kurum aleyhine açtığı dava sonucu, Danıştay 10. Dairesinin yürütmeyi durdurma kararı üzerine, Yozgat Hastanesi inşaatı işinin, Yazıcıoğlu Sanayi Ticaret Kolektif Şirketine ihalesi uygun görülmüştür. Firma ile ihale sözleşmesi imzalanmış olup, yer teslimi yapılarak, inşaatına en kısa sürede başlanılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Soru cevaplandırılmıştır.

42. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Kamp Eğitim Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu ve Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatlarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (6/109)*

BAŞKAN – 42 nci sırada, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Kamp Eğitim Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu ve Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatlarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Devlet Bakanından sorusu vardır.

İlgili Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Devlet Bakanı Sayın Fikret Ünlü tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygıyla arz ederim.

22.07.1999

Tevhit Karakaya

Erzincan

1. - 16.11.1992 tarihinde ihale edilen Erzincan Kamp Eğitim Merkezi inşaatında yüzde 80 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. İnşaatın tamamlanabilmesi için 135 milyar lira ödenek gerekmektedir.

İnşaata, 1999 yılı için ne kadar ödenek ayrılmıştır? İnşaat ne zaman bitirilecektir?

2. - 2.11.1992 tarihinde ihale edilen Erzincan Kapalı Yüzme Havuzu inşaatında yüzde 16 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. İnşaatın tamamlanabilmesi için 560 milyar lira ödenek gerekmektedir.

İnşaata, 1999 yılı için ne kadar ödenek ayrılmıştır? İnşaatı ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz?

3. - 16.11.1992 tarihinde ihale edilen Erzincan Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatında yüzde 66 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. İnşaatın tamamlanabilmesi için 150 milyar lira gerekmektedir.

İnşaata, 1999 yılı için ne kadar ödenek ayrılmıştır? İnşaat ne zaman tamamlanacaktır?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Fikret Ünlü; buyurun efendim.

Sütreniz 5 dakikadır.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Erzincan Milletvekilimiz Sayın Tevhit Karakaya'nın söz konusu ettiği tesisler 1992 yılında ihale edilmiştir. Birincisi, kamp eğitim merkezi; bu yıl 40 milyar lira ödenek teklif ettik; fizikî gerçekleştirme oranı yüzde 75'tir. Kapalı yüzme havuzunun fizikî gerçekleştirme oranı yüzde 40'tır; 75 milyar Türk Lirası teklif edildi. Refahiye Antrenman Spor Salonunu bu yıl bitirmeyi planladık; 95 milyar lira ödenek teklif edildi. Eğer işin sonuna yaklaşabilirsek, Bakanlık fonuyla da antrenman salonunu tamamlamayı düşünüyoruz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Böylece, soru cevaplandırılmıştır.

43 üncü sırada yer alan soru, daha önce Sayın Bakan tarafından cevaplandırılmıştı.

44. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/111)*

BAŞKAN – 44 üncü sırada yer alan, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlayacağız.

Soruyu cevaplandıracak sayın bakan veya Başbakan?.. Hazır değil.

Soru ertelenmiştir.

45. – *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinin SSK Hastanesi, araç-gereç ve personel ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Safer Gaydalı'nın cevabı (6/112)*

BAŞKAN – 45 inci sırada yer alan, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinin SSK Hastanesi araç gereç ve personel ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan?.. Hazır.

Soru önergesini okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunda delaletlerinizi arz ederim.

Mehmet Yalçınkaya
Şanlıurfa

Şanlıurfa İlimiz GAP'ın kademeli olarak devreye girmesiyle yöredeki ekonomik hareketliliğe paralel olarak sigortalı vatandaşlarımızın sayısı katlanarak hızlı bir şekilde artmaktadır.

Bu nedenle;

1 - İlimizin acil ihtiyacı olan 400 yataklı SSK Hastanesinin yapımına ne zaman başlayacaksınız?

2- Şanlıurfa SSK Hastanesinin araç gereç ve personel eksikliğini ne zaman gidereceksiniz?

BAŞKAN – Soruyu cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanımız Sayın Edip Safder Gaydalı; bu-
yurun.

Süreniz 5 dakika efendim.

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Yalçınkaya'nın tarafımıza yönelttiği sözlü soru önergelerini cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Sosyal Sigortalar Kurumunca, ülkemiz genelinde, 29 677 yatak kapasiteli 120 hastane, 181 dispanser ve 226 sağlık istasyonu olmak üzere toplam 527 sağlık tesisiyle, nüfusumuzun yaklaşık yarısına sağlık hizmeti verilmektedir.

Bu çerçevede, 1998 yılı sonu itibariyle Şanlıurfa İlinde 24 000 kadar sigortalı, 10 500 emekli, dul, yetim ve bunların aile fertleri olmak üzere, yaklaşık 120 000 kişi, Sosyal Sigortalar Kurumunun sağlık hizmetlerinden yararlanmaktadır. Civar illerle birlikte oldukça yoğun bir sigortalı sayısına ulaşan Şanlıurfa'da da, birçok büyük ilimizde olduğu gibi, tesis ve personel yetersizliği gibi nedenlerle Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık hizmetlerinin yeterli düzeyde olduğunu söylemek mümkün değildir.

Sosyal Sigortalar Kurumunca, Sağlık Bakanlığı normlarına göre, 21 000 personel açığıyla hizmet verilmektedir. Sosyal güvenlik reformu kapsamında, Bakanlığımızca hazırlanan ve Yüce Meclisimizce 25.8.1999 tarihinde kabul edilerek kanunlaşan 4447 sayılı Yasada, kurum için 18 800 yeni kadro ihdas edilmiştir. İhdas edilen sağlık personeli kadrolarına atama yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup, bu kapsamda, kurumun Şanlıurfa Hastanesinin doktor ve diğer sağlık personeli ihtiyacı büyük ölçüde giderilmiş olacaktır.

Diğer taraftan, Güneydoğu Anadolu Projesi dolayısıyla, Şanlıurfa ve civar illerde sigortalı sayısında meydana gelebilecek artışlar da göz önünde bulundurularak, Şanlıurfa İlinde 400 yataklı GAP hastanesi inşaatı için uygun arsa temini çalışmalarına 1991 yılında başlanmıştır. Söz konusu hastane inşaatı 1997 yılında kurum yatırım programına alınmış, ancak, bugüne kadar uygun arsa temin edilemediğinden ihalesi yapılamamıştır.

Arsa temini çalışmaları kapsamında, Şanlıurfa-Karaköprü Belediyesince teklif edilen 100 dönümlük arazinin, yapılan incelemeler neticesinde, jeolojik yönden uygun olmadığı; Şanlıurfa Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğünce teklif edilen merkez Günüşüğü Köyündeki taşınmazın yerinde yapılan incelemesinde altyapısının bulunmaması, şehir merkezine 20 kilometre uzaklıkta ve çimento fabrikasına 1,5-2 kilometre mesafede bulunması sebebiyle hastane yapımına uygun olmadığı; Kepirli Köyündeki mülkiyeti Hazineye ait 175 dönümlük arazinin Tarım Reformu ve GAP bölge müdürlüklerince tarımsal niteliği korunacak alan kapsamından çıkarılması halinde hastane arsası olarak değerlendirilebileceği; merkez Dağeteği Köyünde kayıtlı, mülkiyeti Enver Öncel'e ait, hastane yapımı için Sosyal Sigortalar Kurumuna hibesi teklif edilen taşınmazın doğal olarak korunacak alan niteliği taşınması, dağlık ve kayalık olması, yüzde 80 eğimi dolayısıyla inşaat maliyetinin olağanüstü artacağı gibi nedenlerle inşaatına uygun olmadığı tespit edildiğinden, bugüne kadar hastane inşaatının ihalesi gerçekleştirilememiştir.

Arsa teminine yönelik çalışmalara devam edilmekte olup, uygun arsa bulunması halinde inşaat en kısa zamanda başlanacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

Böylece, gündemin "Sözlü Sorular" kısmına ayrılan süre tamamlanmıştır.

Şimdi, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

2. – 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı : 155) (1)

BAŞKAN – 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Şu ana kadar Başkanlığımıza iletilen, tasarrımın tümü üzerinde söz isteyenleri okuyorum:

Grupları adına; Fazilet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural, Anavatan Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nesrin Nas, Demokratik Sol Parti Grubu adına Uşak Milletvekili Sayın Hasan Özgöbek.

Şahısları adına; Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Połat, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan.

Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

(1) – 155 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sıra sayısı 155 olan, Türkiye Kalkınma Bankasının Kuruluş Yasa Tasarısı üzerinde Grubumuz adına görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; değerli Heyetinizi ve Başkanımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) olarak kurulan bu banka, 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle bugünkü Cumhurbaşkanımız Sayın Demirel'in başkanlığındaki bir hükümet tarafından kurulmuş bulunuyor. Bankanın amacı "Türkiye'nin, strateji ve yurt sathına yaygın sanayileştirilmesidir. Bu maksatla, yurt içinde, yurt dışında çalışmış ve çalışanların tasarruflarını;

a) Ekonomik bir güç halinde birleştirilerek kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde değerlendirmek,

b) Kalkınma planlarının temel ilkelerine uygun ve yurt sathına yaygın teşebbüslere, özellikle sınav yatırımlara yönlendirmek" şeklinde ifade edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, tasarrımın genel gerekçesinde de "ileri bir hayat seviyesine erişebilmek için, tasarrufların gayri sâfi millî hâsıla içindeki payını artırarak, bu tasarrufların reel ekonomi içine katılmasını sağlamak amacıyla bu düzenleme yapılmıştır" denilmektedir.

1975'ten bugüne bu amaca ulaşamamış olan bu bankanın, bugün, yeni bir statüye kavuşturulması, vatandaş nezdinde, tasarrufçu nezdinde kaybetmiş bulunduğu itibarının ve güveninin tekrar kazandırılması konusunda bir çalışma yapıyoruz. Tabii, bu arada, değerli vatandaşlarımızın kendi gayretleriyle bu konuyla ilgili olarak yapmış oldukları çalışmaları da desteklemek hükümetlerimizin bir görevi olmak mecburiyetindedir. Ancak, böyle bir tasarrufun elde edilmesi ve reel ekonomiye katılması için, ülkemizde yaşayan insanların, gayri sâfi millî hâsıladan sosyal denge içerisinde yararlanmaları ve ihtiyaçlarının üzerinde bir gelire sahip olmaları gerekir. Devlet istatistik verilerine göre, Türkiye'de 3 kişilik bir ailenin aylık asgari giderinin, bugün, artık, 300 000 000 Türk Lirasının üzerinde olduğunu düşünmek ve göz önünde bulundurmamak mecburiyetindeyiz. Yıllık itibariyle asgari ihtiyaç olan gelir, tasarruf hariç, yaklaşık 4 milyar civarındadır, böyle bir gelire ihtiyaç vardır. 1 dolar bugün 465 000 lira civarındadır, yıllık ihtiyaç ise 7 750 dolar civarındadır; yani, 3 kişilik bir ailede, fert başına düşen asgari geçim için ihtiyacı, aylık olarak, 2 600 dolardır.

Bölge farklılıkları göz önüne alındığında, yatırım ve gelir seviyesini yükseltme ihtiyacı içinde olan insanların, bu rakamlarla reel ekonomiye katılmaları mümkün görülmemektedir. Halbuki, tasarrımın genel gerekçesinde, daha çok kalkınmada öncelikli yörelerdeki insanların ileri bir hayat seviyesine erişebilmeleri amacıyla, kalkınmamıza ivme kazandırması düşünülen Kalkınma Bankasının kuruluşunun daha başlangıcında, büyük bir eksiklik ve yanlış bir tutumla işe başlamış bulunuyoruz.

Anayasamızın amir hükmü olan 41 inci maddesi, devletin "iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek, bu maksatla tasarrufların artmasını temin etmek ve yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yönlendirmek" görevini tarif ediyor. Bu tariften anlaşılacağı gibi, önce insanımızın gelir seviyesini yükseltmek, sonra da onların tasarruflarına yön vermek gerekiyor. Biraz önce verdiğimiz rakamlardan anlaşılıyor ki, ülkemizde çok önemli bir ekonomik sıkıntı vardır, insanımız asgari geçimini temin edememektedir; dolayısıyla, tasarruf da asgari noktadadır, vatandaş nezdinde yok mesabesinde. Mümkün olan önemli tasarruflar da, rant kesiminin elindedir. Devlet politikaları olarak da, reel ekonomi değil, rant ekonomisi desteklenmektedir. Biraz sonra ifade edeceğimiz birtakım rakamlardan da anlaşılacağı gibi, tasarrufu yapmak, yeterli sermayeyi temin etmek, görüyorsunuz, devletin üzerine düşmektedir. Bu tespit, bizi, liberal ekonominin tüm dünyaya hâkim olma durumunda olduğu bir günde, bakınız, nasıl, devletçi bir ortama getirdi.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz günlerde, çok değerli Cumhurbaşkanımız, buradan, fert başına millî gelirin 6 bin dolar seviyesinde olduğunu ifade ettiler; ancak, Devlet İstatistik Enstitüsünden İnternet vasıtasıyla bugün aldığımız rakamlarda -gerçi onlarda henüz daha 6 ncı ayı çıkarmış bulunuyorlar ama- fert başına millî gelirimizin 3 350 dolar civarında olduğu ifade edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, Yüksek Denetleme Kurulu denetimine tabi bulunan banka, KİT mevzuatı, harcırah kanunu ve kamu personeli rejimini düzenleyen mevzuat dışında tutulmuş; personel rejimi, kadro tespiti, sözleşme esaslarının düzenlenmesi, ücret, ikramiye, kâr payı ve prim gibi konuların belirlenmesi hususlarında, yalnızca yönetim kurulu yetki verilmiştir. O dönemde yetki kargaşası vardır, iktidarda ihtilal hükümeti dediğimiz, Ulu-su Hükümeti vardır, böyle bir düzenlemeye gidilmiştir; yani, bankanın içindeki personel rejimi karıştırılmış, ne olduğu karışık hale getirilmek suretiyle, personeli de rahatsız edilmiştir.

11 Nisan 1983 tarihinde yürürlüğe konulan İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkındaki 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, banka KİT kapsamına alınmıştır. Ancak, 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi değiştirerek kanunlaştıran 19.10.1983 tarih ve 2929 sayılı Kanunla banka KİT dışında bırakılmıştır. Personeli KİT kapsamında, banka KİT kapsamı dışında.

Değerli arkadaşlar, 17.6.1982 tarih ve 2680 sayılı Yetki Kanunu kapsamında çıkarılan 1983 tarih ve 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle bankanın kuruluşuna ilişkin 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmış, bankanın amacına, sermaye piyasasının gelişimine yardımcı olmak ilkesi getirilmiş.

Sermaye yapısı, faaliyet alanları, kâr dağıtımları ve diğer kısımlar yeniden düzenlenmiş, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, banka, KİT kapsamı dışında tutulmuş olmakla birlikte, 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yönetim kuruluna verilmiş olan personel rejimi ücret tespiti yetkisiyle Harcırah Kanunu istisnası kaldırılmış, bankada KİT personel rejimi uygulanacağı hükmü getirilmiş. Görüyorsunuz, bir siyasi iktidar geliyor KİT kapsamı dışına alıyor, bir siyasi iktidar geliyor KİT kapsamı içine alıyor.

Yine, 22.6.1988 tarih ve 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bankanın kuruluşunu düzenleyen 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle bazı değişiklikler yapılmış. Bu kapsamda bankanın unvanı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi olarak kısaltılmış, amaç ve faaliyet konuları genişletilmiş, sermaye yapısı değiştirilmiş. 1962 yılında kurulan KİT statüsündeki Türkiye Turizm Bankasının, turizm işletmeleri dışında kalan bankacılık kısmı, Yüksek Planlama Kurulunun 1989 tarihli kararı gereği Kalkınma Bankasına devredilmiş, bu devirden sonra çıkarılan 1990 tarih ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, bankanın amacı, faaliyet konuları ve sermaye yapısı yeniden düzeltilmek suretiyle kuruluş amacının dışına çıkarılmıştır.

Nedir bunlar... Bakınız, tartışma sırasında sorulan sorulara verilen cevaplardan bir bölümünü size okumak istiyorum: "İnşaat ettüdü yapmak, projesini yapmak, ihalesi ve inşaat kontrolluğu gibi konularda da müşavirlik hizmetleri sunmak. Bu tesisleri, atık su arıtma tesisleri, elektrifikasyon, tesliyej tesisleri, yat limanı, otel ve otelcilik okulları, yol inşaatları, şehir mobilyası, imar planı çalışmalarları, katı çöp iraha tesisleri, belediye ve turizm örgütü binaları, sosyal turizm merkezleri, gençlik kampları yatırımlarından oluşmaktadır" diye işigal konularına bunlar eklenmiş. Burada, bunlar eklendikten sonra ne görüyoruz; bankaya karşı, halk kesiminde -bilhassa yurt dışında çalışan işçiler kesiminde- büyük bir güvensizlik oluşuyor; artık, tasarruf sahibi vatandaşlarımız kendi şirketlerini kendileri kurmak suretiyle, Anadolu'da işçi yoğun yatırım şirketleri gündeme gelmeye başlıyor. Tabii, ülke içerisindeki birtakım sermaye gruplarının rahatsızlığı da bu noktada gündeme

geliyor ve bugün, işçilerimizin emekleriyle kurdukları, işçilerimizin birikimleriyle kurdukları şirketlerin "yeşil sermayeli, pembe sermayeli" diye ayrılmak suretiyle birtakım olumsuz istikamette yatırımlara maruz kaldığı dönemleri yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu bankanın sermaye yapısındaki bozukluklar sebebiyle, işlemlerinde de birtakım usulsüzlükler ve uygunsuzluklar gündeme geliyor. Bakın, bir dönem geliyor, Türkiye Kalkınma Bankası ile KOSGEB arasında 9 Ocak 1988 tarihi itibarıyla imzalanan KOBİ'lerin KOSGEB'e yapacakları fizibilite raporu hazırlanması ve kurumsal danışmanlık taleplerinin yerine getirilmesine dair protokol iptal edilmek suretiyle, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına yapılacak fizibilite raporlarının hazırlanması, tamamen kurum bünyesi içerisine alınıyor. Peki, ne oluyor? Bakınız, 11 Mart 1999 tarihli gazetelerde "eski genel müdür Baysal hapse mahkûm oldu" şeklinde haberler var. Gerekçesi nedir; yapılan gerekçe nedir? Yolsuzluğun sebebi nedir? Banka uzmanlarının, başvuran firmaların projeleri üzerindeki incelemeleri tamamlanmadan, söz konusu yatırımlara, kredi kullandırma... Yani, projelerin araştırılması, Kalkınma Bankası tarafından yapılacak, incelenecek, bitirilecek; ondan sonra, kredi kullanacaklarını söylemek suretiyle, başvuru müddetini altı aya çıkarıyor ve bankaya o dönemde ödenmiş olan, sermaye olarak kullanılması gereken, büyük miktarda bir parayı, TYT-Banka veya birtakım batık bankalara yatırmak suretiyle, devletin trilyonlarca kaybına, orta ölçekteki, küçük ölçekteki sanayicilerimizin de kredilerden yoksun kalmasına sebep olunuyor. Bakın, statü değişikliklerindeki birtakım sıkıntıların getirdiği neticeler.

Elimizde, bir KOBİ Eylem Planı vardı. Bu KOBİ Eylem Planında, küçük ve orta ölçekteki işletmelerin, bilhassa, GAP Bölgesel Kalkınma Projesi adı altında, DAP Bölgesel Kalkınma Projesi adı altında, Güneydoğu Anadolu'daki ve Doğu Anadolu'daki yatırımların projelendirilmesi, finansmanının temin şekillerinin tespit edilmesi görevleri, bu KOBİ Eylem Planı çerçevesinde KOSGEB'e verilmişti. İşte, KOSGEB'le olan iribatın feshedilmesinin ardından, bankada, gördüğünüz gibi, çok büyük bir yolsuzluk yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, burada bazı konularda -az da olsa- özellikle Grubumuzun bu yasayı desteklemesinin bir prensibi olacak. Nedir bu prensip: 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuş olan bu bankanın aynı özelliklere kavuşturulmasını içeren maddelerde destekçi olacağız; ancak, bunun dışına çıkmasına vesile olan maddelerde ise size yapıcı tenkitlerimizi iletacağız. Temenni ediyoruz ki o istikamette düzenlemeler olsun.

Bu arada, birtakım tavsiyelerde de bulunmak istiyoruz. Bankada yeniden özkaynak oluşturulması ve yıllar itibarıyla stiregelen finansman darboğazının aşılacak mali bünyenin güçlendirilmesi için aşağıda arz edeceğim birtakım tedbirlerin alınması lazım.

Takipteki alacakların kısa sürede geri dönüşünü sağlamak üzere daha etkin çaba gösterilmesi gerekiyor. Şayet bu konuda eksik servisler varsa tamamlanması gerekiyor.

Ödenmemiş sermayenin bir an önce tahsilinin sağlanması gerekiyor. Taahhüt edilmeyen sermaye paylarının ana statü gereği Hazine Müsteşarlığına da üstlenilmesi gerekiyor. Çünkü artık konu liberal ekonominin dışına çıkmıştır, devletçi bir yaklaşımla ele alınmıştır; dolayısıyla, Hazine Müsteşarlığının bu açıkları gidermesi, bu farkları kapatması gerekiyor.

Banka zararının oluşmasında önemli payı olan kur riskinin üstlenilmesini sağlamak üzere döviz açığının kapatılmasına çalışılması, pariteler arasındaki farklardan dolayı gelişmelerin çok dik-katli bir şekilde izlenerek ve diğer aktif kalemlerde azalan Türk Lirası kaynaklarla döviz satın alınması; görev zararı kabul edilmesi gereken bu kur farklarının Hazine tarafından telafi edilmesi gerekiyor.

Döviz cinsinden kaynakların döviz olarak plase edilmesi ve banka kaynaklarının kısa vadeli plasmanlarda değerlendirilmesi, banka teminat mektubu garantisinde kredi verme uygulamasının sürdürülmesi, kredilendirmede istihbarat ve firma seçimine çok özen gösterilmesi gerekiyor. Banka fonlarının yönetiminde risk unsuru yüksek spekülatif işlemlerden kaçınılması getiri yanında teminat unsurunun da önplanda tutulması gerekli görülmelidir.

Banka, yurtdışı piyasalardan sağladığı yüksek maliyetli döviz cinsinden kaynakları kredi şeklinde plase edemeyerek malî plasmanlarda veya çeşitli bankalarda depo mevduat olarak değerlendirilmeye çalışmış, getiri ve risk dengesini oluşturamayıp bu işlemlerden de büyük ölçüde zarar görmüştür.

BAŞKAN – Sayın Karapaşaoğlu, 1 dakika ekstre veriyorum; lütfen toparlayınız efendim.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Devamla) – Peki efendim.

Değerli arkadaşlar, bu konuyla ilgili söylenecek bazı şeyleri maddeler görüşülürken de söyleyelim; ama, ben, size birkaç rakam daha vermek istiyorum. Şu anda 700 civarında firmayla ilişkisi bulunan bu bankanın 244 firmaya sıkıntısı vardır.

Bu bankanın açıkları vardır. Biraz önce burada et konusu konuşuldu ve Van-Et diye bir firmadan bahsedildi ve kaçak et getirdiği söylendi. Firmalar o kadar zor durumda kalıyorlar ki, demek ki, birtakım olumsuz işlemlere girebiliyorlar; çünkü, bu bankadan kaynak almış ve zor durumda olan bu firmaların başında Kâmiloğlu firması, arkasından da Van-Et geliyor.

Değerli arkadaşlar, diğer konuları maddeler görüşülürken söyleyeceğiz inşallah ve sermaye yapısı ve zararlarıyla ilgili konular hakkında başka bilgiler vereceğiz.

Bu tasarımı elbette destekleyeceğiz, ama yapısını düzeltmek suretiyle. Çıkacak yasanın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Karapaşaoğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, İzmir milletvekili Sayın Oktay Vural; buyurun efendim.

Süreniz 20 dakika.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 155 sıra sayılı 27.11.1975 Tarihli ve 13 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 sayılı Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporu hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, 21 inci dönem Meclisinin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yeni yasama yılında, ülkemiz ve milletimiz lehine uzlaşma, diyalog, hoşgörü anlayışı içerisinde hayırlı çalışmalarının devamını dileğiyle Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, kurumlar, özellikle kamu kurumları, yapılarını ve misyonlarını günün şartlarına göre değiştirmeleri gerekmektedir. Çağımız âdeta bir değişim çağı olarak algılanmaktadır. Gerek teknolojiadaki gerekse yönetim sistemlerindeki değişimler, daha iyi ve daha etkin bir hizmet ve üretim gerçekleştirme amacına yöneliktir. Bu değişimler, hem kurum içini, hem de kurumun yaşadığı çevreyi etkilemektedir. Kurumlar, eğer bu değişime zamanında cevap veremezlerse, bunu gerçekleştiremezlerse, fonksiyonlarını da tabiatıyla yitirmiş olacaklardır. Kurumlar, bünyelerindeki aksaklıkları düzeltmek ve hastalıklarını tedavi etmek için zaman harcamanın yanında, ileriye öngörücü ve aksaklıkları önleyici tedbirleri de almalıydılar. Kamu kurumlarının bu anlayış içerisinde yeniden yapılanması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Bu cümleden olmak üzere, Türkiye Kalkınma Bankası hakkında kanun tasansı, Yüce Meclisin gündemine 57 nci Hükümetimizin teklifiyle gelmiş bulunmaktadır. Böyle olmakla beraber, bu hukukî düzenlemenin, aslında değişime cevap vermek için daha önceden yapılmış olması gerektiği açıktır. Maalesef, değişiklik ihtiyaçlarını zamanında gerçekleştirmek hususunda etkin olamadığımız da bir vakta teşkil etmiştir. Zannedirim, 21 inci Dönem Meclisi, çalışma temposuyla, ihtiyaç duyulan değişiklikleri zamanında gerçekleştirme misyonunu devam ettirerek, bu kanaati silecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Kalkınma Bankası AŞ, "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ" unvanıyla 17 Nisan 1975 tarih ve 1877 sayılı Yetki Kanununa dayalı olarak 11 Kasım 1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuştur. Süreç içerisinde 11 Nisan 1983 tarih ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı içine alınan Türkiye Kalkınma Bankasının statüsü, bahsekonu kararnamenin geçici 6/2 maddesi gereğince bugün de ana çatısını korumakta olan 4 Kasım 1983 tarih ve 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle belirlenmiştir.

1983'te yürürlüğe giren 2929 sayılı Kanunun 63 üncü maddesiyle banka, kamu iktisadi teşekkülü kapsamından çıkarılmış ve böylece, bankanın yapısına ilişkin olarak, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2929 sayılı Kanun arasında farklılık oluşmuştur. Bu farklılığın azaltılabilmesi ve bankanın güncel ihtiyaçlara cevap verebilmesini teminen, 22.6.1988 tarih ve 329 sayılı, 2.1.1990 tarih ve 401 ve 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişikliklerin içerisinde en önemlisi 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, banka unvanının, hizmet yelpazesinde cumhuriyet hükümetlerinin verdiği yeni görevlerle ilgili gelişmelerin ortaya çıkardığı ihtiyaçlara paralel olarak, "Türkiye Kalkınma Bankası AŞ" şeklinde değiştirilmesidir; ancak, bu değişikliğe rağmen, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname başlığındaki "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi" unvanının şimdiye kadar değiştirilmemiş olması, başlığın, "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" olarak değiştirilmesini zorunlu kılmıştır.

20.1.1989 tarihli ve 89-2 sayılı YPK kararıyla, Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankasının, Türkiye Kalkınma Bankasına, tüm aktif ve pasifleriyle birlikte devri sonucunda, banka, sanayi sektörü yanında, turizm sektörünü de destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur.

Yukarıda ifade ettiğim hukukî aşamalara göre, faaliyetlerini sürdürmekte olan bankanın amacı, Türkiye'nin kalkınması için anonim şirket statüsündeki teşebbüslere kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurtiçi ve yurtdışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurtiçi, yurtdışı ve uluslararası ortak yatırımlar finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemlerini yapmak şeklinde tanımlanmıştır.

Bankanın üstlendiği bu görevleri yerine getirmek için ihtiyaç duyduğu kaynağın temin edilebilmesi amacıyla, nominal sermaye tutarı, Bakanlar Kurulu kararlarıyla önceki sermayeler tam olarak ödenmeksizin artırılmış ve artırılan tutarlar, payı ölçüsünde Hazinece bankaya aktarılmıştır; ancak, bankanın 1990 yılında halka açık şirket niteliği kazanması sebebiyle, gerçekleştirdiği sermaye artırımlarının Sermaye Piyasası Kurulu kaydına alınması gerekmekte olup, Sermaye Piyasası Kanununun 7 inci maddesinde yer alan nominal sermayenin, tam ve nakden ödenmeksizin artırılmayacağı hükümlü uyarınca, banka, sermaye artırımı işlemlerini tamamlayamamaktadır.

Bu durumda, mevzuat açısından sermaye artırımı yolu tıkanmış olan ve Hazine Müsteşarlığı tarafından sermaye dışında başka bir yolla kaynak aktarılması mümkün bulunmayan bankanın, sermaye taahhüdünü yerine getiren tek ortağı Hazine Müsteşarlığı tarafından, sermaye artırımı yoluyla desteklenmesi imkânı da kalmamıştır.

Görüşülmekte olan kanun tasarısıyla, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişiklikler sonucunda, Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenen ve sermaye artırımlarında satılmayan payların iptali sistemini öngören kayıtlı sermaye sistemine geçilecek, bankanın ödenmiş sermayesinin çıkarılmış sermaye olarak ve maddede belirlenen miktarın ise tavan sermaye olarak kabul edilmesi sağlanacak, ayrıca, daha önce çıkarılmış, ancak ödenmemiş paylara ilişkin olarak ise mevcut ortaklara rüçhan hakkının kullanılmasının teklif edilmesi ve bu hakkın kullanılmaması durumunda, kalan payların iptal edilerek, banka sermayesinin tek tür hisseden oluşması sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, alanında tek kamusal bir kalkınma ve yatırım bankası olarak kalkınma bankacılığı misyonu çerçevesinde, öncelikle geri kalmış yörelere dönük, iktisadî dengesizliğin azaltılması faaliyetlerindeki kamu fonlarının tahsisinde etkinliğin sağlanmasına yönelik çabalarda küçümsenemeyecek görevler üstlenmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye Kalkınma Bankası, geçmiş dönemlerdeki birikimi ve pratiğine paralel olarak, mevcut görevlerinin yanı sıra, 56 ncı cumhuriyet hükümeti tarafından, 5 Mart 1999 tarihinde, yarım kalmış işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen işletmeye geçmiş yatırımların ekonomiye kazandırılmasına dair Bakanlar Kurulu kararı gereğince, yaklaşık iki yıl sürecek ve 26 il kapsamındaki yarım kalmış yatırımların ekonomiye yeniden kazandırılması çerçevesinde, 1999 yılında 10 trilyon, 2000 yılında da yeniden değerlendirme artış katsayısıyla artırılmak üzere 20 trilyona yakın finansman desteği aktarma görevi üstlenmiş bulunmaktadır.

Bu yapıyla, Türkiye Kalkınma Bankası, kamusal bir kalkınma ve yatırım bankası olarak, kalkınma bankacılığı misyonu çerçevesinde, geri kalmış yörelere dönük iktisadî desteklerin temini konusundaki bu görevleri yürütmek üzere görevlendirilmesine rağmen, kuruluşundan bu yana, iktisadî büyüme çabalarına öncelikle sanayi, daha sonra turizm, eğitim ve sağlık sektörlerindeki özel kesim işletmelerine finansman desteği sağlayarak kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç hissedilmesi halinde müşavirlik hizmetleri vererek destek olacak olan Türkiye Kalkınma Bankasının sermaye ve ortaklık yapısı, bütün bu üstlenilen görevleri yerine getiremeyecek derecede bir açmazın içine sürüklenmiş bulunmaktadır. Bu sebeple, gerek sermaye yapısındaki sorunların giderilmesi gerekse bankanın hukukî dayanağını oluşturan kanun hükmündeki kararnamenin, Türk Ticaret Kanununa ve Sermaye Piyasası Kanununa aykırı bazı maddelerinin değiştirilmesiyle, bankanın, daha çağdaş, sanayi ve turizm kesimine daha fazla hizmet eder hale getirilmiş olması sağlanabilecektir.

Bununla birlikte, tasarıyla, 75 trilyon lira olarak belirlenmiş sermayesiyle, bankanın, gerek kanunun 3 üncü maddesinde sayılan hizmetleri gerekse 1988 yılı ortalarında başlayan ve özellikle

içinde bulunduğumuz 1999 yılı içinde, ülkemizi fazlasıyla etkileyen global ekonomik krizden ve üstüne üstlük, sanayinin ve ekonominin yüzde 35-40'lık kesimini bünyesinde barındıran Marmara Bölgesinde 17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen, önemli ölçüde can ve mal kaybına sebep olan elim depremden had safhada etkilenen sanayi ve turizm sektörünün yurtdışındaki rakipleriyle rekabet düzeylerinin artırılmasına yönelik etkili ve verimli hizmetleri sunabileceğini beklemek çok zor olur kanaatindeyim.

Değerli milletvekilleri, kalkınmış ülkelerin kalkınma seyirlerine baktığımızda, ekonomik kalkınışlığın lokomotifliğini KOBİ'lerin, yani küçük ve orta boy işletmelerin yaptığını görmekteyiz; Amerika Birleşik Devletleri böyle kalkınmıştır, Japonya, Almanya ve Asya kaplanları böyle kalkınmıştır. Özellikle 1960'larda kişi başına düşen milli gelir miktarı bizden daha geri durumda olan Güney Kore, KOBİ'lerle kalkınmış ve bugün bu ülkenin kişi başına düşen milli geliri, ülkemizin kat be kat üzerine çıkmış bulunmaktadır. Ülkemizde de, özellikle sanayi sektörünün yüzde 99,5'ini, aynı şekilde istihdamın yüzde 61'ini oluşturan KOBİ'lerimizin, ülke ekonomisi içindeki yeri ve işlevi son derece önemlidir. Kalkınmış olan diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de kalkınma, KOBİ'ler eliyle olacaktır. KOBİ'lerimizi, eğitim, danışmanlık, çağdaş üretim, yönetim ve pazarlama yöntem ve teknikleriyle desteklediğimiz, teşviz ettiğimiz takdirde, ülkemizin de kısa bir süre sonra, çağdaş ve zengin ülkeler sınıfında hak ettiği yeri almaması için hiçbir sebep göremiyorum.

Ülkemizin jeopolitik, bölgesel, kültürel ve ekonomik faktörlerindeki çeşitlilikler sebebiyle, bölgesel ve sektörel farklılıklar gösteren ve aynı nitelikte farklı sorunları bulunan KOBİ'lerimizin yoğunluklu ortak sorunları eğitim ve danışmanlık, üretimden kaynaklanan sorunlar, yönetimden kaynaklanan sorunlar, pazarlama ve finansman sorunlarıdır. Ancak, bunlardan en önemlisi olan finansman sorunu yıllardır halledilebilmiş değildir. KOBİ'lerimiz, gerek yatırım gerekse işletme aşamasında sürekli finansman darboğazıyla karşı karşıyadır. KOBİ'lere finansman desteği sağlayan kuruluşlardan özel banka ve finans kurumlarının kredi faizlerinin yüksekliği, KOBİ'leri bunların yanına bile yaklaştırmamaktadır. Bu kuruluşlardan kredi alan işletmelerse, ya çok zor durumda kalmakta, kimi zaman iflaslar kimi zaman da şirket el değiştirmeleri gündeme gelmektedir.

KOBİ'lere kredi desteği sağlayan kamu kuruluşlarından biri Halk Bankası, diğeriyse Türkiye Kalkınma Bankasıdır. Halk Bankası, esnaf ve sanatkârın, KOBİ'lerin bankası olarak bilirse de, bugüne kadar kredi formalitelerindeki fazlalığın uzun zaman alışı nedeniyle, KOBİ'lerimiz, Halk Bankası kaynaklarından yeterince yararlanamamaktadır.

Türkiye Kalkınma Bankasına baktığımızdaysa, az önce vurguladığım gibi, 75 trilyonluk sermayesiyle bankamız ne yapabilecektir; kuruluş gayelerinden hangilerini gerçekleştirebileceği de tartışılır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce değindiğim nedenlerle sermaye artırım yolu tıkanmış ve ülkemizin genel anlamdaki finansman sorunları nedeniyle sermaye dışında başka bir yolla kaynak aktarılması oldukça zor olan bankanın, sermaye taahhüdünü yerine getiren tek ortağı Hazine Müsteşarlığınca da sermaye artırım yoluyla desteklenmesi imkânı kalmamıştır. Türkiye Kalkınma Bankasının Hazine garantörlüğündeki dışborçlarının geri ödenmesinde ağırlıklı olarak kendi kaynaklarının yanı sıra yeni sermaye girişlerini de kullandığı ve verilen yeni görevleri birlikte değerlendirildiğinde, bankanın öncelikli sorunlarından birinin de kaynak ihtiyacı olduğu tartışmasız bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, gerçekleştirilen sermaye artırımlarında satılamayan payların iptali sistemini öngören ve Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve bu amaçla, kanun hükmünde kararnamenin ilgili maddelerini değiştirme ve buna paralel ödenmiş sermayesinin çıkarılmış sermaye olarak

kabul edilmesini, daha önceki sermaye artırımlarında rüçhan hakkı çağrısı yapılamayan ortaklara rüçhan hakkı kullanımı teklif edilmesini ve bunun kullanılmasında halinde, Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca iptal edilmesini, banka sermayesini düzenleyen 6 ncı madde yanında bununla ilişkili kâr dağıtımını düzenleyen 18 inci maddenin de Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tam uyumu sağlamak için yeniden düzenlenmesini ve Türkiye Kalkınma Bankasının çeşitli kanun hükmünde kararnamele düzenlenmiş kimi maddelerinin değiştirilmesi ve yine Bankalar Kanununda yaptığımız değişikliklere uyarlamak suretiyle mevzuatta tekdüzeliğin sağlanmasını içeren kanun tasarısının kabulüyle, kuruluşundan günümüze faaliyetlerini kanun hükmünde kararnamele sürdüren Türkiye Kalkınma Bankasının kangrene dönmüş olan sorunlarının önemli bir bölümünü çözüme kavuşturma imkânı bulunabilecektir.

Bu vesileyle, yolsuzluk ve yozlaşma tartışmaları içinde bulunmuş olan kamu bankalarının özelleştirilmesi çabalarına hız kazandırılması gereğini ifade eder, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu ve şahsım adına Yüce Heyetinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Vural.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Nesrin Nas; buyurun.

Süreniz 20 dakika efendim.

ANAP GRUBU ADINA NESRİN NAS (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Türkiye Kalkınma Bankası kanun tasarısına ilişkin Anavatan Partisi Grubu adına görüşlerimi bildirmek üzere yüksek huzurlarınızda bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyor ve yeni çalışma döneminin ülkemiz ve insanımız için başarılı ve hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Türkiye Kalkınma Bankası, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası, kısaca DESİYAB unvanı ile 1975 tarih ve 1877 sayılı yetki kanununa dayalı olarak 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuştur.

Bildiğiniz gibi, stürec içerisinde 1983 tarih ve 60 sayılı İktisadî Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadî Teşekkülleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı içine alınan Türkiye Kalkınma Bankasının statüsü 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle belirlenmiştir.

19.10.1983 tarihinde yürürlüğe giren 2929 sayılı Kanunun 63 üncü maddesiyle, banka, kamu iktisadî teşekkülü kapsamından çıkarılmış ve böylece bankanın yapısına ilişkin 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 2929 sayılı Kanun arasında bir farklılık oluşmuştur. Bu farklılığın azaltılabilmesi ve bankanın güncel ihtiyaçlara cevap verebilmesini teminen, 329 ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişiklikler içerisinde en önemlisi, 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, banka unvanının, hizmet yelpazesinde, cumhuriyet hükümetlerinin verdiği yeni görevlerle ilgili gelişmelerin ortaya çıkardığı ihtiyaçlara paralel olarak, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi şeklinde değiştirilmesidir; ancak, bu değişikliğe rağmen, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname başlığındaki Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi unvanının şimdiye kadar değiştirilememiş olması, başlığın, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname olarak değiştirilmesini zorunlu kılmıştır.

1989 tarihli ve 89/T-2 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankasının, Türkiye Kalkınma Bankasına, tüm aktif ve pasifleriyle birlikte devri sonucunda, banka, sanayi sektörü yanında turizm sektörünü de destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi ekonomik gelişmişlik düzeyini ölçmenin çok değişik ölçütleri vardır; kişi başına düşen milli gelir bunlardan en önemlisidir. Kişi başına düşen milli gelir, dolar bazında, 25 yıl önceye göre 8 kat daha fazladır. Bu düzeyde bir artış, önemli bir sıçramayı temsil etmemektedir; çünkü, birçok ülke, gelirini 25 yıl önceye göre 8 kattan daha fazla artırmıştır. Son 25 yıl içinde ekonomideki büyüme OECD ortalamasının üzerinde bir oranla artmış; ancak, Türkiye'nin nüfus artış hızındaki yükseklik nedeniyle, kişi başına gelirdeki artış hızı OECD ortalamasına yakın gerçekleşmiştir. Mevcut durum itibarıyla Türkiye'de kişi başına gelir, OECD ülkelerinin ortalamasının yüzde 30'u kadardır ve bu ülkeler içinde geliri maalesef en düşük olan ülkedir.

25 yıl gibi uzun bir süreyi değerlendirdiğimizde, Türkiye'nin diğer ülkelere göre gelir düzeyi daha fazla artmamıştır; ancak, daha önce fakir olan bazı ülkelerin gelir sıralamasında çok ileri gittiği görülmektedir. Bazı ülkelerin sıralamada yerlerinin değişmesi, diğer bir deyişle fakirlikten kurtulup zengin olmaları, şu anda fakir olan ülkelerin bu durumlarının bir nesnel zorunluluk değil, değiştirilebilir bir şey olduğunu göstermektedir. Diğer bir deyişle, fakirlik değiştirilebilir. İşte, bu çerçevede Kalkınma Bankasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, alanında tek kamusal bir kalkınma ve yatırım bankası olarak kalkınma bankacılığı misyonu çerçevesinde, öncelikle geri kalmış yörelere dönük, iktisadi dengesizliğin azaltılmasına ve biraz önce vurguladığımız gibi, değiştirilebilir fakirliğin değiştirilebilmesi ve rekabetçi girişimciliğin geliştirilmesi faaliyetlerindeki kamu fonlarının tahsisinde etkinliğin sağlanmasına yönelik çabalarda, şimdiye kadar, küçülmeyen görevler üstlenmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye Kalkınma Bankası geçmiş dönemlerdeki birikimi ve pratiğine paralel olarak, mevcut görevleri yanı sıra, 1999 yılında hazırlanan 12477 sayılı Yarım Kalmış İşletme Sermayesi Yetersizliği Nedeniyle İşletmeye Geçememiş veya Kısmen İşletmeye Geçmiş Yatırımların Ekonomiye Kazandırılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde yaklaşık iki yıl sürecek ve 26 il kapsamındaki yarım kalmış yatırımların ekonomiye yeniden kazandırılması kararıyla 1999 yılında 10 trilyon, 2000 yılında da yeniden değerlendirme değer artış katsayısıyla artırılmak üzere 20 trilyon liraya yakın finansman desteği aktarma görevini de üstlenmiş bulunacaktır. Ancak, kuruluşundan bu yana, ülkemizin iktisadi büyüme çabalarına, başta sanayi olmak üzere turizm, eğitim ve sağlık sektörlerindeki özel kesim işletmelerine finansman desteği sağlayarak ve kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç hissedilmesi halinde müşavirlik hizmetleri vererek destek olan Türkiye Kalkınma Bankasının sermaye ve ortaklık yapısında yaşanan ve her geçen gün giderek ağırlaşan sorunlar, maalesef, bir açmazla dönüşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, kuruluşuna ilişkin 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan konularda özel hukuk hükümlerine tabi ve halen, esas sermaye sisteminde yer alan bir anonim şirkettir.

Bankanın kuruluşuna ilişkin 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin beşinci fıkrasında, sermayesinin, genel kurul kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilceği; altıncı fıkrasında ise, sermaye artırımı işlemlerinin ayrıca tescil ve ilana tabi olmadığı; hükme bağlanmış ve bu hükümler çerçevesinde, Bakanlar Kurulu kararlarıyla, önceki sermayeler tam olarak ödenmeksizin sermaye artırımı kararları alınmıştır.

Bu çerçevede, bankanın, ağustos 1999 itibarıyla esas sermayesi 50 trilyon lira olup, ödenmiş sermayesi 29,6 trilyon lira, ödenmemiş sermayesi de 20,4 trilyon lira şeklindedir. (A) grubu hissedar sıfatıyla en büyük ortak durumunda bulunan Hazine Müsteşarlığı, kendi payını tamamen

ödemştir; ancak, (B) ve (C) grubu payların büyük bir kısmı taahhüt edilmemiş olup, bu durum, bankanın 50 trilyon lira olan esas sermayesinin 20,4 trilyon liralık kısmının ödenmemesine yol açmıştır. Bununla birlikte (B) ve (C) grubu hisse senetlerinin satılması, mevcut durum itibarıyla, hem mevzuat hem de pratik açıdan mümkün görünmemektedir.

Değerli milletvekilleri, bankanın, 1990 yılında halka açık şirket niteliği kazanması nedeniyle, o tarihten bugüne kadar gerçekleştirdiği sermaye artırımlarının, Sermaye Piyasası Kurulunca kurul kaydına alınması gerekmekte; bu durum ise, gerek Sermaye Piyasası Kanununun 7 nci maddesine gerekse de Türk Ticaret Kanununun 394 üncü maddesine aykırılık arz etmektedir. Bunun doğal sonucu olarak da, banka, sermaye artırım işlemlerini tamamlayamamaktadır.

Yukarıda değindiğim nedenlerle, sermaye artırım yolu tıkanmış ve ülkemizin genel anlamdaki finansman sorunları nedeniyle de sermaye dışında başka bir yolla kaynak aktarılması oldukça zor olan bankanın, sermaye taahhüdünün yerine getiren tek ortağı Hazine Müsteşarlığınca da sermaye artırım yoluyla desteklenmesi imkânı ortadan kalkmıştır. Türkiye Kalkınma Bankasının, Hazine garantörlüğündeki dışborçlarının geri ödenmesinde ağırlıklı olarak kendi kaynakları yanı sıra yeni sermaye girişlerini de kullandığı ve verilen yeni görevleriyle birlikte değerlendirildiğinde, bankanın öncelikli sorunlarından birinin kaynak ihtiyacı olduğu tartışmasız bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, gerçekleştirilen sermaye artırımlarında satılamayan payların iptali sistemini öngören ve Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve bu amaçla, kanun hükmünde kararnamenin ilgili maddelerini değiştirme ve buna paralel ödenmiş sermayesinin çıkarılmış sermaye olarak kabul edilmesini, daha önceki sermaye artırımlarında rüçhan hakkı çağrısı yapılamayan ortaklara rüçhan hakkı kullanımının teklif edilmesini ve bu hakkın kullanılmaması halinde kalan payların Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerince iptal edilmesini; banka sermayesini düzenleyen 6 ncı madde yanında, bununla ilişkili kâr dağıtımını düzenleyen 18 inci maddenin de Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tam uyumunu sağlamak için yeniden düzenlenmesini ve Türkiye Kalkınma Bankasının kanun hükmünde kararnamıyla düzenlenmiş kimi maddelerinin, 18 Haziran 1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanununa uyarlamak suretiyle, mevzuatta tekdüzeliğin sağlanmasını içeren kanun tasarısının kabulüyle, kuruluşundan günümüze faaliyetlerini kanun hükmünde kararnamelerle sürdüren Türkiye Kalkınma Bankasının kangrene dönmüş bulunan sorunlarının önemli bir bölümünün çözülme kavuşturulması mümkün olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bu vesileyle Türkiye Kalkınma Bankasının, özellikle 55 inci Hükümet dönemindeki, üzerindeki ağır malî yükleri atmış, yönetim zaaflarına son vermiş, dolayısıyla kötü imajı onararak, gerçek kalkınma bankacılığı hüviyetine bürünmüş olduğunu da bir kez belirtmek isterim.

Bu dönemde, donuk kredi riski yüzde 33'ten yüzde 0'a indirilmiştir, ki, bu oran, Dünya Kalkınma Bankası ortalamasında, genelinde yüzde 1,8'dir. Ayrıca, bu vesileyle, bu başarıda katkısı olan ve bir ekonominin kalkınmasında en önemli malî ayaklardan biri olan Türkiye Kalkınma Bankasını yeniden ülkemize kazandırdıkları için dönemin siyasi sorumluları ve banka çalışanlarına da Grubum adına şükranlarımı arz etmek isterim.

Yine bu vesileyle, bankanın bilançosuna ilişkin bazı bilgileri de dikkatlerinize sunmak isterim.

Banka, 1998 yılının ilk iki ayından bugüne kadar en yüklü dışborç geri ödemesi olan toplam 26,5 milyar Japon Yeni tutarındaki dışborcunu ödemiştir. Bu ödemelerde, tabii ki, Hazine Müsteşarlığının da katkısı büyüktür. Bankanın, 1997 yılı haziran sonunda altı aylık dönem zararı 5,1 trilyon lira iken, 1998 yılı haziran sonunda dönem zararı 778 milyar lira seviyesine indirilmiştir.

Benzer şekilde aynı dönemde net kambiyo zararı 5,8 trilyon lira seviyesinden, mevcut döviz risklerini koruyarak veya artırmak suretiyle daha fazla kâr ya da zarar etme imkânlarını esas alan politikaların izlenmesi yerine, spekülâtif olmayan bir döviz riski ve yönetimi politikası benimsenerek döviz riskleri hızla minimize edilmiş ve 1,3 trilyon liraya düşürülmüştür.

Nitekim, bankanın üstlendiği döviz riskinin boyutunu gösteren kur rasyosu da, 1997 yılı haziran sonunda yüzde 73 iken, 1998 yılı haziran ayında yüzde 96'ya yükseltilmiştir.

Bankanın zarar etmesinin temel sebeplerinden biri olan döviz açığı, alınan önlemler ve izlenen risk yönetimi politikaları sonucunda, Haziran 1997'deki 107 milyon dolarlık seviyesinden, Haziran 1998 sonu itibarıyla 13,8 milyon dolara düşürülmüştür.

Bankanın bozulan malî yapısını düzeltmek amacıyla, üzerinde durduğumuz bir diğer konu ise, biraz önce oranlarını verdiğim donuk kredilerin çözümlenmesine yönelik izlenen politikadır. Bu kapsamda, kanunî takipteki firmaların önemli bir kısmından takipteki alacakların tahsili yönünde önemli kazanımlar elde edilmiştir.

Sözlerimi bitirirken, tekrar hatırlamak isterim ki, Anavatan Partisi, öncelikle, 18 Nisan 1998 seçimleri öncesinde de, Türkiye Kalkınma Bankasının, ülkemizin kalkınma çabalarına verdiği önemli destekleri hatırlayan ve bu çabaların artarak sürdürülmesine yardımcı olmak amacıyla, seçim bildirgesine, yani Türkiye Sözleşmesine "Ekonomi" başlığı altında, adını zikrederek koyan ve sermayesini güçlendireceğini taahhüt eden tek siyasi partidir.

Bu bağlamda, üzerinde gördüğümüz tasarının kanunlaşmasıyla önemli bir adım attuğımıza olan inancımı belirterek, hepinizi Grubum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Nas.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Uşak Milletvekili Sayın Hasan Özgöbek; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika efendim.

DSP GRUBU ADINA HASAN ÖZGÖBEK (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin kuruluşu hakkında kanun tasarısı üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi Grubum ve şahsım adına en derin saygılarımla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, gördüğümüz yasa tasarısının, kanun hükmünde kararnamelemlerden oluşan çok eski bir geçmişi vardır. 1970'li yıllarda Türkiye'nin hızlı ve yurt sahına yaygın sanayileşme sürecinde, ekonomik kalkınmada etkin bir araç olarak kabul edilen, vatandaşlarımızın, özellikle yurt dışında çalışan işçilerimizin tasarruflarıyla kurulan işçi şirketleri hızla artmaya başlamıştır. Dünyada "Türk modeli" olarak anılan bu şirketlerin yönlendirilmesi ve desteklenmesi gereksinimi sonucu, 17.4.1975 tarih ve 877 sayılı Kanunla, Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak, 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası kurulmuştur.

Kısaca DESİYAB olarak adlandırılan bankanın kuruluş yasası, 14.11.1983'te, bankanın görev ve yetkilerine açıklık getirilmesi ile, kalkınma ve yatırım bankacılığına uyum sağlaması için, bankanın iktisadî devlet teşekküllerine ilişkin düzenlemelere uygun hale getirilmesiyle ilgili, bu bankanın yasasında yine değişiklik yapılmıştır.

1988 yılına gelindiğinde, bu bankanın kuruluş yasasının bazı maddelerinde, ekonomik ve malî politikaların çerçevesinin, esas itibarıyla Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu

Devlet Bakanlığı tarafından çizilmesi öngörölmüş ve bankanın, Başbakanlıkla ilgilendirilmesi için gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Daha sonra, yine kanun hükmünde kararnameyle, bankanın kuruluş yasasının bazı maddeleri değiştirilmiş ve 1988'de, adı "Türkiye Kalkınma Bankası" olarak değiştirilmiştir.

1989'da ise, bünyesine Turizm Bankası katılan Türkiye Kalkınma Bankasının, "Kalkınma bir bütündür" ilkesi doğrultusunda, plan ve programlarda teşviki öngörölen bütün sektörlerle finansman desteği sağlanması amacıyla yeniden organize edilmiştir.

Bugünkü duruma gelince; 57 nci cumhuriyet hükümeti, 5.8.1999'da, Kalkınma Bankasının kuruluşu hakkındaki kanun hükmünde kararnamele, bazı değişiklikle kanunlaştırmak üzere huzurunuzda getirmiştir. Bunun amacı, bilindiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, kamusal bir kalkınma ve yatırım bankası olarak, geri kalmış yörelere dönlük, iktisadi dengesizliğin azaltılması faaliyetlerinde kamu fonlarının tahsisinde etkinliğin sağlanmasına yönelik çabalarda önemli ve anlamlı görevler üstlenmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye Kalkınma Bankası, geçmiş dönemlerdeki birikimi ve pratiğine paralel olarak, mevcut görevlerinin yanı sıra 56 nci cumhuriyeti hükümeti tarafından, 26.2.1999 tarihli ve 99/12 477 sayılı yarımlı kalmış işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yatırımların ekonomiye kazandırılmasına dair Bakanlar Kurulu kararı gereğince, en azından üç yıl sürecek ve 26 il kapsamındaki yarımlı kalmış yatırımların ekonomiye yeniden kazandırılması çerçevesinde finansman desteği sağlama görevini de üstlenmiş bulunmaktadır.

Ancak, kuruluşundan bu yana, ülkemizin iktisadi büyüme çabalarına, başta sanayi olmak üzere, turizm, eğitim ve sağlık sektörlerindeki özel sektör işletmelerine finansman desteği sağlayarak ve kamu kurum ve kuruluşlarına, ihtiyaç hissedilmesi halinde, müşavirlik hizmetleri vererek destek olan Türkiye Kalkınma Bankasının sermaye ve ortaklık yapısında, her geçen gün giderek ağırlaşan sorunları bir açmaza dönmüş durumdadır. Zira, Türkiye Kalkınma Bankasının yurtiçi kaynakları, yüzde 49'luk pay oranıyla en büyük ortak sıfatına sahip Hazine Müsteşarlığının, bankanın sermayesine yaptığı katkıdan ibarettir. Ancak, Türkiye Kalkınma Bankası, özel hukuk hükümlerine tabi, esas sermaye sisteminde yer alan bir anonim şirket olması nedeniyle, sermaye artırması gereken bir bankadır. Sermaye artırımı ise, Genel Kurul kararı uyarınca Bakanlar Kurulunca yapılmaktadır. Bakanlar Kurulu, önceki yıllarda sermayeyi, tam olarak ödenmeksizin artırmıştır. Bu işlemin, Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınabilmesi için, nakden ödenmesi gerekmektedir; bu da mümkün olmadığı için, banka, sermaye artırımı işlemlerini tamamlayamamaktadır; yani, mevzuat açısından, sermaye artırımı yolu tıkanmıştır.

Bu tasarıyla, bankanın, kuruluşundan bugüne kadar, kanun hükmünde kararnamele varlığını sürdürmesinin kabul edilebilir bir durum olmadığı; bankanın, kuruluş aşamasındaki amacından zamanla uzaklaştığı, fonların verimli şekilde kullanılmadığı, bu nedenle sermaye artırımına gidilerek kaynakların verimli şekilde kullanılmasına ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması; bankanın, Hazine garantörlüğündeki borçlarını geri ödeyebilmesi ve yeni görevler yüklenebilmesi için kaynak ihtiyaçlarının karşılanmasının gerektiği, bankanın işlerliğini artırmak üzere kurulmuş mevzuatının Bankalar Kanununa uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Başka bir ifadeyle, tasarının amacını özetlemek gerekirse, bankanın, esas sermaye sisteminde, kayıtlı sermaye sistemine geçişini sağlamak, bu maddeye bağlı olarak kâr dağıtımını yeniden düzenlemek ve bankanın işlerliğini artırmaktır. Türkiye'nin kalkınmasında önemli rol oynayan Türkiye Kalkınma Bankasının güçlendirilmesi, ülkenin ekonomik ve sosyal sorunlarının çözümünde bankanın önemini korumasını sağlayacak ve kalkınmanın, geniş kitleleri kucaklayarak sürdürülmesinin yolunu açacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu adına görüşlerimi açıkladığımı kanun tasarisına lehte oy kullanacağımızı bildirir; Yüce Meclisi en derin saygılarımla selamlarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özgöbek.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın Ufuk Söylemez; buyurun efendim.

Süreniz 20 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; görüşülmekte olan 155 sıra sayılı Türkiye Kalkınma Bankasına ilişkin kanun tasarısıyla ilgili olarak, Doğru Yol Partisinin görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce, hepinizi, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygılarımla selamlıyorum efendim.

Gerçekten de yirmilitç yirmidört yılı aşmış, çeyrek asra ulaşmış DESİYAB, bilahare Kalkınma Bankası olmuş. Türkiye Kalkınma Bankasının -artık, ciddi, kronik bir hal alan kanun hükmünde kararname yerine- hukuki altyapısının tamamlanarak yasanın çıkarılması gecikmiş bir hadisedir. Türkiye’de sık değişen koalisyonlar, yaşanan siyasal istikrarsızlığın getirdiği birtakım zamanlama sıkıntıları nedeniyle, bugüne kadar da maalesef, gecikmiştir. Ama, geç de olsa, aynı Bankalar Kanununda yaptığımız gibi, hukuki altyapısını sağlayacak ve kanun hükmünde kararnamayı yasa ya dönüştürecek bu tasarıya prensipte olumlu baktığımızı söyleyerek konuşmama başlamak istiyorum.

Gerçekten de, benden önce konuşan çok değerli grupların sözcüleri, Türkiye Kalkınma Bankasının DESİYAB olarak başladığı, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası olarak başladığı dönemden bugüne tarihsel kronolojiyi ince detaylarına kadar anlattılar ve bu konuda, benim, bir kez daha tekrar yapmama gerek kalmadı diye düşündürdüm. Ben, Bankanın, fonksiyonları itibariyle ne yapması gerektiğine, Türkiye’deki bankacılık sistemi içerisinde Kalkınma Bankasının yerinin ne olması gerektiğine ve Türkiye Kalkınma Bankasının bundan sonra nereye gitmesi gerektiğine yönelik olarak görüşlerimizi açıklamak için zamanımı kullanmayı daha uygun gördüyüm.

Gerçekten de, değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, geçen tatil öncesi, Bankalar Kanununu Meclisimiz çıkardı. Bize göre temel bir kanundu, bankacılık sektörünün sorunlarını çözemeyecekti; ama, yeni bir hadise diye sunulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Üst Kurulu oluşturularak, bankacılık sisteminde derlenme, toparlanma, denetlemenin siyasetten uzaklaştırılacağı, hatta Meclisin denetimine dahi tabi olmayacağı... Bizim itirazlarımıza rağmen, Meclisimiz, bu şekilde kabul etti. Bizi o itirazlarımızı, rezervlerimizi hâlâ koruyoruz; ama, bugün -ekim ayındayız- 23 Eylül itibariyle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Üst Kuruluna yapılacak atamalarla ilgili süre sona erdi ve maalesef, bu Kurula, henüz üye atanmadı.

Türkiye’de bankacılık sistemine ilişkin, geçenlerde -basına da yansıyan- IBAR isimli bir araştırma kurumunun yaptığı araştırmada; bankacılık sektörünün konsolide olarak rakamlarına bakıldığı zaman, gerçekten, tehlike sinyalleri verdiğini görüyoruz; tabii ki, Kalkınma Bankası da, bu bankalar grubunun içinde önemli bir bankamızdır. Yüzde 43 olan kredi kullandırma oranının, bir sene içinde yüzde 33’e düşmesi çok negatif bir hadisedir. Esas, üzüntü ve ürküntü verici olan, batık ve problemli kredilerin miktarının 100 küsur trilyondan, 1,7 katrilyona tırmanmasıdır; neredeyse 10 kat. Özellikle kamu bankalarında, mevcut krediler içinde, takipteki sorunlu kredilerin oranı da yüzde 15’ler civarına çıkmıştır. Bilebildiğim kadıyla, Kalkınma Bankasında bu oran, mevcut krediler içinde yüzde 22 civarındadır, kamu bankaları ortalamasının da üzerindedir.

Türkiye Kalkınma Bankası DESİYAB olarak kurulduğu zaman, işçi şirketlerine, çok ortaklı şirketlere, halka açık şirketlere destek olmak, öncülük etmek ve onların bulabileceği sermaye ve finansman problemlerini çözmek amacıyla kurulmuş, doğru amaçla kurulmuş bir bankaydı. Türkiye'nin kapalı ekonomi döneminde, gerçekten, bu tür şirketlerle rekabete açmak, sermayeyi tabana yaymak adına, o zaman DESİYAB olarak Kalkınma Bankasının kuruluşuna karar verenleri, kuranları ve bugüne kadar da bu bankaya emeği geçen herkesi şükran ve takdirle anmak istiyorum.

Ancak, aradan geçen zaman içinde, Türkiye, 80'li yıllardan sonra ithal ikameci politikaları terk ederek, piyasa ekonomisine dönmüştür. Türkiye'de banka sayısı, yirmi sene öncesine göre neredeyse 2-3 katına çıkmıştır. Daha geçen hükümet döneminde, 55 inci hükümet döneminde, 6-7 yatırım bankasına, Türk Hazinesi tarafından, kayıtsız şartsız izin verilmiştir; ancak, Türkiye'nin genel ekonomik konjonktürden kaynaklanan sıkıntılarının, özellikle kalkınma ve yatırım bankalarının yansımaması mümkün değildir. Daralan ve küçülen bir ekonomide, kalkınma ve yatırım bankalarının da yapabilecekleri işler son derece kısıtlı ve sınırlıdır. 1995'te, 1996'da ve 1997'de yıllık ortalama yüzde 7,7 yüzde 8 civarında büyüyen bir ekonomi, 1998'de, biliyorsunuz, uygulanan makroekonomik politikalarının değiştirilmesiyle yüzde 2 büyümeye düşmüştür hızı. Maalesef, bu yılın ilk dokuz ayda da Türkiye'nin büyümesi negatiftir; yani, eksidir. Küçülen, daralan bir ekonomiy-le karşı karşıyayız.

Küçülen ve daralan bir ekonomide, fakirleşen bir ekonomide, tabii ki, yatırımların da sağlıklı büyümesi, yeni yatırımlar yapılması, yeni yabancı sermayeler gelmesi, joint venturelar kurulması, yabancı ortaklıklar yapılması da mümkün değildir. Nitekim, Türkiye Kalkınma Bankası, geçmişte yaptığı, özellikle Turizm Bankasının risklerini aldıktan sonra yaptığı önemli hizmetlerle, Türk ekonomisine ve sanayi ve turizm sektörlerine önemli katkılar yapmakla beraber, plasmanlarının 1995 yıl sonu itibarıyla önemli bir bölümünün problemleri kredi haline gelmiş olması, likidite sorununu ve az önce değerli konuşmacıların da bahsettiği gibi, sermayeye iştirak etmeyen diğer unsurlar nedeniyle, sadece Hazinesin iştirak etmesi nedeniyle sermaye sorununu da beraber yaşayagelmiştir. Kalkınma Bankası, kâr üreten, yatırımlara katkı veren bir banka olmaktan çıkıp, kendi sorunlarıyla boğuşan, Türk ekonomisine katkı sağlamak yerine, kur farkları, zararlarıyla boğuşan bir banka haline gelmiştir.

Bankanın kur riskini ve döviz açısından doğan sıkıntılarını kontrol etmek ve asgariye düşürmek üzere döviz açığını aşağıya çekme çabalarını olumlu bulduğumuzu söylemek isterim. Ancak, özellikle Kalkınma Bankasında var olduğunu bildiğimiz yetenekli ve başarılı fon yöneticilerinin, fon idarecilerinin de katkı ve gayretleriyle, mevcut pozisyonundan da Kalkınma Bankası faydalanmalıdır; yani, sültten ağzı yanıp, ayrıntı üfleyerek içme noktasında olmalarını anlayışla karşılıyoruz; ancak, bankacılıkta da, kâr-zarar mekanizmaları arasında, kur riski dediğimiz açık pozisyon da vardır, bundan sonra da olacaktır.

Resmî rakamlara göre, Türk bankacılık sektöründe, kur riski dediğimiz döviz pozisyon açığı, yaklaşık 10 milyar doların üzerindedir. Bana göre, yurtdışı işlemlerle beraber, bu miktar, biraz daha fazladır. Bunun temel sebebi, kısa vadeli fonların, bir şekilde, Hazineye borç verilmesi nedeniyle yapılan döviz açıklarıdır. Atıl fonlarını, Kalkınma Bankasının, kısa vadede sağlam plasmanlara bağlayarak para kazanması da mümkündür; yani, döviz açığının sıfır olması ya da hiç kur riski almamış olması da, çok takdir edilecek, çok tavsiye edilecek bir hadise değildir. Önemli olan, Kalkınma Bankası gibi, orta ve uzun vadeli kredi veren müesseselerin, yine orta ve uzun vadeli, kısa vadede geri dönemeyecek, kriz dönemlerinde dönemeyecek plasmanlar yapmaması ve kur risklerini buna göre ayarlamasıdır; yani, 1994 krizi yaşandığı zaman Kalkınma Bankasının kredilerini

geri çağırabilmesi mümkün olabilseydi, ticari bankalar gibi, seyyal ve likit olabilselerdi, bu kadar döviz pozisyon zararına maruz kalmazlardı.

Bugün, Türk bankacılık sistemi önemli bir şekilde gerçek bankacılık faaliyetleri yerine, en büyük borçlu olan, en büyük kredi alıcısı olan Hazineye borç vererek kâr üretmektedir. Bu sağlıklı mıdır; elbette, sağlıklı bir yöntem değildir. Önemli olan, üretmek, satmak, ihracat yapmak, istihdam yaratmak, bundan elde edilen gelirin vergisiyle de ekonomiyi büyütmek ve bütçe açıklarını kapatmaktır; ama, Türkiye'nin, yılların biriktirdiği ciddi meselesi, maalesef, bugün bankaların elle-riindeki fon ve mevduatların en büyük alıcısı durumunda olan Hazineye borç vermektir.

Kalkınma Bankası, bir miktar, bu tür işlemler yapabilir; ama, hiçbir zaman, spekülatif sayılan, riskli sayılan ve özellikle kriz ve sıkıntı dönemlerinde, devalüasyon ortamlarında geri dönüşü mümkün olmayan birtakım döviz açıklarına gitmemelidir. İhtiyatlı olmalarını takdirle karşılıyoruz; ama, bankacılığın gerektirdiği açık pozisyon uygulamalarında da dengeli, hesaplı, iyi risk yöneten fon yönetim anlayışıyla da kârlılıklarını artırmalarını bekliyoruz kendilerinden.

Türkiye Kalkınma Bankasının orta ve uzun vadeli fonlara kavuşabilmesi, ancak Türkiye'nin kredibilitésinin artmasıyla mümkündür; ancak, Türkiye ekonomisinin ciddi büyümesiyle doğru orantılıdır. Türkiye Cumhuriyeti, yıllardan beri, 1997-1998'den beri, 3-3,5 milyar doların üzerinde dışborç -Hazine garantili olarak- bulamamaktadır; Türk Hazinesi bunu bulamamaktadır. Kaldı ki, bunların dışında, kalkınma ve yatırım bankalarının orta ve uzun vadeli fonlar bulabilmesi de hiç kolay değildir. Bu, ülkenin genel ekonomisi, büyüme hızı, reytingi, ekonomi yönetimi, hükümetin kredibilitésıyla alakalı hadisedir.

Şahsi kanaatim, Kalkınma Bankasının, önemli misyonlar üstlendikten sonra, bugün, artık, özel sektöre ilişkin kalkınma ve yatırım bankalarının da, bence, yeterinden fazla sayıda olması nedeniyle, misyon ve vizyonunu yeniden gözden geçirmesidir. Türkiye'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yapmış, bilahara özelleştirmeden sorumlu Bakanlık görevinde bulunmuş bir arkadaşınız olarak şahsi kanaatim de, bizim Doğru Yol Partisi olarak yaklaşımımız da, Türkiye Kalkınma Bankasının halka açık bölümünün artırılarak, ilgili sektörlerin de katılımıyla çok ortaklı bir özelleşmiş yatırım bankası -bölgesel olabilir, sektörel olabilir- haline dönüştürülmesidir. Artık, 2000'li yıllarda tek bir -75 trilyonluk sermayesi de olsa- bankanın, Türkiye gibi dev bir ülkenin altyapısına, orta ve uzun vadeli yatırımlarına kaynak temin edebilmesi mümkün görülmemektedir.

Özelleştirme, ille blok satış biçiminde bir sermayedara yapılmak zorunda değildir. Turizm sektöründen, sanayiye kadar; odalar ve borsalar birliğinden TÜRSAB'a kadar herkesin katkısıyla, çok ortaklı bir yapıya dönüştürülerek, artık, Hazinesinin kaynak aktardığı, kur riskini ve zararını Hazinesinin karşıladığı, yetmeyince sermayeyi yine milletin cebinden koyduğu bir banka olmaktan çıkmalıdır. Konulan bu sermaye de, işte hazinenin bu hafta yaptığı gibi, yıllık yüzde 108'le borçlanarak konulan sermayedir, paradır. Bu para, bu kaynaklardan gelmektedir, millet tarafından ödenmektedir. Bana göre, Kalkınma Bankası, o anlamda tarihsel misyonunu doldurmuş; kalkınma ve bölgesel ilerlemede yapacağı hizmetlerde, artık, bir özel kalkınma bankası hüviyetinde, gerektiği takdirde bölgesel ve sektörel yatırımlar biçiminde örgütlenerek -dediğim gibi- bu sivil toplum örgütlerini ve sektörleri de yanına alarak yeni bir yapılanmaya doğru gitmelidir.

Şu anda, benim gördüğüm, Kalkınma Bankası, misyonu itibariyle iki arada bir derede kalmıştır. Özellikle turizmin, bu yıl -Sayın Turizm Bakanının da belirttiği gibi- en az 5 milyar dolar gelir kaybına uğradığı çok zor ve kötü bir dönem geçiriyoruz. Bu, turizm kredilerinde geri dönüş oranının azalması, Kalkınma Bankasının riskli ve sorunlu kredilerinin artması anlamına da gelecektir. Kalkınma Bankası, turizme ilave kredi ve kaynak verebilecek midir? Turizmi ve turizm yatırımlarını

ayakta tutmak için, ilave kaynağın yanı sıra, ödenmeyen ve vadesi gelen taksit ve kredilerin uzatılması açısından finansman yüküne dayanabilecek midir? Yoksa, böyle sermaye artırımlarıyla, Hazinesin yüzde 110, yüzde 120 faizli borçlanmalarıyla finanse edilerek, sübvansede edilerek, âdeta zorla yüzdürülmeye çalışılan bir gemi gibi devam edecek midir? Bizim, Yüce Mecliste bunu mutlaka karara bağlamamız lazımdır.

Evet, Kalkınma Bankasının kanun hükmünde kararnemelerle gelen bu hukuksal boşluğu, elbette, giderilmelidir. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, buna prensipte evet diyoruz. Zaten, komisyon da da buna evet dedik. Kalkınma Bankası, bu hukuksal belirsizlikten kurtulmalıdır, evet; ama, bugün, Kalkınma Bankasına koyacağımız sermayenin, bu turizm kredilerinin bu hale gelmesinden sonra, seneye dahi yeterli olmayacağını, inanım, bugünden görüyorum. Yapılacak iş tekdir. Amerika'yı yeniden keşfe gerek yoktur. Türkiye'de ilk kamu bankası özelleştirmelerinde hasbalkader görev almış bir arkadaşınızım, Sümerbankın ve Etibankın özelleştirilmelerinde fiilen, aktif olarak görev aldık. Bugün, bu bankaların Hazineye, devlete ciddi bir riski ve borcu kalmamış; aksine, kâr üreten ve kendi risklerini patronları üzerine taşıyan ticarî rekabet bankaları haline gelmişlerdir; bundan mutluyuz. Artık, burada duraklamayalım.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, 1999 yılında hiç özelleştirme yapamadık. Türkiye'de özelleştirme hukuken ve fiilen, maalesef, ilk kez bu yıl durmuştur. Rahmetli Özal zamanından beri, 3 kuruş, 5 kuruş, iyi veya kötü, tartışmalı veya değil, 300 milyon dolar, 500 milyon dolar; ama, mutlaka özelleştirme yapıyordu. Bundan dersler alınarak, hatalardan birtakım dersler çıkarılarak yolumuza devam ediyorduk. Bu hükümet, büyük bir çoğunlukla kuruldu; programına özelleştirmeyi yazdı; yetmedi, yıllardır karşı çıkılan, bize karşı çıktıkları konularda, özelleştirme konusunda "Anayasa değişikliği gerekir" dediler; bana göre gerekmezdi; ama, koyalım dedik ve biz, DYP olarak evet oyu verdik buna; çünkü, özelleştirme, bizim, Türkiye'de en önemli malî reformlardan biri olarak görüldüğümüz hadisedir; ama, hâlâ ses yok.

Bakın, on ay geçti 1999'dan; ciddi, hatta, bana göre, hiçbir özelleştirme yapılamadı, resmî bir özelleştirme ihalesi bitirilemedi hâlâ ve Türkiye, ilk kez on aydır özelleştirmesine fiilen ve hukuken ara verdi. Onun için, Kalkınma Bankası gündeme geldiğinde, ileride, maddelerinde tek tek sermayesini, yapısını, borçlanmasını, likiditesini elbette konuşup, önerilerimizi ve tavsiyelerimizi sizlere sunacağız; ama, temel olarak bakmamız gereken hadise budur.

Türkiye'de bankacılık sektöründe de, ticaretle de, üretimde de kamunun ağırlığını ne kadar azaltırsak, o kadar az yolsuzluk olur, o kadar az sıkıntı olur, milletin sırtına sermaye diye, zarar karşılığı diye veya şu ya da bu sair sebeplerle o kadar az yük biner diye düşünüyoruz. Onun için, biz, Doğru Yol Partisi olarak, Kalkınma Bankasının kanun tasarısının görüşüldüğü bu noktada, Türkiye Kalkınma Bankası başta olmak üzere, özel görevi olan Ziraat Bankası ve Halk Bankası dışındaki kamu bankalarının, bizim bıraktığımız yerden, aynen, özelleştirilmelerinin devam etmesinin son derece sağlıklı ve yararlı olacağını düşünüyoruz. Gerçekten de Kalkınma Bankasının işi çok zordur. Büyüme hızının eksiye döndüğü böyle bir yılda Allah kendilerine kolaylık versin; tüm arkadaşlarımıza, o anlamda, başarılar dilerim.

Değerli arkadaşlarım, zaten sıkıntıda olan, eksi yüzde 2 büyüyen Türk ekonomisi, hepimizi üzen ve milletçe yasa boğan deprem felaketinden sonra, ilave 8-10 milyar dolarlık bir yükte daha karşı karşıyadır. Bu yük, direkt zarar biçiminde değildir; ama, ileride gelir ve üretim kaybından kaynaklanacak yükür. Yükümüz ağırdır. Bugün, yüzde 25 enflasyon hedefleyen bir stand-by anlaşması imzalamaya çalışan hükümetin, bankaların durumunu, bankalardaki geri dönmeyen kredilerin durumunu çok dikkate alması lazımdır. Dünya Bankasının bankaların rehabilitasyonu için

önerdiği 750 milyon dolarlık kredi, inanın sadece Interbankta problemlili olan kredilerin karşılığı bile değildir. Onun için, yüzde 25'lik enflasyon hedefinin, bugünden, gerçekleştirilmesini çok zor gördüğümü de ifade ediyor ve Türkiye'de 20 katrilyon liralık bir faiz ödemesinin, 2000 yılı bütçesinde daha bugünden gözüktüğünü görüyor; o bakımdan, hem sektörleri hem de bankacılık sistemini çok zora sokacak, çiftçiyi, esnafı ve bugüne kadar ezilen dargelirlileri sıkıntıya sokacak stand-by konusunda, hükümetin ekonomi yönetimini de, bu vesileyle, bir kez daha ikaz etmek istiyorum. Elbette, bunlar, yeri ve zamanı geldiğinde konuşulacak; ama, Kalkınma Bankası da, ekonominin, yatırımın, sanayinin içinde ağır risk almış, ağır problemlere uğramış bir banka olarak, bunları da, genel ekonomik problemlerden soyutlayamayız diye düşünüyorum.

Ben, Kalkınma Bankası Kanun Tasarısının hayırlı olmasını diliyorum; gelecek maddelerde, müteakip maddelerde, Doğru Yol Partisi Grubu olarak detaylı görüşlerimizi arz edeceğimi söylüyorum.

Hepinizi, sabır ve nezaketle dinlediğiniz için, saygıyla selamlıyorum efendim. Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Söylemez.

Tasarının tümü üzerinde gruplar adına konuşmalar sona ermiştir.

Şahısları adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?..

ASLAN POLAT (Erzurum) – Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Başka söz talebi?..

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

Şahsı adına, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç; buyurun.

Süreniz 10 dakika efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Kalkınma Bankasının kurulması hakkındaki kanun hükmünde kararnamenin kanunlaşması için bu müzakereye başlamış bulunuyoruz. Konuyla ilgili ilk kanun hükmünde kararname 1975 yılında sunulmuş ve daha sonra da, bu konuda bir hayli kanun hükmünde kararname çıkarılmış; ama, bugün, bunu yasalaştırmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, ben konuşmama başlamadan önce, evvela, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, şu ülkenin içinde bulunduğu sıkıntıda niye doğru dürüst bir gündem düzenlenmek istemediğini belirtmek istiyorum. Bakın, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz hakkında 8'e yakın soruşturma önergesi var. Anayasamızın 100 üncü maddesi ve İçtüzüğün 112 nci maddesine göre, soruşturma önergelerinin en çok dört ay içinde komisyonla karara bağlanıp, Genel Kurula gelmesi lazım. Şimdi, Sayın Meclis Başkanı, acaba, Mesut Yılmaz'ı korumak için mi Meclis Başkanı oldu?! Eğer biz, Anayasaya sadakat yemini yapmış insanlarsak, milletvekilleriyssek, Anayasanın bu hükmünün gereğini yerine getirmemiz lazım. Geçen dönemden; yani, 18 Nisan seçimlerinden bugüne kadar aşağı yukarı yedi aya yakın bir zaman geçti, Meclis Başkanı, kulağının üzerine yatmış, soruşturma komisyonu raporunu Genel Kurula getirmiyor.

Ayrıca, Türkiye'de büyük bir deprem olmuş, insanlarımız dışarıda, yarın yağmur yağacak, kar yağacak; bu, öncelikli konu, bunun üzerinde durulmuyor. Getirmişiz, 1975 senesinde bir kanun hükmünde kararnameyle kurulmuş, bence çok da acil olmayan bir meseleye öncelik veriyoruz.

Şimdi, beyler, memleketteki sıkıntı çok ciddidir. Bilmiyorum, sizlere insanlar geliyor mu gelmiyor mu... Benim yanıma gelen insanlar aç; talebesi geliyor aç, köylüleri geliyor aç, insanlar geliyor işsiz. Meclis olarak, bunları öncelikle ele almamız lazım; ama, bunları öncelikle ele alırken, devletin kaynaklarını da, getirip şuna buna peşkeş çektiğimiz lazım. İşte, geçen hükümet zamanında, 7 bankaya izin verildi. Bu bankalara izin vermek için... Tabii, bunlar, hükümetin genel politikaları. Bir bankaya izin vermek için, normal olarak 70 milyon dolar para alınıyor. 7x7= 49... 490 milyon dolar... Geçmiş hükümetler zamanında, Mesut Yılmaz Hükümeti zamanında, özel izin verilen kişilerden parası alınmadı. 490 milyon dolar... Boyutunu siz hesaplayın... Milleti kandırmayalım.

Öte tarafta, Interbank, Türkbank, Petrol Ofisinin özelleştirilmesi meselesinde, devletin kayıpları ortada. Biz, niye abesle işigal ediyoruz?! Bu Meclisin, memleketin acil işlerine el atması lazım. Memleketin acil işleri ortada iken, bir yandan, birtakım insanlara özel, ulufe dağıtıyoruz, devletin paralarını onların cebine veriyoruz, devleti idare edenlerin sorumluluklarının hesabını sormuyoruz. Yani, biz ne yapıyoruz, anlamıyorum!..

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Anayasaya sadakat yemini etmiştir. "Anayasaya sadakat göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ediyorum" diyoruz. Peki, 18 Nisandan önce, soruşturma komisyonu raporu tamamlanmış, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş; niye bu soruşturma komisyonu raporu gelip de Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere edilmiyor? Bunu kim koruyor?

Değerli arkadaşlarım, bunların hesabını sormadan, bu Meclis kendi görevini yapmadan, suiistimallerin hesabını sormadan, gidelim vatandaşın parayı alalım; ama, bu para, yerli yerine sarf edilmedikten sonra, şuna buna peşkeş çekildikten sonra, bazı basın manşetlerinin satın alınması uğruna birtakım insanlara verildikten sonra, niye bu insanları zahmete sokalım veyahut da biz, milletvekili olarak, niye bunlara alet olalım değerli milletvekilleri?! Bunları düşünmemiz lazım.

Bakın, Marmara depremi, Türkiye'nin üçte 1'ini götürdü. Bu insanlarımızın büyük bir kısmı, bugün sefalet içerisinde, yaşama savaşını veriyorlar. 60 trilyona yakın para toplandı. Niye bu para dağıtılmıyor? Orada, insanlarımız, güdüler, o yıkık binaları bedava kaldırtmak istediler. Hatta, bir binayı yıkmak istediğiniz zaman, müteahhitler gidiyor, o binayı bedava yakıyorlar; çünkü, onun içinde demiri var, borusu var, camı var, penceresi var; bunlar bedava veriliyor. Bu depremde bile, yandaşlara rant sağlamak için enkazlar birtakım yandaş müteahhitlere bedava kaldırılabilecek; hatta, üstüne de para alınacak; birtakım enkazlara da 8-10 trilyon lira para veriliyor.

Sevgili milletvekilleri, bakın; yani, başımızı kumun altına sokarsak bile vatandaş sokmuyor; çünkü, vatandaşın artık sokacak hali kalmamış, ya hayatını bitirecek ya da bir şeyler yapacak! Bunları, gelin, konuşalım; bir deprem kanunu çıkaralım.

Bir deprem oldu, şimdi, hükümet uyuyor, ortada hükümet yok, bir şey yok! Ondan sonra, prefabrik evler denildi, öte tarafta İzmit Valisi, devletin valisi "prefabrikte gerek yok, ben, en kısa zamanda, şu kadar süre içinde size esas konut vereyim" diyor, hükümete rapor sunuyor.

Şimdi, bugün, bana göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin birinci öncelikli sorunu, eften püftten konular olmamalıdır. Birincisi, bu Meclis hesap sormalıdır arkadaş; kim hırsızsa hesabını vermelidir, kim suiistimal yapmışsa hesabını vermelidir ki, bu millet de o zaman desin ki "tamam, bu Meclis, benim de Meclisim, benim de sesimi orada dile getiriyorlar." Eften püftten kanunlar çıkarıp, temel davaları kulakardı etmek olmaz sayın milletvekilleri. O bakımdan, öncelikle, bu Meclis kendi denetim görevini yapmalıdır. Sayın Meclis Başkanı geldi, sanki Mesut Yılmaz'ı koruyan ve kollayan kişi, soruşturma önermelerini getirmiyor; ayrıca, burada çalışan personelleri çıkarıyor, keyfi, yeni yeni personel alıyor.

Değerli milletvekilleri, bakan, geçmiş dönemde, Mustafa Kalemli döneminde 1 500'e yakın personel alındı; bizden de gizlediler, o zaman Başkanlık Divanında olmamıza rağmen. Şimdi, aynı politika güdültüyor. Bu memlekette birtakım insanlar açlık ve sefalet içinde yaşarken, Mecliste, burada çalışan insanları atacaksın, onun yerine kendi yandaşlarını getireceksin! Türkiye Cumhuriyeti bu kadar keyfliliklerle yönetilir mi sayın milletvekilleri?

BAŞKAN – Sayın Genç, biraz da Türkiye Kalkınma Bankasıyla ilgili konuşursanız...

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim... Hayır... Ama, bakın...

BAŞKAN – Çünkü, o konuda zamanınız çok sınırlı, 2 dakikanız kaldı. Biraz da Kalkınma Bankasıyla ilgili bilgilerinizi alalım.

KAMER GENÇ (Devamla) – Şimdi, bu, Türkiye Kalkınma Bankasının kuruluş kanunudur. Bankacılık, ekonominin önemli bir sektörüdür. Ekonominin vaziyetini bu vesileyle belirtmek de, bu tasarrımın dışına çıkma anlamına gelmiyor. Genel konuşuyorum; yani, madde üzerinde konuşsaydım belki ikazlarınız olabilirdi. Onun için...

Değerli milletvekilleri, bakan, kendi ilimde çok büyük sıkıntılar olmasına rağmen, bu sıkıntılar artık dile getirmiyorum. Marmara Bölgesindeki insanların içinde yaşadığı sıkıntıyı gördüm. Aç insanlar, çadırlarda... Hâlâ, çadır almak için koşuyor. Ben, Tunceli Milletvekili olmama rağmen, bir iki defa deprem bölgesine gittim... Yani, maalesef, kimse bunlar ilgilenmiyor.

Bakin, hükümet kanadındaki kişilere öneriyorum: Bu eften püften kanunları bir tarafa bırakınlar. Birinci sorun deprem meselesi; bunu nasıl halledeceğiz? Artık, bundan, birtakım yandaş müteahhitlere rant koparma peşinde gitmeyelim arkadaşlar. Hepimizin de bir haysiyeti ve onuru var. Yani, insanlar yaşam mücadelesi verirken, sen, birtakım müteahhit gruplarına, getir enkazı, ver, ondan para kazansın; yok, önce prefabrik ev, sonra öteki inşaatları ver... Bence, bunların, bugün, yapılacak şeyler olmaması lazım. Türkiye'de sorumluluk yüklenen insanların bu gibi şeylerle uğraşmaması gerektiğine inanıyorum.

Bu kanun çıkmış çıkmamış hiç önemli değil. Zaten, Türkiye'de bankacılığın durumu ortada. Biz bu bankaları kuruyoruz... Birtakım yandaş firmalar, iktidarda veya şurada burada gücü olanlar geliyor, ondan sonra, bu bankalardaki sermayeleri alıp götürüyor, kredi olarak kullanıyor ve kredilerin de üzerine yatıyor. Türkiye'de kanun çıkarıyoruz, kimin adına kanun çıkarıyoruz?!

Sayın Cumhurbaşkanının bir tane "Rose" diye bir havacılık şirketi var, tek uçağı var. Esas, normal olarak, karamamelere göre, bir uçağı olanlara yolcu taşıma hakkını vermiyorsunuz; ama, ondan sonra, hükümet, bir bakıyorsunuz, bir anda o yönetmeliği değiştiriyor; bir uçağı olan kişiye de taşıma hakkını veriyor. Ondan sonra, o iptal edilmeye kadar, insanlar birtakım şeyler alıyor. Yani, biz kanunları niye çıkarıyoruz, ben anlamıyorum; yönetmelikleri, düzenlemeleri niye yapıyoruz, anlamıyorum. Bu çıkarılan şeyler, güçlü insanlar, devletin tepesindekiler, başbakanlar, yandaşları, kardeşleri için bir anda yürürlükten kaldırılıyorsa, hüküm ifade etmiyorsa, bu kanunları niye çıkarıyoruz?! Kimin için çıkarıyoruz?! Çıkarmaya gerek yok! Türkiye'de dikta rejimine doğru bir yönetim var. Bunları artık aşmamız lazım.

Sayın milletvekilleri, gerçekten, bu memleketteki sıkıntılardan büyük vicdan azabı çeken bir insanımı Türkiye'deki keyflilikler karşısında sabrımız, gün geçtikçe taşıyor ve insanlarımızı artık çare bulalım. Türkiye Büyük Millet Meclisi çare yeridir; şunu bunu koruma yeri değildir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, Sayın Devlet Bakanımızı ilgilendiren Türkiye Kalkınma Bankası ile ilgili bir cümle ifade etmediniz. O arada, kanun tasarısını, eften püften bir kanun tasarısı şeklinde değerlendirmek suretiyle, Sayın Devlet Bakanımızı gücendirdiğinizin de farkında olmanızı istiyorum.

Size, 1 dakika ekstre veriyorum.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) – Sayın Devlet Bakanımız bankacı değil ki; yani, ben, ona nazaran biraz daha iktisatçıyım, o mühendis arkadaşımız. Gerçi, Türkiye’de her meslekteki kişiler...

Tabii Sayın Bakana saygım sonsuz, şaka ettim, değerli arkadaşımıdır; ama, bunun da, bankacılıkla ilgisi olduğuna inanıyorum. İşte, Türkiye’de bankacılığın içerisine düştüğü İnterbank, Türkbank’ın ihalesinde yapılan suiistimaller, bir anda yandaş, Çankaya’da misafir edilenlerin, bir anda, bir günde veyahut da bir stürede 2,5 milyar dolar devletten para getirdiğini de biliyoruz; yani, benim vurgulamak istediğim bunlar; bunları yapıyoruz. Niye yapıyoruz; kanunları böyle... Vatandaşın cebine el atıyoruz, vergi topluyoruz, getiriyoruz birtakım yandaş firmalar alıyor, götürüyor, üzerine yatıyorlar.

Hepinize saygılar sunuyorum,

Kanun da hayırlı olsun efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Genç.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başesgioğlu.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkan, Sayın Genç’in yapmış olduğu konuşmayla ilgili bazı hususları dile getirmek istiyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; yeni yasama yılına yeni başladık, ilk yasama gününü de bugün icra ediyoruz; bu vesileyle hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın Genç geçmiş dönemdeki alışkanlıklarını bu dönemde de devam ettiriyor. Bize göre, yapmış olduğu bu konuşma, bu kürsünün ve milletvekilinin söz hakkının suiistimalidir. Sizin ve bütün arkadaşlarımızın da izlediği gibi, yaptığı konuşmanın görüşmekte olduğumuz tasarıyla uzaktan yakından hiç alakası yoktur. Bundan sonra istirahatımız, sadece Sayın Genç değil, bütün konuşmacıların bu kürsüyü hakkı suiistimal etmeden kullanmalarıdır.

İkinci husus: Sayın Genç ortaya bir laf atıyor “devletten şunu götürdüler; ihaleyi şuna verdiler, buna verdiler; suiistimal etüler” diyor. Kendisi biraz hukuktan ve hukukçuluğundan bahsediyor. Hiçbir hukukçu, Türk mahkemelerinden kesin karar alınmaksızın bir kişiyi suçlayamaz; bu, iftira atmak demektir.

Yine, kendisinden rica ediyoruz, burada Sayın Cumhurbaşkanımıza, geçmiş başbakanlara birtakım ithamlarda bulundu. Bunlar kesin olmadan, bu Meclis kürsüsünden, bu Yüce Meclisten sarf edilecek sözler değil. Yani, hepimiz hoşgörü içerisinde, konuşmasının esprisi içerisinde gültüyoruz, geçiyoruz; ama, vatandaşımızın, bunu, bu anlayış içerisinde algıladığını zannetmiyorum. Burası ciddi bir yerdir, Türkiye Büyük Millet Meclisidir; herkes, bu işin ciddiyetine yaraşır bir şekilde davranmak zorundadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan “burada, bu kürsüde suiistimal ediyordum” dedi.

BAŞKAN – Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir dakika... Ben satışmadan dolayı söz istiyordum.

BAŞKAN – Efendim, size yanıt doğuracak bir cevabı olmadı Sayın Grup Başkanvekilinin.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir dakika... Ben satışmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, size yanıt doğuracak bir cevabı olmadı Sayın Grup Başkanvekilinin.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Dedi ki “burayı, kürstiyü suiistimal ediyor; burası ciddi bir yerdir.” Sanki ben gayriciddi kabul ediyorum. Eğer birileri suiistimal etmişse, biz bu kürstüde söylemeyeceğiz de nerede söyleyeceğiz?!

Sayın Mesut Yılmaz “ben bakan olmayacağım, gideceğim Yüce Divanda hesap vereceğim” diyor. Haydi, buyursun Yüce Divana, hesap vermeye gitsin!

BAŞKAN – Sayın Genç, Meclis İktüzüğü’nün çalışma düzeni var; siz burayı biliyorsunuz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, Sayın Grup Başkanvekiline saygı duyuyorum; ama, yani, biz burada ciddi şeyler söylüyoruz. Bu salonun da mukaddesliğine, kutsallığına inanan bir insanım.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Meclis araştırması ver, soruşturması ver...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, haydi getirin bakalım Genel Kurula; niye affı bekliyorsunuz? İlle afl.. Türk Ceza Kanununun 240 ıncı maddesini getirelim; burada affedelim de Mesut Yılmaz kurtulsun! Gelsin, hesap versin.

BAŞKAN – Sayın Genç, bakınız, burada yapılan birtakım Meclis soruşturmaları var; şu anda görülmüyor...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Evet...

BAŞKAN – Sayın Genç, dinler misiniz; siz, İktüzüğü iyi bilenlerden birisiniz, burada Başkanlık da yaptınız...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Biliyorum; “Anayasa için 4 ay” diyor; kaç 4 ay geçti...

BAŞKAN – Sayın Genç, birazcık da dinlemeyi lütfen kabul buyurursanız... Herhalde birkaç cümle dinleme gereğini de duymanız lazım.

Meclis soruşturması önergelerinin işleyiş prosedürü İktüzümüze göre bellidir. Eğer, bir şikâyetiniz varsa, Meclis kürstüsünde ayrıca gündeme getirirsiniz; gündem dışı konuşma hakkınız da vardır. Ben, Başkanlıkta bulunduğum sürece, bu hakkın suiistimalini bir daha kimseye sağlamayacağım.

Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, ben, burada gündemin düzenlenmesinin müsait olmadığını belirtiyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerinde başka söz istemi?.. Yok.

Tasarının maddelerine geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA
KANUN TASARISI**

(27.11.1975 TARİHLİ VE 13 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI KURULUŞUNA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME", 14.11.1983 TARİHLİ VE 165 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME", 15.7.1988 TARİHLİ VE 329 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME" İLE 12.2.1990 TARİHLİ VE 401 SAYILI "TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME"LERİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI VE TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN TASARISI)

KISIM - I

KURULUŞ VE HUKUKİ BÜNYE

Hukukî bünye

MADDE 1. – Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve anonim şirket şeklinde, tüzelkişiliğe sahip, bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur.

Bankanın unvanı "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi"dir. Kısaltılmış unvanı "TKB"dir.

Bankanın ilgili olduğu Bakanlık "Başbakanlık"tır.

Bankanın merkezi "ANKARA"dadır.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurur.

Süreniz 10 dakika Sayın Polat.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 155 sıra sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu kanun tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş. (DESİYAB) unvanıyla 27.11.1975 tarihli ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuştur.

1988 yılında, 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankasının unvanı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi haline getirilerek, bankanın, sanayi kesiminin yanında, tarım ve hizmet sektörlerine de hizmet sunacak şekilde organize edildiğini; 1989 tarihinde ise, Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankasının Türkiye Kalkınma Bankasına devredilmesiyle de, banka, sanayi sektörü yanında turizm sektörünü de destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur. Bankanın, turizm sektörüne kaymasıyla beraber, batık krediler ve dedikodular da artarak btyülmüştür.

Bankanın, Başbakanlığa bağlı olması ise 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin genel gerekçesinde şöyle izah edilmektedir: Devlet Planlama Teşkilatı ile Merkez Bankasının ekonomik ve malî politika oluşturmasında Başbakanlıkla sıkı ilişki içinde olması ve gerekse kaynak temin, tahsis ve harcama politikasının bir bütünlük arz etmesi dolayısıyla kamu bankalarının Başbakanlık bünyesinde toplanması, bankanın, Başbakanlıkla ilgilendirilmesinin en önemli sebeplerinden olduğu belirtilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kalkınma bankaları, iktisadî kalkınmaya ya da iktisadî kalkınma açısından uygun bir strateji olarak genel kabul görmüş olan sanayileşmeye katkı ve destek

sağlayan finansal kuruluşlardır. Kalkınma bankacılığı, genellikle gelişmenin başlangıç dönemlerini yaşayan az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde; yatırım bankacılığı ise, daha çok, sermaye piyasasının gelişmiş olduğu iktisaden gelişmiş ülkelerde etkin olarak faaliyetlerde bulunurlar.

İktisadî kalkınmayı başlatmak ve hızlandırmak amacıyla sermaye, girişim, yönetim ve teknik bilgi desteği sağlamak üzere kamu, özel ya da kamu-özel ortaklığı biçiminde finansal kuruluşlara, genel bir terim olarak, kalkınma finans kuruluşları ya da kalkınma bankaları denilmektedir.

Genel olarak, kalkınma bankaları, kalkınma çabaları doğrultusunda, yatırımların orta ve uzun vadeli finansman ihtiyacını karşılamak ana fikriyle doğmuştur. Yatırımların kredilendirilmesinde ticarî bankalar ve diğer ticarî kurumların genelde isteksiz olmaları ve toplumsal önceliklerinden ziyade, daha çok kâr ve risk eksenlerinde hareket etmeleri, çoğu zaman kalkınma bankalarının oluşumunun önemli gerekçelerinden biri oldu. Bu bankalar, yatırım projelerinin değerlendirilmesi ve yönetilmesi görevlerini de üstlendiler.

Uygulamada, kalkınma bankaları, genelde kamu mülkiyeti veya kontrolünde büyük ölçüde orta ve uzun vadeli kredi üzerinde yoğunlaşan, kendi finansal sağlamlığı ve kârlılığıyla çelişen bir dizi amaç ve faaliyeti yükledi. Günümüzde, bu bankaların önemli bir bölümü, dünya genelinde finansal sıkıntıya girdi.

Kalkınma bankalarının performansını zayıflatan önemli faktörlerden biri de, kamusal fonlara dayanma olduğu görüşü hâkimdir. Bu durumda, banka yöneticileri ve personelinin etkin ve kârlı ölçüler içinde faaliyet göstermesinden ziyade, bu kurumlar, diğer kredi kuruluşlarının riskli bulduğu yatırımları kredilendiren ve genellikle, ekonomik amaçlardan çok politik amaçlar ekseninde yönlendirilen bir yönetim şekline döndü.

Günümüzde yaşanan hızlı teknolojik değişimle birlikte, üretim ve piyasa sistemleri arasındaki endüstriyel sektörlerin aynı hız ve etkinlikte uyum sağlamları, çözümler üretmeleri gerekiyor. Ürün çeşitlendirme, risk dağıtma ve yeni teknikleri uygulama konusunda öncelikli hedeflere genelde sahip olmayan bu kuruluşlar, ekonomik duruma kendilerini uyduramayarak finansal organizasyon ve uzmanlaşma açılarından ciddi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Kamusal finans kuruluşları da böyle bir ortamda müşterilerinin bu bilgi ve teknolojileri yakalamalarına aracı olmaları gerekmektedir.

Çevresel koşullardaki değişimler ve ekonomik büyümenin çeşitli devreleri, kalkınma bankalarına farklı görev ve sorumluluklar yükler. Bu çerçevede, kalkınma bankaları, değişik ülkelerdeki farklı yapısal sorunlar için oluşturulmuş ve ülkelerin kendi yapılarına göre özel olarak biçilmiş kurumlardır. Bu bakımdan, kalkınma bankaları, temelde bazı ortak yönleri olsa dahi, özde aynı olmazlar.

Bu şartlar altında ülkemizdeki uygulamalara baktığımızda, 1997 yılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda da belirtildiği üzere, aynen "bankanın teşkilat yapısında sık sık yapılan değişiklikler yanında, denetleme döneminde bankada iki defa genel müdür değişikliği yapılmış, her genel müdür atanması müteakip, başta genel müdür yardımcıları olmak üzere, yönetim kademelerindeki yetkili personelin büyük bir kısmı görevlerinden alınmış ve banka içinde değişik birimlere atanmıştır" denilmekte ve devam etmektedir "bankanın sağlam ve verimli bir yapıya kavuşturulması, istikrarlı ve sürekli bir yönetim oluşturularak çalışma ortamının güvenli ve verimli kılınması için teşkilat yapısının kalıcı hale getirilmesi, gerek üst yönetim gerekse diğer yönetim kademelerindeki yetkili personelin zorunlu durumlar haricinde kısa sürelerde değiştirilmesinden kaçınılmalıdır" denilmektedir. Burada da belirtildiği üzere, banka yetkilileri daha görevlerini tam olarak tanımadan değiştirilirderse, bu yetkililer kendilerinden kredi alan ve çağın hızlı teknolojik değişimine ayak uyduramayan ortaklarına, kredi verdikleri kuruluşlara nasıl yön vereceklerdir?

Yine, ülkemizdeki kalkınma bankalarının gelişimine bakıldığında, bazı kalkınma bankalarının belirli sektörleri geliştirmek amacıyla kurulduğu -mesela, Eİİbank veya Turizm Bankası gibi-bazılarının

da, belirli sermaye yapısındaki şirketlere kredi sağladıkları -DESIYAB ve Devlet Yatırım Bankası- bazılarının da hem kredilendirme hem de iştirak yöntemleriyle yıllık kalkınma programlarına paralel olarak belirlenmiş tüm sektörlerle destek sağladıkları -Türkiye Kalkınma Bankası gibi- görülmektedir.

Bütün bu sayılanlar ışığında, Türkiye Kalkınma Bankası kuruluş ve değişiklikleri kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmiş, kanunlar dışında özel hukuk hükümlerine bağlı ve anonim şirket şeklinde tüzelkişiliği olan bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

1998 yılında 150 milyar Türk Lirası olan sermayesi, 1997 yılı genel kurulunda 30 trilyon Türk Lirasına, 1998 yılı genel kurulunda ise 50 trilyon Türk Lirasına yükseltilmiştir. Sermayenin dağılımında Hazine hissesi olan A grubu payları yüzde 59'a, gerçek kişilere ait (B) grubu payları yüzde 20'ye, kurum ve kuruluşlara ait (C) grubu payları ise yüzde 21'e tekabül etmektedir.

Türkiye Kalkınma Bankasının ülkenin kalkınma çabaları kapsamında üstlendiği finansman desteği sağlama ve yönlendirme faaliyetlerinin ilk aşaması yatırım girişimlerine ilişkin kredi başvurularının teknik, ekonomik ve mali yönden değerlendirilmesiyle başlamaktadır. Projenin teknik değerlendirmesinde temel amaç; yatırım projesinin konu, ürünler, teknoloji, altyapı imkânları açısından incelenmesi; yapılacak yatırımların fizikî boyutunun ve yatırım sonucunda ulaşılabilecek kapasitenin belirlenmesi olup, bu belirlenmelerden yararlanarak sabit ve işletme sermayesi yatırım tutarlarının ve işletme döneminde projenin yaratacağı fonların hesaplanmasıdır.

Projenin ekonomik değerlendirilmesinde temel amaç, mevcut ve potansiyel talep ve arz koşullarını, projenin katma değer, istihdam ve döviz yaratma gücünü analiz etmektir.

Yatırımların, döviz kazandırıcı hizmetlerin ve işletmelerin teşviki ve yönlendirilmesiyle ilgili kararname ve buna bağlı olarak yayımlanan tebliğ çerçevesinde alınan yatırım teşvik belgeleriyle teşvik ediliyor olması, projelere kredi tahsisini garanti edici değil, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinden kredi talep edilebilmesi için gerekli önşart niteliğindedir.

Türkiye Kalkınma Bankası Eğitim Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan dokümantasyon birimi-ne, yurtiçi ve yurtdışı çeşitli kuruluşlardan, dernek ve birliklerden kaynak akışı sağlanmaktadır.

Türkiye Kalkınma Bankası, yapılan uluslararası anlaşmalar doğrultusunda, Dünya Bankası, İslam Kalkınma Bankası gibi kuruluşlardan sağlanan kaynakları, yurt içindeki firmalara hazırlanan uluslararası proje değerlendirme çerçevesinde kullanmaktadır.

Ayrıca, yurt dışında yatırım yaparak, Türkiye'deki yerleşik kuruluşların fon kaynaklı kredi taleplerini, teşvik mevzuatı çerçevesinde değerlendirmektedir. Bu kapsamda, Azerbaycan, Kırgızistan ve Kazakistan'da yapılacak yatırımlar için projeler hazırlanmaktadır.

Peki, Türkiye Kalkınma Bankası kendisinden beklenen tüm bu görevleri yapabilecek midir? Yapamadığı tüm halkımızın bilgisi dahilindedir. Sebeplerini ise, yine, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporundan şu satırlarla takip edebilirsiniz: "Bankanın 1997 yılı finansman politikasını ve finansal durumunu büyük ölçüde belirleyen en önemli etken, sözü edilen tahvil borçları olmuştur.

Banka, bir yandan, 1998 yılında yükümlülüğünü yerine getirebilmek için tüm mevcutlarını nakit değerlere yöneltmiş, bu nedenle kredi plasmanlarını kurmuş, bir yandan da, karşı karşıya kaldığı yüksek kur farkı nedeniyle dönem zararı ederek mevcut kaynaklarından yüzde 10'unu yitirmiş ve hem de kaynak maliyeti yükseldiğinden, yüksek faiz oranlarıyla kredi müşterisi bulamamış ve kredi plase edememiştir.

Kambiyo zararlarının yüksek olmasının bir diğer nedeni de; geçmişte fazla miktarda yapılmış olan döviz cinsinden dış borçlanmayla sağlanan kaynakların döviz cinsinden kredilere plase edilememesi, TL kredi olarak veya başka alanlarda plase edilmesi ve dolayısıyla döviz pozisyonu açığının artmasıdır.”

Rapor şöyle devam etmektedir: “Banka, 1998 yılına oldukça yüksek nakit mevcuduyla girmiş; ancak, 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kendisine görev olarak verilmiş olan, devam eden ve yeni yatırım projelerinin krediyile desteklenmesi fonksiyonunun yerine getirilmesinde başarısız olmuş ve 1997 yılı kredi plasmanları çok düşük seviyelerde kalmıştır.”

BAŞKAN – Sayın Polat, size 1 dakika ilave süre veriyorum.

ASLAN POLAT (Devamla) – Sayın Başkanım, benim şahsî konuşmam da vardı; bağlar mısınız.

BAŞKAN – Gruplar adına başka konuşma yoksa, vereceğim.

Gruplar adına başka konuşma var mı?

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam; buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Teşekkür ederim.

“Bankanın finansman darboğazını aşarak kendisine kanunla verilmiş görevleri daha iyi yerine getirebilmesi için, bankanın amaç ve faaliyet konusuyla ilgisi bulunmayan ve âtil durumda olan iştirak hissesi, gayrimenkuller gibi aktiflerin satılması suretiyle banka kaynaklarına katkı sağlanması, verilen kredilerin her aşamada etkin bir suretle takip edilmesi gerekir” diye devam etmektedir.

Bir de, oran olarak, plasman durumuna bir bakalım:

Mali plasman kredileri 1996’da yüzde 35,3; 1997’de yüzde 39,3. Turizm (ihtisas) 1996’da yüzde 32, 1997’de yüzde 23. Sanayi ve diğer krediler 1996’da yüzde 11, 1997’de yüzde 15. Takipteki alacaklar (brüt olarak) 1996’da yüzde 20,9; 1997’de yüzde 18,2.

Bir de, bankanın takipteki kredileri hariç olmak üzere, banka kredilerinin sektör ana grupları itibarıyla ve yörelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

1997 yılı itibarıyla gelişmiş yörelere; turizm bölgesine 11 610 000 000 000; sanayie 3 228 000 000 000; toplam 14 838 000 000 000; yüzde 67’si. Normal yörelere; turizme 2 436 000 000 000, sanayie 1 766 000 000 000; toplam 4 202 000 000 000; oranı yüzde 19. Kalkınmada öncelikli yörelere; turizme 103 000 000 000, sanayiye 2,9 trilyon; toplam 3 066 000 000 000; oranı yüzde 13,9.

İşte, sayın milletvekilleri, esas, konuşmamın bütün özelliği bu; işte, isyan da buradan geliyor. Bir banka kuruyoruz, adı Kalkınma Bankası. Doğuda, geri kalmış yörelere yatırım yapsın. Gelişmiş yörelere verdiği kredi yüzde 67, kalkınmada öncelikli yörelere verdiği kredi yüzde 13. Yani, siz bir banka kuruyorsunuz ki, gelişmemiş yörelere geliştirilim; ama, iş, kredi dağıtmaya geldiği zaman, gelişmiş bölgelere yüzde 67’sini, kalkınmada öncelikli yörelere yüzde 13,9’unu verirsiniz, işte, bizim de fiğanımızı durduramazsınız.

Buradan da görülüyor ki, her ne kadar, banka “işçi ve yatırım bankası” adı altında kuruluyorsa da, hem kredi işlevini yerine getiremiyor hem de “işçi ve yatırım bankası” adıyla kurulmuşsa da kredilerin yüzde 32’si turizme, yüzde 11’i, yani 1/3’ü sanayie ve diğer kuruluşlara giderken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’ya kredi önceliği vermesi gereken banka, yüzde 67 gelişmiş yörelere, yüzde 13,9 kalkınmada öncelikli yörelere kredi veriyor. Bir milletvekili soruyor: “1997 yılında Kalkınma Bankasının zararı ne?” Şöyle cevap veriliyor: 1997 yılı itibarıyla banka 26 trilyon lira batırılmış! Peki, neden bu uygulamalar oluyor? Krediler geri dönmüyor ve istenilen bölgelere; yani, geri kalmış bölgelere gitmiyor? Yorumsuz olarak 8.6.1999 tarihli bir gazete haberi okuyacağım: Türkiye Kalkınma Bankası genel müdürü -ismi mevzu bahis değil- 1991 yılında o zamanki hükümetçe göreve atandı, bankayı zararı soktuğu ve görevini kötüye kullanmaktan dolayı oniki yıl hapis

cezasına, 1.5 trilyon TL para cezasına çarptırıldı ortadan kayboldu ve yıllar sonra yakalandı. Peki, neden bizde bu tip uygulamalar oldukça fazla oluyor; bir tesadüf mü? Yorumuz olarak söylüyorum: Yarınlarda, bir hafta sonra buraya bir af kanunu getireceksiniz; hırsızları, katilleri, soyguncuları affedeceksiniz; ama, düşünen insanları, inanan insanları, yani 312 nci maddeyi af kapsamına almıyorsunuz. Başını örten kızlarımıza "başını aç da gel" diyorsunuz; ama, hırsızları hiçbir ön şart tanımadan affediyorsunuz! Herkese af var; ama, yolsuzluklara karışanlara af var! Milyonların sevgilisi Tayyip Erdoğan'a, Hasan Celal Güzel'e af yok. Tek suçlu, bu suçlular mı; yoksa, burada verdikleri kararlarla zemin hazırlayanlar mıdır?

Son olarak, bu kanun tasarısıyla ilgili olarak, Erzurum Ticaret Odası ve Sanayi Odasının görüşlerini belirterek konuşmamı bitirmek istiyorum.

Kalkınma Bankası Erzurum'a şube açmasına rağmen, yine 1999 yılında 12477 sayılı kanunun uygulamasıyla müracaatların genel müdürlüğe yapılması, oda yönetim kurulunca da tepkiyle karşılanmıştır. Banka teminatlarını, kredi taleplerinin yüzde 60 olarak istenilmesi ve banka eksperlerinin genellikle Ankara'dan gelip, yöremizdeki gayrimenkullere normal fiyatlarının altında çok düşük fiyat biçmeleri, düzeltilmesi istenilen bir uygulamadır. Yine, önemli bir şerh de, yatırım kredilerinde, kredi alan firma sahibi, aldığı malların parasını, bu bürokrasiyle ancak beş, altı ayda geri alabilmektedir. Bir yıl sonra ise, bu paranın geri ödenmesine başlanılmaktadır. Bu da istenilen neticenin alınmamasına sebep olmaktadır.

Yarım kalmış veya kapalı olan yatırımların tekrar ekonomiye kazandırılmasını öngören yasadan faydalanmak üzere, Erzurum'dan, Kalkınma Bankasına sadece 11 anonim ve 5 limitet şirket müracaat edebilmiştir. Bu firmaların kredi taleplerinin deprem bahanesine sınırlıdan yöremize verilmesi, yöremizin sizden en önemli ricasıdır.

Netice olarak şunu söylemek isteriz: Teşvik sistemi, özellikle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan diğer illere olan göçü durduracak özel teşviklerle desteklenmelidir. Aksi halde, göç sonucu büyük şehirlere yığılan halkın sorunları da katlanarak büyüyecektir. Bilhassa bir bölgede, hem de deprem bölgesinde odaklaşan göçlerin, istenmeyen; ama, olası bir felakette nasıl ülkemizi etkilediğini çok acı bir şekilde gördük. Devlet olarak bu acılardan gerekli derslerin alınmasını diler, hepimize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Polat.

Şahıslar adına başka söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Kısaltmalar

MADDE 2. – Bu Kanunda geçen;

1. "Bakanlık" deyimini Başbakanlığı,
  2. "Bakan" deyimini Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanını,
  3. "Banka" deyimini Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'ni (TKB)'ni,
- ifade eder.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çalışma süremizin sonuna geldik.

Kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 7 Ekim 1999 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 18.59

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Muğla Milletvekili İbrahim Yazıcı'nın, Muğla İline bağlı bazı ilçelerin yol ve kanalizasyon projeleri için ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/447)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda yazılı olan soruların Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu saygılarımla arz ederim.

12.8.1999

İbrahim Yazıcı
Muğla

Sorular

1. Türkiye için önemli bir konuma sahip olan turistik ilimiz Muğla'nın; aşağıda isimleri yazılı olan yollarının yapılması için, ödenek aktarmayı düşünüyor musunuz?

2. Bu yolların yapımını hangi zaman dilimlerinde bitirmeyi planlıyorsunuz?

3. Bu yollara sıcak asfalt dökmeyi düşünüyor musunuz?

- Söke-Milas yolu
- Güllük ayrımı-Bodrum yolu
- Milas-Labranda-Karpuzlu yolu
- Marmaris-Datça yolu
- Yatağan-Muğla yolu
- Köyceğiz-Ortaca yolu
- Köyceğiz ayrımı-Marmaris yolu

4. Muğla İlimizin turistik özelliği de dikkate alınacak olur ise;

Bu ilimize bağlı olan ve gelecek nesillere temiz bir çevrenin bırakılması açısından önemli olan, turistik ilçelerimiz öncelikli olmak üzere; Bodrum, Marmaris, Datça, Ortaca, Dalaman, Muğla merkez, Fethiye, Yatağan, Milas gibi ilçelerimizin kanalizasyon problemlerinin giderilmesi için ne tür bir çaba harcıyorsunuz?

Bu problemlerin giderilmesi için bütçeye koyduğunuz ödenek ne kadardır? Sizce bu ödenek yeterli midir?

T.C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

5.10.1999

Sayı : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/850

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Genel Sekreterliğinin 19.8.1999 gün ve KAN.KAR.MD. A.01. 0. GNS. 0. 10. 00.02-7/447-1550/4082 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Muğla Milletvekili İbrahim Yazıcı'nın 7/447 Esas No.'lu yazılı soru önergesinde ifade edilen Muğla İline bağlı bazı ilçelerin yol kanalizasyon projeleri için yapılan çalışmalar ile ayrılan ödenek miktarları Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabı ekte sunulmuştur.

Bilginize arz ederim.

Koray Aydın
Bayındırlık ve İskân Bakanı

Muğla Milletvekili İbrahim Yazıcı'nın 7/447 Esas No.'lu Yazılı Soru Önergelerinin Soruları ve Cevapları

Sorular :

1. Türkiye için önemli bir konuma sahip olan turistik ilimiz Muğla'nın; aşağıda isimleri yazılı olan yollarının yapılması için, ödenek aktarmayı düşünüyor musunuz?
2. Bu yolların yapımını hangi zaman dilimlerinde bitirmeyi planlıyorsunuz?
3. Bu yollara sıcak asfalt dökmeyi düşünüyor musunuz?
  - Söke-Milas yolu
  - Güllük ayrımı-Bodrum yolu
  - Milas-Labranda-Karpuzlu yolu
  - Marmaris-Datça yolu
  - Yatağan-Muğla yolu
  - Köyceğiz-Ortaca yolu
  - Köyceğiz ayrımı-Marmaris yolu
4. Muğla ilimizin turistik özelliğide dikkate alınacak olur ise;

Bu ilimize bağlı olan ve gelecek nesillere temiz bir çevrenin bırakılması açısından önemli olan, turistik ilçelerimiz öncelikli olmak üzere; Bodrum, Marmaris, Datça, Ortaca, Dalaman, Muğla merkez, Fethiye, Yatağan, Milas gibi ilçelerimizin kanalizasyon problemlerinin giderilmesi için ne tür bir çaba harcıyorsunuz?

Bu problemlerin giderilmesi için bütçeye koyduğunuz ödenek ne kadardır? Sizce bu ödenek yeterli midir?

Cevaplar :

1. Bakanlığımız TCK Genel Müdürlüğünün; 1999 yılı ödenekleri çok kısıtlı olup, yatırım programında bütün projelerin yeterli ödeneği bulunmamakla birlikte, yeterli kaynak bulunmaması sebebiyle ödenek aktarması da yapılamamaktadır.

2.

Yeterli ödeneği temin edilmesi

Yolun adı _____ :

halinde bitirilmesi planlanan yılı

Söke-Milas

2001

Güllük ayrımı-Bodrum

2001

Milas-Labranda-Karpuzlu

2001

Marmaris-Datça

2000

Yatağan-Muğla

2000

Köyceğiz-Ortaca

2000

Köyceğiz ayrımı-Marmaris

2000

3. Güllük Ayr.-Bodrum yolunun üstyapısı BSK (Bitümlü sıcak karışım) olarak inşa edilmek üzere olup, diğer yollar sathi kaplama asfalttır.

4. Bodrum (Muğla) : Şebeke, toplayıcı, parsel baca ve bağlantıları ile deniz deşarjı inşaatını kapsayan kanalizasyon tesisinin ihalesi İller Bankası Genel Müdürlüğümüzce 1986 yılında yapılmıştır. 18.6.1998 tarihinde geçici kabulü yapıлып tesis belediyesine teslim edilerek işletmeye alınmıştır.

Bodrum Belediyesince gelişme bölgeleri ile inşaat ihalesi kapsamında yaptırılmayan kesimlerin inşaatının yapılmasının talep edilmesi üzerine bu kesimlerin ikmal inşaatı 28.12.1998 tarihinde ihale edilmiş olup, inşaatına 1999 yılı sonunda başlanılacaktır.

Marmaris (Muğla) : Şebeke, toplayıcı, parsel baca ve bağlantıları ile deniz deşarjı inşaatını kapsayan kanalizasyon tesisinin ihalesi, 1985 yılında yapılmış olup, inşaatı tamamlanarak 20.10.1993 tarihinde kabulü yapılmış ve tesis belediyesine teslim edilerek işletmeye açılmıştır.

Datça (Muğla) : Şebeke, toplayıcı, parsel baca ve bağlantılarını kapsayan kanalizasyon tesisinin ihalesi, 1990 yılında yapılmış olup, tesis inşaatı geçici kabul aşamasındadır. Arıtma tesisi inşaatı ihale edilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir.

Ortaca (Muğla) : 18.6.1989 tarihinde tasdikli avan projesi var. Bankamız yatırım programında şebeke+arıtma karakteristiğinde yer almaktadır.

Dalaman (Muğla) : 9.7.1987 tarihinde tasdikli avan projesi var. Bankamız yatırım programında şebeke+arıtma karakteristiğinde yer almaktadır.

Muğla (Merkez) : 24.3.1995 tarihinde tasdikli tatbikat projesi mevcuttur. Yatırım programında yer almamaktadır.

Fethiye (Muğla) : 23.1.1995 tarihinde tasdikli tatbikat projesi mevcuttur. Bankamız yatırım programında şebeke+arıtma+deşarj karakteristiğinde yer almaktadır.

Yatağan (Muğla) : 27.11.1998 tarihinde tasdikli tatbikat projesi mevcuttur. Bankamız yatırım programında şebeke+arıtma karakteristiğinde yer almaktadır.

Milas (Muğla) : 30.3.1992 tarihinde tasdikli avan projesi var. Bankamız yatırım programında şebeke+arıtma karakteristiğinde yer almaktadır.

2. — *İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın;*

— *İstanbul-Çatalca İlçesi Dursunköy'de bir araziye imar izni verilip verilmediğine;*

— *İstanbul-Sultanbeyli-Çiftlik mevkiinde bir araziye imar izni verilip verilmediğine,*

İlişkin soruları ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/486, 487)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

1. Kapatılmış Refah Partisinin gizli kasası olarak adlandırılan Süleyman Mercülmek adlı şahsın seçim bölgesi İstanbul Çatalca İlçesi Dursunköy'de Sazlıdere Havzası ve Baklalı deresinde 6 milyon metrekaarelik bir araziye 19 Mart 1997 tarihinde Refah-Yol Hükümeti Bayındırlık Bakanı Cevat Ayhan tarafından imar izni verildiği doğru mudur?

2. Bu imar izni neleri kapsamaktadır?

3. Millî Gazete ile yan kuruluşu Yeni Neşriyat A.Ş.'nin bu araziyle bir ilgisi var mıdır?

4. Bu bölge mutlak koruma alanı içinde değil midir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

1. Kapatılmış Refah Partisinin gizli kasası olarak adlandırılan Süleyman Mercümeç adlı şahsın kendi adına veya YA-DA gibi çeşitli şirketler adına İstanbul Sultanbeyli Belediyesi sınırları içinde Çiftlik mevkiinde 121 000 dönümlük bir araziye Bakanlığımızca Refah-Yol Hükümeti döneminde verilmiş bir imar izni var mıdır?

2. Varsa bu izin neleri kapsamaktadır?

T.C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

5.10.1999

Sayı : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/848

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Genel Sekreterliğinin 31.8.1999 gün ve KAN.KAR.MDA.01.0.GNS.0.1 0 . 00 .02-1730 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın 7/486 ve 7/487 Esas No.'lu yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, cevabı ekte sunulmuştur.

Bilginize arz ederim.

Koray Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın 7/486 ve 7/487 Esas No.'lu

Yazılı Soru Önergelerinin Soru ve Cevapları

Sorular :

7/486 Esas No.'lu

1. Kapatılmış Refah Partisinin gizli kasası olarak adlandırılan Süleyman Mercümeç adlı şahsın seçim bölgesi İstanbul Çatalca İlçesi Dursunköy'de Sazlıdere Havzası ve Baklalı deresinde 6 milyon metrekarelik bir araziye 19 Mart 1997 tarihinde Refah-Yol Hükümeti Bayındırlık Bakanı Cevat Ayhan tarafından imar izni verildiği doğru mudur?

2. Bu imar izni neleri kapsamaktadır?

3. Millî Gazete ile yan kuruluşu Yeni Neşriyat A.Ş.'nin bu araziyle bir ilgisi var mıdır?

4. Bu bölge mutlak koruma alanı içinde değil midir?

7/487 Esas No.'lu

1. Kapatılmış Refah Partisinin gizli kasası olarak adlandırılan Süleyman Mercümeç adlı şahsın kendi adına veya YA-DA gibi çeşitli şirketler adına İstanbul Sultanbeyli Belediyesi sınırları içinde Çiftlik mevkiinde 121 000 dönümlük bir araziye Bakanlığımızca Refah-Yol Hükümeti döneminde verilmiş bir imar izni var mıdır?

2. Varsa bu izin neleri kapsamaktadır?

Cevaplar :

7/486 Esas No.'lu

Çatalca İlçesi Dursunköyde Bakanlığımızca yapılan plan değişikliğine ilişkin teklif 25.9.1996 gün ve Yeni Neşriyat A.Ş. adına Zülfer Erol imzalı dilekçe ile Bakanlığımızca iletilmiş, konu ile

ilgili olarak 1.11.1996 günlü yazımız ile İstanbul Valiliğinden bilgi ve belgeler istenilmiş ve 21.12.1996 günlü İstanbul Valiliğinin (Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü) yazısında belirtilen hususlarda dikkate alınarak 29.7.1980 onanlı 1/50 000 ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Nazım Planında Tarımsal Niteliği Korunacak Alanda ve İSKİ Yönetmeliğinin geçerli olduğu sözkonusu alanda (Sazlıdere baraj gölü, orta ve uzun mesafeli koruma alanında kalan bir kısım alanda) 14.3.1997 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca 1/50 000 ölçekli plan değişikliği ile konut alanı olarak onaylanmıştır. Sözkonusu plan değişikliği ile emsal ve yoğunluk artırılmamış olup, yapılaşma koşullarının mevcut İSKİ Kanunu ve Yönetmelikleri kapsamında ilgili idarelerin (Ulaşım, Tarım, Orman vb. gibi) olumlu görüşleri de alınmak kaydı ile valilikçe onaylanacak alt ölçekli planlarda belirleneceği plan notlarında belirtilmiştir.

Ancak 14.3.1997 tarihinde yapılan plan değişikliği işlemi;

a) İSKİ Yönetmeliğinin su toplama havzasında kalan uzun mesafeli koruma kısıklarındaki yapılaşma koşullarının su toplama havzası dışında kalan alanlara göre avantajlı olması ve Su Kirliliği Yönetmeliği ile uyumlu olmaması nedeniyle bu durumun değerlendirilmesinin zorunlu görülmesi,

b) Bakanlığımızca daha önce başlatılmış ancak sonuçlandırılmamış olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları dışında kalan alanlarda 1/50 000 ölçekli plan çalışmalarının belediyece 15.11.1995 onaylı İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım İmar Planı ile bütünleştirilerek, sonuçlandırılmasına yönelik çalışmaların yeniden ele alınmasında yarar görülmesi,

c) Konu hakkında Danıştay Başkanlığı nezdinde dava açılması,

d) Türkiye Büyük Millet Meclisince verilen araştırma ve soru önergelerinin bulunması, nedenleriyle 18.8.1997 gün ve 118 sayılı Makam Oluru ile iptal edilmiş ve 20.8.1997 gün ve 1432/11945 sayılı yazımız ile ilgili idarelere bildirilmiştir.

7/487 Esas No.'lu

1, 2. Ayrıca Sultanbeyli Belediyesi sınırları içinde Çiftlik mevkiinde 121 dönümlük bir araziye Bakanlığımızca Refah-Yol Hükümeti döneminde veya sonrasında verilmiş bir imar izni bulunmamaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

3 ÜNCÜ BİRLEŞİM

6 . 10 . 1999 ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Cumhurbaşkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesap Cetvelinin Sunulduğuna İlişkin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Tezkeresi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (3/328) (S. Sayısı : 154) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1) (1)

2. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 23 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3) (1)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ-KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ihâl kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci,

(1) Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

20. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

21. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

22. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

23. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

24. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığını ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

25. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

26. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

27. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nın ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

28. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

29. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorularının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirildikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

33. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

34. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

35. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

36. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

37. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

38. — Amasya Milletvekili Akif Gülle ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

39. — Sivas Milletvekili Abdülâtilif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

40. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

41. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

42. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

43. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sınaî, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

44. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

45. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

46. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlan-
dığı iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci
maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

47. — Sivas Milletvekili Abdillatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve
belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddia-
larının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın
98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılma-
sına ilişkin önergesi (10/45)

48. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ İlinin
sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anaya-
sanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması
açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

49. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik
iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya
hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve
105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

50. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve
konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belir-
lenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca
bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

51. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM
otoyolunun Çamlıca ve Mahmutbey girişlerinde yaşanan sorunların araştırılarak alın-
ması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104
ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

52. — Ordu Milletvekili Yener Yıldırım ve 20 arkadaşının, İstanbul Universi-
tesi ve Y.Ö.K. Başkanının bazı uygulamaları üzerine öğretim üyelerinin istifa etmele-
ri konusundaki iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ama-
cıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis
araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

53. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbas ve 23 arkadaşının, kamu harcamala-
rı üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken ted-
birlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci mad-
deleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

54. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasa-
sının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak
alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün
104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
(10/52)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

59. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

56. — Tokat Milletvekili M. Ergun Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

57. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

58. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve millî bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

59. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 34 arkadaşının, üniversite giriş sınav soru kitapçıklarının çalınması olayını, bazı rektör, dekan ve öğretim üyelerinin istifaya zorlanmaları ile öğrencilerden katkı payı adıyla alınan harçların sosyal tesislere harcandığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

60. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

61. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

62. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

63. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikayet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması ge-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

reken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

64. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek lisele-
rinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunla-
rın değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci mad-
deleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

65. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale ili-
nin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sanai, tarımsal ve ekonomik alanlar-
daki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98
inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına
ilişkin önergesi (10/62)

66. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta ya-
şanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtü-
züğü'nün 102 ve 103. üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin
önergesi (8/5)

67. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin
sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Ana-
yasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması
açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

68. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin
korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anaya-
sanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması
açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

69. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin
ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbir-
lerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri
uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

70. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana
gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacı-
yla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis ara-
ştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

71. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararları-
nı en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın
98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılması-
na ilişkin önergesi (10/72)

72. — İstanbul Milletvekili Nazif Okumuş ve 43 arkadaşının, Kızılay'ın, sorun-
larının araştırılarak gelir kaynaklarının daha etkin kullanılması için alınması gereken

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

73. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 21 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneğinin gelir kaynaklarının ve faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

74. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

75. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

76. — Erzincan Milletvekili Mıhralı Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

77. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan - Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/44) (1)
2. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa - Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/46) (1)
3. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/49) (1)
4. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre Devlet hastanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/51) (1)
5. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinin personel ve doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/53) (1)
6. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Ceylanpınar - Kızıltepe karayolunun asfaltlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/54) (1)
7. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Tunceli polis lojmanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/57) (1)
8. — Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, pancardaki kota uygulamasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/60) (1)
9. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın Erzincan Sağlık Meslek Lisesi binası ve öğretmen lojmanı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/64) (1)
10. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ve Refahiye kapalı spor salonlarının onarım ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/65) (1)
11. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ilindeki Devlet Hastanesinin ve sağlık ocaklarının personel ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/67) (1)
12. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, borsa işlemlerine şaibe karıştırıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/68) (1)
13. — İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, hastanelerdeki ve sağlık ocaklarındaki personel açıklarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/69) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhuriyet Üniversitesinde görevli bir dekan ve bazı öğretim üyelerinin bölücü örgüt mensubu bir teröristin mezarını ziyaret ettikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/70) (1)

15. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Ereğli Şeker Fabrikası arıtma tesisi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/71) (1)

16. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Ereğli'de yapımı devam eden hastane binası inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/72) (1)

17. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya - Karapınar - Ereğli karayolunun genişletilmesi ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Bayındırlık ve İş-kân Bakanından sözlü soru önergesi (6/73) (1)

18. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, öpüşmenin halk sağlığını tehdit ettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/74) (1)

19. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Devlet Hastanesinin uzman doktor ve araç gereç ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/75) (1)

20. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı Organize Sanayi Bölgesi ile Patnos Küçük Sanayi Sitesi inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/77) (1)

21. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Atatürk Üniversitesi'nin fakülte ve yüksek okul ihtiyacına ve Erzurum öğretmenevine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/78) (1)

22. — Ağrı Milletvekili Celal Esin'in, Ağrı ilinin kayak tesisi ve stadyum ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/79) (1)

23. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82)

24. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, mukaddes değerlere hakaret niteliğindeki yayınlar hakkında yapılan işlemlere ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/84)

25. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Havaalanının isim ve sınır kapısı ilanının ne zaman yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/85)

26. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan ilindeki öğretmen açığına ve Millî Eğitim yatırım programına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/86)

SÖZLÜ SORULAR

27. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun ilindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87)

28. — Ankara Milletvekili Oya Akgönenç Muğisuddin'in, Avrupa ülkelerinden yapılacak et ve canlı hayvan ithaline ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/89)

29. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SSK'nun paralarını Ziraat Bankasına faizsiz olarak yatırdığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/91)

30. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/93)

31. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94)

32. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - İran arasında ekspres tren seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/97)

33. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98)

34. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Havaalanından Türk Cumhuriyetlerine ve Van - Diyarbakır ve Van - Ankara arasında tarifeli uçak seferleri başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/100)

35. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Akdamar Adasının çevre düzenlemesine ve Akdamar Kilisesinin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/102)

36. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103)

37. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van ilinde kış ve su sporlarının geliştirilmesine ve MPI Vangözü Anadolu Lisesi inşaatına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/104)

38. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/105)

39. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, okul kantinlerinde satılan içeceklerle ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/106)

40. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Birinci Futbol Liginin adının Türkiye Telsim Ligi olarak değiştirilmesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/107)

SÖZLÜ SORULAR

41. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan'ın, Yozgat SSK Hastanesi projesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/108)

42. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Kamp Eğitim Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu ve Refahiye Kapalı Spor Salonu inşaatlarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/109)

43. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan depreminde yıkılan Sağlık Meslek Lisesinin onarımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/110)

44. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/111)

45. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinin SSK Hastanesi, araç - gereç ve personel ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/112)

46. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa 2 nci Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/113)

47. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/114)

48. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/115)

49. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/116)

50. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Akçakale karayolu için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/117)

51. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/118)

52. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa Türk Halk Müziği Korosuna ve Kültür Sarayı ihtiyacına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/119)

53. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/120)

54. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/121)

SÖZLÜ SORULAR

55. — Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/122)

56. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/123)

57. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124)

58. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğalgaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/125)

59. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin A tipi sivil havaalanı ihtiyacına ve Konya - Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/126)

60. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin teknik üniversite ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/127)

61. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinde mahallî bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/128)

62. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/129)

63. — Erzinan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzinan Millî Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/130)

64. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/131)

65. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara - Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/132)

66. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın Merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/133)

67. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/134)

68. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Osmanlı Devletinin 700 üncü kuruluşu etkinlikleri çerçevesinde Konya İlinde bir program yapıp yapılmayacağına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/135)

69. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/136)

SÖZLÜ SORULAR

70. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Beldesi ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup Köy yollarının standartlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/137)

71. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/138)

72. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Baraj ve HES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/139)

73. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın Devlet hastanelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/140)

74. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/141)

75. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik kuruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/142)

76. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143)

77. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler Gülbahar Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/148)

78. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/149)

79. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için ek ödenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/150)

80. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151)

81. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağlı Behiçler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/152)

82. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gölet Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/153)

83. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa'daki taşınmaz eğitime ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/154)

SÖZLÜ SORULAR

84. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/155)

85. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara - Aksaray - Adana tren yolunun kısaltılması ile ilgili bir proje olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/158)

86. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray ilinin hastane, sağlık ocağı ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/159)

87. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray Fen - Edebiyat Fakültesinin ne zaman açılacağına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/160)

88. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray Merkez ve ilçelerindeki bazı camilerin imam ihtiyacına ilişkin Devlet Bakan ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/161)

89. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kâğıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/162)

90. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, TMO hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/163)

91. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, sivil savunma hizmetlerine ve yardım çalışmaları engellenen İHH ve Mazlum - Der'e ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/164)

92. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, demir ithalatının yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/165)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı : 155) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 2. — Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

4. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsoloslğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Re-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

vizyonu ile ilgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

13. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

14. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 17. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

21. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

22. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

23. — Hazır Gıda İşçisi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

24. — 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 564 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/464, 1/248) (S. Sayısı : 86) (Dağıtma tarihi : 27.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 26. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 30. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 31. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 32. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

33. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 34. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağışlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 35. — Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/277) (S. Sayısı : 91) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 36. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağışlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 38. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/328) (S. Sayısı : 99) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

50. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askeri Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

51. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 52. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 54. — Çok Tarafli Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 56. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 57. — Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (S. Sayısı : 120) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 58. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

59. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 60. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 61. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

62. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 63. — Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan Arasındaki Hazar - Geçişli Türkmenistan - Türkiye - Avrupa Gaz Boru Hattı Projesinin (HGB) İfası ve Türkmenistan'dan Türkiye Cumhuriyetine Doğal Gaz Satışına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (S. Sayısı : 127) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 64. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 65. — Kuzey Atlantik Konseyine Taraf Devletler ve Barış İçin Ortaklık Programına Katılan Diğer Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/299) (S. Sayısı : 128) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 66. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İnşaat Şirketlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/336) (S. Sayısı : 131) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 68. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/275) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 69. — İnmarsat Gemi Yer İstasyonlarının Karasularında ve Limanlarda Kullanılması Uluslararası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/294) (S. Sayısı : 133) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

70. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

71. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

72. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

73. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 140) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

74. — Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

× 75. — Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesi ile Bunlara İlişkin Nihai Kararlar, Tavsiye Başlıklı Belge ve İhtiyari Protokolün Onay-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

lanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/334) (S. Sayısı : 129) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

76. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 77. — Uydular Aracılığı ile Telekomünikasyon Uluslararası Örgütüne (INTELSAT) İlişkin Anlaşmada Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/276) (S. Sayısı : 144) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 78. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 79. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 80. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 81. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 82. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası Beşinci Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/281) (S. Sayısı : 145) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 83. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilâtı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/288) (S. Sayısı : 147) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 84. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYILE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 85. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı Anlaşması ve Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/287) (S. Sayısı : 146) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 86. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/289) (S. Sayısı : 148) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 87 — 4393 Sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı (A) İşaretili Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/524) (S. Sayısı : 158) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 88. — 17.8.1999 Tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremiñ Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/525) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 89. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 90. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 91. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 92. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hıusûsî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 93. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 94. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 95. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 96. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 97. — Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/347) (S. Sayısı : 171) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 155)

27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 157-31/5893

27.11.1975

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasanın 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI (DESİYAB) KURULUŞUNA
MÜTEDAİR 13 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN GEREKÇESİ
Umumî Gereççe

İleri bir hayat seviyesine erişebilmek için, tasarrufların Gayri Safi Millî Hasıla içindeki payını çoğaltmak; tasarrufları, fert başına düşen geliri artıracak verimli yatırımlara yöneltmek icap ettiği aşikârdır.

Daha yüksek bir iktisadî büyüme hızının, daha büyük bir tasarrufla gerçekleştirilebileceği bilincinde olan halkımız ve bilhassa yurt dışında çalışan işçilerimiz bu konuda ciddi bir gayret göstermekte ve fedakârlıklar yapmaktadırlar. Ancak, "müşterek teşebbüs fikrinin yeterince gelişmemiş ve sermaye piyasasının henüz kurulamamış olması" gibi sebepler ve verimli yatırım projelerinin tespiti veya hazırlanmasında karşılaşılan teknik engeller, söz konusu tasarrufların yatırımlara sevk edilmesini güçleştirmektedir. Bu durum yurt dışında çalışan işçilerimiz açısından daha mütebariz olup, büyük fedakârlıklar pahasına sağlanan tasarruflarının gereğince değerlendirilmesine mani olmaktadır. Yapılan araştırmalar, Türk işçileri arasında tasarruf temayülünün çok yüksek olduğunu, fakat tasarrufların verimli yatırım alanlarına yöneltilmesinde büyük güçlüklerle karşılaşıldığını ve bu tasarrufların gerek tasarrufu yapanlar gerekse Millî İktisat açısından icap ettiği şekilde değerlendirilemediğini göstermektedir.

Bunun yanı sıra, vatandaşlarımızın çalıştığı yabancı ülkelerde son yıllarda baş gösteren iktisadî ve sosyal inkişaf ve bilhassa 1973 petrol krizi konunun önemini ve süratle çözümlenmesi gerektiğini açıkça ortaya koymuş, bu suretle de yurt dışında çalışan bir milyona yakın vatandaşımızın tasarrufunu bir an önce değerlendirecek müessir tedbirlerin alınması kesin bir zaruret haline gelmiştir.

Kaldı ki, Anayasamızın 41 inci maddesi, Devlete, "İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek, bu maksatla tasarrufları artırmak, yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek" vazifesini tahmil etmiş bulunmaktadır.

İşte Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası bütün bu ihtiyaçları karşılamak için kurulmakta ve işbu Kanun Hükmünde Kararname ile, 1877 sayılı Yetki Kanunu mucibince, vatandaşlarımızın tasarruflarını, ekonomik bir güç halinde birleştirerek millî kalkınma hedeflerine uygun ve yurt sathına yaygın kârlı ve verimli teşebbüslere, bilhassa sınıf yatırımlara tevcih etmek gayesine matuf tedbirler getirilmiş bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

KISIM - I

Umumî Hükümler

Madde 1. - Bu madde ile, 1877 sayılı Yetki Kanununda yer alan hükümler muvacehesinde bankanın kuruluşu ve hukukî bünyesi tespit edilmiş bulunmaktadır.

Madde 2. - Bu maddede kanun tekniğinin gerektirdiği tarifler yapılmıştır.

Madde 3, 4. - Bu maddeler ile bankanın, 1877 sayılı Yetki Kanunu ile tayin olunan gaye ve faaliyet konuları ifade edilmiş bulunmaktadır.

KISIM - II

Mali Hükümler

Madde 5. - "Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı" mahiyeti gözönünde tutularak 5 inci maddenin (a) ve (b) fıkraları ile bankanın yararlanacağı kaynak ve fonlar tasrih edilmiş bulunmaktadır. Umumî Gerekçede belirtilen Anayasa emrinin ve millî menfaatlerimizin bir icabı olarak, yurt dışı tasarrufları hususiyetleri gözönünde tutularak bu madde tedvin edilmiş ve bankaya, yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın tasarruflarını artıracak ve ortak yatırımlara yöneltecek "Döviz Tasarruf ve Yatırım Fonları" tesis etmek görevi tahmil olunmuştur.

Ancak; yine bu maddenin 2 nci fıkrasında işbu Fonda toplanacak meblağların, bankanın gayelerine uygun yatırımlara tevcih edilmesine kadar geçecek zaman zarfında, Merkez Bankası aracılı-

ğıyla dış döviz piyasalarında değerlendirilebilmesi imkânı tanınmış; bu suretle bu fonda birikecek dövizlerin hemen Türk parasına çevrilmesi halinde baş gösterecek enflasyonist baskılar bertaraf edilmek istenirken, aynı maddenin diğer fıkraları ile de yurt dışı tasarrufların kur farkları ve parasal dalgalanmalardan müteessir olmalarını önleyecek tedbirler tespit olunmuştur.

Madde 7. — Sermaye teşkilini gösteren bu madde, 1877 sayılı Yetki Kanunu mucibince tespit edilmiş bulunmaktadır.

Madde 8. — Bankaya icap ettiğinde kaynak sağlamak maksadı ile tahvil çıkarma selâhiyetini vermektedir.

Madde 9. — Bankanın Bütçe, Bilanço ve Netice Hesapları ile ilgilidir.

KISIM - III

İdare

Madde 10. — Bu maddenin (a) fıkrası ile İdare Meclisinin teşkil tarzı; (b) fıkrası ile İdare Meclisinin vazife ve selâhiyetleri; (c) fıkrası ile de İdare Meclisinin toplantı ve karar alma hususu tespit olunmuştur.

Madde 11, 12, 13. — Bu maddeler, Umum Müdür ve Umum Müdür Muavinlerinin tayin ve vazifelerini, 13 üncü madde ise banka faaliyetlerinin murakabesine müteallik bulunmaktadır.

KISIM - IV

Hak İmtiyaz ve Muafiyetler

Madde 14, 15, 16, 17. — Bu maddelerle, gayesi ve faaliyet konularının hususiyeti dikkate alınarak, bankanın sahip olmasında fayda mütalâa edilen hak imtiyaz ve muafiyetler; 1877 sayılı Yetki Kanunu mucibince tespit edilmiştir.

KISIM - V

Çeşitli Hükümler

Madde 18, 19, 20, 21. — 18 inci madde ile, 1877 sayılı Yetki Kanununun 3 üncü maddesinin (d) fıkrası mucibince hisse senetlerinin halka devri halinde, Umumi Heyet teşkili ve pay sahibi hususi şahısların İdare Meclisinde temsili ve İdare Meclisinin ibra ve murakabesi ile ilgili hukuki esaslar tespit olunmaktadır.

19, 20, 21 inci maddeler ile de; Banka İdare Meclisi Reis ve Üyeleri ile Personelinin teret ve istihdamına müteallik hükümler, bankanın Hazine Mülkiyetindeki gayrimenkullerden yararlanma şartları, bankaya karşı işlenecek suçlarla, banka personeli tarafından işlenecek suçların tabi olacağı Kanun Hükümleri belirtilmiştir.

Madde 22. — Bu maddede ise; banka kredilerinin kullanılmasında gözüntünde tutulacak osus ve öncelikler ile, halka devredilecek hisse senetlerine tanınacak kâr garantisine müteallik Yetki Kanununda yer alan hükümler ifade edilmiştir.

KISIM - VI

Geçici Hükümler ve Yürürlük

Geçici Madde 1. — Bu madde, bankanın gayesine varabilmesini kolaylaştırmak maksadı ile, Yetki Kanununda tespit olunmuş, kuruluş muamele ve muafiyetlerine mütedairdir.

Geçici Madde 2. — Bu maddede, 1877 sayılı Yetki Kanununa istinaden; bankanın kuruluşu ve en kısa zamanda faaliyete geçmesini temin etmek üzere, Hazine ve Bakanlıkla ilgili Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından karşılanacak banka sermayesinin teşkil ve idare tarzına mütedair hükümler yer almıştır.

Geçici Madde 3. — Bu madde, kuruluş safhasında karşılaşılabilecek yerleşme güçlüklerini giderecek bir tedbir mahiyeti taşımaktadır.

Geçici Madde 4. — Bu maddenin (a) fıkrası bankanın hükmi şahsiyet iktisap edeceği tarihi tespit etmekte; (b) fıkrası ise İdare Meclisinin teşkiline kadar geçecek müddet zarfında faaliyetlerinin gecikmeksizin yürütülmesi maksadına matuf bulunmaktadır.

Madde 23, 24. — Bu niaddeler yürürlük hükümlerini ihtiva etmektedir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D.18/101-11165/08022

14.11.1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.’nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmî Gazete’de yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ulusu

Başbakan

DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş. KURULUŞUNA İLİŞKİN 165 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME GEREKÇESİ

Türkiye’nin hızlı ve yurt sathına yaygın sanayileşmesi ile ekonomik kalkınmada etkin bir araç olarak kabul edilen; vatandaşlarımızın, özellikle yurt dışında çalışan işçilerimizin tasarruflarıyla gerçekleştirilen işçi şirketleri, 1970’li yılların başında hızla artmaya başlamıştır. Dünya’da “Türk Modeli” olarak anılan bu şirketlerin yönlendirilmesi ve desteklenmesi gereksinimi sonucu; 17.4.1975 tarih ve 877 sayılı Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi kurulmuştur.

DESİYAB, bugüne değin, bir kalkınma ve yatırım bankası olarak işlevlerini 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedeki düzenlemeler doğrultusunda yerine getirmiştir. Ancak, 17.6.1982 tarihinde 2680 sayılı “Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerinin Düzenlenmesi” amacıyla çıkarılmış ve bu amaç doğrultusunda, 2929 sayılı “İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun”, 20.5.1983 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş ve Kanun kapsamına giren İDT ve KİK’lerin büyük bir bölümünün kuruluşlarına ilişkin kanun hükmünde karar-nameler 28.10.1983 tarihli mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Kamu İktisadi Kuruluşlarının yeniden örgütlenmesi ve 28.6.1983 tarih ve 70 sayılı “Bankalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” gözümlüne alınarak, DESİYAB’ın halen tabii olduğu 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de zorunlu değişiklikler yapılmış ve değişiklik tasarısı ekte sunulmuştur.

Değişiklik tasarısı hazırlanırken, bankanın görev ve yetkilerine açıklık getirilmesi ve kalkınma ve yatırım bankacılığıyla uyum sağladığı ölçüde İktisadi Devlet Teşekküllerine ilişkin düzenleme-lere uyulması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bankanın hukukî bünyesini düzenleyen bu maddenin yalnız ifade şekli değiştirilmiştir.

Madde 2. — Bu maddede KHK metninde sık sık kullanılan ibarelerin kısaltmaları verilmiştir.

Madde 3. — Temel özellikleri açısından 13 sayılı KHK’de öngörülen amaçları aynen korunan bankanın amaç ve faaliyet konuları daha açık bir şekilde ifade edilmiştir. Ancak, 70 sayılı “Bankalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” gereğince mevduat kabul eden yatırım ve kalkınma bankaları, Bankalar Kararnamesinin tüm maddelerine tabi tutulduğu takdirde DESİYAB’ın işlevlerini tam olarak yerine getirmesi mümkün olmayacağından; bankanın faaliyet konuları arasına mevduat kabul edebilmesi alınmamıştır.

Bankanın portföyünde bulunan iştiraklerine ait hisse senetlerinin satışında bir teşvik unsuru sağlamak amacıyla, satılan hisse senetlerini geri alma ve kâr garantisi verme yetkisi eklenmiştir. Böylece, banka, iştiraklerine ait hisse senetlerini satarken, bunları istendiği zaman nakde çevirecek ve satışları teşvik ederek ana amaçlarından biri olan sermaye piyasasının gelişmesine yardımcı olmayı gerçekleştirecektir.

Madde 4. — Bankanın kaynaklarını düzenleyen bu madde mevduat kaynağı hariç aynen korunmuştur.

Madde 5. — 13 sayılı KHK’de yer alan ve bugüne kadar uygulama olanağı bulunmayan döviz tasarruf ve yatırım fonuna ilişkin hükümler tımlıyla kaldırılmış ve yerine, Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca yatırım fonu ve yatırım ortaklığı kurabilme yetkisine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Böylece, yatırım bankacılığının temel bir işlevi olan sermaye piyasasının geliştirilmesi konusu açık bir şekilde hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Bankanın halka açık kuruluş olma özelliği gözönüne alınarak, sermayenin % 49’unu oluşturan (B) ve (C) grubu hisselerin küçük tasarruf sahibi gerçek kişilerin yanısıra tüzel kişiler ile yabancı finansman kurumlarına ait olacağı şeklinde düzenlemeye gidilmiştir.

Sermaye artırımının Bakanlar Kurulu kararıyla yapılması hükme bağlanarak, geçmiş uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm getirmek amaçlanmıştır.

Madde 7. — Daha önce “Tahvil İhracı” olan madde başlığı “Menkul Kıymetler Çıkarma Yetkisi” olarak değiştirilmiş ve hüküm genişletilerek tüm menkul kıymetlere yaygınlaştırılmıştır. Madde metninden ayrıntılar çıkartılarak, daha genel ve basit bir hüküm getirilmiştir.

Madde 8. — Kaynakların kullanılış koşullarının yıllık plasman programlarına göre tespiti yoluna gidilmiştir. Böylece, bankanın şirketlere sağlayacağı finansman desteği ile kredi faizleri, vadeleri ve ödemesiz dönemleri, yörelere ve şirket yapılarına göre belirlenecektir.

Madde 9. — Madde metni temelde değiştirilmemiş, ek olarak iş programının neleri kapsayacağı, maddeler halinde verilmiştir.

Madde 10. — Banka Genel Kurulunu düzenleyen bu madde, 13 sayılı KHK’den aynen alınmıştır.

Madde 11. — Yönetim Kurulunun teşkili ve üyelerinin nitelikleri, genel düzenlemeye paralel olarak değiştirilmiştir. Yönetim Kurulu üye sayısı beşe düşürülmüş, genel müdür yardımcıları, yönetim kurulu dışına çıkarılmıştır. Banka sermayesinin % 49’unu temsil eden B ve C grubu hisse senedi sahiplerinin de birer üye ile Yönetim Kurulunda temsil edilmeleri esası benimsenmiştir.

Madde 12. — Madde metninde de görüleceği gibi, Yönetim Kurulunun görevleri belirtilmiştir.

Madde 13. — Genel müdürün atanması, nitelikleri görev ve yetkileri genel esaslara uygun biçimde madde metninde yer almıştır.

Madde 14. — Genel müdür yardımcılarının atanması ve nitelikleri genel esaslara uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 15. — Bankanın personel statüsüne çalışma koşullarının gerektirdiği açıklık getirilmiş, başka bir işde çalışma ve siyaset yapma konularında ise genel düzenlemeye paralel hükümlere yer verilmiştir.

Bankanın yönetimlerine doğrudan katkıya kadar varan şekilde yoğun ilişkide bulunduğu şirketlerin tümünün özel hukuk hükümlerine göre çalışması ve bunların personelinin de özel hukuka göre istihdam edilmesi nedeniyle banka personeline de aynı statüye tabi kılınmış ve böylece personelin şirketlerdeki görevini etkin şekilde yürütebilmesi yanında istihdamlarında süreklilik sağlanması amaçlanmıştır. Bununla beraber bankanın bir kamu kurumu olma özelliği gözönüne alınarak personel statüsünü ayrıntılı şekilde düzenleyecek bir yönetmeliğin yönetim kurulunca çıkarılması hükme bağlanmıştır.

Madde 16. — Denetim Kurulunun nitelikleri seçilme ve çalışma esasları düzenlenmiştir.

Madde 17. — Genel esaslara paralel olarak bankanın muaf olacağı mevzuat belirtilmiştir.

Ayrıca çok ortaklı şirketler ile işçi şirketlerinin teşvik edilmesini dolayısıyla küçük tasarrufların yatırımlara yönelmesini sağlamak amacıyla bu şirketlere açılacak kredilerin maliyetlerini düşürmek üzere bazı vergi, resim ve harçlardan banka muaf tutulmuştur. Benzeri muafiyetler diğer kamu ihtisas bankalarının son kuruluş kanunlarında esasen yer almıştır. Bankanın desteklenmekle görevli olduğu şirketlerin kârı ve verimli çalışabilmesi ve piyasada rekabet edebilmesi zorunlu olup benzeri koruma ve teşvik tedbirleri İtalya ve Güney Kore gibi ülkelerde daha kapsamlı olarak uygulanmaktadır.

Yurt dışı tasarrufların yatırımlara yönlendirilmesi için bu madde de yer alan muafiyetler yeterli görülmemekle daha geniş kapsamlı teşvik ve tedbirlere ihtiyaç duyulmuş ve bu amaçla ayrı bir yasal düzenleme için çalışma başlatılmıştır.

Madde 18. — Bankanın yedek akçelerini nasıl ayıracağı, kârının nasıl dağıtılacağı belirlenmiştir.

Madde 19. — Genel Kurulda oyların nasıl kullanılacağı saptanmıştır.

Madde 20. — Bankanın mal ve belgelerine ait bu madde muhafaza edilmiştir.

Madde 21. — Bankanın finansal destek sağlamak amacıyla iştirak edeceği şirketler ve bu şirketlerdeki banka temsilcilerine ilişkin düzenlemeler kısaca yer almaktadır.

Madde 22. — Genel düzenlemeler ve kamu kurumlarının denetimine ilişkin mevzuat çerçevesinde ilgili Bakanlık ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun gözetimi sağlanmıştır.

Madde 23. — Bu KHK'de ortaya çıkabilecek boşlukların Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanunu hükümleri ile doldurulacağı esasa bağlanmıştır.

Geçici Madde 1. — Banka payının halen % 50'yi aştığı şirketlerdeki hissesinin bu oranın altına indirilmesi için öngörülen 3 yıllık sürenin başlangıcı olarak bu KHK'nin yürürlük tarihi öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. — İlk genel kurulun bu KHK'nin yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde toplanması hükme bağlanmıştır.

Madde 24. — Yürürlükten kalkaın mevzuat belirtilmiştir.

Madde 25. — Bu KHK'nin yürürlük tarihi belirtilmiştir.

Madde 26. — KHK'nin Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K.K.Gn.Md.07/101-11395/03610

15.7.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname" bu-
günkü Resmî Gazete'de yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekte
gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

329 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN GENEL GEREKÇESİ

Ekonomik ve malî politikaların çerçevesinin, esas itibariyle Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlı-
ğının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı tarafından çizilmesinin öngörülmüş bulunması sebebiyle,
bankanın da Başbakanlıkla ilgilendirilmesi gerekmiştir.

Diğer taraftan, gerek Devlet Planlama Teşkilâtı ile Merkez Bankasının ekonomik ve malî poli-
tika oluşturulmasında Başbakanlıkla sıkı ilişki içinde olması ve gerekse kaynak temin, tahsis ve har-
cama politikasının bir bütünlük arz etmesi dolayısıyla kamu bankalarının Başbakanlık bünyesinde
toplanması, bankanın Başbakanlıkla ilgilendirilmesi düşüncesinin bir diğer sebebinin teşkil etmiştir.

Halen sadece sınıfla hizmet götürmek durumunda bulunan bankanın bu görevinin, kalkın-
manın bir bütün olması gerçeğiyle bağdaşmaması sebebiyle; bankanın statüsünün, sınıfla kesim ya-
nında, tarım ve hizmet kesimine de hizmet sunacak şekilde değiştirilmesi zorunlu görülmüştür.

Nihayet, ekonomideki kamu payının azaltılması yolundaki genel uygulama doğrultusunda ol-
mak üzere banka sermayesindeki Hazine payı % 49'a düşürülmüş, bu suretle banka yabancı finans
kurumları ile etkili bir şekilde çalışabilecek özerk bir yapıya kavuşturulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesine değişiklik getiren bu
madde ile, bankanın unvanı "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi" şeklinde değiştirilmekte
ve ilgili olduğu Bakanlığın Başbakanlık olduğu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 2. - Bankanın ilgilisi bulunduğu Bakanlığın Başbakanlık olarak değiştirilmesi sebebiyle,
165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin "Kısaltmalar" matlaplı 2 nci maddesi de aynı para-
lelde değiştirilmektedir. Böylece, gerçekleştirilen tadilat çerçevesinde "Bakanlık", "Bakan" ve
"Banka" deyimlerinin yeni tanımları yapılmaktadır.

Madde 3. - Bu madde ile, bankanın amacı ve faaliyet konularını belirleyen 165 sayılı Kanun
Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesi yeniden tanzim olunmaktadır. Buna göre banka, münha-
sıran sınıfla kesime hizmet götürme mükellefiyetinde bulunan görünümünden uzaklaştırılarak; sınıfla ke-

sim yanında, tarım ve hizmet kesimine de hizmet sunabilecek bir statüye kavuşturulmaktadır. Bu çerçevede olmak üzere bankaya, esasları banka yıllık iç programında tespit edilmek üzere yurt içi ve yurt dışı tasarrufları; kalkınma planları temel ilkelerine uygun anonim şirket statüsündeki teşebbüslerin yatırımlarına, kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde yönelmek ve sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunacak hizmetleri yerine getirmek hususunda vazifeler yüklenmektedir.

Aynı değişiklikle banka, yurt içi ve yurt dışı finansman kurumlarıyla işbirliği yapabilmek, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilmek konularında yetkili kılınmaktadır.

Madde 4. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesini değiştiren bu madde ile, banka sermayesindeki Hazineye ait % 51 sermaye payı % 49'a düşürülmekte, bu suretle banka, yabancı finans kurumları ile daha müessir çalışabilecek özerk bir yapıya kavuşturulmaktadır.

Madde 5. — Bu madde 2 nci maddedeki değişikliğe paralel hale getirilmekte, (c) bendinde yapılan tadilat ile de yönetim kurulu üyeliğine yapılan atama usulünde paralellik sağlanmaktadır.

Madde 6. — 13 üncü maddede değişiklik yapılarak, madde, 2 nci maddede yapılan değişikliğe paralel hale getirilmektedir.

Madde 7. — 2929 sayılı Kanunun yürürlükten kalkmış olması ve henüz kanunlaşmamış olan 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlükte bulunması sebebiyle, banka personeli hakkında, iktisadî devlet teşekkülleri personel rejiminin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 8. — 16 ncı maddede değişiklik yapılarak 2 nci maddede yapılan değişikliğe paralellik sağlanmaktadır. Böylece, Denetim Kurulu üyelerinden birinin Başbakan, birinin de Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından atanacağı öngörülmektedir.

Madde 9, 10. — Yürürlük ve yürütme hükümleridir.

T.C.

Başbakanlık

12.2.1990

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md.071/01-11472/06031

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmî Gazetede yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

401 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN

GENEL GEREKÇESİ

165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan ve 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bazı değişiklikler geçiren Banka, Türkiye'nin kalkınması ve büyümesi için müteşebbislerin giriştiği yatırımlara, finansman ve teknik yardım yaparak destek sağlamak, yurt içi ve yurt dışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yönlendirmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunarak, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek amacıyla gütümektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda; 15.7.1988 tarihine kadar DESİYAB, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş. unvanı ile halka açık, çok ortaklı, işçi şirketi niteliğindeki şirketlerin yaptığı sınıflı yatırımları destekleyen ve bu şirketlerin finansman ihtiyaçlarının karşılanması yanısıra çeşitli idarî ve teknik sorunlarının çözümüne yardımcı olagelmış, öte yandan bu şirketler aracılığıyla sınıflı mülkiyetin tabana yayılmasına ve kalkınmada öncelikli yörelerdeki yatırımlara verdiği önemle bölgelerarası gelişme farklılıklarının azaltılmasına da katkıda bulunmuştur. 15.7.1988 tarihinde Bankanın ismi Türkiye Kalkınma Bankası olarak değiştirilmiş, 20.1.1989 tarihinde ise T.C. Turizm Bankası Yüksek Planlama Kurulu kararı ile feshedilerek aktif ve pasifiyle Türkiye Kalkınma Bankasına devredilmiştir.

Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Banka, "Kalkınma Bir Bütündür" ilkesinden hareketle bundan böyle sınıflı kesimin yanısıra ülke kalkınmasına katkıda bulunmak, kalkınma planları ve yıllık programlarda teşvikî öngörülen bütün sektörlerle finansman desteği sağlanması maksadıyla yeniden organize edilmiştir.

Ayrıca, Banka sermayesinin; Türkiye'nin kalkınması ve sınıflı kesiminin yanısıra diğer kesimlere de finansman sağlanmasıyla artan fonksiyonu dikkate alınarak güçlendirilmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Genel gerekçede de ifade edildiği üzere bu maddede Bankanın amacına yer verilmekte, bu amaçları gerçekleştirmek üzere faaliyet göstereceği konular belirtilmektedir.

Faaliyet konuları içerisinde kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerinin yanısıra, diğer bankacılık faaliyetlerine de yer verilmiş ve sermaye piyasasının gelişmesine katkı sağlanabilmesi için Bankanın yurt içinde yalnız anonim şirket statüsündeki teşebbüslere finansman desteği vermesi öngörülmüştür.

Bunların yanısıra Bankanın yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları da finansa etmesi imkânı sağlanmıştır.

Madde 2. - Bu maddede genel gerekçede de işaret edildiği üzere Banka sermayesinin güçlendirilmesi öngörülmüştür.

Madde 3. - Bu madde Yönetim Kurulunun teşekkül tarzı, üyeliğe seçilme ve atanma şartları ile görev süresi, görevden alınma, yönetim kurulu toplantıları ve karar nisabını kapsamaktadır.

Madde 4. - Genel Müdür Yardımcılarının atanması ve görevden alınması usulü ve atanma şartları bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 5. - Denetim Kurulunun oluşum tarzı ve çalışma usulü bu maddede yer almıştır.

Madde 6. - Bu maddede kârın dağıtım şekline yer verilmiştir.

Geçici Madde 1. - Bu madde ile, Bankanın Anasözleşmesinin, bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yayım tarihinden itibaren 4 ay içinde hazırlanacağı öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. - Bu madde ile, bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği tarihte görevlerini sürdürmekte olan yönetim ve denetim kurulu üyelerinin görevlerinin süreleri sonuna kadar devam edeceği belirtilmiş, yeni ihdas edilen yönetim kurulu üyeleri için ilk Genel Kurul toplantısında seçim yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 7. - Yürürlük maddesidir.

Madde 8. - Yürütme maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

5.8.1999

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1487/3720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.7.1999 tarihinde kararlaştırılan "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararınamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bilinen'Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi (TKB); Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş. (DESİYAB) unvanı ile 15.5.1975 tarihli ve 1897 sayılı Yetki Kanununa dayalı olarak 11.11.1975 tarihli ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulmuştur.

Zaman içerisinde, 11.4.1983 tarihli ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı içine alınan TKB'nin statüsü sözkonusu Kararname'nin geçici 6 nci maddesi gereğince bugün de ana çatısını korumakta olan 4.11.1983 tarihli ve 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenmiştir.

22.10.1983 tarihinde yürürlüğe giren 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı KHK ile mülga 2929 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanunun 63 üncü maddesi ile Banka, kamu iktisadi teşekküllü kapsamından çıkmış ve böylece Bankanın yapısına ilişkin olarak 165 sayılı KHK ile 2929 sayılı Kanun arasında farklılık oluşmuştur. Bu farklılığın azaltılabilmesi ve Bankanın güncel ihtiyaçlara cevap verebilmesini teminen 22.6.1988 tarihli ve 329 sayılı ve 2.1.1990 tarihli ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler içerisinde en önemlisi 329 sayılı KHK ile Banka unvanının, hizmet yelpazesinde Cumhuriyet hükümetlerinin verdiği yeni görevlerle ilgili gelişmelerin ortaya çıkardığı ihtiyaçlara paralel olarak Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi şeklinde değiştirilmesidir. Ancak; bu değişikliğe rağmen 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin başlığındaki "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş." unvanının şimdiye kadar değiştirilmemiş olması başlığın "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname" olarak değiştirilmesini zorunlu kılmıştır.

20.1.1989 tarihli ve 89/T-2 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile T.C. Turizm Bankasının Türkiye Kalkınma Bankasına devri ile de Banka, sanayi sektörü yanında turizm sektörünü de destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bilindiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, kamusal bir kalkınma ve yatırım bankası olarak kalkınma bankacılığı misyonu çerçevesinde öncelikle geri kalmış yörelere dönük iktisadi dengesizliğin azaltılması faaliyetlerinde kamu fonlarının tahsisinde etkinliğin sağlanmasına yönelik çabalarda önemli ve anlamlı görevler üstlenmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye Kalkınma Bankası geçmiş dönemlerdeki birikimi ve pratiğine paralel olarak mevcut görevlerinin yanı sıra 56 ncı Cumhuriyet Hükümeti tarafından 26.2.1999 tarihli ve 99/12477 sayılı "Yarım Kalmış İşletme Sermayesi Yetersizliği Nedeniyle İşletmeye Geçememiş veya Kısmen İşletmeye Geçmiş Yatırımların Ekonomiye Kazandırılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı" gereğince, en azından üç yıl sürecek ve 26 il kapsamındaki yarım kalmış yatırımların ekonomiye yeniden kazandırılması çerçevesinde finansman desteği sağlama görevini de üstlenmiş bulunmaktadır.

Ancak; kuruluşundan bu yana ilkemizin iktisadi büyüme çabalarına başta sanayi olmak üzere turizm, eğitim ve sağlık sektörlerindeki özel kesim işletmelerine finansman desteği sağlayarak ve kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç hissedilmesi halinde müşavirlik hizmetleri vererek destek olan Türkiye Kalkınma Bankasının sermaye ve ortaklık yapısında yaşanan ve her geçen gün giderek ağırlaşan sorunları, bir aşmaza dönüşmüş durumdadır. Zira: Türkiye Kalkınma Bankasının yurt içi kaynakları; yüzde 49'luk pay oranı ile en büyük ortak sıfatına sahip Hazine Müsteşarlığının Bankanın sermayesine yaptığı katkıdan ibarettir.

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, kuruluşuna ilişkin 165 sayılı KHK'da hüküm bulunmayan konularda özel hukuk hükümlerine tabi olan ve halen esas sermaye sisteminde yer alan bir anonim şirkettir.

Bankanın kuruluşuna ilişkin 165 sayılı KHK'nın 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasında Bankanın sermayesinin Genel Kurulun kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilceği; sekizinci fıkrasında ise, Bankanın sermaye artırım işlemlerinin ayrıca tescil ve ilana tabi olmadığı hükme bağlanmıştır. Bu hükümler çerçevesinde, Bakanlar Kurulu kararı ile önceki sermayeler tam olarak ödenmeksiniz, sermaye artırım kararları alınmıştır.

Bankanın 1990 yılında halka açık şirket niteliği kazanması nedeni ile gerçekleştirdiği sermaye artırımlarının Sermaye Piyasası Kurulunca Kurul kaydına alınması gerekmekte, bu durumda ise Sermaye Piyasası Kanununun 7 nci maddesi uyarınca önceki sermayenin tam ve nakden ödenmesi zorunluluğu ortaya çıkmakta ve bu hukukî zorunluluk nedeni ile, Banka sermaye artırım işlemlerini tamamlanamamaktadır.

Mevzuat açısından sermaye artırım yolu tıkanmış olan ve Hazine Müsteşarlığı tarafından sermaye dışında başka bir yolla kaynak aktarılması mümkün bulunmayan Bankanın, sermaye taahhüdümlü yerine getiren tek ortağı Hazine Müsteşarlığı tarafından da bu suretle, yani sermaye artırım yolu ile desteklenmesi imkânı da kalmamıştır.

Bankanın Hazine garantörlüğündeki dış borçlarının geri ödenmesinde ağırlıklı olarak kendi kaynaklarını kullandığı ve yukarıda özetlendiği üzere üstlenilen yeni görevler birlikte değerlendirildiğinde, Bankanın öncelikli sorununun kaynak ihtiyacı olduğu tartışmasız bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısı ile; hazırlanan Kanun Tasarısının bir an önce kanunlaşması hayati bir önem arz etmektedir.

Bankanın bahse konu sıkıntılarını aşabilmesi için;

a) Yapılan sermaye artırımlarında satılamayan payların iptali sistemini öngören ve Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan kayıtlı sermaye sistemine geçmesi,

b) Bu amaçla; Kanun Hükümünde Karamamenin ilgili maddelerini değiştirme ve buna paralel, ödenmiş sermayesinin çıkarılmış sermaye olarak kabul edilmesi,

c) Daha önceki sermaye artırımlarında rüçhan hakkı çağrısı yapılamayan ortaklara, rüçhan hakkı kullanımının teklif edilmesi ve bu hakkın kullanılmasına halinde kalan payların Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca iptal edilmesi,

en uygun çözüm yolu olarak değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan Banka sermayesini düzenleyen 6 nci madde yanında bununla ilişkili kâr dağıtımını düzenleyen 18 inci maddenin de Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tam uyumunu sağlamak için yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Eski metinde (B) grubu pay sahipleri için bir kâr garantisi olarak nitelendirilen ve sürekli tartışma konusu yapılarak belirli oranda kâr dağıtım beklentisi yaratan hüküm, Türk Ticaret Kanunu açısından da aykırılık oluşturan bir niteliğe sahipti. Türk Ticaret Kanununun 405 inci maddesinde yer alan sermayenin geri ödenmesine yol açabilecek bu düzenleme, aynı zamanda Türk Ticaret Kanununun 470 inci maddesi ile de çelişmekte idi. Öte yandan, bu hüküm çerçevesinde gerçekleştirilebilecek kâr dağıtımları Bankanın özkaynak dengesini bozabileceği gibi otofinansman imkânlarını da kısıtlamaktadır.

Kaldı ki; halka açık olmasına karşın, Sermaye Piyasası Kanununun 50 nci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde, 4.2.1993 tarihli ve 21486 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 Nolu Tebliğ uyarınca, Bankanın kâr dağıtımını tümtl ile Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanunu çerçevesinde karara bağlaması zorunlu hale gelmiştir. Nihayet, Sermaye Piyasası Kurulu da hazırlanan Bankanın kuruluşuna dair Kanun Tasarı Taslağı nedeni ile verdiği görüşte, bu sakıncaları öne sürerek ilgili hususların madde metninden çıkarılmasını önermiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle; 165 sayılı KHK'nun başlığını değiştirmek, Bankanın esas sermaye sisteminden kayıtlı sermaye sistemine geçişini sağlamak, sermaye maddesine bağlı olarak, kâr dağıtım maddesini yeniden düzenlemek, esas sermaye sisteminden kayıtlı sermaye sistemine dönüşümde geçiş dönemini düzenlemek üzere bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – 22.6.1988 tarihli ve 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bankanın adı "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi" olarak değiştirildiği halde 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin başlığındaki "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş." olduğu gibi kalmıştır. Kanun Hükmünde Kararname başlığının Bankanın unvanına göre belirlenmesi tabii ve zorunlu bulunduğundan bu madde düzenlenmiştir.

Madde 2. – Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, kuruluşuna ilişkin 165 sayılı KHK'da hüküm bulunmayan konularda özel hukuk hükümlerine tabi olan ve halen esas sermaye sisteminde yer alan, halka açık bir anonim ortaklıktır.

Bankanın 50 Trilyon TL tutarındaki nominal sermayesinde (B) ve (C) grubu payların büyük bir kısmı taahhüt edilmemiş olup, bu durum toplam 25 156 335 155 721 TL'lik sermayesinin ödenmemesine sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla, Türkiye Kalkınma Bankasının yurt içi kaynakları sadece, % 49'luk pay oranı ile en büyük ortak sıfatına sahip Hazine Müsteşarlığının, Bankanın sermayesine yaptığı katkıdan ibarettir.

Bankanın üstlendiği görevleri yerine getirmek için ihtiyaç duyduğu kaynağın temin edilebilmesi amacı ile nominal sermaye tutarı, Bakanlar Kurulu kararları ile önceki sermayeler tam olarak ödenmeksizin, artırılmış ve artırılan tutarlar, pay öfçüsünde Hazinece Bankaya aktarılmıştır. Ancak, Bankanın 1990 yılında halka açık şirket niteliği kazanması nedeniyle, gerçekleştirdiği sermaye artırımlarının Sermaye Piyasası Kurulu kaydına alınması gerekmekte olup, Sermaye Piyasası Kanununun 7 nci maddesinde yer alan nominal sermayenin tam ve nakden ödenmeksizin artırılamayacağı hükmü uyarınca, Banka, sermaye artırım işlemlerini tamamlayamamaktadır.

165 sayılı KHK'nın 6 nci maddesinde bu Tasarıyla yapılan değişiklik ve buna ilişkin geçici madde ile Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenen ve sermaye artırımlarında

satılamayan payların iptali sistemini öngören kayıtlı sermaye sistemine geçilecek, Bankanın ödenmiş sermayesinin çıkarılmış sermaye olarak ve maddede belirlenen miktarın ise tavan sermaye olarak kabul edilmesi sağlanacak, ayrıca daha önce çıkarılmış ancak ödenmemiş paylara ilişkin olarak ise mevcut ortaklara rüçhan hakkının kullanılmasının teklif edilmesi ve bu hakkın kullanılmaması durumunda kalan payların iptal edilerek Banka sermayesinin grup ayrımı olmaksızın tek tür hissedene oluşması sağlanacaktır.

Bankanın sermaye yapısının düzeltilmesinin ancak bu şekilde mümkün olacağı (üzerinde Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve Banka arasında görüş birliği hasil olduğundan 165 sayılı KHK'nın 6 ncı maddesini değiştiren bu madde düzenlenmiştir.

Madde 3. - 165 sayılı KHK'nın "Kârın dağıtımı"nı düzenleyen 18 inci maddesinde yapılan değişiklikte; genelde esasa bağlı kalmak suretiyle madde metni Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanununa uyumlu hale getirilmiştir.

Ancak, 165 sayılı KHK'nın 6 ncı maddesinde yapılan değişiklikte Banka sermayesini oluşturan hisse gruplarının kaldırılmış olması ve 18 inci madde ile (B) grubu hisse senetlerine verilen kâr oranında imtiyazın Türk Ticaret Kanununun 405 inci ve 470 inci maddeleri ile Sermaye Piyasası mevzuatına aykırı bulunması nedenleriyle maddeden çıkarılması zorunlu olmuştur.

Geçici Madde - Bu madde, Bankanın esas sermaye sisteminden kayıtlı sermaye sistemine dönüşmesi dolayısıyla yaşanacak geçiş döneminde yapılacak uygulamaların belirlenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

24.8.1999

Esas No. : 1121, 1148, 11115, 11155, 11515

Karar No. : 51

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca hazırlanarak 5.8.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile Komisyonumuz portföyünde bulunan, 17.4.1975 tarihli ve 1877 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan ve 27.11.1975 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 13 sayılı, 17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan ve 14.11.1983 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 165 sayılı, 12.3.1986 tarihli ve 3286 sayılı ve 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan ve 15.7.1988 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 329 sayılı ve 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı, 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı, 12.10.1988 tarihli ve 3479 sayılı ve 1.6.1989 tarihli ve 3569 sayılı Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan ve 12.2.1990 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler, Komisyonumuzun 23.8.1999 tarihinde yaptığı 30 uncu birleşiminde, Devlet Bakanı Fikret Ünlü ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi (TKB) temsilcilerinin de katılımıyla incelenmiş ve görüşülmüştür.

Komisyonumuz çalışmalarını sırasında, sözkonusu Tasarı ve Kanun Hükümünde Kararnamelerin birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle, İctüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilerek görüştürülmesi ve Tasarı ile Kanun Hükümünde Kararnamelerin tek bir metin halinde düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarı ile sözkonusu Kanun Hükümünde Kararnameler ve gerekçeleri incelendiğinde;

— Tasarı ile, 15.7.1988 tarihli ve 329 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş."nin adının "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi" olarak değiştirildiği, bu nedenle 14.11.1983 tarihli ve 165 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin başlığının da bu değişikliğe paralel hale getirilmesinin ve 165 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 6 ncı maddesinde yapılan düzenleme ile Bankanın esas sermaye sisteminden, kayıtlı sermaye sistemine geçişinin sağlanmasının ve aynı Kararnamenin 18 inci maddesinin, Türk Ticaret Kanunu ile Sermaye Piyasası Kanununa uyum sağlanmasının amaçlandığı, 27.11.1975 tarihli ve 13 sayılı KHK ile; Devlet Sanayi ve Yatırım Bankasının kurulduğu.

— 14.11.1983 tarih ve 165 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile; Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin görev ve yetkilerine açıklık getirilmesi ve 13 sayılı Kanun Hükümünde Kararname yürürlükten kaldırıldığı,

— 15.7.1988 tarihli ve 329 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile; Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankasının unvanının "Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş." olarak değiştirildiği, Bankanın sanayi kesimi yanında tarım ve hizmet sektörlerine de hizmet sunacak şekilde organize edildiği, banka sermayesindeki Hazine payının % 51'den % 49'a düşürüldüğü ve Bankanın yabancı finans kurumlarıyla etkili bir şekilde çalışacak özel bir yapıya kavuşturulduğu.

— 12.2.1990 tarihli ve 401 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin ülke sanayisinin gelişmesine daha fazla katkıda bulunması için, kalkınma planı ve yıllık programlarda teşvik edilmesi öngörülen bütün sektörlerle finansman desteği sağlamasına ve bu amaçla Bankanın yeniden organize edilmesine dönük değişikliklerin düzenlendiği,

Anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

— Bankanın kuruluşundan bugüne kadar Kanun Hükümünde Kararname ile varlığını sürdürmesinin kabul edilebilir bir durum olmadığı, bu nedenle sözkonusu KHK'lerin yasalaştırılmasında fayda görüldüğü,

— Bankanın kuruluş aşamasındaki amacından zamanla uzaklaştığı, fonların verimli bir şekilde kullanılmasındaki etkinliğini yitirmeye başladığı, bu nedenle bir an önce sermaye artırımına gidilerek banka kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik düzenlemelerin yapılması gerektiği,

— Tasarı ile getirilen ve rüçhan hakkının kullanılmasına ilişkin 90 günlük sürenin yeterli olup olmayacağı konusunda tereddütlerin bulunduğu,

— Banka tarafından verilen kredilerin amacı doğrultusunda kullanılmadığı, bu nedenle bazı kredilerin geri dönmediği, bankanın kaynak sıkıntısına düştüğü,

— Tasarının görüştürülmesi sırasında Banka kaynaklarının amacına uygun kullanılmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin mutlaka yapılması gerektiği,

— Bankanın sağlıklı bir yapıya kavuşturulması halinde Ülkemizin geri kalmış yörelerinin kalkındırılmasında önemli bir rol oynayabileceği, esasen Bankanın son derece önemli amaçlar doğrultusunda kurulmuş olduğu,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Banka sermayesinin (A), (B) ve (C) grubu payları bölündüğü, sermaye artırımı sırasında rüçhan hakkını kullanmayan (B) ve (C) grubu pay sahiplerinin bu haklarının Hazine tarafından kullanılmasına izin veren düzenlemenin bankayı fon açısından rahatlatacak bir düzenleme olduğu, halbuki Tasarı ile bu ayırımın kaldırılmakta olduğu, getirilen düzenlemenin bankanın fonlarında azalışa sebep olabileceği,

— Banka Yönetim Kuruluna, Genel Müdürün başkanlık etmesinin uygulamada sıkıntı yaratabileceği, bu nedenle bu iki görevin farklı kişilerce yürütülmesinde fayda görüldüğü,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

— Türkiye Kalkınma Bankasının, kuruluşuna ilişkin mevzuatta hüküm bulunmayan hallerde özel hukuka tabi ve halka açık bir kuruluş olduğu, Bankanın kuruluşundan sonra, önceki sermayeleri tam olarak ödenmeden Bakanlar Kurulunca sermaye artırımına gidildiği, Bankanın 1990 yılında halka açık şirket haline getirildiği, ancak Sermaye Piyasası Kanununa göre sermaye artırımına gidilebilmesi için önceki sermayenin tamamen ödenmesi gerektiği, bu nedenle Bankanın sermaye artırımına gidemediği,

— Bankanın kuruluş mevzuatının Bankalar Kanununa uygun hale getirilmesi gerektiği, Tasarının bu sorunların giderilmesi amacıyla hazırlandığı,

ifade edilmiştir.

Yapılan genel görüşmeleri takiben Tasarı, Kanun Hükmünde Kararnameler ve Gerekçeleri Komisyonumuzca da benimsenerek İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmek ve yeni bir metin oluşturulmak suretiyle maddelere ilişkin görüşmelere geçilmiştir.

— 4.11.1983 tarihli ve 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri, metnin 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi, Bankalar Kanunu ile paralellik sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmek suretiyle metnin 5 inci maddesi olarak,

— 1/515 Esas Numaralı Tasarının, çerçeve 2 nci maddesi, metnin 6 ncı maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 7, 8, 9 ve 10 uncu maddeleri, metnin 7, 8, 9 ve 10 uncu maddeleri olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesi; (b) fıkrasının 3 üncü bendinin Bankalar Kanunu ile paralellik sağlayacak şekilde değiştirilmesi suretiyle, metnin 11 inci maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi ikinci fıkrasının (d) bendinde sehven "10 uncu madde" olarak geçen atfın "9 uncu madde" şeklinde değiştirilmesi, (h) bendinin sonuna, Genel Müdürlüğe vekalet etme süresinin altı ayı geçmeyeceğine ilişkin bir hükmün eklenmesi, (i) bendinin, Bankanın iştiraklerindeki Yönetim Kurulu Üyeleri ve denetçi adaylarının, fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla uzman kişiler arasından seçilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle, metnin 12 nci maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesi, ikinci fıkrasının Bankalar Kanunu ile uyum sağlayacak şekilde değiştirilmesi suretiyle, metnin 13 üncü maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesi, ikinci fıkrasının bir önceki maddede yapılan değişikliğe paralel olarak değiştirilmesi suretiyle, metnin 14 üncü maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 ve 16 ncı maddeleri, metnin 15 ve 16 maddeleri olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17 nci maddesi, Bankanın amacı ve faaliyet kollarına uygun hale getirilmesi ve bankanın en öncelikli sorunu olan geri dönmeyen kredilerinin tahsilinin kolaylaştırılması amacıyla yeniden düzenlenmesi suretiyle, metnin 17 nci maddesi olarak,

— 1/515 Esas Numaralı Tasarının, çerçeve 3 üncü maddesi, metnin 18 inci maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 19 ve 20 nci maddeleri, metnin 19 ve 20 nci maddeleri olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci maddesi, birinci fıkrasının sonuna, iştiraklerdeki Banka payının % 50'yi aşması halinde aşan kısmın elden çıkarılması için tanınan üç yıllık sürenin, ilgili Bankanın onayı ile bir defaya mahsus olmak üzere yine üç yıl için uzatılabilmesine imkân tanıyan bir düzenlemenin eklenmesi suretiyle, metnin 21 inci maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 22 nci maddesi, üçüncü fıkrasının metinden çıkarılması ve dördüncü fıkrasında yer alan "... Mayıs ayı.." ibaresinin "Nisan Ayı" şeklinde değiştirilmesi suretiyle, metnin 22 nci maddesi olarak,

— 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesi, metnin 23 üncü maddesi olarak,

— 27.11.1975 tarihli ve 13 sayılı, 14.11.1983 tarihli ve 165 sayılı, 15.7.1988 tarihli ve 329 sayılı, 12.2.1990 tarihli ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerin ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmalarına ilişkin düzenleme, metnin 24 üncü maddesi olarak,

— Bankanın sermaye artırımı sırasında rüçhan hakkını kullanmamış olan pay sahiplerine, bu hakkın kullandırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen bir hükmün Geçici 1 inci madde olarak,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümler ise 25 ve 26 nci maddeler olarak,

Kabul edilmiştir.

Ayrıca, metinde geçen "Kanun Hükmünde Kararname" ibareleri "Kanun" olarak değiştirilmiş ve oluşturulan metnin başlığı, içeriğe uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Bu Raporun Sözcüsü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>	<i>Lütfi Ceylan</i>
Antalya	Gaziantep	Tokat
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Sait Aşba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Bartın	Afyon	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Zeki Ergezen</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>Süleyman Coşkun</i>
Bitlis	Bursa	Burdur
Üye	Üye	Üye
<i>Hakkı Duran</i>	<i>Mücahit Himoğlu</i>	Aslan Polat
Çankırı	Erzurum	Erzurum
		(İmzada bulunamadı.)
Üye	Üye	Üye
Ramazan Göl	<i>Celal Adan</i>	<i>Ali Coşkun</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
(İmzada bulunamadı.)		

Üye <i>Nesrin Nas</i> İstanbul	Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye <i>İlhami Yıldız</i> Karabük
Üye <i>Ali Gebeş</i> Konya	Üye <i>Mehmet Ali Yavuz</i> Konya	Üye <i>Ahmet Derin</i> Kütahya
Üye <i>Tarık Cengiz</i> Samsun	Üye <i>Hasan Özgöbek</i> Uşak	Üye <i>Bekir Gündoğan</i> Tunceli

DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI KURULUŞUNA DAİR 13 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası kurulması; 17.4.1975 tarihli ve 1877 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 11.11.1975 tarihinde kararlaştırılmıştır.

KISIM - I

Kuruluş ve hukukî bünye

Madde 1. – 17.4.1975 tarih ve 1877 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) adı altında tüzel kişiliğe sahip, Anonim Şirketi şeklinde bir Kalkınma ve Yatırım Bankası kurulmuştur.

Banka, 1877 sayılı Yetki Kanunu ve işbu Kararnamede düzenlenmiş hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi olacaktır. Merkezi Ankara, ilgili olduğu Bakanlık ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıdır.

Tarifler

Madde 2. – Bu Kararnamede geçen "Banka" tabiri "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası"nı, "Bakanlık" tabiri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ifade eder.

Gaye

Madde 3. – Banka'nın gayesi: Türkiye'nin süratle ve yurt sathına yaygın sanayileşmesidir. Bu maksatla yurt içinde, bilhassa yurt dışında çalışmış ve çalışanların tasarruflarını;

- Ekonomik bir güç halinde birleştirerek kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde değerlendirmek,
- Kalkınma planlarının temel ilkelerine uygun ve yurt sathına yaygın teşebbüslere özellikle sınıı yatırımlara yönelmektir.

Faaliyet mevzuu

Madde 4. – a) Banka 3 üncü maddede belirtilen gayeleri gerçekleştirmek üzere, gerektiğinde yurt içinde ve yurt dışında şubeler açar, yatırım ve kalkınma bankacılığının gerektirdiği her türlü faaliyette bulunur, tasarrufları yatırımlara dönüştürmeye gayret eder, araştırma, inceleme ve proje çalışmaları yapar ve yaptırabilir. Yurt içinde ve bilhassa yurt dışında çalışmış ve çalışanlar tarafından girişilen yatırım teşebbüslerinin projelerini değerlendirir, bunları yatırım ve işleme kredisi açınak veya sermayesine katılmak suretiyle destekleyebilir. Yatırımlardan beklenen istihsalin fiilen gerçekleşmesi için bunlara, zaruri hallerde uygun ödemesiz bir müddet tanyabilir.

b) Kârlı ve verimli görülen projelerin gerçekleşmesinde ve bölge şirketlerinin kurulmasında öncülük eder, gerekli teşebbüs ve yatırım ortaklıklarını kurabilir, her türlü teknik yardımı sağlayabilir veya sağlanmasına aracılık edebilir.

c) Sermayesine katıldığı kuruluşların idaresine iştirak edebilir. Kendi kurduğu veya sermayesine katıldığı teşebbüslerin hisse senetlerini üçüncü şahıslara, tercihen yurt dışında çalışmış ve çalışan vatandaşlara satabilir.

d) Banka, sermayesine iştirak ettiği yatırım teşebbüslerine kâr ortaklığı esasları dahilinde de kredi verebilir.

e) İç ve dış finansman kuruluşlarına yatırımlarla ilgili kredilerin temini için cari usuller dahilinde garanti verebilir. Usulü dairesinde iç ve dış istikraz aktedebilir. Banka, her türlü tahvil ve kâr ortaklığı senedi alıp satabilir.

f) Yurt içinde ve bilhassa yurt dışında çalışmış ve çalışanların tasarruflarını arttıracak ve tasarrufların ekonomik bir şekilde kullanılmasına yardımcı olacak bütün hizmetleri görür.

g) Banka, her türlü mevduat kabul edebilir, Bankacılık ve Sigortacılık hizmetleri yapabilir. Krediler açabilir.

h) Banka, gayelerinin gerçekleşmesine yardımcı olacak diğer her türlü iş ve işlemleri yapabilir.

KISIM - II MALİ HÜKÜMLER

Kaynak

Madde 5. – Bankanın gayelerine ulaşmasını sağlayacak öz ve yabancı kaynak ve fonları şunlardır.

A) Öz Kaynaklar:

1. Sermaye
2. İhtiyatlar
3. Provizyon ve karşılıklar

B) Yabancı Kaynaklar:

1. Türk Lirası veya döviz üzerinden çıkarılacak tahviller.
2. Hazine ve Merkez Bankasınınca Bankaya açılacak krediler ve verilebilecek avanslar.
3. Yerli ve Yabancı Kuruluşlardan sağlanacak krediler. (Gerektiğinde bu krediler için Hazine kefaleti verilir)
4. Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararı ile Bankaya sağlanacak kaynaklar.
5. Yurt içi ve Yurt dışından sağlanacak her türlü bağış ve diğer kaynaklar

C) Her Çeşit Mevduat:

Kâr ortaklığı esasına göre yurt içinde Türk Lirası, yurt dışında döviz olarak Bankaya yapılan mevduat dahil her çeşit mevduat

Döviz tasarruf ve yatırım fonları

Madde 6. – Banka, bilhassa yurt dışında çalışmış ve çalışan vatandaşlarımızı tasarrufa teşvik etmek, birikmiş ve birikecek tasarrufları iktisadi bir güç halinde birleştirerek değerlendirmek, kârlı ve verimli yatırımlara yönelmek gayesiyle yurt dışı döviz tasarrufları ile "Hususi döviz tasarruf ve yatırım" fonları kurabilir. Banka bu maksatla Maliye, Çalışma ve Dışişleri Bakanlıkları ve gerekli gördüğü diğer Bakanlıklar ve T.C. Merkez Bankası ile işbirliği yapabilir.

a) Bu fonda toplanan meblağlar, DESİYAB Yönetim Kurulunca DESİYAB'ın gayesine uygun yatırımlara yöneltilir. Bir işe yatırmak gayesiyle biriktirilen dövizler, arzulanan iş konusunda yatırım imkanı doğuncaya kadar, dış piyasada depo edilerek nemalandırılabilir ve gayesine uygun dış yatırımlarda kullanılabilir.

Bu gayeler dışında biriken dövizler ise Türk Parası Kıymetini Koruma ve Bakanlar mevzuatına uygun olarak kullanılır.

b) İşbu fonda toplanan dövizlerin tasarruf yetkisi Bankaya aittir. Fon dövizleri ile ilgili her türlü sarfiyat ve tahsilat ile ithafatla ilgili olanlar dahil bunların dış döviz piyasalarında nemalandırılması Bankanın yetkisi içindedir. Banka talep etmediği müddetçe, fon dövizlerinin önce Türk Lirasına, daha sonra dövize çevrilmesi ile ilgili muamele yapılmaz.

c) Fondan ödünç, döviz verme işlemi ve fona kabul edilen döviz tasarruflarında alınacak ve verilecek menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların, mahiyet ve hadlerinin ve döviz tasarruflarının vadelerinin tayini ve bunların yürürlük zamanlarının tespitine Banka yetkilidir.

d) Banka, döviz pozisyonu tutmaya yetkilidir.

Sermaye

Madde 7. — Bankanın sermayesi 1 000 000 000. — liradır. Sermaye herbiri 1 000'er lira değerindeki 1 000 000 hisseye ayrılmıştır.

Bankanın bu sermayesi A, B ve C grubu hisse senetlerinden meydana gelir.

Genel Kurulda Kamu hisseleri Bakanlıkça temsil olunur.

A Grubu Hisse Senetleri:

360 000 000. — lira olup Hazine tarafından taahhüt edilmiştir. Bu taahhüdün % 25'ine tekabül eden miktar ödenmiştir.

B Grubu Hisse Senetleri:

490 000 000. — lira olup Hazine tarafından taahhüt edilmiştir.

C Grubu Hisse Senetleri:

Banka sermayesinin % 15'i olup toplam 150 000 000.— liradır.

Bu hisse senetlerinin:

% 30'u olan 45 000 000.— lirası Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu,

% 20'si olan 30 000 000.— lirası Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri,

% 20'si olan 30 000 000.— lirası Sümerbank,

%10'u olan 15 000 000.— lirası Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi,

%10'u olan 15 000 000.— lirası Türkiye Çimento Sanayi Türk Anonim Şirketi,

%10'u olan 15 000 000.— lirası Azot Sanayi Türk Anonim Şirketi,

tarafından tamamen taahhüt edilmiştir. Bu taahhütlerinin %25'i tekabül eden miktarlar ödenmiş ve kalan kısım Yönetim Kurulunun lüzum gördüğü zamanda ödenecektir.

Banka sermayesinin %49'unu teşkil eden B Grubu Hisse Senetleri ileride, tercihen yurt dışından çalışmış ve çalışanlara olmak üzere hakiki ve hükmi şahıslara devredilebilecektir.

Tahvil İhracı

Madde 8. — Banka cari usuller dahilinde sermayesi ile tahdit edilmeksizin kâr ortaklığı esasına göre, Türk Parası ve döviz üzerinden tahviller çıkarabilir, çıkarılacak tahvillerin her tertibinin tutarı, itfa müddeti, ihraç fiyatı, kâr ve faiz nisbeti Bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının kefaleti ve mutabakatı ile; diğer şartlar ise, Banka Yönetim Kurulunca tespit edilir.

Tahvillerin kâr kuponları ve ikramiyeleri, ödenmeleri gereken tarihlerden itibaren 5 yıl, itfa bedelleri ise, ödenmesi gereken tarihten itibaren 10 yıl sonra Banka lehine zaman aşımına uğrar.

İkramiyeli tahviller kura çekmek suretiyle itfa olunur. Diğer tahvillerin, Başabaşdan aşağı olduğu takdirde Bankanın portföyünden veya borsadan satınalma yoluyla; bu yollarla kafi miktarda tahvil temin etmenin mümkün olmaması veya tahvillerin fiyatlarının başabaşı bulmuş veya aşmış olması halinde, kura çekmek suretiyle itfa edilir.

Bankanın tahvilleri, Devlet tahvillerinin haiz olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden istifade eder.

Hazine kefaleti ve dış borçlanma

Madde 9. — Banka, Hazinesinin kefaletiyle yurt dışı kaynaklardan orta ve uzun vadeli kredi alabilir. Dünya para piyasasını devamlı bir şekilde takip eden Banka, uygun şartlarla krediyi bulduktan ve Bakanlığın ve Maliye Bakanlığının izinlerini aldıktan sonra kredi müzakerelerini yaparak sözleşme hazırlık çalışmalarını tamamlar. Son görüşmeye Maliye Bakanlığı temsilcisi de iştirak eder. Garanti sözleşmesinin Türk Hükümeti adına Maliye Bakanlığı temsilcisi, kredi sözleşmesini ise Banka temsilcisi imza eder.

Hazine ve Merkez Bankası yardımı

Madde 10. — Bankanın programına aldığı yatırımların yapılması ve geri kalmış bölgelerin kalkınmasının teşviği ve desteklenmesi maksadıyla Hazinece ve Merkez Bankasınca, Bankaya kredi açılabilir ve avans verilebilir.

Bu kredi ve avansın şekil ve şartları Maliye Bakanlığı ile Banka sırasında kararlaştırılır.

Kaynakların kullanışı

Madde 11. — Banka, yıllık programlarda yer alan sanayi yatırımlarına uzun ve orta vadeli kredi verebilir. Uzun vadeli kredilerde vade 10 yıla kadar olabilir. Yıllık programlarda geri kalmış bölge olarak gösterilen yerlerde vade 15 yıla kadar uzatılabilir. Bu bölgedeki krediler için diğer bölgelere kıyasla iki katı ödemesiz müddet tanınabilir. Geri kalmış bölgelerde faiz en az % 50 eksikliği ile uygulanır. Banka, yukarıda belirtilen kredilerden başka kısa vadeli işletme kredileri de açabilir.

Madde 12. — Banka hisse senetleri, hisse senedi sahibi hakiki şahısların talebi üzerine, asgari nominal kıymet üzerinden Bankaca derhal nakde çevrilir. Yurt içinde ve bilhassa yurt dışında çalışmış ve çalışan vatandaşlarımızın hisselerine % 12 kâr garantisi tanıyabilir. Ödenmiş sermayenin % 5'inden fazlasına hiçbir ortağın sahip olmadığı en az 250 ortaklı kuruluşların Banka kredi ve hizmetlerinden tercihen faydalandırılması sağlanır. Banka, kaynaklarının % 75'ini yıllık programlarla geri kalmış bölge olarak gösterilen yerlerde yapılacak yatırımlara tahsis eder.

Hesap dönemi, bütçe ve iş programı

Madde 13. — Bankanın hesap dönemi bir takvim yılıdır. Her hesap dönemi için Banka hedefleri ve işletmecilik prensipleri gözönünde tutularak bir işletme ve idare bütçesi ile bir sonraki yılda gösterilecek faaliyetleri kapsayan iş programı hazırlanır.

KISIM - III

YÖNETİM

Genel Kurul

Madde 14. — Genel Kurul Banka hisse senedi sahiplerinden meydana gelir. Genel Kurul bu kanun hükümlerinde Kararname hükümleri saklı kalmak üzere Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre vazife yapar.

Yönetim Kurulu

Madde 15. — Banka, Genel Kuruldan sonra kendi yetki sınırları içinde Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlük tarafından yönetilir.

a) Yönetim Kurulunun Teşkili

1. Genel Müdür

2. Genel Müdür Yardımcıları arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulu tarafından tayin edilecek (2) üye,

3. Maliye Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulu tarafından tayin edilecek (1) üye,

4. Çalışma Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulu tarafından tayin edilecek (1) üye,

Çalışma Bakanlığı temsilcisi olan bu üyelik, sonradan 25 inci maddenin (b) fıkrası gereğince seçilecek üye lehine boşalır.

5. Ticaret Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulu tarafından tayin edilecek (1) üye,

6. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulunca tayin edilecek (1) üyeden teşekkül eder.

Yönetim Kurulu Başkanı Genel Müdürdür. Yönetim Kuruluna katılacak üyeler, teşekkülün faaliyet kolları ile ilgili çeşitli ihtisas kollarının gerektirdiği bilgi ve tecrübeye sahip kimseler olması esasına göre tayin edilir. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi 3 yıldır. Ancak bu süre dolmadan da tayin usulleri dahilinde değiştirilebilirler. Süresini dolduranlar tekrar tayin edilebilirler. Üyelerin herhangi bir sebeple görev sürelerini doldurmadan ayrılmaları halinde yerine tayin edilen üyeler, ayrılan üyenin süresini tamamlar.

b) Görev ve yetkileri

Bankanın Genel Kuruldan sonra en yüksek seviyede Yönetim ve Karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

1. Bankanın yatırım ve kredi politikasının genel esaslarını tespit etmek, bu esaslara uygun şekilde hazırlanacak plâsman programını tetkik ve tasdik etmek, kurulacak veya iştirak edilecek müesseselere, ortaklık ve iştirakler hakkında karar almak, tahsis edilecek kredileri karara bağlamak,

2. Bankanın sağladığı kaynak ve fonları, bankanın gayesine uygun olarak kurma, katılma ve kredi suretiyle değerlendirilmesinden sonra artan kısmın ne şekilde değerlendirilebileceğini tespit etmek,

3. Bankanın gayelerinin tahakkuku için gerekli sair çalışmalarını yapmak veya yaptırmak,

4. Genel Müdür Yardımcılarının görev ve yetkilerine ait esaslar ile sayısını tespit etmek,

5. Kuruluş çalışmalarına esas olacak prensipleri koymak ve görev ve yetkileri tayin eden yönetmelikleri tasdik etmek,

6. Emsal müesseseleri dikkate alarak personel rejimi ve kadrosunu tespit etmek, sözleşme esaslarını düzenlemek, personelin görev ve yetki ve sorumlulukları ile imza yetki ve derecelerini tespit etmek,

7. Banka personeline verilecek ücret, ikramiye, kâr hissesi, prim gibi konular hakkında gerekli kararları almak.

c) Toplantı ve Karar nisabı

Yönetim Kurulu en az 5 kişi ile toplanır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar alır. Reylerin eşit olması halinde, başkanın bulunduğu taraf karara esas olur.

Yönetim Komitesi

Madde 16. — Yönetim Komitesi, Bankalar Kanununda yazılı görevleri yapmak üzere Yönetim Kurulu tarafından seçilen 2 üye ile Genel Müdürdürden teşekkül eder.

Genel Müdür

Madde 17. – Genel Müdür, yüksek tahsil yapmış ve Bankanın gayesine uygun sahalarda tecrübe sahibi kimseler arasından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının inhası ve Bakanlar Kurulu kararı ile tayin edilir. “Banka”, bu Kanun Hükmünde Kararname ve Yönetim Kurulunca tasvip edilen Yönetmelikler ve alınan kararlar uyarınca Genel Müdür tarafından yönetilir. “Banka”yı idari ve kazai merciler nezdinde ve üçüncü şahıslara karşı Genel Müdür temsil eder.

Genel Müdür Yardımcıları

Madde 18. – Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdür için aranan nitelikleri taşıyanlar arasından Genel Müdürtin teklifi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının inhası ile Bakanlar Kurulu Kararı ile tayin edilir.

Madde 19. – Banka personeline ait hükümler

a) Banka personeli, Bankanın memurları ile sözleşmeli olarak çalıştıracağı kimselerden teşekkül eder.

(Banka memuru) Banka hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli hizmetlerde çalıştırılan kişileri ifade eder.

Banka personeli, bu Kanun Hükmünde Kararname ve Banka Yönetim Kurulunca hazırlanacak statü esaslarına tabidirler.

b) Projelerin incelenmesi ve uygulanması ile ilgili işlerde Banka Yönetim Kurulu Kararı ile sözleşmeli olarak yerli ve yabancı uzman çalıştırılabilir.

c) Banka personeli, Türk Ceza Kanununun talimatında Devlet Memuru sayılır.

Denetim

Madde 20. – Bankanın faaliyet ve hesapları Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenir. Her takvim yılına ait bilanço ve buna müteallik Denetleme Kurulu Raporu hesabın taalluk ettiği yılın bitiminden itibaren en geç 6 ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilir. Bu bilançonun tasdiki 12.5.1964 tarihli ve 468 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi gereğince ilgililerin (Yönetim Kurulunun) ibramı tazammun eder.

KISIM - IV

Hak imtiyaz ve muafiyetler

Madde 21. – Banka ve sermayesine iştirak ettiği şirketler; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale, 3659 sayılı Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aykılıklarının Tevhid ve Teaddülü, 6245 sayılı Harcırah, 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ile Müesseseleri ve İştirakleri, 657, 1327 sayılı Devlet Memurları Kanunları ile bunların ek ve tadillerine, 1211 sayılı T.C. Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesi ile 7129 sayılı Bankalar Kanununun Kalkınma ve Yatırım Bankalarına dair ek 4 üncü maddesinde sayılan hükümlerden 1, 3, 5, 8, 9, 47, 57, 58 ve 61 inci maddelerine tabi değildir. Ancak Banka Kamu kuruluşlarına ve Kamu İktisadi teşebbüslerine Kanunlarla tanınmış her türlü hak, imtiyaz, istisna ve muafiyetlerden faydalanacak; Devlet tahvilleri ile hazine bonolarının haiz olduğu her türlü hak ve imtiyazlardan istifade eden tahviller çıkarmaya selahiyetli olacaktır.

Madde 22. – Banka taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, devretmek, aynı hakları tesis ve ihtisab etmek ve taşınmaz malları kiralamak veya kiraya vermek yetkisine sahiptir.

Madde 23. – Banka, Türk Ticaret Kanunu ve Bakanlar Kanununun kuruluş muamelelerine ilişkin vergi, resim ve harçlarla, her türlü şart ve hükümlerinden muaf tutulacaktır.

İhtiyatlar ve karşılıklar

Madde 24. – Yıllık safi kârın %15'i, taahhüt edilen sermayenin %50'sine ulaşıncaya kadar, adi ihtiyat olarak ayrılır. Sermayenin tamamı ödendikten sonra, yıllık safi kârın %10'u fevkalade ihtiyat olarak ayrılır.

Banka, kalkınma ve yatırım bankacılığının gerektirdiği her türlü karşılıkları ayırmak mecburiyetindedir.

KISIM - V

Çeşitli hükümler

Madde 25. – Bankanın hisse senetlerinin %15'inden fazlasının 7 nci maddede belirtilen kuruluşlar dışındaki hakiki ve hükmi şahıslara devri halinde;

a) Pay sahipliği esasına göre teşkil olunacak Genel Kurul, Türk Ticaret Kanununun 360 ve müteakip maddeleri gereğince faaliyet gösterir; kamu hisseleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca temsil olunur.

b) Hisse senetlerini devralan hakiki şahıslar Genel Kurul tarafından seçilecek bir üye vasıtasıyla Yönetim Kurulunda temsil edilebilirler.

c) Denetim, Türk Ticaret Kanununun 347. ve müteakip maddeleri gereğince seçilecek 3 murakıplı tarafından yerine getirilir.

d) Yönetim Kurulu ve Murakıplar Genel Kurulca ibra edilir. Ancak 468 sayılı Kanun hükümlerine göre Yüksek Denetleme Kurulu tarafından hazırlanacak rapor Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur. Bu takdirde yetki, Kanunca istisna edilenlerden gayri burada zikredilmemiş hususlar hakkında Türk Ticaret Kanununun Anonim Şirketlerle ilgili hükümleri uygulanır.

e) Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin aylık, ödenekleri Bakanlar Kurulunca, diğer maddi hakları ise Yönetim Kurulu tarafından tespit olunur. Şukadar ki 14 üncü madde gereğince Genel Kurulun teşkili halinde bu yetki Genel Kurul tarafından kullanılır.

f) Yurt dışında çalışan ve çalışmış vatandaşlara satılan Banka hisse senetlerine, 1877 sayılı Yetki Kanununun 3 üncü maddesi gereğince %12 kâr garantisi tanınır.

Madde 26. – Bankanın para ve para ile ifade edilen kâğıt ve senetleri ile her türlü mallarına karşı veya bilanço, rapor, kâğıt, defter ve belgeleri üzerinde işlenen suçlar, Devlet mallarına karşı veya Devlete ait kâğıt ve belgeler üzerinde işlenen suçlardan sayılır.

KISIM - VI

Geçici hükümler ve yürürlük

Geçici Madde 1. – Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girmesini takip eden günden itibaren Banka sermayesi aşğıdaki esaslar dairesinde teşkil olunacaktır.

a) Bir milyar lira olan sermayenin %85'i Hazine tarafından, Hazine hissesine mahsuben Bankanın kuruluşunda kullanılmak; Banka, organları ile çalışmaya geçmesini sağlamak için 1975 Yılı Bütçe Kanununun 16 nci maddesi uyarınca kurumlara katılma payı olarak Maliye Bakanlığı Bütçesinde yer alan (Program 910, alt program 01, ödenek türü 3, faaliyet proje 0003, harcama kalemi 920'den) 40 milyon liralık meblağ Maliye Bakanlığınca Banka tarafından talep edildikçe tediye edilmek üzere bloke edilecektir.

b) Yukarıda belirtilen miktarın dışında kalan ve Hazinece karşılanması 1877 sayılı Yetki Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendinde gösterilen sermayenin Banka adına tahsis ve tediyesi,

Bankanın hükmi şahsiyet iktisap ederek faaliyete başladığının Maliye Bakanlığına bildirildiği tarihi takibeden bir ay içinde Maliye Bakanlığı ile Banka arasında yapılacak bir protokolle tespit edilecektir.

c) Bu kanun Hükümünde Kararnamenin 7/C fıkrasında Kamu İktisadi Teşebbüslerince taahhüt edilen sermayenin tediye esasları Bankanın hükmi şahsiyet iktisap etmesini müteakip bu teşebbüslerle aktedecekleri karşılıklı anlaşmalarla tespit edilecektir. 1877 sayılı Yetki Kanununun 3 (c) ve Kararnamenin işbu maddesi ile 440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi gereğince ilgili teşekküller tarafından tamamlanması gereken formaliteler; başkaca bir Bakanlar Kurulu Kararna İltizam kalmaksızın yerine getirilmiş sayılır.

Geçici Madde 2. — Kuruluş safhasında Banka için gerekli yer, malzeme ve personeli Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sağlar.

Geçici Madde 3. — a) Banka işbu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte hükmi şahsiyet kazanır. Bu tarihten sonra Ticaret siciline kaydedilir.

b) Yönetim Kurulu teşkil edilinceye kadar Bankanın kuruluşu ile ilgili her türlü Banka faaliyetleri, Yönetim Kurulu adına Genel Müdür ve görevlendireceği şahıslar tarafından yürütülür.

Yürürlük

Madde 27. — Bu Kanun Hükümünde Kararneme yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11.11.1975

S. Demirel
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. N. Erbakan

Devlet Bakanı

S. Öztürk

Devlet Bakanı

G. Karaca

İçişleri Bakanı

O. Asiltürk

Millî Eğitim Bakanı

A. N. Erdem

Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı

Dr. K. Demir

Ulaştırma Bakanı

N. Mentese

Enerji ve Tabii Kay. Bak.

S. Kılıç

Köyşehri Bakanı

K. Poyraz

Kültür Bakanı

R. Danışman

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Fevzioglu

Devlet Bakanı

H. Aksay

Devlet Bakanı

İ. Müftüoglu

Dışişleri Bakanı

İ. S. Çağlayangil

Bayındırlık Bakanı

F. Adak

Güm. ve Tekel Bakanı

O. Öztürk

Çalışma Bakanı

A. T. Pakso

Turizm ve Tanıtma Bak.

L. Tokoğlu

Orman Bakanı

T. Kapanlı

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Tırkeş

Devlet Bakanı

M. K. Erkovan

Millî Savunma Bakanı

F. Melen

Maliye Bakanı

Doç. Dr. Y. Ergenekon

Ticaret Bakanı

H. Başol

Gıda Tarım ve Hay. Bak.

Prof. K. Özal

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

A. Doğru

İmar ve İskân Bakanı

N. Ok

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ş. Ereğ

Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. M. Ablun

DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA 165 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin yeniden düzenlenmesi; 17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 4.11.1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

KISIM - I

KURULUŞ VE HUKUKİ BÜNYE

Hukukî Bünye

MADDE 1. — Bu Kanun Hükümünde Kararname ile düzenlenen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve anonim şirket şeklinde, tüzelkişiliğe sahip, bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur.

Bankanın unvanı "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi" dir. Kısaltılmış unvanı "DESİYAB" tır. Bankanın ilgili olduğu Bakanlık "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı" dır.

Bankanın merkezi "Ankara" dadır.

Kısaltmalar

MADDE 2. — Bu Kanun Hükümünde Kararnamede geçen;

1. "Bakanlık" deyimini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
2. "Bakan" deyimini Sanayi ve Teknoloji Bakanını,
3. "Banka" deyimini Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'ni (DESİYAB'ı) ifade eder.

Bankanın Amacı ve Faaliyet Konuları

MADDE 3. — Bankanın amacı Türkiye'nin süratli ve yurt sathına yaygın sanayileşmesine ve sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasına katkıda bulunmak ve bu amaçla halkımızın ve yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın tasarruflarını;

- a) Ekonomik bir güç halinde birleştirerek kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde değerlendirmek,
- b) Kalkınma planlarının temel ilkelerine uygun teşebbüslere, özellikle sanai yatırımlara yöneltmek
- c) Sermaye piyasasının gelişmesine yardımcı olmaktır.

Banka bu amaçla ilkeleri bir yönetmelikle tespit edilmek üzere, kalkınma plan ve programlarında tarif edilen halka açık şirketler, banka iş programlarında tarifi verilen işçi şirketleri ile ulusal ve uluslararası kuruluşlarla mutabık kalınan, tariflere uygun çok ortaklı şirketler tarafından girişilen yatırım teşebbüslerinin :

1. Kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemlerini yapar,

2. Kısa, orta, uzun vadeli ve kâr ortaklığı esaslı Türk Lirası veya döviz olarak yatırım ve işletme kredisi açabilir. Yerli ve yabancı finansman kurumlarına gerekli teminatın alınması karşılığında garanti verebilir ve aracı olabilir.

3. Kurulmuş şirketlere iştirak edebilir ve yeni şirketler kurabilir.

Bu şirketlerin hisse senetlerini, satabilir, geri alabilir ve kâr garantisi verebilir.

4. Her türlü menkul kıymetleri satın alabilir ve satabilir.

5. Araştırma, proje geliştirme ve eğitim çalışmaları yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir ve bunların rantabl çalışmalarını sağlayıcı önlemleri alır.

6. İthalat, ihracat ve görünmeyen muameleler gibi her türlü kambiyo işlemlerini yapmaya ve döviz pozisyonu tutmaya yetkilidir.
7. Sigorta acentalığı yapabilir.
8. Gerekli izinleri almak kaydıyla yurt içinde ve yurt dışında şube ve temsilcilik açabilir.
9. Açılan krediler karşılığında, gayrimenkul ipoteki de dahil olmak üzere her türlü teminatı alabilir.
10. Amaçlarının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü iş ve işlemleri yapabilir.

KISIM - II MALİ HÜKÜMLER

Kaynaklar

MADDE 4. — Bankanın amacına ulaşmasını sağlayacak öz ve yabancı kaynaklar şunlardır :

a) Özkaynaklar

1. Sermaye
2. İhtiyatlar ve karşılıklar

b) Yabancı Kaynaklar

1. Hazine kefaletiyle Türk Lirası veya döviz mukabili çıkarılacak tahviller,
2. Hazine ve T.C. Merkez Bankasına açılacak krediler, verilecek avanslar,
3. Gerektiğinde hazine kefaleti verilmek suretiyle yerli ve yabancı kuruluşlardan sağlanacak krediler,
4. Diğer kaynaklar.

Yatırım Fonu ve ortaklığı

MADDE 5. — Banka, sermaye piyasası mevzuatı uyarınca menkul kıymetler yatırım ortaklığı ve menkul kıymetler yatırım fonu kurulabilir ve aracı kurum olarak faaliyet gösterebilir.

Banka, Sermaye Piyasası Kanununun 41 inci maddesinin (b) ve (c) bendlerine tabi değildir.

Sermaye

MADDE 6. — Bankanın sermayesisi 50 000 000 000 TL'dir. Bu sermaye her biri 1 000 TL değerinde 50 000 000 adet nama yazılı hisseye ayrılmıştır.

Hisseler (A), (B) ve (C) grubu olmak üzere üç gruptan oluşur.

(A) grubu hisseler hazineye ait olup, sermayenin % 51'ini teşkil eden 25 500 000 adet hissedenden ibarettir.

(B) grubu hisseler, sermayenin % 20'sini teşkil eden 10 000 000 adet hissedenden ibaret olup, Türk uyruklu olan öncelikle yurt dışında çalışan gerçek kişilere aittir.

(C) grubu hisseler, yurt dışında çalışan Türk uyruklu kişilerin Türkiye'de kurdukları şirketlere, halk şirketlerine, sosyal güvenlik kurumlarına, yerli ve yabancı finansman kurumlarına ve kamu tüzelkişilerine ait olup, sermayenin % 29'unu teşkil eden 14 500 000 adet hissedenden ibarettir.

Yönetim Kurulu hisse senetlerini değişik tutarlı küpürler halinde bastırabilir.

Bankanın sermayesi Genel Kurulun kararı üzerine Bakanlar Kurulu tarafından artırılır.

Sermaye artırım işlemi ayrıca tescil ve itana tabi değildir.

Menkul kıymet çıkarma yetkisi

MADDE 7. — Banka, yürürlükteki mevzuat uyarınca her türlü menkul kıymet çıkarabilir ve satabilir.

Bankanın hazine kefaletiyle çıkaracağı tahviller, devlet tahvillerinin sahip olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden istifade eder.

Kaynakların kullanılışı

MADDE 8. — Banka, kaynaklarını yıllık plasman programına göre kullanır.

Plasman programında;

- a) Kaynakların sektörlere, yörelere ve şirket yapılarına göre tahsisi,
- b) İştirak ve kredi için yapılacak tahsisler,
- c) Yörelere ve şirket yapılarına göre uygulanacak kredi faizleri, vadeleri ve ödemesiz dönemleri belirtilir. Yıllık plasman programları Bakanlık ile Maliye Bakanlığına gönderilir.

Hesap dönemi ve iş programı

MADDE 9. — Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır.

Banka, her hesap dönemi için faaliyetlerini düzenleyen bir iş programı hazırlar. Bu iş programında;

- a) 8 inci maddede sözü edilen plasman programına,
- b) Personel kadrosuna,
- c) Yatırım programına,
- d) Gelir ve gider bütçesine,
- e) Finansman programına,
- f) Değerlendirme kıstaslarına,
- g) İşçi şirketi tanımına,
- h) Gerekli görülen diğer konulara yer verilir.

KISIM - III

BANKANIN ORGANLARI

Genel Kurul

MADDE 10. — Genel Kurul, banka hisse senedi sahiplerinden meydana gelir. Genel Kurul, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı olmak üzere Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre görev yapar.

Yönetim Kurulu

MADDE 11. — Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır.

a) Yönetim Kurulu

1. Genel Müdür,

2. Bakanın teklifi üzerine, Başbakan, Maliye Bakanı ve Bakanın imzalarını taşıyan ortak kararnameyle tayin edilecek bir üye,

3. Maliye Bakanının teklifi üzerine; Başbakan, Maliye Bakanı ve Bakanın imzalarını taşıyan ortak kararnameyle tayin edilecek bir üye,

4. Hazine dışındaki (B) grubu hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek bir üye,
5. (C) grubu hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek bir üye

olarak teşekkül eder.

b) Banka Yönetim Kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

1. Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip olması,
2. Yükseköğrenim yapmış olması,

3. Maliye Bakanınca teklif edilecek üyenin maliye ve iktisat, (C) grubu hissedarlar arasından seçilecek üyenin bankanın faaliyet alanı ile ilgili mesleki ihtisasa sahip olması gerekir.

4. (B) grubu hissedarları temsilen seçilecek üyede yukarıda yazılı şartlar aranmaz.

c) Yönetim Kurulu üyeleri, başka bir kurulda görev alamazlar, serbest meslek icra edemezler, Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek faaliyette bulunamazlar.

d) Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdürdür.

e) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Ancak süresi biten üye, yerine yeni bir tayin yapıluncaya kadar görevine devam eder. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilirler ve seçildikleri usule göre görevlerinden alınabilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde kalan süreyi tamamlamak üzere bu maddenin (a) bendi uyarınca gösterilecek adaylar arasından Yönetim Kurulunca tayin yapılır ve bu tayin ilk Genel Kurulun onayına sunulur.

f) Yönetim Kurulu en az ayda bir defa toplanır. Yönetim Kurulu, başkan ve iki üyenin bulunması halinde toplanabilir ve kararlarını en az üç oyla alır. Çekimser oy kullanılmaz.

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 12. — Yönetim Kurulunun temel görevi Genel Kurul kararları ve ilgili mevzuat ile kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde bankanın bu K.H.K. belirlenen amaçlarının gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Yönetim Kurulu be meyanında;

a) Şirketlere kredi açılmasına, sermayelerine iştirak edilmesine, bankanın öncülüğünde şirket kurulmasına ve iştiraklere ait hisse senetlerinin satılmasına, geri alınmasına ve kâr garantisi verilmesine karar verir.

b) Yurt içinde ve dışında temsilcilikler, şubeler ve iribat büroları açılmasına ve kapatılmasına karar verir.

c) Bankaya kaynak sağlanması için gerekli tedbir ve kararları alır.

d) Orta ve uzun vadeli planlar ile bu K.H.K. nın 10 uncu maddesine göre hazırlanacak yıllık iş programını onaylar, izler ve gerektiğinde değiştirir.

e) Yıllık faaliyet raporu, bilanço ve kâr-zarar hesabını ve kârın dağıtım şeklini hazırlayarak Genel Kurula önerir.

f) Banka faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli organizasyonu ve çalışma usullerini tespit eder ve yönetmelikleri karara bağlar.

g) Genel Müdürlüğün önerisi üzerine üst düzey yöneticileri tayin eder ve bunların görev ve yetkilerini belirler.

h) Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük makamlarının boşalması halinde, yeni tayin yapıluncaya kadar Yönetim Kurulu Başkanlığına vekâlet edecek Yönetim Kurulu üyesini ve Genel Müdürlüğe vekâlet edecek Genel Müdür Yardımcısını seçer ve Bakanın onayına sunar.

i) Çalışmakta olan ve ayrılmış banka mensuplarına öncelik verilerek suretiyle bankanın işti-
raklerindeki Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçi adaylarını seçer.

j) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde yetkilerinin bir bölümünü, sınırlarını belirterek Genel
Müdüre devredebilir. Genel Müdür, yetkili bulunduğu hususlardaki uygulamaları hakkında Yönetim
Kuruluna ilk toplantısında bilgi verir. Yetki devri Yönetim Kurulunu sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür

MADDE 13. — Genel müdür, Bakanın teklifi üzerine, Başbakan, Maliye Bakanı ve Bakanın
imzalarını taşıyan ortak kararname ile tayin edilir. Görevden alınma, tayindeki usule göre yapılır.

Genel müdür olarak tayin edilebilmek için; iktisat, maliye, işletme, yönetim, hukuk veya mü-
hendislik dallarında en az lisans düzeyinde öğrenim yapmış olmak ve en az on yılı kamu kurumu ve
kuruluşlarında olmak üzere toplam onbeş yıl başarı ile çalışmış bulunmak gereklidir.

Genel müdürün görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir :

a) Bankayı ilgili mevzuat, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yönetir.

b) İdare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı bankayı temsil eder ve temsil yetkisini
gerektiğinde devreder.

c) Üst düzey yöneticilerin tayinlerini teklif ve diğer personeli tayin eder.

d) Banka sermayesi ile diğer malî kaynakların, kuruluş amacına ve verimlilik esaslarına uygun
bir şekilde kullanılmasını sağlar.

e) Mevzuatın verdiği diğer görevleri yapar.

Genel müdür, gerekli gördüğü takdirde yetkilerini kısmen daha alt kademelere devredebilir.
Yetki devri Genel Müdürlü sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür Yardımcıları

MADDE 14. — Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdürlük önerisi Yönetim Kurulunun ka-
rarı ile atanır.

Genel Müdür Yardımcısı olabilmek için en az yedi yılı kamu kuruluş ve kurumlarında olmak
üzere toplam 10 yıl başarı ile çalışmış olmak ve Genel Müdürlükte aranan niteliklere sahip bulunmak
şarttır. Genel müdür Yardımcılarından birinin bankacılık konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olması
gerekir.

Genel Müdür Yardımcılarının sayısı altıdan çok olmamak üzere Genel Müdürlük önerisi üzeri-
ne Yönetim Kurulunca tespit edilir.

Genel Müdür Yardımcıları arasındaki iş bölümü Genel Müdür tarafından yapılır.

Banka personeli

MADDE 15. — Banka personeli, 19.10.1983 tarih ve 2929 sayılı Kanunun personele ilişkin
hükümleri ve İktisadi Devlet Teşekkülleri Personel Rejimi esaslarını düzenleyen Kanuna tabidir.

Denetim Kurulu

MADDE 16. — Bankanın denetim kurulu üç üyeden oluşur.

Denetim Kurulu üyelerinden biri Bakan, diğeri Maliye Bakanı tarafından atanır ve üçüncü üye
(B) ve (C) grubu hissedarlarınca kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile seçilir.

Denetçilerde, Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli şartlar aranır. Ancak meslekî ihtisas şartı
aranmayabilir. Denetçiler Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre çalışırlar.

KISIM - IV ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

İstisnalar, hak ve imtiyazlar

MADDE 17. — Banka, bu Kanun Hükmünde Kararnamede yazılı haller hariç İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Kanunu ile genel muhasebe, devlet alım-satımı ve ihaleleriyle devlet inşaatının tabi bulunduğu mevzuat hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir.

Bankanın taşınır ve taşınmaz malları, paraları ile her türlü hak ve alacakları devlet malı hükmündedir.

Banka kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesi için gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leh vealeyhte rehin, ipotek, imtifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri vesair hakları tesis eder.

Kalkınma plan ve programlarında tarif edilen halka açık şirketler, banka iş programlarında tarifi verilen işçi şirketleri ile ulusal ve uluslararası kuruluşlarla mutabık kalınan tarifelere uyan çok ortaklı şirketlere açılan krediler ve bu şirketlerce bankaya yapılan her türlü ödemeler banka ve sigorta muameleleri vergisinden muafır.

Bu kredi işlemleriyle ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülasaları, kredi lehtarlarından bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülasaları, menkul rehmi ve gayrimenkul ipotegi işlemleri bu şirketlerin banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, bu kredilerden doğacak borçlar hakkında icra, mahkeme ve resmî daireler nezdinde yapılacak takip ve tahsilata dair her nevi talep, tebliğ ve kararlar, ipotegin paraya çevrilmesi ve gayrimenkulün banka üzerinde kalması ile ilgili muameleler, bu krediler dolayısıyla bankaca alınan paralar, faiz, komisyon, her türlü masraf karşılıkları dahil, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından ve her türlü harçlardan muafır.

Kârın dağıtımı

MADDE 18. — Yıllık safi kârın:

1. % 5'i nominal sermayenin % 20'sini buluncaya kadar 1 inci tertip yedek akçe,
2. Bankalar Kanununun öngördüğü diğer yedek akçeler,
3. Vergi ve diğer kanunî yükümlülükler,
4. Hissedarlar için ödenmiş sermaye payları üzerinden % 5, 1 inci temettü payı ayrıldıktan sonra, kalan kârdan T. Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalan ortaklara ödenmiş sermaye payları oranında 2 nci temettü payı olarak dağıtılır.

Bu dağıtımlar sonunda (B) grubu hisse senedi sahiplerine ödenmiş sermaye payları üzerinden verilen kâr payı oranı, o dönem için devlet tahvillerine uygulanmış olan ortalama faiz oranının altında olamaz. Bu gruba dağıtılacak temettü oranının bu oranın altında kalması halinde, aradaki fark bankaca ikmal olunur ve gider kaydedilir.

Genel Kurulda oy kullanma

MADDE 19. — Genel Kurul toplantılarında her hissenin bir oy hakkı vardır. Genel Kurulda oylar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kullanılır.

Bankanın Mal ve Belgeleri

MADDE 20. — Bankaya ait her türlü taşınır ve taşınmaz mallar ve paralar ile her türlü hak ve alacaklar devlet malı hükmindedir.

Bankanın mal ve paraları ve para hükmündeki evrak ve senetleriyle diğer mevcutlarına karşı işlenen suçlar devlet mallarına karşı veya devlete ait kâğıt ve belgeler üzerinde işlenen suçlardan sayılır.

İştirakler

MADDE 21. — Banka, bu kanun hükmünde kararnamedeki amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmek için şirketler kurabilir ve kurulmuş şirketlere iştirak edebilir. Banka payının % 50'nin altında olması esastır. Bu oranın aşılması halinde aşan miktar, aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılır.

Bankanın iştirakleriyle ilgili faaliyetleri ile bu iştiraklerde temsilci olarak görev alacak mensupların atanmaları ve şirketlerce temsilcilere yapılacak ödemeler bir yönetmelikle düzenlenir.

Gözetim ve denetim

MADDE 22. — Bakanlık, bankanın faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir. Bu görev, bankanın görev ve yetkilerini daraltmayacak ve normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yerine getirilir.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu her yıl bankanın faaliyetlerine ilişkin bir rapor hazırlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar.

Banka, bilanço ve kâr-zarar cetvellerini hazırlar ve en geç Mart ayı sonuna kadar Yüksek Denetleme Kuruluna gönderir.

Yüksek Denetleme Kurulu bankaya ilişkin raporunu Mayıs ayı sonuna kadar bankaya gönderir.

Bankanın genel kurulu en geç Haziran ayı sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak kararlarını verir.

Diğer kanunî hükümler

MADDE 23. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamede bulunmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanununun kalkınma ve yatırım bankalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

KISIM - V

GEÇİCİ HÜKÜMLER

GEÇİCİ MADDE 1. — Mevcut iştirakler için 21 inci maddede belirtilen süre, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlük tarihinde başlar.

GEÇİCİ MADDE 2. — Yönetim Kurulu, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde Genel Kurulu toplantıya çağırır.

Bu ilk Genel Kurul toplantısında Yönetim Kurulu üyeleri ile denetçilerin seçimi yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Banka personelinin özlük hakları, 15 inci maddede belirtilen personel rejimi ile ilgili Kanun yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemeler çerçevesinde yürütülür.

Şu kadar ki, Personel Rejimi Kanunu ile sağlanan parasal hakları ile mevcut parasal hakları arasında personel aleyhine olan farkın ortadan kaldırılıncaya kadar, tazminat olarak ödenir.

KISIM - VI

SON HÜKÜMLER

Yürürlükten kalkan mevzuat

MADDE 24. — 17.4.1975 tarih ve 1877 sayılı Kanuna dayalı olarak çıkartılan 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 25. — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26. — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>B. Ulusu</i> Başbakan		<i>Kenan Evren</i> Cumhurbaşkanı
Devlet Bak.-Başb. Yrd. <i>Z. Baykara</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. İ. Öztrak</i>	Devlet Bakanı V. <i>Prof. Dr. İ. Öztrak</i>
Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. N. M. Özdaş</i>	Devlet Bakanı <i>S. R. Pasin</i>	Adalet Bakanı <i>K. Akdoğan</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Ü. H. Bayülken</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Çetiner</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. Türkmen</i>
Maliye Bakanı <i>A. B. Kafaoğlu</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. Sağlam</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Dr. T. Önalp</i>
Ticaret Bakanı <i>K. Cantürk</i>	Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı <i>Prof. Dr. K. Kılıçturgay</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Prof. Dr. C. T. Sadıklar</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Prof. Dr. M. Aysan</i>	Tarım ve Orman Bakanı <i>Prof. Dr. S. Özbek</i>	Çalışma Bakanı <i>Prof. Dr. T. Esener</i>
Sanayi ve Teknoloji Bakanı <i>M. Turgut</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>F. İlkel</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>İ. Evliyaoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>Prof. Dr. A. Samsunlu</i>	Köyşeheri ve Koop. Bakanı <i>M. R. Güney</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>V. Özgül</i>
	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>S. Şide</i>	

DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR 329 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinin değiştirilmesi; 12.3.1986 tarihli ve 3286 sayılı, 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 22.6.1988 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bankanın unvanı “Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi”dir. Kısaltılmış unvanı “TKB”dir.

Bankanın ilgili olduğu Bakanlık “Başbakanlık”tır.”

Madde 2. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamede geçen;

1. “Bakanlık” deyimini Başbakanlığı,
2. “Bakan” deyimini Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanını,
3. “Banka” deyimini Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'ni (TKB)’ı, ifade eder.”

MADDE 3. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bankanın Amacı ve Faaliyet Konuları

Madde 3. — Bankanın amacı, Türkiye'nin süratli ve yurt sathına yaygın sanayileşmesine ve sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasına katkıda bulunmaktır.

Bu amaçla Banka, esasları Banka yıllık iş programında tespit edilmek üzere yurtiçi ve yurtdışı tasarrufları kalkınma planları temel ilkelerine uygun anonim şirket statüsündeki teşebbüslerin yatırımlarına, kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde, yöneltmek ve sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak üzere;

1. Kalkınma ve yatırım bankacılığı hizmetlerini yapar.
2. Türk Lirası veya döviz olarak kısa, orta, uzun vadeli her türlü nakdi ve gayrimenkul kredi açabilir, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapabilir. Yerli ve yabancı kişi ve kurumlara gerekli teminatın alınması karşılığında garanti verebilir ve aracı olabilir.

3. Kurulmuş şirketlere iştirak edebilir ve yeni şirketler kurabilir.

Bu şirketlerin pay senetlerini satabilir, geri alabilir ve kâr garantisi verebilir.

4. Her türlü menkul kıymetleri satın alabilir ve satabilir.
5. Araştırma, proje geliştirme ve eğitim çalışmaları yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir. Finansman ilişkisinde bulunduğu şirketlerin rütablı çalışmalarını sağlayıcı önlemleri alabilir.

6. İthalat, ihracat ve görünmeyen muameleler gibi her türlü kambiyo işlemlerini yapabilir ve döviz pozisyonu tutabilir.

7. Sigorta acentalığı yapabilir.

8. Gerekli izinleri almak kaydıyla yurtiçinde ve dışında şube ve temsilcilik açabilir.

9. Açılan krediler karşılığında, gayrimenkul ipoteği de dahil olmak üzere her türlü teminat alabilir.

10. Yurtiçi ve yurtdışı finansman kurumlarıyla işbirliği yapabilir, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilir.

11. Amaçlarının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü iş ve işlemleri yapabilir.”

MADDE 4. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 6. — Bankanın sermayesi 150 000 000 000.- TL.’dir. Bu sermaye her biri 1 000.- TL. değerinde 150 000 000 adet nama yazılı paya ayrılmıştır.

Paylar (A), (B) ve (C) grubu olmak üzere üç gruptan oluşur.

(A) grubu paylar Hazine’ye ait olup sermayenin % 49’unu teşkil eden 73 500 000 adet paydan ibarettir.

(B) grubu paylar, sermayenin % 20’sini teşkil eden 30 000 000 adet paydan ibaret olup, Türk uyruklu olan öncelikle yurtdışında çalışan gerçek kişilere aittir.

(C) grubu paylar, 3 üncü maddede belirtilen şirketlere, sosyal güvenlik kurumlarına, yerli ve yabancı finansman kurumlarına ve kamu tüzel kişilerine ait olup, sermayenin % 31’ini teşkil eden 46 500 000 adet paydan ibarettir.

Yönetim Kurulu pay senetlerini değişik tutarlı kupürler halinde bastırabilir.

Bankanın sermayesi Genel Kurulun kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılır.

Sermaye artırımı işlemi ayrıca tescil ve ilana tabi değildir.”

MADDE 5. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (1) bendinin (2) ve (3) üncü fıkraları, (b) bendinin (3) üncü fıkrası ile (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Ortak kararname ile tayin edilecek bir üye,”

“3. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine ortak kararname ile tayin edilecek bir üye,”

“3. (a) bendinin 3 üncü fıkrası uyarınca teklif edilecek üyenin maliye ve iktisat, (C) grubu hissedarlar arasından seçilecek üyenin Banka’nın faaliyet alanı ile ilgili ihtisasa sahip olması gerekir.”

“e. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Ancak süresi biten üye, yerine yeni bir tayin edilinceye kadar görevine devam eder. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilirler ve seçildikleri usule göre görevlerinden alınabilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşaltılması halinde aynı usulle kalan süreyi tamamlamak üzere atama yapılır.”

MADDE 6. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Müdür ortak kararname ile tayin edilir. Görevden alınma, tayindeki usule göre yapılır.”

MADDE 7. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 15. — Banka personeli hakkında iktisadî devlet teşekkülleri personel rejimi uygulanır.”

MADDE 8. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetim Kurulu üyelerinden biri Başbakan, diğeri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından atanır ve üçüncü üye (B) ve (C) grubu hissedarlarınca kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile seçilir.”

MADDE 9. — Bu Kanun Hükmünde Karamame yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu Kanun Hükmünde Karamame hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>T.Özal</i> <i>Başbakan</i>		Cumhurbaşkanı Y. <i>Yıldırım Akbulut</i>
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd. <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>
Devlet Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Devlet Bakanı <i>A. Bozer</i>	Devlet Bakanı <i>Y. B. Özal</i>
Devlet Bakanı <i>A. Kahveci</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yazar</i>	Devlet Bakanı <i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı <i>N. Kitapçı</i>	Adalet Bakanı V. <i>M. Kalemli</i>	Millî Savunma Bakanı <i>E. Vuralhan</i>
İçişleri Bakanı <i>M. Kalemli</i>	Dışişleri Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>
Millî Eğt. Genç. ve Spor Bakanı <i>H. C. Güzel</i>	Bayındırlık ve İskân Bak. <i>İ. S. Giray</i>	Sağ. ve Sos. Yard. Bakanı <i>B. Akarcalı</i>
Ulaştırma Bakanı <i>E. Pakdemirli</i>	Tarım Orman ve Köyiş. Bakanı <i>H. H. Doğan</i>	Çalışma ve Sos. Güt. Bakanı <i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>Ş. Yürür</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>F. Kurt</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. T. Tutuz</i>

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA 401 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinin değiştirilmesi; 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı, 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı, 12.10.1988 tarihli ve 3479 sayılı, 1.6.1989 tarihli ve 3569 sayılı kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 2.1.1990 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 4.11.1983 tarihli ve 165 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. — Bankanın amacı; Türkiye'nin kalkınması için, anonim şirket statüsündeki teşebbüslere kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurtiçi ve yurtdışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yönlendirmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurtiçi, yurtdışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yapmaktır.

Banka bu amaçları gerçekleştirmek üzere;

1. Türk lirası veya döviz olarak kısa, orta ve uzun vadeli her türlü nakdi ve gayrinakdi kredi açabilir, kâr ortaklığı veya kiralamaya esaslı kredi işlemleri yapabilir. Yerli ve yabancı kişi ve kurumlara gerekli teminatın alınması karşılığında garanti verebilir ve aracı olabilir.

2. Her türlü menkul kıymetleri satın alabilir, satabilir ve tahvil garantisi verebilir.

3. Araştırma, proje geliştirme ve eğitim çalışmaları yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir. Finansman ilişkilerinde bulunduğu şirketlerin rantabl çalışmalarını sağlayıcı önlemleri alabilir.

4. Şirketlere kredi açabilir, yurtiçinde ve yurtdışında kurulmuş şirketlere iştirak edebilir. Gerktiğinde rehabilitasyon, bonifikasyon ve konsolidasyon yapabilir. Banka'nın öncülüğünde şirket kurabilir ve iştiraklere ait hisse senetlerini alabilir, satabilir, geri alabilir ve kâr garantisi verebilir.

5. İthalat, ihracat ve görünmeyen muameleler gibi her türlü kambiyo işlemlerini yapabilir ve döviz pozisyonu tutabilir.

6. Sigorta acentalığı yapabilir.

7. Gerekli izinleri almak kaydıyla yurtiçinde ve yurtdışında şube ve temsilcilik açabilir.

8. Yurtiçi ve yurtdışı finansman kurumlarıyla işbirliği yapabilir, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilir.

9. Yurtiçi ve yurtdışı finansman kuruluşları ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlayabilir.

10. Sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasını sağlayacak tedbirleri alır.

11. Banka kaynaklarını kalkınma planı ve yıllık programların hedef ve ilkelerine uygun olarak kullanır.

12. Amacının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemleri yapabilir.

13. Her türlü menkul ve gayrimenkul malları alır, satar, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis edebilir.

14. Banka açtığı krediler karşılığında, menkul rehni, ticarî işletme rehni ve gayrimenkul ipoteki de dahil olmak üzere her türlü teminatı alabilir.”

MADDE 2. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 6. — Bankanın sermayesi 1 000 000 000 000.- TL. dir. Bu sermaye herbiri 1 000.- TL. değerinde 1 000 000 000 adet nama yazılı paya ayrılmıştır.

Paylar (A), (B) ve (C) grubu olmak üzere üç gruptan oluşur.

(A) grubu paylar, Hazine'ye ait olup sermayenin % 49'unu teşkil eden 490 000 000 paydan ibarettir.

(B) grubu paylar, sermayenin % 20'sini teşkil eden 200 000 000 adet paydan ibaret olup, Türk uyruklu olan, öncelikle yurtdışında çalışan gerçek kişilere aittir.

(C) grubu paylar, 3 üncü maddede belirtilen şirketlere, sosyal güvenlik kurumlarına, yerli ve yabancı finansman kurumlarına ve kamu tüzel kişilerine ait olup, sermayenin % 31'ini teşkil eden 310 000 000 adet paydan ibarettir.

Yönetim Kurulu pay senetlerini değişik tutarlarda bastırabilir.

Bankanın sermayesi Genel Kurulun kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

Sermaye artırım işlemleri ayrıca tescil ve ilana tabi değildir.

Sermaye artırım sırasında rüçhan hakkını kullanmayan (B) ve (C) grubu pay sahiplerinin hakları Hazine tarafından kullanılabilir. Bu durumda bu payların (B) ve (C) grubu olma özellikleri bu işlemle ortadan kalkar.”

MADDE 3. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 11. — Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır.

a) Yönetim Kurulu

1. Genel Müdür,

2. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek altı üye,
olmak üzere bir başkan toplam yedi üyeden teşekkül eder.

b) Banka Yönetim Kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

1. Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip bulunmak,

2. Yüksek öğrenim yapmış olmak,

3. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek üyelerden üçünün maliye ve iktisat; ikisinin Banka'nın faaliyet alanı ile ilgili ihtisas sahibi olmaları gerekir. Diğer üyede ise meslek ihtisas şartı aranmaz.

c) Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdür'dür.

d) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

e) Yönetim Kurulu en az ayda iki defa üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar bu salt çoğunluğun oybirliği ile alınır. Çekimser oy kullanılamaz. Oyların eşitliği halinde Başkanın oyu iki sayılır.”

MADDE 4. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 14. — Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdür’ün önerisi üzerine Yönetim Kurulunun kararı ile atanır. Görevden alınma, tayindeki usulle yapılır.

Genel Müdür Yardımcısı olabilmek için iktisat, maliye, işletme, yönetim, hukuk veya mühendislik dallarında en az lisans düzeyinde öğrenim yapmış olmak ve bankacılık veya işletmecilik kesiminde en az 7 yıl başarı ile çalışmış bulunmak gerckir.”

MADDE 5. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 16. — Bankanın denetim kurulu üç üyeden oluşur.

Denetim kurulu üyeleri hissedarlara önerilen adaylar arasından Genel Kurulca seçilir.

Denetçilerde, Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli şartlar aranır. Denetçiler, Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre çalışırlar.

Denetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 6. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 18. — Yıllık safi kârın;

1. % 5’i nominal sermayenin % 20’sini buluncaya kadar 1 inci tertip yedek akçeye,

2. Bankalar Kanununun öngördüğü diğer yedek akçelere,

3. Vergi ve diğer kanunî yükümlülüklerle,

4. Pay sahipleri için ödenmiş sermaye payları üzerinden % 5’i 1 inci temettü payına,

5. Genel Kurulca tespiti yapılacak % 5’e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esastar dahilinde tevzi edilmek üzere temettü olarak personele,

ayrıldıktan sonra, kalan kârdan Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca uygun görülecek şekilde pay sahiplerine ikinci temettü payı olarak dağıtılır.

Bu dağıtımlar sonunda (B) grubu hisse senedi sahiplerine ödenmiş sermaye payları üzerinden verilen kâr payı oranı, o dönem için devlet tahvillerine uygulanmış olan ortalama faiz oranının altında olamaz. Bu gruba dağıtılacak temettü oranının bu oranın altında kalması halinde, aradaki fark Bankaca ikmal olunur ve gider kaydedilir.”

Geçici Madde 1. — Bankanın Anasözleşmesi, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren 4 ay içinde hazırlanır.

Geçici Madde 2. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan yönetim ve denetim kurulu üyelerinin görevleri, süreleri sonuna kadar devam eder.

Ancak, yeni ihdas edilen yönetim kurulu üyelikleri için, ilk Genel Kurul toplantısında seçim yapılır.”

MADDE 7. — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Yıldırım Akbulut</i> <i>Başbakan</i>		Cumhurbaşkanı <i>T. Özal</i>
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd. <i>A. Bozer</i>	Devlet Bakanı <i>M. Keçeciler</i>	Devlet Bakanı <i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı <i>H. Doğan</i>	Devlet Bakanı <i>G. Taner</i>	Devlet Bakanı <i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı <i>I. Çelebi</i>	Devlet Bakanı <i>V. Dinçerler</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Özarlan</i>	Devlet Bakanı <i>E. Konukınan</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Özdemir</i>
Devlet Bakanı <i>M. Taşar</i>	Devlet Bakanı <i>K. Akkaya</i>	Devlet Bakanı <i>H. Örtüç</i>
Adalet Bakanı <i>M. O. Sungurlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. S. Giray</i>	İçişleri Bakanı <i>A. Aksu</i>
Dışişleri Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Maliye ve Gümrük Bakanı <i>E. Pakdemirli</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>C. Altunkaya</i>	Sağlık Bakanı <i>H. Şıvgın</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Tuncer</i>
Tarım, Orman ve Köy. Bakanı <i>L. Kayalar</i>	Çal. ve Sos. Glv. Bakanı <i>İ. Aykut</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>Ş. Yürür</i>
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>F. Kurt</i>	Kültür Bakanı <i>N. K. Zeybek</i>	Turizm Bakanı <i>İ. Aküzüm</i>

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
**DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — 4.11.1983 tarihli ve 165 sayılı "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin başlığı "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6. — Banka kayıtlı sermaye sisteminde olup, kayıtlı sermayesi 75 000 000 000 000.- TL.'dir. Bankanın hisse senetleri nama yazılıdır.

Bankanın kayıtlı sermaye tavanı içinde sermaye artırımını Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilir. Kayıtlı sermaye tavanı ise, Genel Kurul kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

Yönetim Kurulu; rüçhan haklarını kısıtlamaya, itibarî değerini üzerinde hisse senedi çıkarmaya, tahsisli pay satışı yapmaya ve hisse senetlerini değişik kupürler halinde bastırmaya yetkilidir.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde, Bankanın kayıtlı sermaye sisteminin işleyişi, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde yürütülür."

MADDE 3. — 165 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 18. — Bankanın gayrisafi kârdan vergi ve diğer yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra dağıtılabilir kârdan, Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu ve sair ilgili mevzuat hükümlerine göre birinci temettü dağıtımını gerçekleştirilir.

Bu şekilde dağıtılacak birinci temettüden sonra kalan kârın, Genel Kurulca tespiti yapılacak yüzde 5'e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar dahilinde dağıtılmak üzere temettül olarak personele ayrıldıktan sonra, kalan kârdan Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca pay sahiplerine ikinci temettül payı olarak dağıtılır."

GEÇİCİ MADDE. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce esas sermayenin 10 000 000 000 000.- TL.'den 50 000 000 000 000.- TL.'ye artırılması aşamalarında; çıkarılmış, ancak ödenmemiş paylara ilişkin olarak, mevcut ortaklara rüçhan hakkının kullanılması teklif edilir, rüçhan haklarından artakalan paylar ise iptal edilir. Rüçhan hakkı kullanımında, daha önceki sermayenin tam ve nakden ödenmesi koşulu aranmaz.

Bu hakkın kullanılmaması sonucunda oluşan ödemiş sermaye, Bankanın çıkarılmış sermayesi olarak tescil ve ilan edilir.

Bu hakkın kullanılması, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve sair ilgili mevzuat hükümlerinde öngörülen süreler dikkate alınarak, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 90 gün içinde gerçekleştirilir.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit Başbakan		Enerji ve Tabii Kay. Bakanı ve Başbakan Yardımcısı	
Devlet Bak. ve Başb. Yrd. D. Bahçeli	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. H. H. Özkan	Başbakan Yardımcısı M. C. Ersümer	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. H. H. Özkan
Devlet Bakanı R. Önal	Devlet Bakanı Prof. Dr. T. Toşgay	Devlet Bakanı M. Keçeciler	Devlet Bakanı Prof. Dr. T. Toşgay
Devlet Bakanı Prof. Dr. Ş. S. Gürel	Devlet Bakanı S. Somuncuoğlu	Devlet Bakanı Y. Yalova	Devlet Bakanı S. Somuncuoğlu
Devlet Bakanı M. Yılmaz	Devlet Bakanı Prof. Dr. R. Mirzaoğlu	Devlet Bakanı R. K. Yücelen	Devlet Bakanı Prof. Dr. R. Mirzaoğlu
Devlet Bakanı H. Gemici	Devlet Bakanı Prof. Dr. Ş. Üşenmez	Devlet Bakanı E. S. Gaydalı	Devlet Bakanı Prof. Dr. Ş. Üşenmez
Devlet Bakanı F. Ünlü	Devlet Bakanı Prof. Dr. A. Çay	Devlet Bakanı M. A. İrtemçelik	Devlet Bakanı Prof. Dr. A. Çay
Adalet Bakanı Prof. Dr. H. S. Türk	Millî Savunma Bakanı S. Çakmakçıoğlu	İçişleri Bakanı S. Tantan	Millî Savunma Bakanı S. Çakmakçıoğlu
Dışişleri Bakanı İ. Cem	Maliye Bakanı S. Oral	Millî Eğitim Bakanı M. Bostancıoğlu	Maliye Bakanı S. Oral
Bayındırlık ve İskân Bakanı K. Aydın	Sağlık Bakanı Prof. Dr. O. Durmuş	Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. E. Öksüz	Sağlık Bakanı Prof. Dr. O. Durmuş
Tarım ve Köyişleri Bakanı V. A. K. Tanrıku	Çalışma ve Sosyal Güv. Bak. Y. Okuyan	Sanayi ve Ticaret Bakanı A. K. Tanrıku	Çalışma ve Sosyal Güv. Bak. Y. Okuyan
Kültür Bakanı M. İ. Talay	Turizm Bakanı E. Mumcu	Orman Bakanı Prof. Dr. N. Çağan	Turizm Bakanı E. Mumcu
	Çevre Bakanı V. N. Çağan		Çevre Bakanı V. N. Çağan

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA
KANUN TASARISI

(27.11.1975 TARİHLİ VE 13 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI KURULUŞUNA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME", 14.11.1983 TARİHLİ VE 165 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME", 15.7.1988 TARİHLİ VE 329 SAYILI "DEVLET SANAYİ VE İŞÇİ YATIRIM BANKASI A.Ş.'NİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME" İLE 12.2.1990 TARİHLİ VE 401 SAYILI "TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME"LERİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI VE TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİNİN KURULUŞU HAKKINDA KANUN TASARISI)

KISIM - I

KURULUŞ VE HUKUKİ BÜNYE

Hukukî bünye

MADDE 1. – Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve anonim şirket şeklinde, tüzelkişiliğe sahip, bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur.

Bankanın unvanı "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi"dir. Kısaltılmış unvanı "TKB"dir.

Bankanın ilgili olduğu Bakanlık "Başbakanlık"tır.

Bankanın merkezi "ANKARA"dadır.

Kısaltmalar

MADDE 2. – Bu Kanunda geçen;

1. "Bakanlık" deyimini Başbakanlığı,
  2. "Bakan" deyimini Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanı,
  3. "Banka" deyimini Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'ni (TKB)'ı,
- ifade eder.

Bankanın amacı ve faaliyet konuları

MADDE 3. – Bankanın amacı; Türkiye'nin kalkınması için, anonim şirket statüsündeki teşebbüslere kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurt içi ve yurt dışı tasarrufları kalkınmaya yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevini yapmaktır.

Banka bu amaçları gerçekleştirmek üzere;

1. Türk lirası ve döviz olarak kısa, orta ve uzun vadeli her türlü nakdî ve gayrinakdî kredi açabilir, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapabilir. Yerli ve yabancı kişi ve kurumlara gerekli teminatın alınması karşılığında garanti verebilir ve aracı olabilir.

2. Her türlü menkul kıymetleri satın alabilir, satabilir ve tahvil garantisi verebilir.

3. Araştırma, proje geliştirme ve eğitim çalışmaları yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir. Finansman ilişkilerinde bulunduğu şirketlerin rantabl çalışmalarını sağlayıcı önlemleri alabilir.

4. Şirketlere kredi açabilir, yurt içinde ve yurt dışında kurulmuş şirketlere iştirak edebilir, gerektiğinde rehabilitasyon, bonifikasyon, konsolidasyon yapabilir. Bankanın öncülüğünde şirket kurabilir ve iştiraklere ait hisse senetlerini alabilir, satabilir, geri alabilir ve kâr garantisi verebilir.

5. İthalat, ihracat ve görünmeyen muameleler gibi her türlü kambiyo işlemlerini yapabilir ve döviz pozisyonu tutabilir.

6. Sigorta acentalığı yapabilir.

7. Gerekli izinleri almak kaydıyla yurt içinde ve yurt dışında şube ve temsilcilik açabilir.

8. Yurt içi ve yurt dışı finansman kurumlarıyla işbirliği yapabilir, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olabilir.

9. Yurt içi ve yurt dışı finansman kuruluşları ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlayabilir.

10. Sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasını sağlayacak tedbirleri alır.

11. Banka kaynaklarını kalkınma planı ve yıllık programların hedef ve ilkelerine uygun olarak kullanır.

12. Amacının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemleri yapabilir.

13. Her türlü menkul ve gayrimenkul malları alır, satar, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis edebilir.

14. Banka açtığı krediler karşılığında, menkul rehni, ticarî işletme rehni ve gayrimenkul ipoteki de dahil olmak üzere her türlü teminatı alabilir.

KISIM - II MALİ HÜKÜMLER

Kaynaklar

MADDE 4. – Bankanın amacına ulaşmasını sağlayacak öz ve yabancı kaynaklar şunlardır.

a) Özkaynaklar

1. Sermaye

2. İhtiyatlar ve karşılıklar

b) Yabancı kaynaklar

1. Hazine kefaletiyle Türk Lirası veya döviz mukabili çıkarılacak tahviller,

2. Hazine ve T.C. Merkez Bankasıyla açılacak krediler, verilecek avanslar,

3. Gerekliğinde Hazine kefaleti verilmek suretiyle yerli ve yabancı kuruluşlardan sağlanacak krediler,

4. Diğer kaynaklar.

Yatırım fonu ve ortaklığı

MADDE 5. – Banka, sermaye piyasası mevzuatı uyarınca menkul kıymetler yatırım ortaklığı ve menkul kıymetler yatırım fonu kurabilir ve aracı kurum olarak faaliyet gösterebilir.

Sermaye

MADDE 6. – Banka kayıtlı sermaye sisteminde olup, kayıtlı sermayesi 75 000 000 000 000 TL. dir. Bankanın hisse senetleri nama yazılıdır.

Bankanın kayıtlı sermaye tavanı içinde sermaye artırımı Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilir. Kayıtlı sermaye tavanı ise, Genel Kurul kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

Yönetim Kurulu; rüçhan haklarını kısıtlamaya, itibari değerini üzerinde hisse senedi çıkarmaya, tahsisli pay satışı yapmaya ve hisse senetlerini değişik kupürler halinde bastırmaya yetkilidir.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, Bankanın kayıtlı sermaye sisteminin işleyişi, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde yürütülür.

Menkul kıymet çıkarma yetkisi

Madde 7. – Banka, yürürlükteki mevzuat uyarınca her türlü menkul kıymet çıkarabilir ve satabilir.

Bankanın Hazine kefaletiyle çıkaracağı tahviller, Devlet Tahvillerinin sahip olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden istifade eder.

Kaynakların kullanımı

MADDE 8. – Banka, kaynaklarını yıllık plasman programına göre kullanır.

Plasman programında;

- a) Kaynakların sektörlere, yörelere ve şirket yapılarına göre tahsisi,
- b) İşbirlik ve kredi için yapılacak tahsisler,
- c) Yörelere ve şirket yapılarına göre uygulanacak kredi faizleri, vadeleri ve ödemesiz dönemleri belirtilir. Yıllık plasman programları Bakanlık ile Maliye Bakanlığına gönderilir.

Hesap dönemi ve iş programı

MADDE 9. – Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır.

Banka, her hesap dönemi için faaliyetlerini düzenleyen bir iş programı hazırlar. Bu iş programında;

- a) 8 inci maddede sözlü edilen plasman programına,
- b) Personel kadrosuna,
- c) Yatırım programına,
- d) Gelir ve gider bütçesine,
- e) Finansman programına,
- f) Değerlendirme kistaslarına,
- g) İşçi şirketi tanımına,
- h) Gerekli görülen diğer konulara,

Yer verir.

KISIM - III

BANKANIN ORGANLARI

Genel Kurul

MADDE 10. – Genel Kurul, Banka hisse senedi sahiplerinden meydana gelir. Genel Kurul, bu Kanun hükümleri saklı olmak üzere Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre görev yapar.

Yönetim Kurulu

MADDE 11. – Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır.

a) Yönetim Kurulu,

1. Genel Müdür,

2. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek altı üye, olmak üzere bir başkan, toplam yedi üyeden teşekkül eder.

b) Banka Yönetim Kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

1. Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip bulunmak,

2. Yüksek öğrenim yapmış olmak,

3. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek üyelerden üçüncü hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması gerekir. Diğer üyelerde ise meslekî ihtisas şartı aranmaz.

c) Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdürdür.

d) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona eren üyeler tekrar seçilebilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

e) Yönetim Kurulu, en az ayda iki defa üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar bu salt çoğunluğun oybirliği ile alınır. Çekimser oy kullanılmaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu iki sayılır.

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 12. – Yönetim Kurulunun temel görevi Genel Kurul kararları ile ilgili mevzuat ile kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde, Bankanın bu Kanun ile belirlenen amaçlarının gerçekleşmesini sağlamaktır.

Yönetim Kurulu bu meyanda;

a) Şirketlere kredi açılmasına, sermayelerine iştirak edilmesine, Bankanın öncülüğünde şirket kurulmasına ve iştiraklere ait hisse senetlerinin satılmasına, geri alınmasına ve kâr garantisi verilmesine karar verir.

b) Yurt içinde ve dışında temsilcilikler, şubeler ve itibat büroları açılmasına ve kapatılmasına karar verir.

c) Bankaya kaynak sağlanması için gerekli tedbir ve kararları alır.

d) Orta ve uzun vadeli planlar ile bu Kanunun 9 uncu maddesine göre hazırlanacak yıllık iş programını onaylar, izler ve gerektiğinde değiştirir.

e) Yıllık faaliyet raporu, bilanço ve kâr-zarar hesabını ve kârın dağıtım şeklini hazırlayarak Genel Kurula önerir.

f) Banka faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli organizasyonu ve çalışma usullerini tespit eder ve yönetmelikleri karara bağlar.

g) Genel Müdürlüğün önerisi üzerine üst düzey yöneticileri tayin eder ve bunların görev ve yetkilerini belirler.

h) Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük makamlarının boşalması halinde, altı aylık süreyi geçmemek üzere, Yönetim Kurulu Başkanlığına vekâlet edecek Yönetim Kurulu üyesini ve Genel Müdürlüğe vekâlet edecek Genel Müdür Yardımcısını seçer ve Bakanın onayına sunar.

i) Bankanın iştiraklerindeki Yönetim Kurulu Üyeleri ve denetçi adaylarını bu konuda uzman kişiler arasından seçer.

j) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde yetkilerinin bir bölümünü, sınırlarını belirterek Genel Müdüre devredebilir. Genel Müdür, yetkili bulunduğu hususlardaki uygulamaları hakkında Yönetim Kuruluna ilk toplantısında bilgi verir. Yetki devri Yönetim Kurulunu sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür

MADDE 13. – Genel Müdür ortak kararname ile tayin edilir. Görevden alınma, tayindeki usule göre yapılır.

Genel Müdürlüğün hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az on yıllık meslekî deneyime sahip olması şarttır.

Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir.

a) Bankayı ilgili mevzuat, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yönetir.

b) İdare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı Bankayı temsil eder ve temsil yetkisini gerektiğinde devreder.

c) Üst düzey yöneticilerin tayinlerini teklif ve diğer personeli tayin eder.

d) Banka sermayesi ve diğer mâlî kaynakların, kuruluş amacına ve verimlilik esaslarına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlar.

e) Mevzuatın verdiği diğer görevleri yapar.

Genel Müdür, gerekli gördüğü takdirde yetkilerini kısmen daha alt kademelere devredebilir. Yetki devri Genel Müdürü sorumluluktan kurtarmaz.

Genel Müdür Yardımcıları

MADDE 14. – Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdürlüğün önerisi üzerine Yönetim Kurulunun kararı ile atanır. Görevden alınma, tayindeki usulle yapılır.

Genel Müdür Yardımcılarının, asgarî yarıst hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında olmak kaydıyla en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az yedi yıllık meslekî deneyime sahip olmaları şarttır.

Banka personeli

MADDE 15. – Banka personeli hakkında iktisadî devlet teşekkülleri personel rejimi uygulanır.

Denetim Kurulu

MADDE 16. – Bankanın denetim kurulu üç üyeden oluşur.

Denetim Kurulu üyeleri hissedarlarca önerilen adaylar arasından Genel Kurulca seçilir.

Denetçilerde, Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli şartlar aranır. Denetçiler, Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre çalışır.

Denetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilir. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde Türk Ticaret Kanununun hükümleri uygulanır.

KISIM - III ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

İstisnalar, hak ve imtiyazlar

MADDE 17. – Banka, Sayıştay denetimine, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

Bankanın taşınır ve taşınmaz malları, paraları, hak ve alacakları haczedilemez.

Banka kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesi için gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtilak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis eder.

Bankanın, Yatırımları Teşvik Fonundan kullandığı krediler ve bu kredileri kullanan şirketlerce Bankaya yapılan her türlü ödemeler Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden muafıdır. Bu kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülasaları, kredi lehârlarından Bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülasaları, menkul rehni ve gayrimenkul ipotegi işlemleri; bu şirketlerin Banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından ve her türlü harçlardan muafıdır.

Bankanın amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dahil yurtdışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemler, açılan kredilere mahsuben yapılan tahsilatlar, mahkemeler ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler; teminatın, damga, katma değer, veraset ve intikal, banka ve sigorta muameleleri vergilerinden; noter, telallik, tapu, icra, tahsil, feragat, cezaevi harçlarından ve diğer her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.

Kârın dağıtımı

MADDE 18. – Bankanın gayrisafi kârından vergi ve diğer yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra dağıtılabılır kârdan, Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu ve sair ilgili mevzuat hükümlerine göre birinci temettü dağıtımı gerçekleştirilir.

Bu şekilde dağıtılacak birinci temettüden sonra kalan kârın, Genel Kurulca tespiti yapılacak yüzde 5'e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar dahilinde dağıtılmak üzere temettü olarak personele ayrıldıktan sonra, kalan kârdan Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca pay sahiplerine ikinci temettül payı olarak dağıtılır.

Genel Kurulda oy kullanma

MADDE 19. – Genel Kurul toplantılarında her hissenin bir oy hakkı vardır. Genel Kurulda oylar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kullanılır.

Bankanın mal ve belgeleri

MADDE 20. – Bankaya ait her türlü taşınır ve taşınmaz mallar ve paralar ile her türlü hak ve alacaklar Devlet malı hükmündedir.

Bankanın mal ve paraları ve para hükmündeki evraklar ve senetleriyle diğer mevcutlarına karşı işlenen suçlar Devlet mallarına karşı veya Devlete ait kağıt ve belgeler üzerinden işlenen suçlardan sayılır.

İştirakler

MADDE 21. — Banka, bu Kanundaki amaç ve faaliyetleri gerçekleştirmek için şirketler kurabilir ve kurulmuş şirketlere iştirak edebilir. Banka payının % 50'nin altında olması esastır. Bu oranın aşılması halinde aşım miktar, aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılır. Bu süre Bakan onayı ile bir defaya mahsus olmak üzere üç yıl daha uzatılabilir.

Bankanın iştirakleriyle ilgili faaliyetleri ile bu iştiraklerde temsilci olarak görev alacak mensupların atanmaları ve şirketlerce temsilcilere yapılacak ödemeler bir yönetmelikle düzenlenir.

Gözetim ve denetim

MADDE 22. — Bakanlık, Bankanın faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetlemekte görevlidir. Bu görev, Bankanın görev ve yetkilerini daraltmayacak ve normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yerine getirilir.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu her yıl Bankanın faaliyetlerine ilişkin bir rapor hazırlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar.

Yüksek Denetleme Kurulu Bankaya ilişkin raporunu Nisan ayı sonuna kadar Bankaya gönderir.

Bankanın Genel Kurulu en geç Haziran ayı sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak kararlarını verir.

Diğer hükümler

MADDE 23. — Bu Kanunda bulunmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanununun kalkınma ve yatırım bankalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 24. — 27.11.1975 tarihli ve 13 sayılı, 14.11.1983 tarihli ve 165 sayılı, 15.7.1988 tarihli ve 329 sayılı, 12.2.1990 tarihli ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce esas sermayenin 10 000 000 000 000 TL'den 50 000 000 000 000 TL'ye artırılması aşamalarında; çıkarılmış ancak ödenmemiş paylara ilişkin olarak, mevcut ortaklara rüçhan hakkının kullanılması teklif edilir, rüçhan haklarından arta kalan paylar ise iptal edilir. Rüçhan hakkı kullanımında, daha önceki sermayenin tam ve nakden ödenmesi koşulu aranmaz.

Bu hakkın kullanılması sonucunda oluşan ödenmiş sermaye, Bankanın çıkarılmış sermayesi olarak tescil ve ilan edilir.

Bu hakkın kullanılması, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerinde öngörülen süreler dikkate alınarak, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 90 gün içinde gerçekleştirilir.

Yürürlük

MADDE 25. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 154)

Cumhurbaşkanlığı 1998 Malî Yılı Kesinhesap Cetvelinin Sunulduğuna İlişkin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Tezkeresi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (3/328)

Türkiye

Cumhurbaşkanlığı

Genel Sekreterliği

Sayı : B.01.0.PER.03-68-37-3498

Konu : 1998 Malî Yılı Kesinhesabı

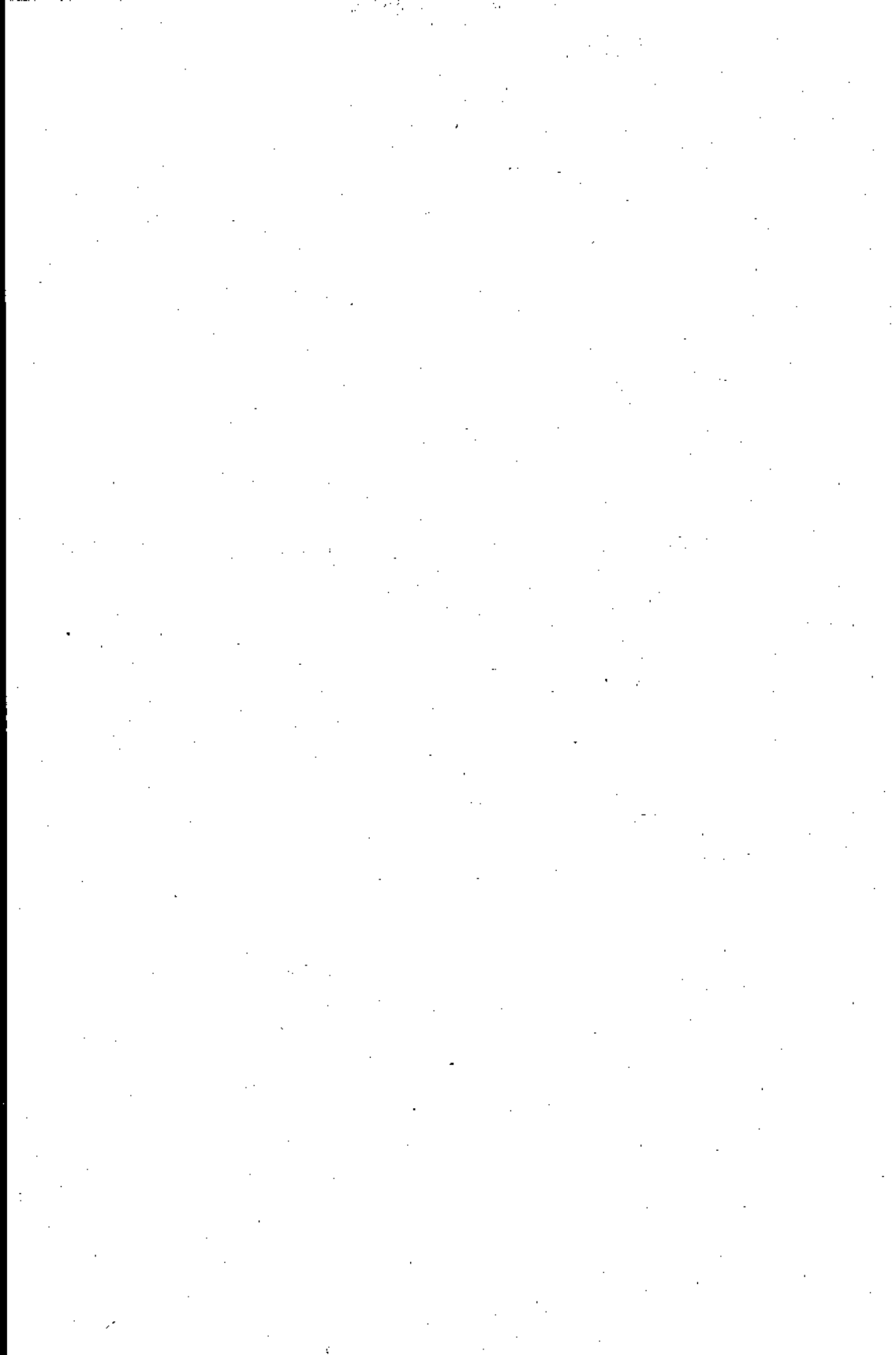
5.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

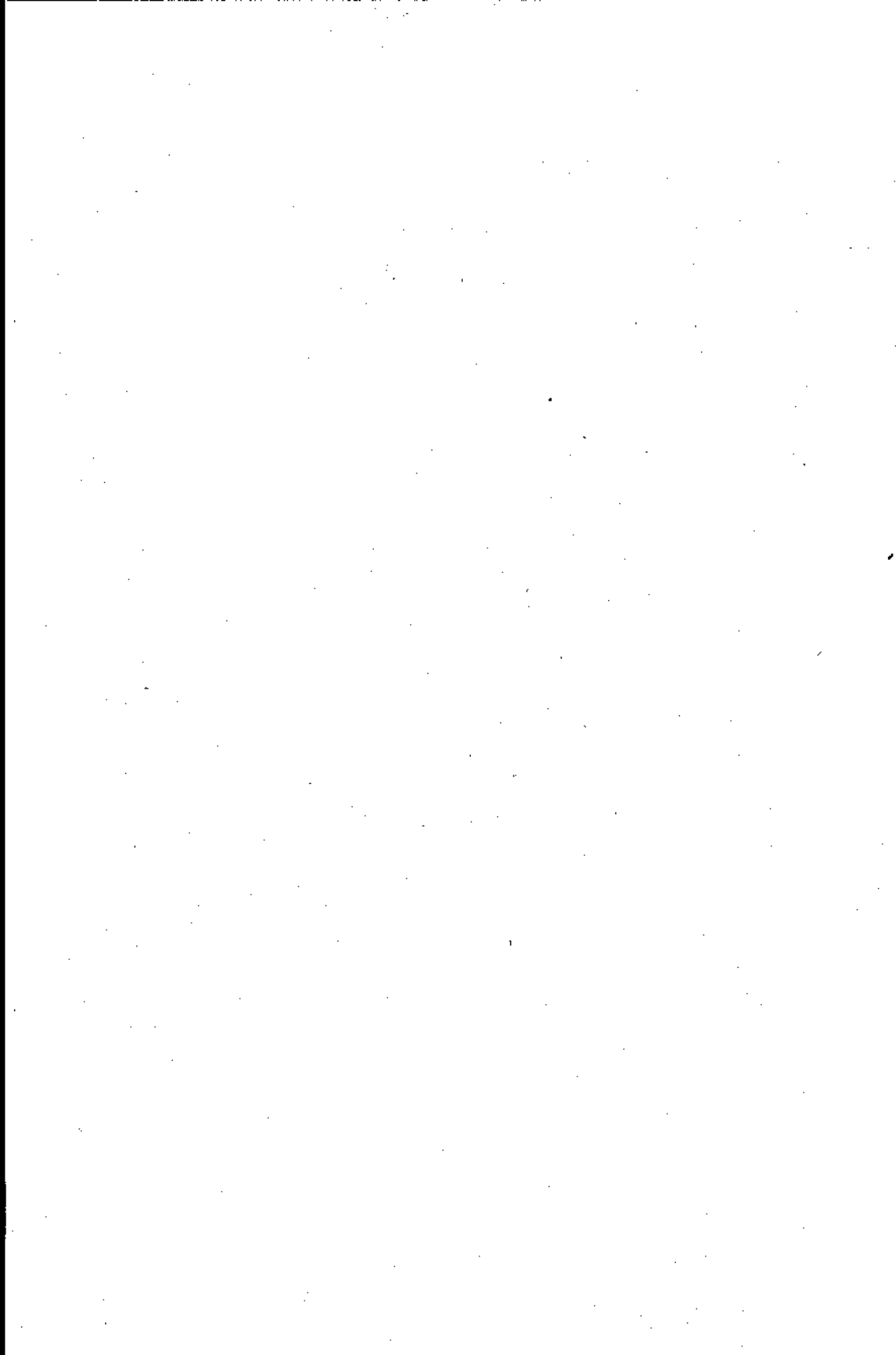
1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 101 inci maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan Cumhurbaşkanlığı 1998 Malî Yılı Kesinhesap cetveli, 15 Ekim 1996 tarih ve 96/23 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 19 uncu maddesinin 2 nci fıkrası "Cumhurbaşkanlığı bütçesinden yapılan harcamaların denetimi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu tarafından, malî yılın sonunda hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından tasdik edilen kesinhesap cetvelleri üzerinden yapılır" hükmüne göre işlem yapmak üzere ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Necdet Seçkinöz
Cumhurbaşkanlığı
Genel Sekreteri

CUMHURBAŞKANLIĞI 1998
MALİ YILI KESİN HESABI

İTA AMİRLERİ CETVELİ

(Asil veya Vekil)

KURULUŞUN ADI	BİRİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN			İKİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN		
	ADISOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ	ADISOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ
CUMHURBAŞKANLIĞI	Necdet SEÇKİNÖZ	01.01.1998	31.12.1998			

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

(1 000 TL.)

YILI : 1998

ÖDENEK VE HARCAMANIN EKONOMİK AYRIMI

Ödeneğin Türü	Açıklama	BİR ÖNCEKİ YIL UYGULAMASI		Bütçe Başlangıç Ödenegi	Yılı İçinde Eklenen (+) Düşülen (-)	Genel Ödeneğin Toplamı	Toplam Harcama	İptal Edilecek Ödeneğin
		Genel Ödeneğin Toplamı	Toplam Harcama					
1	CARİ HARCAMALARI (a+b)	2,357,942,000	2,101,746,930	3,614,798,000	961,500,000	4,576,298,000	3,696,742,037	879,555,963
	a) PERSONEL GİDERLERİ	990,052,000	965,109,859	1,152,720,000	811,500,000	1,964,220,000	1,946,107,640	18,112,360
	b) DİĞER CARİ GİDERLERİ	1,367,890,000	1,136,637,071	2,462,078,000	150,000,000	2,612,078,000	1,750,634,397	861,443,603
2	YATIRIM HARCAMALARI	733,400,000	286,220,145	15,489,000,000	-13,996,500,000	1,492,500,000	1,394,737,905	97,762,095
3	TRANSFER HARCAMALARI	501,200,000	495,481,680	65,500,000		65,500,000	63,987,581	1,512,419
TOPLAM		3,592,542,000	2,883,448,755	19,169,298,000	-13,035,000,000	6,134,298,000	5,155,467,523	978,830,477

ÖDENEK VE HARCAMALARIN GİDER TÜRLERİNE DAĞILIMI

Koda	Açıklama	Genel Ödeneğin Toplamı	Toplam Harcama	Bütçe Başlangıç Ödenegi	Yılı İçinde Eklenen (+) Düşülen (-)	Genel Ödeneğin Toplamı	Toplam Harcama	İptal Edilecek Ödeneğin
100	Personel Giderleri	990,052,000	965,109,859	1,152,720,000	811,500,000	1,964,220,000	1,946,107,640	18,112,360
200	Yolluklar	10,815,000	8,353,020	19,750,000	5,000,000	24,750,000	20,808,059	3,941,941
300	Hizmet Alımları	215,200,000	145,907,610	824,500,000	-421,500,000	403,000,000	263,819,837	139,180,163
400	Tüketim malları ve malzeme alımları	904,000,000	735,644,382	1,465,828,000	74,000,000	1,539,828,000	819,514,215	720,313,785
500	Demirbaş alımları	270,800,000	246,378,887	205,000,000	490,000,000	695,000,000	645,251,376	49,748,624
600	Makine-teçhizat ve taşıt alımları	337,025,000	286,220,145	970,000,000	190,000,000	1,160,000,000	1,118,252,978	41,747,022
700	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Gid.	362,500,000		14,465,000,000	-14,185,000,000	280,000,000	276,484,927	3,515,073
800	Diğer ödemeler	950,000	353,172	1,000,000	1,000,000	2,000,000	1,242,910	757,090
900	Transferler	501,200,000	495,481,680	65,500,000		65,500,000	63,987,581	1,512,419
	Özel Ödeneğin Harc.							
TOPLAM		3,592,542,000	2,883,448,755	19,169,298,000	-13,035,000,000	6,134,298,000	5,155,467,523	978,830,477

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

(1 000 TL.)

YILI : 1998

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

Harcama Kalemi	Açıklama	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
110	Aylıklar	115,357,000			115,357,000	113,662,295			113,662,295
120	Sözleşmeli Personel Giderleri	1,051,136,000			1,051,136,000	1,043,442,577			1,043,442,577
130	İşçi Giderleri								
140	Sosyal Yardımlar	39,662,000			39,662,000	37,977,681			37,977,681
150	Ek Çalışma Karpılıkları	112,309,000			112,309,000	109,782,211			109,782,211
160	Tamamatsız ve Ödülleri	579,384,000			579,384,000	574,931,062			574,931,062
170	Ödemekler	8,832,000			8,832,000	8,832,000			8,832,000
180	Tedavi Yardım ve Cenaze Giderleri	57,540,000			57,540,000	57,479,814			57,479,814
190	Diğer Personel Giderleri								
100	PERSONEL GİDERLERİ TOPLAMI	1,964,220,000			1,964,220,000	1,946,107,640			1,946,107,640
210	Yurtiçi Geçici Görev Yolculukları	12,950,000			12,950,000	12,115,185			12,115,185
220	Yurtiçi Sürekli Görev Yolculukları	2,300,000			2,300,000	1,823,319			1,823,319
230	Yolculuk Karpılığı Verilen Tamamatsızlar								
240	Yurtiçi Geçici Görev Yolculukları	9,500,000			9,500,000	6,867,555			6,867,555
250	Yurtiçi Sürekli Görev Yolculukları								
260	Tahliye Giderleri								
200	YOLCULUKLAR TOPLAMI	24,750,000			24,750,000	20,806,059			20,806,059
310	Müavir Firma veya Kişilere Ödemeler	14,000,000	52,500,000		66,500,000	6,056,680			6,056,680
320	Ulaştırma Giderleri	100,000,000			100,000,000	66,559,610			66,559,610
330	Tagama Giderleri	9,000,000			9,000,000	4,134,220			4,134,220
340	Tarifiye Bağlı Ödemeler	25,000,000			25,000,000	24,770,615			24,770,615

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

(1 000 TL.)

YILI : 1993

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

Harcama Kalemi	Açıklama	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
350	Kiralar								
360	Makina Tec. Demirbaş Taahh. ve On.Gid.	125,000,000			125,000,000	118,379,152			118,379,152
370	Ebna Küçük Onarımı	47,500,000			47,500,000	18,643,245			18,643,245
380	1050 Sayılı Kanun'un 48 Maddesi Giderleri								
390	Diğer Hizmet Alımları	30,000,000			30,000,000	25,276,315			25,276,315
300	HİZMET ALIMLARI TOPLAMI	350,500,000	52,500,000		403,000,000	263,819,837			263,819,837
410	Kartlıya Banka ve Yayın Giderleri	300,000,000			300,000,000	152,956,947			152,956,947
420	Yakacak Alımları	189,000,000			189,000,000	146,337,507			146,337,507
430	Akaryakıt ve Yağ. Giderleri	95,000,000			95,000,000	87,701,351			87,701,351
440	Elektrik Su ve Havagazı Giderleri	670,528,000			670,528,000	153,338,810			153,338,810
450	Tıyışok ve Yem Alımları								
460	Özel Malzeme Alımları	4,500,000			4,500,000	3,539,406			3,539,406
470	Savunma Alım ve Giderleri								
480	Temsil, Ağırtaşı, Tören, Fuar ve Tanıtım Giderleri	180,000,000			180,000,000	176,528,635			176,528,635
490	Diğer Tüketim Mal ve Malzeme Alımları	160,800,000			160,800,000	99,111,559			99,111,559
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI TOPLAMI	1,539,828,000			1,539,828,000	819,514,215			819,514,215
510	Büro Malzemeleri Alımları	225,000,000			225,000,000	202,768,966			202,768,966
520	Büro Makineleri Alımları	60,000,000			60,000,000	55,584,520			55,584,520
530	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	10,000,000			10,000,000	1,171,965			1,171,965
590	Diğer Demirbaş Alımları	400,000,000			400,000,000	385,725,823			385,725,823
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI TOPLAMI	695,000,000			695,000,000	645,281,376			645,281,376

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

(1 000 TL.)

YILI : 1998

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

Harcama Kalemi	Açıklama	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
610	Taahhütler		407,700,000		407,700,000		404,382,850		404,382,850
620	Makine Tes. Ahvaları ve Büy. On. Gid.		752,300,000		752,300,000		713,870,128		713,870,128
630	Diğ. Alım Kredilerinin Devred. Ar. Karşılığı								
600	MAKİNE TECHİZAT VE TAŞIT ALIMLARI TOPLAMI		1,160,000,000		1,160,000,000		1,118,252,978		1,118,252,978
710	Yapı Tesiis ve Büyük Onarım Gid.		280,000,000		280,000,000		276,484,927		276,484,927
720	NATO Ekstrastükürün İnşaa ve Tes. ile İ. Çid.								
730	Taşahhülden Devren Aktarılar Karşılığı								
700	YAPI TESİS VE BÜYÜK ONARIM GİD. TOPLAMI		280,000,000		280,000,000		276,484,927		276,484,927
810	Vergi Resim ve Harçlar	2,000,000			2,000,000	1,242,910			1,242,910
820	Diğer Ödöl İhracı ve Benzeri Ödemeler								
830	Gizli Hizmet Ödölölöl								
840	Ulus Proje Uzman. Memur ve Öğ. Mülha. G.								
850	Kararlı Ahmna ve Em. Nezaretin Bulun. Gid.								
860	NATO Gidölöl								
870	Tablo Heykel ve Eski Eser Al. ile Arka. Gid.								
800	DİĞER ÖDEMELER TOPLAMI	2,000,000			2,000,000	1,242,910			1,242,910
910	Kamulaştırma ve Emsa Satım Ahvaları								
920	Kurumlara Katılma Pay ve Sermaye Tes.								
930	Bkısadî Transfer ve Yardımlar								
940	Melh Transfer								
950	Sosyal Transfer			47,500,000	47,500,000			47,138,798	47,138,798

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

Harcama Kalemi	Açıklama	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
960	Beyr Ödemeleri			18,000,000	18,000,000			16,848,783	16,848,783
900	TRANSFERLER TOPLAMI			63,500,000	63,500,000			63,987,581	63,987,581
	Özel ödenek harcamaları								
	GENEL TOPLAM	4,578,288,000	1,482,500,000	63,500,000	6,134,298,000	3,696,742,037	1,394,737,905	63,987,581	5,185,467,523

**CUMHURBAŞKANLIĞI 1998 MALİ YILI
GİDER KESİN HESAP CETVELİ**

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

GİDER KESİN

TERTİP					Başlangıç Ödeneği	YIL İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
Böl. Payı	Kamusal Ale. Payı	Dö. Payı	İstis. Payı	Eve. Kal. Payı		AÇIKLAMA	Bölge Kurumu ile Verilen	Bölge Kurumu ile Yapılan Kesinti	Ek ve Olasıl Ödenek	1050 S.K.48 ve 59 Mad. Gereği	1050 S.K.83 Mad. Gereği	Bölge Kan ve Diğer Kan. Verdiği Yeti ile Maliye Bakanlığınca Eklenen	AKTARIMLARI	
							TL	TL	TL	TL	TL	TL	Eklenen	Düşülen
103					GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	19.103.798.000					816.500.000	953.000.000	14.804.500.000	
	01				GENEL YÖNETİM	1.131.430.000					800.000.000			
		1				1.131.430.000					800.000.000			
			001		Cumhurbaşkanlığı	8.832.000								
				100	Personel Giderleri	8.832.000								
				170	Ödenekler									
				002	Yönetim Hizmetleri	1.122.598.000					800.000.000			
				100	Personel Giderleri	1.102.848.000					795.000.000			
				110	Aylıklar									
				120	Sözleşmeli Personel Ücretleri									
				140	Sosyal Yardımlar									
				150	Ek Çalışma Karşılıkları									
				160	Tazminatlar ve Ödülleri									
				200	Yolculuklar	19.750.000					5.000.000			
				210	Yurtiçi Geceği Görev Yolculukları									
				220	Yurtiçi Sürekli Görev Yolculukları									
				240	Yurtdışı Geceği Görev Yolculukları									
	02				DESTEK HİZMETLERİ	17.972.368.000					16.500.000	953.000.000	14.804.500.000	
		1				2.483.368.000					16.500.000	783.000.000	618.000.000	
			001		Destek Hizmetleri	2.264.828.000						663.000.000	618.000.000	
				300	Hizmet Alımları	703.000.000						20.000.000	475.000.000	
				310	Müşavir Firma veya Kişilere Ödemeler									

HESAP CETVELİ

KODU : 02

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			Yıl Sonu Genel Ödenek Toplamı	Yıl sonu harcama Toplamı(Nakitden Ödenen veya Ertesinde Alınan)	İptal Edilecek Ödenek	Ödenek Dış Harcama	1050 S.K.55.Md ve Özell Kanunlar Ger. Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	1050 S.K.53.Md ile Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	NOT
Göçen Yılıdan Devreden	Yıl İçinde Alınan	Yıl İçinde İptal Edilen							
TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
			6,068,798,000	5,091,479,942	977,318,058				
			1,931,430,000	1,909,433,885	21,996,115				
			1,931,430,000	1,909,433,885	21,996,115				
			8,832,000	8,832,000					
			8,832,000	8,832,000					
				8,832,000					
			1,922,598,000	1,900,601,885	21,996,115				
			1,897,848,000	1,879,795,826	18,052,174				
				113,662,295					
				1,043,442,577					
				37,977,681					
				109,782,211					
				574,931,062					
			24,750,000	20,806,059	3,943,941				
				12,115,185					
				1,823,319					
				6,867,555					
			4,137,368,000	3,182,046,057	955,321,943				
			2,644,868,000	1,787,308,152	857,559,848				
			2,309,828,000	1,473,275,360	836,552,640				
			248,000,000	174,238,026	73,761,974				
				6,056,680					

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

GİDER KESİN

TERTİP					AÇIKLAMA	YIL İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK											
Böl. Prog.	Kısım Alt. Prog.	Sınıf. Grup.	Böl. Grup.	İhtis. No.		Başlangıç Ödeneği				1050 S.K.48 ve 39 Mad. Gerekli	1050 S.K.42 Mad. Gerekli	Bütçe Kan. ve Diğer Kan. Verdiği Yet. ile Maliye Bakanlığınca Eklenen	ARTARLARLA				
						Bütçe Kanunu ile Verilen TL.	Bütçe Kanunu ile Yapılan Kesim TL.	Ek ve Olağandışı Ödenek TL.	Ek ve Olağandışı Ödenek TL.				Eklenen TL.	Düşülen TL.			
					320	Ulaştırma Giderleri											
					330	Taşınmaz Giderleri											
					340	Tarifeye Bağlı Ödemeler											
					360	Makine Tec. Demirbaş Tasar. Bakım ve On. Gid.											
					370	Bina Kıymet Ölçümü											
					390	Diğer Hizmet Alımları											
					400	Tüketim malları ve malzeme alımları	1,355,828,000							152,000,000		143,000,000	
					410	Kırtasiye Baskı ve Yayın Giderleri											
					420	Yakacak Alımları											
					440	Elektrik Su ve Havagazı Giderleri											
					460	Özel Malzeme Alımları											
					480	Ferah. Ağır. Tören, Fuar ve Tanıtım Giderleri											
					490	Diğer Tüketim Mal ve Malzeme Alımları											
					500	Demirbaş Alımları	205,000,000								490,000,000		
					510	Buru Malzemeleri Alımları											
					520	Buru Makineleri Alımları											
					530	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları											
					590	Diğer Demirbaş Alımları											
					800	Diğer Ödemeler	1,000,000								1,000,000		
					810	Vergi Resim ve Harçlar											
					081	Tedari Kurumlarına yapılacak ödemeler ile sağlık m. al.	20,520,000						5,500,000				
					100	Personel Giderleri	20,520,000						5,500,000				

HESAP CETVELİ

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			Yıl Sonu Genel Ödenek Toplamı	Yıl sonu harcama Toplamı(Nakden Ödenen veya Ermeneye Alınan)	İptal Edilecek Ödenek	Ödenek Dışı Harcama	1050 S.K.55.Md.ve Özel Kanunlar Ger. Ertesi Yıla Devreden Ödenek	1050 S.K.83.Md. ile Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devreden Ödenek	NOT
Geçen Yılıdan Devreden	Yıl içinde Alınan	Yıl içinde İptal Edilen							
				66,559,610					
				4,134,320					
				24,770,615					
				28,825,171					
				18,615,415					
				25,276,315					
			1,364,828,000	652,543,048	712,284,952				
				152,956,947					
				67,087,691					
				153,338,810					
				3,538,406					
				176,528,635					
				99,111,559					
			695,000,000	645,251,376	49,748,624				
				202,768,968					
				55,584,520					
				1,171,965					
				385,725,923					
			2,000,000	1,242,910	757,090				
				1,242,910					
			26,020,000	26,001,182	18,818				
			26,020,000	26,001,182	18,818				

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

GİDER KESİN

TERTİP					AÇIKLAMA	YIL İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK									
Böl. Proğ.	Kısım Alt Proğ.	Cm. No	Hesap No	Böl. Kat.		Başlangıç Ödeneği		YIL İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK				AKTARIMLARLA			
						Bütçe Kazanm İle Verilen TL.	Bütçe Kazanm İle Yapılan Kesinti TL.	Ek ve Olağanüstü Ödenek TL.	1050 S.K.48 ve 59 Mad. Gerekli TL.	1050 S.K.43 Mad. Gerekli TL.	Bütçe Kan ve Diğer Kan. Verdiği Yeti ile Maliye Bakanlığınca Eklenen TL.	Eldenen TL.	Düşülen TL.		
					180	Tedavi Yardım ve Cenaze Giderleri									
					082	İlaç ödemeleri	20,520,000				11,000,000				
					160	Personel Giderleri	20,520,000				11,000,000				
					180	Tedavi Yardım ve Cenaze Giderleri									
					083	Taahhüt kira,bakım,onarım ve işletme giderleri	90,000,000					100,000,000			
					300	Hizmet Alımları	60,000,000					35,000,000			
					360	Makine Tec. Denetim Teftiş Bakım ve On.Gid.									
					400	Tüketim malları ve malzeme alımları	30,000,000					65,000,000			
					430	Akaryakıt ve Yağ. Giderleri									
					084	Lojmanların kira,bakım-onarım ve işletme hizmetleri	87,500,000								
					300	Hizmet Alımları	7,500,000								
					370	Bina Kıyıcı Onarım									
					400	Tüketim malları ve malzeme alımları	80,000,000								
					420	Yakacak Alımları									
					2		15,489,000,000					190,000,000	14,186,500,000		
					001	Makine-teçizat ve taşıt alımları	970,000,000					190,000,000			
					600	Makine-teçizat ve taşıt alımları	970,000,000					190,000,000			
					610	Taşıtlar									
					620	Makine Tec. Alımları ve Bay.On.Gid.									
					003	Cumhurbaşkanlığı Ankara İstanbul Marmaris tesisleri restorasyonu ve inş.	6,554,000,000						6,221,500,000		
					300	Hizmet Alımları	54,000,000						1,500,000		
					310	Müavin Firma veya Kişilere Ödemeler									

HESAP CETVELİ

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			Yıl Sonu Genel Ödenek Toplamı	Yıl sonu harcama Toplamı (Nakten Ödenen veya Ertesine Alınan)	İptal Edilecek Ödenek	Ödenek Dış Harcama	1050 S.K.55 Md.ve Özel Kanunlar Ger. Ertesi Yıla Devreden Ödenek	1050 S.K.83 Md. ile Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devreden Ödenek	NOT
Geçen Yılden Devreden	Yıl içinde Alınan	Yıl içinde İptal Edilen							
TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	
				26,001,182					
			31,520,000	31,478,632	41,368				
			31,520,000	31,478,632	41,368				
				31,478,632					
			190,000,000	177,255,332	12,744,668				
			95,000,000	89,553,981	5,446,019				
				89,553,981					
			95,000,000	87,701,351	7,298,649				
				87,701,351					
			87,500,000	79,297,646	8,202,354				
			7,500,000	27,830	7,472,170				
				27,830					
			80,000,000	79,269,816	730,184				
				79,269,816					
			1,492,500,000	1,384,737,805	97,762,095				
			1,160,000,000	1,118,252,978	41,747,022				
			1,160,000,000	1,118,252,978	41,747,022				
				404,382,850					
				713,870,128					
			332,500,000	276,484,927	56,015,073				
			52,500,000		52,500,000				

DAİRE : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUM :

GİDER KESİNİ

TERTİP					AÇIKLAMA	YIL İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
Böl. Proj.	Bölge Kodu	Açık. No	Kam. No	Rinc. Kal.		Başlangıç Ödeneği					AKTARMALARLA			
						Bütçe Kararını İle Verilen TL	Bütçe Kararını İle Yapılan Kesinti TL	Ek ve Olasından Ödenek TL	1050 S.K.48 ve 59 Mad. Gereği TL	1050 S.K.83 Mad. Gereği TL	Bütçe Kan. ve Diğer Kan. Verdigi Yeti ile Maliye Bakanlığınca Eldenen TL	Eklenen TL	Düşülen TL	
					700	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Gid.	6,500,000,000							6,220,000,000
					710	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Gid.								
				004		Muhafız Alaya tenisleri imkanı	7,965,000,000							7,965,000,000
					700	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Gid.	7,965,000,000							7,965,000,000
					710	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Gid.								
900						HİZMET PROGRAMLARINA DAĞITILMAYAN TRANSFERLER	63,600,000					2,000,000	2,000,000	
	04					SOSYAL TRANSFERLER	47,500,000							
		3					47,500,000							
			421			Memurların öğle yemeğine yardım	7,500,000							
				900		Transferler	7,500,000							
				950		Sosyal Transfer								
			423			Diğer dernek,birlik,kurum,kuruluş, aylık ve benzeri teşekküllere yardımlar	40,000,000							
				900		Transferler	40,000,000							
				950		Sosyal Transfer								
05						BORÇ ÖDEMELERİ	18,000,000					2,000,000	2,000,000	
		3					18,000,000					2,000,000	2,000,000	
			521			Personel giderleri geçen yıllar borçları	3,000,000							2,000,000
				900		Transferler	3,000,000							2,000,000
				960		Borç Ödemeleri								
			522			Diğer cari giderler geçen yıllar borçları	15,000,000					2,000,000		
				900		Transferler	15,000,000					2,000,000		
				960		Borç Ödemeleri								

HESAP CETVELİ

KODU : 02

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			Yıl Sonu Genel Ödenek Toplamı	Yıl sonu harcama Toplamı(Nakden Ödenen veya Emrette Alınan)	İptal Edilecek Ödenek	Ödenek Dışı Harcama	1050 S.K.55.Md.ve Özel Kanunlar Ger. Ertesi Yıla Devreden Ödenek	1050 S.K.53.Md. ile Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devreden Ödenek	NOT
Geçen Yılıdan Devreden	Yıl içinde Alınan	Yıl içinde İptal Edilen							
TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	TL.	
			280,000,000	276,484,927	3,515,073				
				276,484,927					
			65,500,000	62,887,581	1,512,419				
			47,500,000	47,138,798	361,202				
			47,500,000	47,138,798	361,202				
			7,500,000	7,500,000					
			7,500,000	7,500,000					
				7,500,000					
			40,000,000	39,638,798	361,202				
			40,000,000	39,638,798	361,202				
				39,638,798					
			18,000,000	16,848,783	1,151,217				
			18,000,000	16,848,783	1,151,217				
			1,000,000	124,838	875,162				
			1,000,000	124,838	875,162				
				124,838					
			17,000,000	16,723,945	276,055				
			17,000,000	16,723,945	276,055				
				16,723,945					

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01 GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	CUMHURBAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ		KURUMU	

Cumhurbaşkanlığı 1998 Mali Yılı Bütçesine, Bütçe Kanunu ile 19.169.298.000.000 lira ödenek verilmiş, yıl içerisinde 13.035.000.000.000 lira düşülmesiyle yılsonu Genel Ödenek Toplamı 6.134.298.000.000 lira olmuştur. Bu ödenğin 5.155.467.523.000 lirası harcanmış, 978.830.477.000 lirası ise, kullanılmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 84,0, iptal oranı ise % 16,0 olmuştur. Harcama kalemi düzeyinde açıklamalar aşağıdaki gibidir.

101 01 1 001 - 100

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Cumhurbaşkanlığı ödenekleri için toplam 8.832.000.000 lira ödenek verilmiş olup, tamamı harcanmıştır.

101 01 1 002 - 100

Bu harcama kalemine Bütçe Kanunu ile personel giderlerini karşılamak üzere 1.102.848.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 795.000.000.000 lira eklenmesi sonucu ödenek toplamı 1.897.848.000.000 lira olmuştur. Bu ödenğin 1.879.795.826.000 lirası harcanmış, 18.052.174.000 lirası ise, harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 99,0 iptal oranı ise % 01,0 olmuştur.

101 01 1 003 - 200

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile yollukları karşılamak üzere 19.750.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 5.000.000.000 lira eklenmesi sonucu Genel Ödenek toplamı 24.750.000.000 lira olmuştur. Bu ödenğin 20.806.059.000 lirası harcanmış, 3.943.941.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı %84,1 iptal oranı ise % 15,9 olmuştur.

GİDER KESİNLİKESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02 DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	CUMHURBAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	
101.02.1.001 - 390			
Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Hizmet Alımlarını karşılamak üzere 703.000.000.000 ödenek verilmiş,yılı içerisinde 455.000.000.000 lira düşülmesi sonucu Genel Ödenek toplamı 248.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 174.238.026.000 lirası harcanmış, 73.761.974.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 70.3, iptal oranı ise % 29.7 olmuştur.			
101.02.1.001 - 400			
Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Tüketim Malları ve Malzemeleri Alımlarını karşılamak üzere 1.355.828.000.000 lira ödenek verilmiş,aktarmalarla 9.000.000.000 lira eklenmesi sonucu Genel Ödenek toplamı 1.364.828.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 652.543.048.000 lirası harcanmış,712.284.952.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 47,8,iptal oranı % 52.2 olmuştur.			
101.02.1.001 - 500			
Bu harcama kalemine Bütçe Kanunu ile Demirtaş Alımlarını karşılamak üzere 205.000.000.000 lira ödenek verilmiş,aktarmalarla 490.000.000.000 lira eklenmesi sonucu Genel Ödenek Toplamı 695.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 645.251.376.000 lirası harcanmış, 49.748.624.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 92.8 iptal oranı ise % 7.2 olmuştur			
101.02.1.001 - 800			
Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Diğer ödemeleri karşılamak üzere 1.000.000.000 lira ödenek verilmiş,aktarmalarla 1.000.000.000 lira eklenmesi sonucu Genel Ödenek toplamı 2.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 1.242.910.000 lirası harcanmış, 757.090.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 62.1 iptal oranı ise % 37.9 olmuştur.			
101.02.1.081 - 100			
Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Tedavi Kurumlarına Yapılacak Ödemeler ile sağlık malzemelerinin teminine ait hizmetleri karşılamak üzere, 20.520.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 5.500.000.000 lira eklenmesi sonucu yılsonu Genel Ödenek toplamı 26.020.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 26.001.182.000 lirası harcanmış,18.818.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 99,9, iptal oranı % 00.1 olmuştur.			
101.02.1.082 - 100			
Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile personelin ilaç ödemelerini karşılamak üzere 20.520.000.000 lira ödenek verilmiş,aktarmalarla 11.000.000.000 lira eklenmesi sonucu yılsonu Ödenek Toplamı 31.520.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 31.478.632.000 lirası harcanmış, 41.368.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 99,9, iptal oranı ise % 00.1 olmuştur.			

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02 DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	CUMHURBAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ		KURUMU	

101.02.1.083 - 300

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Taahhütlerin Kira, Bakım, Onarım ve İşletme Giderlerini karşılamak üzere 60.000.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 35.000.000.000 lira eklenmesi sonucu yılsonu Genel Ödenek Toplamı 95.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 89.553.981.000 lirası harcanmış, 5.446.019.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 94,3, iptal oranı % 05,7 olmuştur.

101.02.1.083- 400

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Araçların Akaryakıt ve Yağ Giderlerini karşılamak üzere 30.000.000.000 ödenek verilmiş, aktarmalarla 65.000.000.000 lira eklenmesi sonucu yılsonu Genel Ödenek toplamı 95.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 87.701.351.000 lirası harcanmış, 7.298.649.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 92,3 iptal oranı ise % 07,7 olmuştur.

101.02.1.084 - 300

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Lojmanların Kira, Bakım Onarım İşletme Giderlerini karşılamak üzere 7.500.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödenegin 27.830.000 lirası harcanmış, 7.472.170.000 lirası ise tasarruf amacıyla harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 04,0 iptal oranı ise % 96,0 olmuştur.

101.02.1.084 - 400

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Lojmanların Yakıt Giderlerini karşılamak üzere 80.000.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödenegin 79.269.816.000 lirası harcanmış, 730.184.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 99,1, iptal oranı ise % 00,9 olmuştur.

101.02.2.091 - 600

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Makine, Teçhizat ve Taahhüt Alımlarını karşılamak üzere 970.000.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 190.000.000.000 lira eklenmesi sonucu yılsonu Genel Ödenek Toplamı 1.160.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödenegin 1.118.252.978.000 lirası harcanmış, 41.747.022.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 96,4, iptal oranı ise % 03,6 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02 DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	CUMHURBAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	

101.02.2.003 - 300

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Yatırımların etüd-proje giderlerini karşılamak üzere toplam 54.000.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödeneğin 1.500.000.000 lirası yatırım hizmetlerini yürüten Bakanlığa (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) aktarılmış geriye kalan 52.500.000.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir.

101.02.2.003 - 700

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Yapı Tesis ve Büyük Onarım Giderlerini karşılamak üzere 6.500.000.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödeneğin 6.220.000.000.000 lirası yatırım hizmetlerini yürüten Bakanlığa (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) aktarılmış geriye kalan 280.000.000.000 liranın 276.484.927.000 lirası harcanmış, 3.515.073.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir.

101.02.2.004 - 700

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Yapı Tesis ve Büyük Onarım Giderlerini karşılamak üzere toplam 7.965.000.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödeneğin 7.630.000.000.000 lirası yatırım hizmetlerini yürüten Bakanlıklara (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı) aktarılmış, geriye kalan 335.000.000.000 lirası ise ihtiyaç duyulan diğer harcama kalemlerine aktarılmıştır.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	HİZMET PROGRAMLARINA DAĞITILAMAYAN TRANSFERLER	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	04 SOSYAL TRANSFERLER - 05 BORÇ ÖDEMELERİ	DAİRESİ	CUMHURBAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	

200 04 3 421 - 900

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Memurların öğle yemeğine yardım yapılmak üzere toplam 7.500.000.000 lira ödenek verilmiş, bu ödeneğin tamamı harcanmıştır.

200 04 3 423 - 900

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Diğer Dernek,birlik,kurum,kuruluş,sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılmak üzere 40.000.000.000 lira ödenek alınmış, bu ödeneğin 39.638.798.000 lirası harcanmış, 361.202.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 99.1 iptal oranı ise % 00.9 olmuştur.

200 05 3 521 - 900

Bu harcama kalemine, Bütçe Kanunu ile Personel giderleri geçen yıllar borçlarını karşılamak üzere 3.000.000.000 lira ödenek verilmiş,yıl içerisinde 2.000.000.000 lira düşülmesiyle yılsonu Genel Ödenek Toplamı 1.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödeneğin 124.838.000 lirası harcanmış, 875.162.000 lirası ise, geçen yıllara ait ödemelerimizin tahminlerimizin altında gerçekleşmesi sebebiyle iptal edilmiştir. Harcama oranı % 12.5, iptal oranı % 87.5 olmuştur.

200 05 3 522 - 900

Bu harcama kalemine Bütçe Kanunu ile Diğer cari giderler geçen yılları borçlarını karşılamak üzere 15.000.000.000 lira ödenek verilmiş, aktarmalarla 2.000.000.000 eklenmesi sonucu yılsonu Genel Ödenek Toplamı 17.000.000.000 lira olmuştur. Bu ödeneğin 16.723.945.000 lirası harcanmış, 276.055.000 lirası ise harcanmayarak iptal edilmiştir. Harcama oranı % 98.4, iptal oranı ise % 1.6 olmuştur.

DAİRESİ : CUMHURBAŞKANLIĞI
KURUMU :

BÜTÇE İÇİNDE KARŞILANAMAYAN
ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMALAR CETVELİ

BÜTÇE YILI : 1998
BÜTÇE KODU :

KODU	SAYMANLIĞIN		PROGRAM	ALT PROGRAM	ÖDENEK TÜRÜ	FAALİYET PROJE	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI
	ADI							
02	Cumhurbaşkanlığı		--	--	--	--	--	--

YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ

(1000 TL)
BÜTÇE YILI : 1998

KURULUS DAİRE KODU	DAİRE ADI	H A R C A M A L A R		
		YILI İÇİNDEKİ HARCAMALAR	MAHSUP SÜRESİNDEKİ HARCAMALAR	TOPLAM HARCAMA
102	Cumhurbaşkanlığı	5,155,467,523	—	5,155,467,523

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Hesaplarını İnceleme Komisyonu*

Karar No. : 7

Esas No. : 3/328

Sayı : A.01.1.HEK/35

18.8.1999

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Cumhurbaşkanlığı 1998 malî yılı kesinhesaplarını ihtiva eden bu cetvel, içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Nazif Okumuş
İstanbul
Üye
Fikret Tecer
Kuşehir

Başkanvekili
Ataullah Hamidi
Batman
Üye
Arslan Aydar
Kars

Kâtip
Hamdi Baktır
Kayseri
Üye
Hüsamettin Korkutata
Bingöl

Denetçi
Çetin Bilgir
Kars
Üye
Nezir Aydın
Sakarya

Üye
M. Ergün Dağcıoğlu
Tokat

